

ms. 11. 4. 292

Tusq. Romaniae hacten
Athenae, y foris in, foris
ne tra. Sed rocieme de. fi.
Privilegia, w. no. s. m. e. h.

Fi. y om. m.
De h. a. m. n. l. e. f. y. g. a. m.
tenno adu. e. m. d. f. y. m. m.
Senat. h. h. m. e. h. e. t. p. u. b. l. i. c. u. s.
de m. h. y. m. n. a. n. i. c. u. s. u. t. h. e. n. t.
fi. m. m. m. p. a. n. a. p. a. z. e. n. t. e. s.

Bocha. Foma. 4. 5.

Wielmożny Mocy Kr. Sekretarz Wielki W. G. Wielmożny Mocy Panie
Starosto Seylanski, Nasi wielce Mściwi Panowie y Dobrodziecie.

VIII

a

57

I

Wiadomy dobrze nasz Interes Wm. Naszym wielce Mściwym Panom a nie tak naz
iako całego Zakonu y Moniastu Onegoz. Niewiemy quo fato odlogiem do
tych czas, czy iakos niehamzgi Zagrzebiony. Tu zaś Moniastowi naszymu
wielka przez to impendet ruina kedy tego Wicekasa Zamoniackiego mianze,
mysie oczekae na ^{stan} sustament Zakonnikow. Pokornie supplicujemy naszym
Wielce Mściwym Panom ut redamur satisfacti exolutione reati quotannis
pro preteritis. Zecamy o tem konferencya y odebrania deklaracye
Categorycznej od Wm. Naszych Mściwych Panow Wielob. W. G. W.
Sekretarzowi Ordini y Magistrowi Moniastus. Zebysie tez y Nas
Nasi Mściwi Panowie uwazali ze hac longanim patientia nostra nie bwa
wzyskamyse Wm. Naszym Mściwym Panom, ktorzych sie na ten czas instancji,
me lasie polecacie zostareny
Wm. Naszych wielce Mściwych Panow y Dobrodziecion

Imzen Rudy y Dymolcy
Lycyan Fochowski Menopohu
Cz. Ruski
Stefan Marzskienid Prudindzi
Bromicatt y J. M. W. m.
Pachomiusz Plenid Ord. B.
ity m. Consultor
Lymeon Gubranowicz Consultor y J. M. W. m.
Stanislaw Minski Prudindzi

Krowicach d. 3 Octobr.
1685

Bonifacij Puszkowski O. D. P. M. Prochodny
Joachim Kuszebi O. D. P. M. Consultor Superior
Gyroviczen m.

Compendium Consuetudinum

Constituta et Proribus Generalibus
Congregationibus. Ordinis S. M. ab
Iosepho Instauratore formatis,
excerptis.

De Prima Congreg

Unus e Religiosis debet esse immediatus Religiosis
moderator.

narz
do
na
roze,
yn
i
ey
ku
ka
bra
abth
Ba
17
Lupeni

1

4

1
2
3
4
5
6
7

7

[Faint, illegible handwritten text in a cursive script, possibly a historical document or letter.]

5

2

5

5

5

5

5

5

5

5

5

5

5

Stenches contentorum

Fugio

13	Eiusdem P.P. Sixti de formalitate dignitatis
Necessitate, et Eminentia Constitutio. An. 1586.	25
14	Eiusdem Sixti P.P. V. Indulgentiarum Purgatorio. 1587.	28
15	Eiusdem Sixti V. Institutio Quindecim Congregationum
Sedege Romanorum, in An. 1588.	35
16	Hortatio Pastoralis, Clementij VIII. P.P. ad Alumnae Sani-
tationum Sedis Aplice, et in studium studij, catholici
Fidei, omniumque virtutum generis progredi, perseverent
et indices magis fovendisq. intendant. An. 1592.	32
17	Ordinationes circa accessum Regularium in Japoni-
cas et adjacentes China et India Orientalis Insulas.
Eiusdem Clem. P.P. VIII. An. 1600. & in illis	35
18	Locus Erectio Collegij Almyra: Anno P.P. VIII. An. 1627.	35
19	Negotiorum connectis Lopez Batta Hesperio 20. in Italia
Eo Egyptorum Episcopi in Italia 1628.	36
20	Informata Generalia de Unioe et Diemyltheis Egypti	42
21	Discurf. Albo schlarata Nard-da Rusluogo napodane
Compositio Panlita obpohojemiu Religioy Eridubay.	44
22	ist. Dzhopimny & chelotajra smotryluego, do Cy-
ca. P. Papiera.	48
23	ist. Nijona Patriarchi Carograd: doct. Josephactiply	
24	In fansa Indii Religioy graecicae Posth. Penproca
O. P. Konstantinopolitane tabre infyck in Religione
Dypho entium & schismaticas, & Archikami Ray
in An. 1632 postquam Compositio	50
22	Zemeskijnyck Oraly affelotung Aus mie willndy 1632	52
23	ist. A. Mele Russia smotryluego do Patriarchi Carograd
Cyntla in An. 1627. & in Aug. & Semama.	55
24	Responfa theologorum nadmitita ob kida imi
ad Resolventium proposita. An Aug. Rex Sahara
Conscientia possit approbare Punta in Parte schisma-
ticorum proposita etc.	62
25	Resolutio data ad P. S. M. Nuolac Lancio.	70
	Resolutio ad P. S. M. Resny Dalkajius. Ob Dm. Conf.	77
	Resolutio. Inq. Hieronymi ad S. P. Hyracinto, P. S. M.
Pamel. Dygalcatand.	79

Index contentorum

26 Delata jako Partikulamy Kijowskij Synod d 9 July 2a
czyli w Kijowie d 12 July Rosawskie 122

27 Relatio de Spectu Tympanias 128

28 Meditatio de Patriarcha qui vancinum bibit 129

29 Meditatio quomodo dicitur Patriarcha monte montis 129

30 Meditatio de quatuor Tuncis Imotricij 130

31 Meditatio de Symeon Presbitero Iudaeensi 132

32 Copia Ihu Krola In do Sara Inii, w glosdom
wspoluczenia Roemi w Kosiele Bozym; Donytogo
Ihu do Patriarchi Moskiewskiego, Amrochenstko
y Alexandru, bluzgo w Doku 1668. d 15 Martij 136

33 Fragment talis o viednoczeniu Ruski, o Sudo
ne entpial, y Hierarchim Synodone 138

Ist In. Puchanajew sey aka (Pymarika)
do X. Puchegoctyphij barco zacny, ktorym zna
daje talis polesecharat y che sedrofu, y klystku
ce na te ktorytmdnig y daig sharie merygoj
Ano. 1629. d 29 Iulij vromfate 145

34 Memoriale X. Winnickiemu Epioni Przemys
kiemu dane od X. Rutki Soc. Ihu. 1694. d 22 Iulij 147

Puncta excerpta ex conditionibz Authentis
propositis aloyhorio 149

Ja niecy naprosze miarowany (czyli wiadomo tymmi miedzi) w
 tem, i temu krolowi ruda. Resens na sieg przydany stara z m
 nora, nuznany, of Imelda Laza za baranowca, temu sumnie nuzn
 nom na duk kiej ty zomz odla do Lyk lasmie melmz nuzn
 Im Danu Michala Dusa kwienny wlen doly. Ktem na w w l. 17. Im
 tych Inypta. Naro dajty kuty. Mizz Pdz som keli mey. Zjandra
 Wroble 7 Inypta Wolna 26 6 6 au

Jan Sponowicz sio Kuff

Faustow, olewista, Pabo
 Rejstrow Dotei Asewiraj
 oide w sana sana fufionowca
 J. Alexander Tubowca fuf m
 Wroble 17 17 17

Imy oze ni to Inypta Rejstrow
 Wroble 17 17 17
 Wroble 17 17 17
 Wroble 17 17 17
 Wroble 17 17 17

Wroble 17 17 17
 Wroble 17 17 17
 Wroble 17 17 17
 Wroble 17 17 17
 Wroble 17 17 17

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to fading and damage.]

Janizey na podpisie mianowany oryginal Miodom tymczasem
 Iz nadzieje ktoromyzta pod Tytułem Miara Stara Nowego Mi.
 A. miedzi Zagasa. Swanami za wydaną uisli wydrze Druka
 ga pod Tytułem Sali mholnick iakoby majca serd Kerytu na
 kuzg myś mianowany, od ktorychkolwiek Theologa Zakonu
 Dzielę Wielkiego w Niem. Sely ego. tedy pominuła wyptac ra
 zam bylebymyz Exemplarz dorzecz Summny Zloty ch. Dru
 ka. na Duku nazw Zewity. Kij. In. Sana. Miedzi. i. Kuz. i. n.
 zym. Dami. Wierodue. Wlenskiem. Hetmanowi. W. W. X. Dace.
 nie zaplaunt tedy. Sonten. mam. je. pada. P. Jan. W. W. i. n. d. n.
 Osmego Augusta Roku 1680

Jan Jost
 [Signature]

Wnie proszony Rezydent od D. z. h. myś
 mianowany. dotep. Z. t. S. l. g. s. m. y.
 [Signature]
 Stephan Jan. [Signature] S. m. i. n. i. s. m. i. a. t. u.
 B. z. m. i. a. n. s. k. i. e. y. e. l. i. n. i. z. [Signature] m.
 [Signature] B. o. s. k. o. n. y. p. u. r. u.
 tan. d. o. t. i. y. o. l. i. s. t. u. d. e. J. o. b. i.
 W. z. m. i. a. n. o. w. a. n. y. M. B. i. a. l. i. z. o. w. y. z.

Zacnemsto Swobo
 Aseuragi. od D. z. h. d.
 [Signature]
 [Signature] Secretarz.
 Xander. [Signature]
 [Signature]

[Faint, mostly illegible handwritten text in cursive script, possibly a letter or document, with significant water damage and staining.]

[Large, dark, stylized handwritten mark or signature, possibly a name or a specific phrase.]

[Small handwritten mark or signature at the bottom right corner.]

demonstrando ad docendum in
 dictorum PP. non solum dicitur quod
 exornari debent et quod ad ea sine
 certissimis imperiis tractari iri. Quod ut firmius
 a nob. astruat et efficacius tractetur. propterea multoties
 palam perferimus ac in publicis exponimus non Graecis modo
 Aethiopicis, Verum prius et idiomate conscriptos eosque vetustis
 nos atque per os dicitur unitas atque ipsorum adversariorum
 utpote schismaticorum Ecclesiarum frequentissimas plurimasque et in
 vitatissimas SS. PP. adies quos ex Graeco mitterant Plagos, in
 Synaxaria, Euchologia, Triodia, Menologia Palis quae plurimas
 et cantica sacra, e.g. Tob. hinc, mendiana clarius conspuit
 Undem piissimos PP. nos nequaquam aspiciat, quod imo supra
 eam amplexos fuisse. et quod inde consequi ibidem clarissime certum
 Generabili Romano Pontifici tam abest et ab ipsis aliquid est suprema
 auctoritate derogatum fuerit quin et per ipsum et primo Hierarchis
 diastice prope dicit et consilio inquam ad agnoscere, statueret,
 ptaret et promulgaretur. Hinc illa eximia et illustria ad hunc
 Pont. tribuitur epitheta. *κατασκευαστος* et *τοξοβολος* Synestros. *βαλειος*
καρδης, *πρωτατος*. *κατασκευαστος* et *τοξοβολος* Synestros. *βαλειος*
καρδης *αριστος* et *αριστος* *καρδης* et *αριστος* *καρδης* *αριστος*
 similis *καρδης* et *αριστος* *καρδης* et *αριστος* *καρδης* *αριστος*

Quomobrem et nos filii eorum non corde tam haec credamus ad nihil
 se ore obsecramus ad salutem constantissime profitemur nequaquam
 exoticam Verum antiquissimam et legitimum auctoritatem non quae contra
 am Unde S. Origenes ad Rom. Ecclesiam accipit ad *καρδης* *αριστος*
 nec non ipse proximis emendationem datus opera *καρδης* *αριστος*
 nos docemus, confis nos et si illis adhib. sit non referre de
 vestigiis *καρδης* *αριστος* eorum, neque neotericis sed veteres *καρδης* *αριστος*

conformes fieri imaginem sacrosancti genitorum suorum

Et q[ui] caput est in
substantia pr[imum] sententi[am] atq[ue] ad
sua n[on] n[on] cum obiciant misterij gentis n[ost]re E[cc]l[esi]as
Metropolitans sup[er] a quo veridico fidei x[risti]am illustrati
Romans se Estan[im]politans Priarchi b[on]dem petisse, neq[ue] illi
wad omnigen[em] in spritu. sube[ss]dem subiectos fuisse
Fauli negotio volens: p[ro]negdem olim Gules ritus mi obte[ra] C[on]tra
re tinopolitans ab eoy tanquam ^{res} m[er]ito Superiori suo dependisse
Ables non nisi ab eo q[ui] in sua Eccl[esi]a unione[m] colerent. ems
sua rem vertice amictuari Eccl[esi]am agnosceret atq[ue] gubernari ab eo
suapte et libenter lineret. et legenti ^{supra citatos libros p[er]}
Ceterum ubi a S. sede Ap[osto]lica quidam remp[er] Michael Cernu
Pha[ra]is Sergius et alij. p[er] descidere aduenerent p[er]tinus tanquam q[ui]a
et potestati resistet, semetipso subduxere et ad Superiorem tam
quam illorum ^{+ Papan[ic]oman} appellacione: huiusmodi inter alios Ceter[um] primos Ant[ist]ites
Fab[er] me Gullu[us] et Methodiu[m] q[ui] Adrian[us] Papis se sponte illum in vrbem
ascendit submiserit ab estq[ue] Sacra lingua Latinica p[ro]mone absdmen
b[on]de submisit petente impetravit. fuit Todorus ^{totius R[eg]i}
metrop[oli]ta Michael Makarius Josephus Soltan et aliter.
Unde + faciunt tm id m[er]ito Priarchi q[ui] sicut fecisse Goe
suis faciemus et nos q[ui] m[er]ito interest ^{diu} fidei et b[on]de ab Mis
titini et Superior. ep[iscop]i n[ost]ri. hoc habituri sumus.

Hic illi e[st] p[ro]p[ri]a iam libroru[m] h[ab]entissimis conuictio
rout: Non posse modo quemdam olim se suosq[ue] Ant[ist]ites
re Papis obedienciam ob pluri[us] ab eo grante fidei v[er]itatis in temerari
et nullatenus ferenda articulo[m] inimitabilem Nam si inquit illi
fide defectu patenti et libenti adhesionis ^{nos quosq[ue]} yph[er]ant defice
labiq[ue] fope necesse est. Ad q[ui] nos d[omi]no r[ati]onem quib[us]
in quo tandem Papis defecit q[ui] tam graue comitit. q[ui]dne
fidei ab illo mutatum aut reced[er]e est? Noniam
rout. At istud q[ui] ignorat extra om[n]ia dubitat ideam hanc
p[er] articulo aduersari. Icones! H[ab]e p[er]inde in R[ati]onem
at Romanoru[m] sed Basilius habent[ur] et suo modo r[ati]onem

GREGORIUS IX.

Tolva 18. 4.
4. Sta
VIII
A
57

Destinatio Religiosorum virorum
ad Germanum Priorem C.P. cum
explicat Primatj S. R. E. et cum Sa-
lorali adnotatione, ut ad Eccliam quendam,
et unitatem reuertatur.

Edita Liura A. D. 1232.
et 1233.

GREGORIUS EPISCOPUS,

servus servorum Dei. Venerabili fratri Abbeji
scopo Gregorum, salutem et Apostolicam benedictionem

Edita A. D.
1232 et 1233

Fraternitatis tuae Litoris, nobis et fratribus nostris

S. J.
C. P. Augustis Litoris
Abbeji facta
duos ad illum
Religiosos viros
ut eplan
dicant

Littera Anni M. D. LXXII. (Censu) Gregorij IX. papae
ad summum Pontificem.

Divina dispositione et eorum quibus non parere nefas voluntate amote
seorsum Severensium Eracty Ecclesie nihil antiquius habui et certe
nihil habere debui: quam ut Romanum id est (Censu) seutq ordinem
nisi ne Beatissime. Et aduoluerem pedibus, prone et omibz meis paternae
familiariter petens benedictionem. Temo vero eorum qui primo intuitu vi-
dere potui, brevissimam licet rationem reddiderat. Adquam Beatissime
P. Aut mare iudi contritionem nobilissimi quondam illius ducatus, ma-
nam inquam vel propter oves absq. Pastoribus errantes, vel propter
dilatissimam Ecclesiarum opulentissimam bona distracta, directas Reclesias,
Monasteria vel sublatas, vel in pradia curiasq. conuersa: Episcopatum
ordinentem cum suis facultatibus, nung multo cultores desiderantem qua
Dominos habeat. Capitula omnia sublata, Ecclesias Parochiales relictis
suis redditibus omnia spoliatas: quid dicam amplius nisi insigni aliquo
diuino felicitamur beneficio, sper nullam terram olim fertilissimam fructibus
possidentem. Hic ideo brevissime Beatitudini tuae perscripsi furias q.
P. de propaganda fide Congregari per Quam Censu Nicolai Noua. Agri-
tem Quasi tibi agentem inueneram, ne quisquis deus in posterum eiusdem
Ecclesie Pastor futurus conuerteret demerit utius negligentia quod talia ta-
tas siluerim, neq. Beatitudini tuae ut primo post Deum medico reuerti
apta, ut Latini omnium communi reprobata prosequerem. Quae tamen
pro eadem Ecclesia Beatitudinis tuae beneficium fieri possit, dicto agri-
colaeq. consili referenda. Deum Opt. Max. obsecrans, ut si non ma-
res saltem aequales Quatenus glebae se Beatissime P. uiuente et
uiderentur similis Moschoid agri fructus Romanis Horreis submitti
sunt. Interim iterata ad pedes Beatitudinis tuae prouoluissae
benedictionem prone meisq. familiariter, ab eadem exopto qua Deus
Ecclesie tuae et Opted. Obmiranda ac in primis exelium. Quae
Censu et electioni quam diuissimae seruet incolunt. S. J. 1527

Et sit primus
et fidei
in iudicanda
S. J. Prophe
in Praga
in B. Petrus

28
6
28
6
28
6

Ad Congregationem de Propaganda Fide.

Promissionem meam ad Episcopatum Smolensensem post erectam
de Propaganda Fide Congregationem et iam vobis Illmo ac R^{mo}mi D^{no} in
Fidei solamina et Ecclesiarum lumina doctis, contigisse mihi esse
gratulus. Eius vero desperandum mihi esset in hoc saeculo tam diu
quod solo onere nisi inventi vestri in omnes partes oculi sola
vret. Vastus enim leuere mare ingressus, seueriori caesus late
omnia subiecta reperit. Necessitas sunt bona amplissimi Epi
copatus Smolensensis et Terni domeris, et posterioris quidem
solo titulo relicto, omnibus penitus facultatibus indugis ac de
cutantibus in praedam praediam, concessis, priorem ad aliquot tem
porarios restringerent multis, nullibus aliter, ad aliorumq
manus deuolutis. Et quod ad ultimum miseriarum additum, Ecclesia
in Cat. deoraltem ut dicunt mihi assignata est extra urbem et
ipsum suburbium in nudo et aperto campo ut non mirari ali
quid exponeam, in cuius quod dicitur et latronum incurratione. La
pitolium nullum parochia nulla omnia in ea Civitate relicta.
Qui ut pauperes illa Ecclesia procedendi modus, quod efficax
sit ad saluandos a Sa. Romana Ecclesia alienationes, Cogitent
Dⁿⁱ V^{obis} Illmo. Vnum dico in illa sua praedecessa opinione
Schismatici quod Romana Ecclesia nostra deprimat ut sua
erigat, hoc ipso euidenti documento confirmat. Nec in
ita seueriores pariter se se se querimonia tenent, magni
passibus intimos Moscovid recessus perent, animasq
ab optimis et penitissimis operibus penitus auertunt, ac vel
ti omne spes futurae messis in semine demerunt. Sub omnia
D^{no} P^{ro} Nicolao Houario Agente R^omi commissi ut de omnibus
seriam informationem dare possit D^{no} V^{obis} Illmo. Qui et iam
aliqua, quod interim per D^{no} V^{obis} Illmo pro illa Ecclesia fieri
possit insinuauit. Ille vero ideo percipi quia coram eis
saeculos Promouenda promouenda fieri deuoluta celare non
possunt, ut qua potenti sua autoritate apud Serenissimam Ro
nam Regem

Regem,
Episcopo
Moscoviae
qua diu
Smolens
tore Mos
dem sanc
gavinas
Sereniss
illius mo
tam felix
sentiat effe
Que Seroru
promouend
Seruunt. Q
Quo omis
diuina et
Nicolao
tractum e
ducatur in
formatione
obsecro ut
neg. Sereni
aliquot so
de ista neg
ma deprent
met. non
quam Deu
ni. Ligu
inco lumen

28

GREGORI IX.

Tomba 18. 4.
4ta
VIII
A
57

Destinatio Religiosorum viciorum
ad Germanum Patriarcham CP. cum
explicato Primatus J. R. C. et cum Sa-
lorali adnotatione, ut ad Ecclesie gremium,
et unitatem reuertatur.

Edita Lira A. D. 1232.
et 1233.

GREGORIUS EPISCOPUS

servus servorum Dei. Venerabili fratri Archiepi Edise A. D.
sepe Græcorum, salutem et Apostolicam benedictionem 1232, 1233

Fraternitatis tue Litteris, nobis et fratribus nostris

10 pag. 1.
10. P. Augustus Litteris
11. P. Augustus Litteris
12. P. Augustus Litteris
13. P. Augustus Litteris
14. P. Augustus Litteris
15. P. Augustus Litteris
16. P. Augustus Litteris
17. P. Augustus Litteris
18. P. Augustus Litteris
19. P. Augustus Litteris
20. P. Augustus Litteris

male habentibus, hoc apud est quod orat consuetas ad providendum
illi vastitati de operariis. Ergo ne medicis nequid est hinc, civitate
natori ex parte in vobis bonitate? At sic est bonos medicis. Ergo ne
cultores arcedi vultis apertisq. late patentibus agros? At hoc est
meris agricolis. Ergo ne Veterarij a castis abigerent vestibus incursus
nem in petisq. militantiis? At hoc est onus militum. Quod dicam amplius
quod nos pios vel inuitos inuitat vel currentes inuitat plena beati-
bet partuorum quibus possit frangi paris domo. Hoc inquam ipsum
nos p. alios arceat. Testabitur nos alius sidera Calump. et Deua,
testem ac vindicem tot et tantos pnerationis obices ipse hinc Lauabit
maius inter innocentes. Laedum me plaga scribere non permittit.
In D. D. D. illis hoc iniquis facere melius quod probaste Dei fa-
cere possis. Ego me ex fove eadem effere Deum q. Opt. Max. Gami-
lline peto ut illam dms sanctis cunctis beneficijs, ut crescas
invalle millia et uiuers uiderisq. possessas ab exercitu Dni po-
nas inimicium Ecclesie Dei Litteris eademq. bonis omibz quod
diuisione seruet in volumem. Inoleasui 11to Januarij Anno 1272

Ad Rom. D. D. Nicolau. Rouacium Agentem Litteris. 1623.
Cum tot tantisq. subortas in Dna pna calamitates animo perperderem
Cang. unde dicitur inquirere, forte fortuna diuinae providentia annales
Quatis Barony dicitur, p. fites, in Gallia contigisse calamitates reperi,
quaru causa Dns cogitit Meldensis, scrutati hanc inter ceteras in-
herere principum quod nimerum principes secularis spiritualiu bona
quod tanquam turres ab alijs defendere crebant sibi metipsis uerdica
huit. Intran profecto iudicium si enim Lapinac alias pceptissimum
Galliaru Regem annuentibz Eris et annua pensione concessa ut in pago
Anzico ad. Deniqz perboru uirgis casus et adomitus est bonis
Ecclesie sticis nec ad tempus quidem luti deuenit multo magis reuer-
tibz Eris totiqz clero resistente nulla concessa pensione d'ormis tem-
poribz, eadem tibi usurpare decreet. Item in D. D. restant pagine que
quod

11. P. Augustus Litteris
12. P. Augustus Litteris
13. P. Augustus Litteris
14. P. Augustus Litteris
15. P. Augustus Litteris
16. P. Augustus Litteris
17. P. Augustus Litteris
18. P. Augustus Litteris
19. P. Augustus Litteris
20. P. Augustus Litteris

dafe
ent com
et Larig,
Et quidem
blaba esse
uia a notis
occupatio
surrepre
atipe u a
dione de
generas
adumbra
reditas
auxilia
acty sit
poterit
Drom
ordinet
e, eo fine
icis nris,
iaret, niti
kencia,
na D. D. D.
ty et Alora
mi lra araga
sig lra illy
ligata g
et qui Epi
fint in abt
ibi in a lai
si uerit est
is sed meli
Sebertibz

GREGORII IX^{mi}

Torva 18. 4.
4ta VIIIE
A
57

Destinatio Religiosorum virorum
ad Germanum Priardam C.P.^{mo} cum
exphicac Primatij S. R. E. et cum Sa-
lorali adnotatione, ut ad Ecclie gremio,
et unitatem revertatur.

Edita Lira A. D. 1232.
et 1233.

GREGORIUS EPISCOPUS,

servus servorum Dei. Venerabili Patri Archiepi Edie A. D.
scopo Gregorum, salutem et Apostolicam benedictionem 1232, 1233

Fraternitati tue Leonis, nobis et fratribus nostris S. X.

Alimne, Et cui deus maledixit quis benedicit? Fundatores² qui vel
suffragis orobgg, privati uell sine pp quem fundarunt suspirati
qd dicant, si quis ab hac Ecclesia uell Monasterio mea alienave
hnt fundacionem, in presenti et futuro seculo sit maledictus Ecclia
na nostra in Bulla Grego noni et hyugo trentina oios bonos Ecclie
dignos pntes eo usq, Ant semali subyit donec in solidum restituat
et post factam restitutionem, non nisi a summo Pontifice absoluat
Anatema qd, ni a S^{mo} separatis? Hec vero vox ne est maledictio.
Verum maledictio M^{ris} eradicat fundamenta filiorum. Non est igit
mirum si Ecclia nra non prosperat, quandoquidem tot bona Ecclesia
nica ut ex refectione cognoscere poterit, a secularibz occupata
sunt sed quoniam, seculares armata manu illa se ac q^{se} se dicunt.
Deo licite possidere fortes uero quonum inter est log^{ta} itate idem
assentiri uident, ne tot quidem ignorant illos uerof criminis arguere,
neq, ipso gratis assentiri uideat ad d^o Ap^{to} sedis apicem cui summa
num dispensationes causarum et omnia negotia Ecclesiarum quasi ad ea
put ceterarumq, Ecclesiarum M^{ris}, Sane q, A^{dem} referendam soluendaq,
dixit. An uidebitur bona Ecclesiastica bello acq^{ta} uel recuperata
desinant esse bona Ecclesie, utaq, cor scientia possideant a secula
ribz, praesertim in nra Ecclia ubi bona Privilegia, donationes ac liberta
tes a Regibz t^{em} coronationis sua iuramento stabilita confirmataq,
sunt, et hinc t^{em} murita. Hec enim questione saluta qd, Dei et Ecclie
id Claritas, amor Patrie mea pastorale officij Regate in me collata
beneficium, ane expossere uident, praestituru sp^{is}. Sedim si pro no
bis decider, questo maxq, imo secundu sapientis dictum deo fructus
erit q^{do} a Reptca auferet peccati et Ecclesie restituat ablatu.
P^o uero pro parte aduersa, tunc secularibz animo tranquillo sine ulla
conscientia grauare Ecclesiastica bona possidere licet, nos uero
inquirendo illis Sane exequo liberalibz onere. Inapropter per Vi
scera Jesu Christi, sicut alioru negotiorum rity nri et Suiq, in Curia
Romana curam, et causam gerat, ad h^o fatam questionem a Congregatio
ne de Propaganda fide inbradam proponat. Ita fa cu consilio D^o S^o
Secretary

Gregorius Leonis
Priardam C^o P^o
duos ad illam
Religiosos uino
S^oit eplam
D^oinis

Ita ut p^ont
d^o fidei

In Judicatu
S^oli et Prop^o

In P^ong
S^o B^o Petrus

Secretarij Congregationis predictae quem unice comendat a D^{no}
Super-Bischo Halicensi Ep^o habeo facti sive consilio vel Q^{dam} Ev^{er} A^{re}
et vestris q^{ue} orationib^{us} me comendo. Smolenski Quid
Calend. Januarij Anno 1616.

Alumini De Coronatione Josaphat.
Colleg. S^{er}u^o R^omi ac R^omi^o Antoni Salua^o Archiepis. Pol^o.
162. b^{is}.

Si quid est quod nos S^{er}u^o R^omi^o reddat obligatissimis illud
profecto cerberis debet quod S^{er}u^o R^omi^o Pontificis B^{is}cho^o P^{ro}test^o Rest^ori^o
affectent beneficijs, ut de illis loqui quidem possum^{us} eloqui aut
non possum^{us}. Et notissima quidem illa fuerit isti Lusit^o in Ep^o
vincti nuperine q^{ue} in Ritu n^o S^{er}u^o subiecto clero cele
brata Collyrii S^{er}u^o ex lectis consolatione plenib^{us} B^{is}cho^o P^{ro}test^o
litoris Debrevis breuib^{us} bullisq^{ue} in causa V^{ir}g^orum. Quod
nia quam Paternum redoleant erga nos affectu, qui non
cognosceret sic enim vero in nobis caligare solis iusti
sime dicent. Pro nobis certe indignissim^{us} licet B^{is}cho^o P^{ro}test^o
in mensum gloria nostri tua Calce^o Subit, ut pro tanta
d^oce nil ampl^{ius} desiderare possum^{us}, et si possum^{us}, possum^{us},
qua aut Patri aut mori. Sed ecce dum ex Synodo Collyrii
dedirem allata sunt mihi litera S^{er}u^o R^omi^o Congregationis re B^{is}cho^o
L. iubente et volente in causa Coronationis S^{er}u^o Dei Jos^o
pbat expedita et ad me indignissim^{us} licet filia sua ad talia
magis qua^m dici possit in honore directa: qua^m tunc es me
in hoc tuo B^{is}cho^o P^{ro}test^o stare affecere, ut uocis tant^{us}
usus relicto mihi uideret ad studeo. Minam uero tam felix
sit B^{is}cho^o P^{ro}test^o quod te auctore incipere iubent eode^m adiutor
assequam^{us}: Ego quantum uires patient^{us}, pro hic B^{is}cho^o P^{ro}test^o deside
ris pro u^oli respondere conabor. Veru^m multa sunt qua^m
in B^{is}cho^o

28
28
28
28
28

*
 Certe ad indigentem Divi precata celebrandi. Hoc enimbris
 duodecima proxime clapsa, dum proximam sanam diem mortis
 eius pro more suo Civitas Polocensis ea qua alias solita
 fuit sollemnitate celebraret. Sub famina Parakryca utriusq[ue]
 Datis lacini sanitati sunt restituta; De quo latius R. S. P. L. C.
 Nicolao scripsi D. V. Ill. reverendi. Hoc vero miracul[um] per
 moti nonnulli exprimar[um] notabilem contribuere sanam pecu
 nis pro Altari ad summa erigendo, ne adhaerentia tibi ad hoc dat
 iam instantissime molestata. Tei quonia[m] a morte S. D. H.
 ad hanc quidem usque recedere vellem, hoc D. V. Ill.
 Reverendum videri supplicat nomine Illoru[m] et meo ut arte
 quam long[ue] die Dei hanc qua[m] eximiam omib[us] ad invitand[um] pu
 blice proponat mediantib[us] D. V. Ill. Polocid[um] salto ad Regem
 S. D. H. altare erigi S. D. H. pariat. Nos vero obvia hac
 a D. V. Ill. gratia. Con gratia Dei auspicio ad dogmatis rati
 Patris filios ex hinc, prope sumq[ue] affectu xrum in S. D. H. Ecto
 rationi eadem surgere incrementis, et respondere pio coarui
 D. V. Ill. Quas Deus adprop[er]at recte sub P. et D. H.
 Alina ac in primis Latas n[on] h[ab]et Car Solui incrementis quon
 ditissime sicut incolunt. Polocid 20 Decembris A. 1646.
 Jo. Cardinalis Bandinon Protectorum Lubid.
 Huius de Celsi fauores mentis Sorui Dei Josephat Erddece
 bonis mei dicitissimi in oculis v[ost]ris Vrb[is] nos et Orb[em] Luthe[n]o
 predicti, nosas nos a S. D. H. gratias petere cogunt. Quod
 donab[us] faming[um] honestis proxima anniuersaria dei obit[us] eius
 qua[m] pro rebo suo Polocenses sollemnissime celebrant. Deo glorio
 us prosperit ex literis ad mi[sericordiam] de propaganda fide V.
 colligere poterit. Ad qua[m] etiam rebo nos quonia[m] sano non
 dolore inquisitionem de Vita Martyris illig differe cogim[us] salto
 Altari S. D. H. erigi pariat ad sepulchrum Senui Dei, quod sit
 tanquam firmata in bota Polocia Napella cum facultate eoti
 ut illis sacrum celebrandi, idemq[ue] a Dno suo Ill. tanqua[m]
 a Protectoro

novata

GREGORII IX^m

Torna 13° 4°
4ta VIII
A
57

Destinatio Religiosorum virorum
ad Germanum Priardam C.P.^m cum
explicato Primatij S. R. E. et cum Sa-
lorali adnotatione, ut ad Eccl^{iam} grecin^{am}
et unitatem reuertatur.

Scripta Lione A. D. 1232.
et 1233.

GREGORIUS EPISCOPUS,

servus servorum Dei. Venerabili patri Archiepi Edise A. D.
scopo Grecorum, salutem et Apostolicam benedictionem

1232 1233

Fraternitatis tuae Lione, nobis et fratribus nostris

S. J.

13 2
a Proccore tuo Samilline peto Et ac p^rincipi Soc aggrion des ali
ui obsequium sit vel invidiā, ad hoc ne impellit velis non nulli
qui monentes insipies legationes fundant profabricanda Capella
illius erigendog altari. Accedit q^o quidam Christianissimo solam ex po-
nent benedictionem Romanam p^ro substituenda Congregat^o S. Joseph de
id est Mionis: Luth^o doct^o quare vniuers^o obsequia sit, vel
hoc solum promittit, quod alij officij futurum sit suis impetis
alere in Civitate Polocensi Predicatore et Scholara Magistros,
qui nunc p^ro tenastimos redit^o haberi non possunt Humillime itaq^{ue}
S^upplic^o, ut me obtinere possim, quod meo et aliorum nomi-
ne a S. Sede et S^upp^lice humiliter peto Quoniam deus p^ro p^ro
Eccl^{ia} S^upp^lice et S^upp^lice ac in primis Latius q^uia Cath^o
i augmento qua^m Christianissime scribet Polocia 20 Decembris A. 1236

Ad Sagolam Secretarium Congregationis depropaganda fide.
Proxi^o S^upp^lice Basilij in Lusit^{ia} concessi favores quodam lingua his
illius Monasterij Altagia privilegiata indup^lerunt ne ut ego quog^{ue}
similiter peccent^o S^upp^lice per presentes gratiam, et quo p^ro p^ro
certior esse possim, scribo D. V. L. quoniam rerum h^umanarum deus
S^upp^lice mag^o inibi p^ro p^ro et p^ro p^ro. Latroneum, ut h^uic Alta
re s^upp^lice Privilegiatum p^ro me a Polocensi Eccl^{ia} Cath^oli^{ca} S^u
S^upp^lice nuncupata admodum t^rioq^{ue} in hebdomadam dieb^{us} Hoc est
feria Secunda quarta et sabbat^o obtinere dignet^{ur} S^upp^lice ven
q^uo morem Eccl^{ia} q^uia sciat non posse in uas Albanis ind^u habe
in sacrum p^ro p^ro scandalum consuetudineq^{ue}, ab initio Eccl^{ia} q^uia
et in toto Obel^o introduction: ne ad aliquot ind^u sacra celebranda
obligent^{ur} Altare vero cuperet Civitas Polocensis erigere novum
Sancti Martijis deap^lice de quo scribo S^upp^lice depropaganda fide.
Mirum enim dictu^m est quam ind^u crescat de p^ro Eccl^{ia} S^upp^lice
Martijem, maxime p^ro recensita duo miracula novissime meritis
illig^u facta.

Augusti Lione
Priardam C.P.
duos ad illum
Religiosos viros
Sic explam
Dicens

Ita sit p^ro
alij fidei

In Judanese
S^upp^lice

In Praga
S^upp^lice

GREGORII IX.

Torva 18. 4.
4ta VIII
A
57

Destinatio Religiosorum virorum
ad Germanum Priardam C.P. cum
explicat Primatj S. R. C. et cum Sa-
lorali adnotatione, ut ad Ecclie gremio,
et Unitatem revertatur.

Edita Lira A. D. 1232.
et 1233.

GREGORIUS EPISCOPUS,

servus servorum Dei. Venerabili fratri Archiepiscopo Edise A. D.
sepo Græcorum, salutem et Apostolicam benedictionem 1232, 1233

Fraternitatis tue Liris, nobis et fraternitatis

miracula recentissima, sua enim ¹⁴ famias Paralitica utraq; nitz ¹⁴ ¹⁴
ni ad sepulchrum Servi Dei in anniversaria Die obitus eius accede
ntes cum fide caritati sunt vidente innumera multitudine et suspen
te restituta una ex ipsis integros quatuor annos genibus tantum
et manibus serpebat per terram nullo modo vel ad aliquum tempus re
cta consistere ualens eodemq; modo ad illud sepulchrum acce
dit. alia uero per medium annum lecto se mouere non poterat et
ad dictum sepulchrum deportata cum priore utraq; suis uiribus do
mum redeunt. Hac miracula examinata etiam sunt per Preses soci
tatis et plurimorum iuramento firmata aut sententia omnia penes nos
sunt, nomina Cognomina Patris ad accedunt morientium Legationes in sig
nes pro dicto Altari item iam bona summa collecta per primarios
omni relatores pro eodem opere Deniq; conspiratio uoluntatis in
struere societatem Sancti Iohannis de qua postea pluribus significis et
rian R. L. V. D. d. d. m. Casertanensem Pollocensem arte triduum extremu
dum obisse uix autem alijs uiribus agrosas. De successu suo in Urbe
atq; corporis caritate rogo significare mihi diuini uig. ego me interim pri
mo Commendo Fratris erga me amor et Sanctissimis sacrificijs quod di
ligentissime Pollocis 20 Decembris Anno 1626

Ludouicq; Carolus Ludouicus A. Cong. de propaganda fide Pollocis
Antonio Restaud.

Ill. et Respon. uti se disoluant non mediocriter. Ans. no. et Jac.
Congreg. de propaganda fide bellorum impeditis differi p. d. onem. Ant. de Prop.
Societate. Amplius tua predecessoris processum eoz. amplius quod ad
tis, quod ad eius sepulchrum fuerat miracul. et gratis licentia. Val. no.
no. adeo uolunt. est. Ut in proxima Sacrorum Rituum Congregatione api. pro
ceperit de sensu litteris concedendis, quibus Vni. non ex de legibus. instat. Vi
si causa procedere, si f. no. possit. permittet. Alium quod alinet. no. no.
plurimum tua petenda. Licentia super eius sepulchro erigendi altare. Va
l. Ill. Lira. Italia illi re. d. ce. admittenda. Sed omnia referenda
ea parti. Val. no. ratione, quod Martij nondum vindicato, ut reat. Instat
Aloisius.

receptis literis
Priardam
duos ad illum
religiosos uir
dicit eplan
Dicens

Ita sit p. d.
id. f. d.

In Judicium
S. P. P.

In Prop.
B. Petrus

28
28
28
28

Melchiorum inter Apudicand Ecclia Prio Vir doctissimū dicitur
Honores, qui iam vindicatis est Sicut attribueri, neq. liceat, neq.
deceat quod et Sancta Romana Ecclesia ritu vetustissimo invere
ratq. consuetudine seaper fuit observatum, et sine tempori
bus observat. Duo in Beatitudo sua praestabit, ut quibus
Votis quantum fieri poterit, gratificet, faveatq. quoniam absent
est, ut Amplitudo tua, iuxta decretum, cuius copia tibi vna
mittitur, possit recipere imagines, et donaria, quae in gravi rece
ptorum testimonium ad plerumque sepulchrum offerant. Et
in decreto aliquo scriptum ab Ecclesia non custodire, et aser
vate, nisi tamen per Notarium Publicum simul cum gratias ob
sentis in libro ad huc effectum peculiariter parando, adnotari
Attentum vero est quod processum de Archiepiscopo Josaphat, cum de
mem transportatq. fuerit, statim aperiri iubebit, non alii si
miles per aliquot annos, est Sacerdotis ead. decreto in Archivio
clausi conservari debeant. De Altari Privilegio, quod An
glicano tua petit, cum Brevis secretariis aperi curabimq. et
gratiam expeditam, suo tempore ad te, ea qua potentius sollici
tudine mitemus. Vale. Romae. die 28 Maij 1627

De Consecratione M. Vita mors, et miracula Servus Dei Josaphat in con
Beati Josaphat spectu popolorum examinata et probata, cui vna gratia
Antonius de la Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo
ua Archiepiscopus Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo
Loco de la Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo
Mons. laud. de la Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo
Congregatione de la Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo
de propaganda de la Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo
de la Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo

De Propaganda de la Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo
de la Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo
de la Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo
de la Innocentia, constantiq. fat. dicitur effigit D. V. M. atq. ad eo

GREGORI IX^m

Tomba 18^a 4.
4ta
VIII
A
57

Destinatio Religiosorum virorum
ad Germanum Priardam CP^m cum
explicato Primatus J. N. C. et cum Sa-
lutaribus adhortatione, ut ad Ecclesie gremium
et unitatem revertatur.

Edita Liure A. D. 1232.

et 1233.

GREGORIUS EPISCOPUS,

servus servorum Dei. Venerabili patri Archiepiscopo Edise A. D.
sergo Gregoriorum, salutem et Apostolicam benedictionem

1232 et 1233

Fraternitatis tuae Litteris, nobis et fratribus nostris

S. J.

animarum suam Josaphat precesse in vita dum ageret per eundem conue-
rsorum: illiia sub legi in Ceteris dum glorificatq; ikuamen ab eodem
inploratum sententiisq; leuamen. Tallem tatariq; famam meritori suoni
nactus est Josaphat nostras apud nos: Maiorem autem expectat apud
uinceros per D. V. Ill^m prius dixim pntentis causis motores et
virtutum Josaphat defensores. Quare cum toto An. S. p. i. v. o. p. a. t. y. Police
is tractu atq; ades non septentrione (at Solico uniuersis D. V. Ill^m prius
obsecro obsequi ut potenti sua autoritate apud S. D. H. acta in quiri-
tionis ad Sacram Dithum Congregationem directa qua prima aperi fieri
et examinari. In qua quidem agisio plurib; agere non possum de vobis affectu
erga Quenam Ecclesiam vestri molestis precum nebulis videar oblatum.
Vestram itaq; partem erit Ill^m D. p. d. i. v. o. p. a. t. y. Police
Catholicam de lo hoc favorativis negotium promouere, res Vriomis e tenobis
erutas itace Decleris collocare, Inquire Mentos de vobis ipsis et de ipsa
cuiq; Augustissimū agisio Senatu S. D. S. coronare, cuiq; deoni seapitome de
us gloriosus D. V. Ill^m qua dicitissime seruet incolumes. Police 10 Ian. An. 1232

A. Candiam Benidixum Intrectore Russia Decand Cardinalium Ill^m
Russia protectraty Ill^m D. V. Ceteris sanguineis onusta spolis et in-
vici nobilis exuuiis Romani peti ad hunc. Inquisitionem de Vita, morte
et miraculis serui Dei Josaphat, Sancti Anacletus mei seu vring deco-
muni toiq; representionis gaudis ac triumpho ad Sacra Rituum Congrega-
tionem per D. V. Ill^m dirigat. Ego uero hea ex parte D. V. Ill^m humilime
caplico quatenus secundum literas Sacra Congregationis predicta inquisi-
tionem S. D. H. mediante D. V. Ill^m quam prima fieri aperiri, ac rē
dicet nos et dicemat nostra comureq; nobiscū sub Sacra Aplica de
des primatusq; S. Petri causam. Dabit opinon S. D. H. id his in iuris
Cat Solicos de lo et D. V. Ill^m affectat erga nos proprio dabit
ut nec nostri nos laboris pudeat nec expectacionis honos sperdet
Vnicuiq; vos. Quorum Consolationi deq; dicit D. V. Ill^m qua dicitissime
seruet in columē. Police 10 Ian. An. 1232

in p. d. i. v. o. p. a. t. y. Police
duos ad illu
religiosos viris
fuit explan
Dicitur

Ita sit p. d. i. v. o. p. a. t. y. Police
alibi fidei

in p. d. i. v. o. p. a. t. y. Police
fili Prophe

in p. d. i. v. o. p. a. t. y. Police
is B Petrus

icbat
iq
aere
vri
eris
ent
sa
oce
Et
aflo
ob
ranis
Po
Li
huio
Am
et
lici
on
is
o
ri
ce
ti
Mi
a
no
ca.
E
u
1232
p. d. i. v. o. p. a. t. y. Police

Ad Carid. de Jones procerem Polon. Ill^{mi} et R^o
Regni Polon. qui nos civiter ante annos nobilissimo sancti An-
thonis mei Ursapat Runcovici Archiepiscopi Polocensis Abbi-
matius sub Diocesis Viscosi in senecti martirio illustrati
veneranda dicit vobis Roma nationum matri presentat, Inquisi-
tionem de Vita morte et miraculis est debet et presentat.
Archiepiscopus vero Polocensis mecum D. V. Ill^{ms} sub didio et
Latoribus ad voluit esse atq; similime supplicat quatenus dea
potenti auctoritate huius expeditione regis apud S. B. N. ac ce-
lerare dignetur. Felice nimirum tui Ill^{ms} Dno Polon. protecto-
ratum dicent. Nationes qui ad ea secula de veneris, eorum tem-
pore de promotionem tibi in clientem ascriptionis quo ille non
modo Poloniam potenter curat vixit sed eos nacti est
Vivos Ecclesie Dei primatusq; S. Petri defensores, qui ho-
stium domus Dei audaciam et libere inuadant, libertati lo-
cia securitate, et comode per fringat, Commoditati comite in-
genio, et profligent felicissime, fauente industria felicitati,
Merita itaq; mea et vobis meo Diocesis pro presentine
gocio supplicatione Deum. D. M. presertit D. V. Ill^{ms} num. Eccl^{ie}
sub S. R. Polon. (Hanc quam diuisti sumo semet incolu-
mens Polon. 10 Junij Anno 1628)

Eustachius Wolowicz Epus Vili ad Vobanum My Conif. mag.
Sanctissime ac B. L^o D^o D^o Clement^{is}.

Si in causa Rustii Martini Ursapat Runcovici ad pedes S. V.
agerem, qui nunc de his, Lacrimis, qui vobis gaudis illuor pe-
rorare desinat Viscosa, et immensa de martirio incluti gloria,
letitiam, quo magis ostendere uolant, eo minus possunt. De
ructa vite inquisitione, duli quadam pietate perca si par-
vicia

GREGORIUS IX^{mi}

Tota 18. 4.
4ta
VIII
A
57

Destinatio Religiosorum virorum
ad Germanum Patriarcham C.P. cum
expressae Primatij S. R. E. et cum Sa-
lutaris adnotatione, ut ad Ecclesie gremio,
et unitatem revertatur.

Edita Littera A. D. 1232.

et 1233.

GREGORIUS EPISCOPUS,

servus servorum Dei. Venerabili Patri Archiepi

scopo Gracorum, salutem et Apostolicam benedictionem

Fraternitatis tuae Litteris, nobis et fratribus nostris

S. R. E.
1232, 1233

4 16
Quoniam redeunt ad quatuordecim annos illas ipsas sanguinarias Vitebsis,
fletu communi sui uulnera cluit Pontificis et in gremio Romanæ Eccl[esi]e
nova quondam spolia animarum reperient. Ita in alba Ruffia Rubrum
Martyris mane serena fidei mentorem pollicetur, qua Vitis orientis cum
occidente palesterino nectat. Eadem atq[ue] interrupta Eccl[esi]e Vestis quæ Viti-
na per extremas has orbis oras in Regale s[er]u[m] fluit, purpureis hoc
est Regiæ à sanguine Regalis sacerdotij et Martyris coloris dappit.
Solum vero quod tibi adversus maximam Romæ Pontif. Autoritatem, Lu-
iferi sublimatig in Aquilone defixerat innocenti eluione (ruoris su-
bire Sceptum. Eo suo Martire tam pius derepens ad huc sanguis meum
ad V. S. perorat pedes ut qui Romæ Pontif. atq[ue] adeo V. S. Autoritate
et extremam, in Vltimis Orbis Eccl[esi]e vestem in Regiæ purpuravit, atq[ue]
omnium testificatione Martyris nomine in Calam fert: idem supremo
V. S. iudicio eiu[us]dem honore permissu donetq[ue] in terris. Dabit hoc V. S. suo
illij eximio erga rem Catholicam in Ruffis promovenda studio, dabit arde-
ntib[us] Vniuersæ Didicetis mea atq[ue] adeo Comuni[us] Magni Duc: Litu[ani]e.
Votis ut quod inclij Martiris honori volent vniuersi pie, hoc faciât
rite, nec deest serenas ac p[er]nitissimas rest[itu]t[io]nem cum serena sua Conage
idem à P. V. p[er] precib[us] afflagitatur. Ex osculo interea quam humi-
litate pedes P. V. et Laterana mihi gregig[us] Suis Lituaniis à P. V. quam
submississime peto benedictidam Vltima Litu[ani]e 1678

regis Litu[ani]e
Patriarcha
duos ad illu-
religiosos viro
testi eplan
Dicens

Ita sit p[er]mi-
sio fidei

in iudamita
S[an]cti Petri

in P[er]p[etua]
in B. Petrus

Dom[us] et
Gregorius
Rivum

III^{mi} et IV^{mi} D. D. (S[an]ctissimi. Mirabilis Deus in sanctis suis & sancty
in omnib[us] operib[us] suis quæ ostendit in seruo suo Insuper Concoctio d[omi]ni
illis g[ra]tia martyris. empiternam. Primum n[on] ad faciendam d[omi]ni am
in nationib[us] fecit inu[er]sam in populis conueniens S[an]cti Filiorum in Patrem
ut soluentes colligationes impietatis schismaticæ, uenirent in liberato
Filiorum Eccl[esi]e: delinde quæ est g[ra]tia omnib[us] sanctis eius fecit Iudicium
conscriptum. Quod vos Iudices orbis terræ cum legentis, annunciate in po-
pulis

et dicite in nationibus quia ⁺minificavit Dominus Sacrum suum, ut
 Latent et exultent gentes, et in noui martiris Letitia fundet
 exultatione, Vniuersa Terra mors non, Latera Aquilonis, Cui
 tas Regis magni, & dicant gentes quoniam Dominus excelsus, ter
 ribilis, Rex magnus super omnia terram, à solis ortu usque ad
 occasum, ab Aquilone & mari Afferunt ergo per me ad Vos
 Gloriam sancti sui Patris gentium, a 6 Vltimis terris, & erant
 ut dum surgit Aquilo, & è Suecia Vinca (In ingonuit
 bellorum fragor, sanctificetis in terra S. Pacis & Vniuersis,
 qui suis apud Deum obsecrationibus, arcum conterat & non
 frangat Arma, & Senta comburat igni, Ut veniamus & Vi
 deamus opera Domini, quae posuit prodigia super terram, aufe
 rens bella usque ad finem terrae. Me interem et paratissima
 obsequia mea ac Vniuersa meam discedim gratia et Patro
 cinis Illi ac R. B. V. etiam atq; etiam Sumillione co
 mendo. Vltima I Junij 1628

Josephus Mem
 pa in eade Vinca nouella fructum vobis illig operarijs offerimus Trium
 nominationis ne gantes de Inimicis illig Sebastianicis, qui dum illam demoliri in
 gotio adducyosse, uel depascere in parte uady, ipsis frenentibus et Seruentibus,
 1628 July 1. Ecce speciosa in oculis D. D. et Inim apparet Fructus Sabo
 A. C. Congreg. de propaganda fide. tibus ut Populo D. D. proponat ad publicam utilitate procur
 re dignentur Illi ac R. B. Inuentiones Vna apud Cadore Vinca,
 Josephus Lunceuitig Archi Epus Polocens est Vinca Du
 send fructus, qui du videt impendere se utilitati omnium, animo
 se et laboriose propagando fidem catholicam ab hostibus illi
 Sebastianicis inuentione occidit: Hic ut triumphet in perpetuum
 de truculentis ipsis hostibus S. Congregationi de propaganda fide
 curius

GREGORI IX.

Tolla 18. 4.
4. Sta
VIII
A
57

Destinatio Religiosorum virorum
ad Germaniam Priardam CP. cum
episcopo Primatij S. R. E. et cum Sa-
lariali ad dotatione, ut ad Ecclesie gremio,
et unitatem reuertatur.

Edita Littera A. D. 1232.

et 1233.

GREGORIUS EPISCOPUS,

servus servorum Dei. Venerabili Patri Archiepiscopo Edise A. D.

sergo Gregorum, salutem et Apostolicam benedictionem 1232 et 1233

Fraternitatis tue Litteris, nobis et fratribus nostris

S. R. E.

17 3

cu[m] ipse fidelis minister extitit, pro alijs conuenit intercedere apud
Sua Sancti: S. N. ut iste strenuus Miles Christi conuenienti condecere pro
mis, quod licet ipsam per se promptissime facturam confidimus tamen ne
ex parte nostra de rebus nobis, ego nomine Fratrum meorum Episcoporum et
totius Ecclesie Lutensium cu[m] S. R. E. intimo Unitorum Illm. ac Rm. In
Vras. ut hoc facere dignentur, etiam atq[ue] etiam rogant. Quoru[m] Patro-
cinio, curis et sollicitudini Paterna nos mag[is] sua cum sumillima su-
birectione etiam atq[ue] etiam commendamus.

Patriarcha
duos ad illum
religiosos uirum
fuit eplam
dicens

Ad hoc Senon fidei Catholice proista in Terram Lusoranu[m] auspicio et be-
nedictione Clementis VIII sel. reuoc: Pontificis Maximi, germinat
Renu. Sed benignitate non in felicitate facilius ut sperant in dies germinabit
Rigata sanguine tot sacerdotu[m] et nunc ultimo magni Præsulis, Archie-
Episcopi Policensis Orasbat Concurit in uig[is] Vitam, mortem, mortem
causa mortis et miracula inquitu[m] est a Comissarijs Aptius specia-
liter ad id a Sede Aptica deputatis, quicquid ab ipsis uisum audita
cognita et literis consignata e[st] mittit et examini Illm. ac Rm. In
donationu[m] Vranum cum in debita submissione ab ijdem S. R. E. Comissa-
rijs subijit. Quod porro nram partium est Illm. Rm. In
nonib[us] Vris Ecclesia Lutena sacra Sedis Aptice intime deuota
humillime supplicat ut huic Labore Rm. S. R. E. Comissariorum
predictorum favore suo Paterno prosequatur, et apud sua Sanctitate[m]
S. N. Augustinitate sua promouere dignentur et efficere ut hoc lumen
Lusid non lateat sub mappis, sed ponatur supra candela[m] ut lu-
ceat omnib[us] qui in domo sua ad exaltationem S. Catholice et Aptice
Ecclesie Confusionem autem et deprospirationem hostium ipsiq[ue] Interim me
mag[is] Vras gratias ac Patrocinio Illm. ac Rm. In Vranum
etiam atq[ue] etiam cum debita submissione commendamus.

Ita ut primis
alio fidei
in iudicanda
S. R. E. Prophe-
ta
in Pring
ie B Petrus

28
28
28
28

Ad sanctis (at Deora Petri, in qua magno bono Orbis. Viuersi sedet
simam. Beatitudo Vra inter alia Privilegia donata sibi à Fun-
tore suo accepit ista duo; ut quem ligaret uel solueret
in terris, hoc ipso ligatus uel solutus manebat in Cælis uic-
uorsa, quem Deus honorauit in Cælis suo honorandū ipsi
toti militanti Ecclæ proponeret interitis. Sanguis pro de
offusq

GREGORII IX^m

Torva 18. 4.
4ta

VIII

A

57

Destinatio Religiosorum virorum
ad Germanum Priardam Ep^o cum
explicato Primatus J. R. C. et cum Sa-
lorali adnotatione, ut ad Ecclesie gremio,
et unitatem revertatur.

Edita Littera A. D. 1232.
et 1233.

GREGORIUS EPISCOPUS

servus servorum Dei. Venerabili Patri Archiepi
scopo Germanorum, salutem et Apostolicam benedictionem

Edita A. D.

1232, et 1233

Fraternitatis tue Litteris, nobis et fratribus nostris
per tuum nunque tenore plenius intellecto, disposuimus
vires religiosos vite laudabilis, et probate scientie, ad
tuam presentiam destinare, qui verba vite deferant, et
nostram et fratrum nostrorum plenius voluntatem exponant.

S. A.

Hic Pontificatus Litteris
a Nuncio Patriarche et
vires religiosi, dicit ad illum
transmittit religiosos viros
Eiq. hanc dicit explan
dicens

Veni quia de condente exiit cibus, et de forti est egressa
dulcedo, ne ex ore leonis mortui non sine robore scribentis
a patre fauus exhibitus contemnatur, quidam duxing
rescribenda, ne videantur scripta despici, si contigerit
non rescribi, quia audiens sapiens sapientior erit, et
intelligens gubernacula possidebit.

12

Licet autem (S^o) iuxta quod tua Series Epistole vite
rebat, primum sit et precipuum fundamentum fidei,
quod faciemur, preter quod aliud poni non potest.

Quod licet (S^o) sit primi
fundamentum fidei
§ 3

Secunda tamen et secundaria fundamenta legitur
Apostolos, et Prophetas, quia fundamenta ecclesie
in montibus sanctis, et ciues Superne Hierusalie,
supra fundamentum Apostolorum et Prophetarum
superedificati leguntur.

Secunda in fundamenta
sunt apostoli et Prophete
§ 4

Inter quos primus et precipuus Beatissimus
Petrus non sine causa, sed ex prerogativa
speciali a Domino audire meruit: Tuus
beris, Cphas, quod interpretatur caput: ut
sicut in capite sensuum plenitudo consistit,
aquis ad singula membra occultis meatibus

Quoniam Primum
§ 5 fuit B. Petrus

part aliqua tanquam a fonte uiuus deriuatur.
Sic tres fidelium ordines, in Ecclesia, Noe, Daniel,
& Job, Praelati uidelicet continentes et coniugari
quos Ezechiel uidisse legitur in uisione saluandos,
a Petro petra, Super quam non domum salus libani,
non posticum columnarum, nec domum filiae Pha-
raonis, Sed Ecclesiam suam Aedificauit Dominus
fidelibus, uelut de omni genere primum in eius
rete conclusis, tanquam a primatu primatum, qui
de fonte Domini pectoris fluente potauit, et
sua salutis debent postulare remedia, et cum
omni potentia et doctrina non contentiose uel
superbe in aliquos resistentes, a mentis sua tene-
bris dubietatis scrupulos remoueri.

¶ 6
Cui et si Paulus
restitisse dicatur
Vnus in. fuit uiri
uq. Zely, dei
animas lucradi
Nec obstat, quod asseris, si tempora locumque distinguas
Paulum Petro in faciem restitisse, cum dispensatiue
ab orthodoxis Patribus hoc factum esse legatur, dum
Petrus legem Moysaeam proficendo, Iudeos, et Pau-
lus circumcisionem euitans, totis uiribus conuen-
cere studuerit ex huiusmodi simulatione gentiles.
Alio quin et Paulum perambulantem Syriam et
Ciliciam cum peruenisset Derben et Listram, ex eo
argues quod Timotheum ex parte gentili ortum
fidelis uidue filium circumcidit. Secundo autem
et tertio, uel te uel Paulum reprehendes, qui cum
nauigasset Syriam, et cum eo essent Priscilla et Aquilla,
et caput timore Iudaeorum rotundisset in Cenchris, quia
comam quam ex uoto nutrebat, quod Nazarei qui
Secundo uocantur, iuxta praecipuum Moysi facere
consueuerant, ibidem rotundit ex lege? Si uates cari-
ssime dignitatis misterium, et auctoritatis officium
pleno

ex

pleno intellectu distinguens, et Petri & Pauli
Zelum consideres, qui animas tantum modo sitie
ebant: eos nec in morte, quos eadem fides et passio
vere fecit esse germanos, nec dum uiuerent in do
ctrina inuenies huius discordes.

§. 7. Licet enim Petrus pro dure. ceruicis Iudaeis,
& Paulus pro gentili populo, lae paruulis, & escam
prouectis exhibens, diuersis linguis, et uerbis labo
rarent, cum iam plenitudo temporis aduenisset, unū
Dñi, unam fidem, unū baptisma, et alios fidei articulos
quendam gratiam sibi collata a Domino, in unum eodēq;
spiritu predicauit uterq;

Una doctrina una
fides et unū Bap^t
isma.

§. 8. Fuit enim Paulus ex uerbo Dñi, Petri & ceteris
Apostolis uniuersaliter sic dicentis: Quorum remisissent
peccata remittantur eis, et retinueritis retenta sunt,
cum Petro mysterium dignitatis exercens & ex uerbis
eiusdem auctoritatis, singulariter Petro propositis:
Quodcumq; ligaueris super terram, erit ligatum super
caelis, et quodcumq; solueris super terram, erit solutum
et in caelis, in Petro auctoritatis officium recognoscens,
et ideo ad eum tanquam primatem et Euangeli Dñi
fontem ueni Hierosolyma, et post modum cum ipso &
aliis secundum reuelationem contulit Euangelium,
ne in uacuo currueret uel etiam cucurrisset.

Paulus ipse Petri
primatem recognoscit

§. 9. Quod iterum ex uerbo Dñi confirmatur, cum soli
Petro, si frater suus in se peccauerit, non tantū septies,
sed etiam septuagies septies praecipitur dimittendum,
ipsi soli oues suas indistincte committentes, qui tam
speciali miraculorum uirtute pollebat, quod pes plateas
in lectulis & grabatis positi ad umbram eius sanabatur
infirmi.

Cuius Primati uentus
multiplex probatur

Cuius auctoritas ex eiusdem Domini uerbis expressius
roboratur, cum sibi soli dictum est: Duce in altum
et pluraliter sub infertur: *Laxate retia in capturas*
Si ergo Petrus propter excellentiam fidei, qua in
uno Christo duas naturas ueraciter recognoscit, cum di-
xit: Tu es Christus Filius Dei uiui, Clauis regni caelestis in
terris tibi deditur, cum unus sit Dominus, una fides
unus baptisma, unum principium, unum corpus Ecclesie
militantis, et corpus cum pluribus capitibus monstru-
osum, et sine capite accephalum conferretur.

Succesor ergo Petri caput
est Ecclesie, ad cuius
omni quæstio est referenda

§. 10. Restat ut ad regimen generalis Ecclesie, quæ ipse
cum Paulo, et ceteris agentibus, Graecis, Latinis, Bar-
baris, congregauit, caput eiusdem, suusque Dominus per ea
quæ premissa sunt, manifeste ostendat successorum.
Preuidens autem Dominus, quod Ecclesia Dei conculeretur
a tyrannis, laniaretur ab hereticis, et a schismaticis
scinderetur, ait: Pro te rogaui Petre, ut non deficiat
fides tua, et tu aliquando conuersus confirma fratres
tuos. Ex quo colligitur euidenter, quod ad sedem Petri
omnis sit quæstio fidei referenda.

Ac in unione, cui
Graeci dissenserunt
in acerbissimum
seruitutis iugum
lappi sunt.

§. 11. Sed quos dolentes referimus, ut a Epistole
tua uerbis utamur, presumptuose quidem non per manus
militum, sed Ecclesiasticarum personarum sensus, Veni
Joseph Galanis tunica et in consutibus est passa suspiria.
Sed quis sciderit uideatur, cum enim Graecorum Ec-
clesia a Romana sedis unitate recessit, statim privilegio
cauit Ecclesiastica libertatis, et quæ fuerat libera,
facta est seculari potestatis ancilla, ut iusto Dei
iudicio, quæ noluit diuinum recognoscere in Petro
primatum, tolleret in uita seculari dominium.
Sub quo

Sub quo non modica contemneris, paulatim decidens,
fidem in formam posiciens, et a fraterna caritate repe-
rens, licentius per campum licentiae non reprobate
discurrit, ut sine alicuius reprehensione, licitum
sub illicito pillaret, et a templo Petri recedens
a Domino quasi attritum foris eicitur, quod uirga
sua Ioannes prohibente Dno non meretur, Quoniam
datam est illud gentibus, et hoc iam cognoscis ui-
sibiliter consummatum.

§. 12 Quod Samaria, quae a templo Dni, et a Iuda
a uera fidei Confessione recedens, facta Idolatra
praefigurans, bellorum cladibus continuatis attrita,
et peccatorum grauata pondere, licet Elias et Elieus
tamquam magna luminaria ibi uelut in loco caliginoso
refulserint, data est gentibus, proiecta foris in ultionem
fornicationis et idolatriae, quibus se a domino separauit.

Samaria id est Eueris

§. 13 Quod si Paulum Praetorum Ecclesia si habere
proponit, exhibeat, uel a successore Petri, et Vicario
Iesu Christi, in exhibitum recognoscat in Apostolo-
rum Basilica, quae a constantino Constructa est,
cum Petro exhibitum recognoscat. Officij etiam
notauit mysterium, licet litens, quasi sub forma
reprehensionis insertum fuerit, quod Petrus ab ostia-
niter commotus, ad Galli eantem excitatus, factus
est ostianus paradisi, ut uidelicet qui praeside de-
buerat, patisceret et compati, et ex auctoritatis
officio cuius dictum est, singulariter, pasce,
et non pascite, oues meas, non alienas, ad succe-

Etsi Petrus parauit
id Deus permisit ut
alios pati et compati
sciret ab errantes

Stony

transmisso ueri pastoris exemplo, subditorum excessus
ad unitatem Ecclesie redeuntium, in spiritu lenitatis
corrigeret, et cultum Christiani nominis sponte pro
fesos, ab Ecclesia oberrantes, exigente contumacia,
iuxta uerbum Apostoli, radendo huiusmodi sarana
in interitum carnis, ad ouile redueret uel in uitos.

Hortor ego et *Patris*
reflex ut Ecclesia
Romana caput et
Magistra agnoscat d. 14. Si uero Ex compassionis affectu ad Apostolicam
sedis primatem et iudicem, tamquam uerus Israelita
reueruis, et super Confessione Ioseph de fissura tunica
in consuetis, nota sunt tua pietatis uiscera, passioni
tua compatimur, et dolori tuo cum Apostolo condolemus
eius ad gratias asurgimus, qui aperuit oculos cecis nati
humiliter postulantes, ut qui per collitium ex felle
piscis, Tobie illuminauit oculos, Ecclesie Græcorum
Corda cum tuo illuminet, et nostris tuisq; temporibus
ad unum ouile, unumq; pastorem providentia diui
na reducat. Libram igitur de quo dictum est Iohanni
in Apocalypsi. Accipe frater carissime, ac deuota
illum, et si amaricare faciat uentrem tuum, propter
Contumaciam aculeos qui in principio pungunt,
tamen in ore tuo erit dulcis tamquam mel, cum Iosus
Confessionis ad uenit dulcis ad infra mellis, iuxta uer
bum sponsi dicentis Incanticijs: Sonet uox tua in auribus
meis, uox tua dulcis, et tua prudentia Consuetudinem
sine aliqua Superstitione regira, et illuminatus in
uenies, quod Ecclesia Romana, que omnium Ecclesi
arum caput est et magistra, in speculo atq; pro
posito, Euangelij uidelicet, et Epistolarum, et doctri
na aliorum Doctorum, nihil contrarium inuenit,

quod interpretatiue uel dispensatiue secundum sta-
 tuta sanctorum Patrum in unitate fidei, et spiritus
 non concordet. In cuius libri aperi-tione inuenies, quod
 Romanus Pontifex omnibus omnia factus, ut omnes
 salui fiat, non turpis lucii causa, uel uoluntarie,
 sed a patribus suis diuina inspiratione uocatus, statim
 seruus seruorum dei effectus, munus pro fratribus et
 episcopis suis, eorumque, subditis contra hereticos,
 schismaticos, et tirannos, ad tuitionem Ecclesiasticae
 libertatis ac cum suis fratribus se opponit. Et licet aliqui
 latenter subre-pant, publice tamen quasi ab omnibus
 incursibus mede-rnis temporibus, Ecclesia Romana respicit.

§. 15. Sed si Praecorum Ecclesia patienter sustineat, ut malum remissum
 tuis uerbis utamur, Verba que mordeant, praeter ani-
 mam pericula que ex eorum scissura prouenerunt, ^{Grati ob scissura}
 hactenus et proueniunt; Satis eis uexatio dedisse debu-
 erat intellectum, in quorum manibus ordo Ecclesiasticus
 per aduersas orientis nationes in diuersa partitus
 confunditur, Ecclesiastica libertas deprimitur, et sacer-
 dotalis dignitas conculcatur, nec est qui consolatur
 eam ex omnibus caris eius, quia tanquam acephali ad
 caput Ecclesia recurrere contempserunt.

§. 16. Reuertere igitur Sunamitis, reuertere reuertere
 ut in te amur te, quia tunc uertere poterit frater a
 fratre iuuari, Si filius, qui omnia consumpsit dissolu-
 te uiuendo, a Domino inspiratus surgat, et dicat:
 Pater peccavi in caelum, et coram te, iam non sum
 dignus uocari filius tuus, fac me sicut unum de
 mercenarijs tuis. Tunc enim Pater non mercenarius
 sed

Gratiter eundem
 ad moerit, ut ad
 Ecclesiae gremium
 reuertatur

Sed ut filio reuertendi occurrens, primam solum profo-
 rit, occiderit Vitulum saginatum, et generale conuiuium
 faciens, uniuersis Asti fidelibus cum exultatione
 annunciat et gaudio, quod et frater, et filius qui
 mortuus fuerat iam uenit, et dracma, que pe-
 rat est in uenta, et sic te in gremio matris Ecclesie
 cum honore recepto, Veritatem manifeste uidebis
 in speculo puritatis, quam Ecclesia latina seruat
 in fidei unitate, que non recipit maculam, neque

D. P. A. 6 die iugam.
 26 Julij.

Dat: Reat. 7. Kal. Augus: Anno sexto

Sequitur altera ad eundem Epistola.

Elita A. D.
 1223

GREGORIUS EPISCOPUS
 Seruus Seruorum Dei. Venerabili fratri Archiepiscopo
 Græcorum, salutem et Apostolicam benedictionem.

Exordium

Cum iuxta testimonium Veritatis, scissio sit errorum ignouantia
 scripturam, cunctis expedit illas legere, uel audire quia quæ
 in eis inspiratis diuina reposita sunt per doctrina sequentium ad
 cautelam trahere uoluit modernorum.

Signa schismatis
 Græcorum ac multitudine
 in iherosolymis

S. 1. Sane sub Ierobam qui peccator fecit, ut legitur, Israelom
 præsumpta diuisio tribuum patenter signat schisma Græcorum;
 et multitudo abominationum samaritanæ, diuersas hæreses multi-
 tudinis aueruatione ueni Templi Domini, Romanæ uide licet Ecclesie
 ueritate separate. quod Chrysostomus, Nazyanzenus, magnus Ba-
 silius, et Cyrillus emicuerint in cetera dissentientium, eadem fuit
 cælestis altitudo consilij, qua degen uoluit inter idolatras, Heliam
 Helisum, et filias prophetarum.

Explicatio de uero
 gladio Ecclesie, et
 eius usus

S. 2. Nunc igitur quia in aliis literis, quas dudum tibi remisimus
 latius hæc et alias auctoritatum et rationum, que pro Romana
 primatu Ecclesie faciunt, materias explicamus, illud tantum adiungo
 quod utrumque gladium ad Romanum pertinet pontificem, ex
 Evangelica lectione tenemus. Et Enim loquente Ihu discipulis
 de acquisitione

de acquisitione gladii spiritualis, illi duos ibi positos ostende
 runt, quos Dominus dixit sufficere, ad prohibitionem uidelicet
 spiritualis, et corporalis offensa. Si materiale gladium peri
 nero concedis ad potentiam temporalem; atende quod in
 Matthei Euangelio Dominus dicit Petro: Converte gladium tuum
 in locum suum, dicendo tuum materiale signavit gladium,
 quo percussit ille servum principis sacerdotum. De spirituali
 mini venit in dubium, cum ei, id est Petro, pescicibusdam
 specialitatis apicem, ligandi et solvendi commiserit potestatem.
 Utroq; igitur gladius Ecclesie traditur, sed ab Ecclesia exer
 cendus est unus, alius pro Ecclesia manu seculari princi
 pis exercendus, unus a sacerdote, alius ad natum sacerdotis
 administrandus a milite. Propter hoc ergo et alia, qua post
 diligentem veritatis indaginem, ordinatam te sentire faciat
 caritatem, satans presentium, Hugonem, et Petrum de Pra
 dicatorum; Aymonem et Rodolphum de minorum ordinibus
 fratres, viros uirtute, religione conspicuos, morum honestate
 praclaros, et scripturarum sacrarum scientia praeditos,
 iuxta quod tibi per memoratas literas in timore curavimus
 ad te duximus destinandos, ut si cum eis de omnibus, quae in
 quaestione ueniunt, tractare fideliter, et serualiter conser
 uerent; in vota, quae infra votam Ezechiei ostensa est,
 Vorem potius audire tonitruum, et in mari vitro speculari, quod
 unus Adam collocatus ad opus, et custodiam Paradisi,
 unam est sortitus uxorem, unum Dominum Iddum (Abraham)
 in iustitia, et ueritatis sanctitate creatum, et unicum
 spontam eius Ecclesiam praefigurans, quod lameos, qui hu
 miliatum sonat, dum uxorem unam diuisit in duas,
 sanguinarius factus est, et uinum in suum uulnus occi
 dit, quod alia praeter unam, arca non legitur, quae cuncta ua
 stante diluuiis sub unius Patriarchae regimini potentata,
 paucas animas sub perfectionis numero reseruit, quod
 legem Duij secundo dedit, non alteram, sed eandem
 quod duorum Cherubim, qui propitiatorium obtinebant

non aliorum uersi, sed respicientes erant aultus ad ueni
Et unam Joseph tunicam fuisse calarem, et nostri salua
roni in consuetudinem uentem unam.

Et de Diversitate
circa sacramenta
Eucharistiae

§. 3. Verum tamen si dubietatis sensum circa Eucharistiae
Eucharistiae sacramentum, ueteres diuersus a nostro ritus
inducit, attende, quod non sit aliud, nec diuersum
unius Domini Iesu Christi panis in assumpta propter nos
carne passibilis, potest sicut amara sic ab omni passibili
tate proflus immunis, a Graecis pariter et Latinis nostris sa
lutis mysterium frequentatur. Gradus ad fidem cum
discipulo iunior praecurrens, et tanta gratia non ingratis
illius dignationis, qua Deus compassus misericordiam huma
nam uoluit esse passibilis, elegens quotidie remissio ho
stiam offerri constituit fermentatam, ut Apostolus dicit
re, quod ex fermento massa corrumpitur in fermento for
mationis, cui ante resurrectionem Corpus Domini
subiacere potuit, ostendatur. Latinis uero cum Petro
Seniore secutus littera monumentum, de qua procedit
spiritualis sensus, prior introiit, et ante anima posita
qua sacrosanctum Corpus, quod Ecclesiam signat, in
uoluerant, separatumque. Sudarium quod fuerat super
caput aspexit, sacramentum glorificati Corporis celebra
re misericentius panis sinceritatis elegit. Sed utique
Panis simplex ante sacrificium panis est. Transub
stantiatione uero facta per uerba Domini, panis
non est, et ideo nec fermentatus, nec azimus dici
potest. Sed illi potius creditur esse Panis uiuus, qui
descendit de caelo, et tribuit uitam mundo. Haec et
his similia docuit Petri sedem unctio Spiritus, et
sanitas intellectus.

Horatio ad uni
tatem amplectenda

§. 4. Vinam et tu tandem aliquando iuniorum discipulum,
qui uidit et credidit securus in tuo eas, ut omnibus
intellectis

intellectis nobiscum vere psallas illud Davidicum.
Ecce quam bonum, et quam iucundum, habitare fratres
in unum.

Dat. Laterani 15. Kal. Junij, Pontificatus nostri Anno
Septimo.

D. P. A. 7. die
18. Maij.

~~Damnatio et Excommunicatio Michaelis
his Palaestoyi Imperatoris ab Ecclia Rom.
dividentij. Idem quod si idem Imp. d. p. i.
d. h. s. sed que Cui Legimus ad obedi. Regi
x. rediens~~

2 die 4to
- Warking the d. i. p.?
- Pont. Ann. 1281.

Damnatio et Excommunicatio Michaelis
Palaestoyi Imperatoris ab Ecclia Rom. d. p. i.

Indignus si d. p. i.
d. d. h. s. sed que Cui
Legimus ad obedi.
Regi x. rediens ut
videre e. i. p. i. p. i. p. i. p. i.
d. h. s. Cui Legimus.
Tunc Cui Legimus.
Exulans in Ecclia.
Et quoniam reliquos.

Edm. A. 1281. **MARTINUS** Epi. & copus
Servus Servorum Dei. ad certitudinem presentium
et memoriam futurorum

Excommunicatio Impe
ratoris

§. 1. Michaelen Palaologum, qui Graecorum Imperator
nominatur, tamquam eorundem Graecorum Antiquorum
Schismaticorum et in antiquo Schismate constitutorum, et
per hoc haereticorum, nec non et haereticorum, ac schisma
tis antiqui fauctorem, de fratrum nostrorum Consilio denunci
amus presente fidelium multitudinem copiosa, excommu
nicationis sententiam latam a Canone incurrisse, ac ipsius
fore sententiae vinculis inndatum

§. 2. Ceterum Vniuersis, et singulis Regibus, Principibus
Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, et ceteris
omnibus cuiuscumq; sint preminentie, conditionis aut
status, nec non uniuersitatibus Ciuitatum, Castrorum, et
aliorum locorum, districtius in hibemus, necum eodem
Michaeli Palaologo in huius modi excommunicatione
manente, Societatem uel confederationem aliquam con
trahere, sub quouis ingenio, uel machinatione praesumant,
uel etiam ei alias in his pro quibus excommunicatus est

Prohibitis ei quando
liber fuerunt

denunciatas a nobis, prestare Consilium, auxilium, uel fa-
uorem, publicam uel occultam.

Penam Promulgatio
in Contrauenientes

§. 3. Et si seus presumptum fuerit omnes singulares
pejoras Contrarium facientes, non obstante qualibet in
dulgencia sub quacumque forma uerborum, uel expressi-
one ipsis ab Apostolica Sede concessa, uel in postem
concedenda, quam quo ad hoc uiribus adimus omnino ca-
uere, Sententiam excommunicationis, quam ex nunc in
ipso ferimus, uolumus in curam ipso facto. Terras
autem ipsorum nec non uniuersitates predictas, quae seuis
attentare presumpserint, prout expedire uiderimus,
Ecclesiasticis subijcere curabimus interdicto ad privacionem
omnium bonorum, quae a quibuslibet tenentur in Ecclesijs,
et ad penas alias spirituales, et temporales, prout
utile putabimus processuri, et nihilominus Societates
Confederationum ipsas, etiamsi penarum et Iuramenti
adiectio, uel quacumque, fuerint alia firmitate uellata
decernimus irritas, et in ares.

Jussio hac Sanctione
publicandi

§. 4. Ut autem huiusmodi notus processus ad communem
omnium notitiam deducatur, chartas siue membranas pro-
cessum continentes eundem, in maiori Vibeuctana Ecclesie
appendi, uel affigi ostijs, seu Supersoliminariis facie-
mus, quae processum ipsum quasi sonoro praconio, et pa-
nulo in dicio publicabunt: ita quod idem Palaeologus,
et alij contra quos processus ipse contigit, nullam possint
post modum excusationem praetendere, quod ad eos talis
processus non peruenit, uel quod ignorauerint eum
dem, cum non sit uenisimile remanere quoad ipsos in
cognitum uel occultum, quod tam patenter omnibus publicat.

Dat. P. A. J.
die 18 Noue:

Actum apud urbem Veterem, in starea dicte Maioris Ecclesie, in festo
Dedicationis Basilice Principis Apostol. Pont. nostri Annosimo.

~~De S. R. E. Cardinalis dignitate, ac
de iudicij, sententia, & officio~~

Translati Smilij Coni. Bepheas ad Civitatem
Ferris in Provincia Lombardie.

Constituta à Martino V. indies ab ce-
tera Romae exord. ad Civitatem Florenti in
Provincia Helvetic ab optime Pontificis huius
ut ab ipso sit.

Coni. Bepheas ab ipso decessit, et postea
supra di. diploma, et huiusmodi, q. in ad hunc
ut Pontifex redeuntes ab ipso fecit. de q.
V. Nov. 1437. & Bepheas.

EVG & NIVS Episcopus

servus servorum Dei. Ad Resmanime
moriam

Edita A. D. 1437

Magnus omnipotenti Deo gratias oportet nos agere, qui Deus Ecclesiam suam
antiquarum suarum misericordiarum non in memoriam fluctuare sed non
suam solentius reddidit ampliorum. Quam quidem esse laborare mergi permittit
multisq. tempestatibus fluctuare permittit, nunquam tamen
sub mergi patitur, neque a fluctibus, et magnis affibus maris
reservat, et pro suo erga genus humanum amore, inter multos
et varios casus, et calamitates, Viventem semper fovet, ac magis
vigentem reddit.

S. 1. Ecce enim orientales, et occidentales populi iam diu
inter se dissidentes, atque disjuncti, ad pacem adq. concinnatione
convenire festinant. Quippe qua discordes iam, et inimici,
 tandem post multos annos, favente Deo, ex quo omne datum
 bonum, sancto concinnationis desiderio affecti, in hunc sonue
 nere locum. Nostra igitur servitatis, ac totius Ecclesie
 opera est, et esse curamus, tentare prouidibus ut hæc princi
 pia tam felicia, studio nostro ita felicem exitum con
 sequantur, ut Dei gratia cooperatores esse, diciq. mereantur.

Idem Orientales et
Occidentales populi in
se dissidentes ad
Concilium serratiense
conveniant.

S. 2. Cum itaq. dilectissimus filius Ioannes Paleologus
Constantinopolitanus Imperator, Una cum pijsimo fratre
nostro Iosepho Patriarcha Constantinopolitano, nec non
ceterorum

Imperatorum
etiam imperatorum

Ceterorum Patriarcham legatis, ac multis amplissimis Me-
ropolitanis, et Episcopis, ac alijs ordinibus Ecclesiasticis,
et iuris nobilibus ad Octauum diem proximi mensis Februarij
Venerias ad uenirent, nobis id, quod alijs etiam ex Loujana
seerat Continuo literis suis significauit, se quibusdam de
causis non alienis, ratione Basileam, ubi Synodus celebra-
da erat, ire non posse, id que his qui ibi iam essent scripsisse
notamq; fecisse, uolens propterea, et contendens, ut ipsa Syno-
dus huc Ferrariam transferretur, et hic tam pium negotium concluderet.

Papae ipse illud
transcribit ad futuram
Ferrariam

S. 3. Nos igitur quibus sancta Christianorum Coniunctio sodi-
miram in modum est, quia ipsam celerrime conficere cupimus,
decretum Basileen. Concilij de celebrando generali Concilio
Indicis uolentibus promulgatum, ac editum, et a nobis postea
Bononiae presentibus ipsius Imperatoris, ac Patriarchae
Oratoribus susceptum, et approbatum, quod ad praesens
sancto Coniunctionis negotium spectent, pronostria seruitute
uolentes exequi ut debemus, et sapientes ipsum ad conclusio-
nem perducere, omni modo, et forma quibus possumus, et de-
bemus, presentibus, et consentientibus Imperatore, ac Patriar-
cha, et ceteris hic ad celebrandum Synodum congregatis,
notum facimus, et declaramus praedictam Synodum hic Ferrariam
Qui quidem locus liber et tutus est, celebrandam esse, et sic ab
omnibus existimari, ac dici debere, sperantes hic absq; di-
scordia, et contentione, aliaue merita, sed potius amore
summo, diuinam ipsam pacem, et cetera sancta opera,
pro quibus Synodus conuocatur, tractari, Deo placato
ac fauente feliciter confici posse.

Dat. P. An. 9. April.

Dat. Ferrariae die 9. Mensis April. 1437. Pont. nostri Anno 7.

De S. L. E. Cardinalis dignitate, et eiusdem
sacris dignitatibus praestantiori

Alia quae plura de materia Cardinalis, indicabit tibi
in conspectu. 5o Six. V. Postquam.

EUGENIVS EPISCOPVS

Servus servorum Dei. Venerabili viro magistro Henrico
Archiepiscopo Cantuariensi et.

Non mediocri dolore afficimur, cum inter fratres nostros Episcopos, seu alios Ecclesiasticos, dissidii aliquid exortum esse percipimus, tum propter malum, quod inde in populis exemplum conuenit, tum quia contemptus et detractionis praebet occasio.

Exordium Admiratum Pontifex hic de questione
more ab archiepiscopo
Cantuariense super
praesidentia (sub anno
11. S. Balbini Duxit
Car.

S. I. Proinde non parum audisse displicuit dissen-
sionem illam, quam cum dilecto filio nostro Joanne tit.

S. Balbini presbytero Cardinali nupes tua fraternitas
habuit, cum noua et in solita res ipsa sit, quae nunc
attolatur. In primis autem admiramur satis cupere
14 Annos, et amplius cum dilecto filio nostro Henrico

tit. S. Eusebii presbytero Cardinali in sedendo, et in
ferendis uotis sine altercatione uixeri, et nullam
secum super hoc prorsus habueris dirceptionem quid causa

sit, quod nunc primum in contentionem uenias cum ipso
Joanne Cardinali eadem praedito dignitate. Hec quidem
generis regij exga ipsum Henricum ratio praetendipote

quoniam et antequam Cardinalatus ipsam fore dignita-
tem adeptus, duntaxat existens Vintonienses Episcopus, et
uocis, et loco tibi cedebat, postea autem quam in Card.
per fel. rec. Martinum praedecessorem nostrum assumpsit
est, iure tibi, et alijs ante positus fuit, et nunc ante
ponitur. Quod si sola Cardinalatus dignitas hanc in
alio praedationem operata est, (ut in isto etidem
non

non efficiet. Cum tamen ipse Archid. Episcopus, ille Episcopus
obtinere dignitatem, et illius Ecclesia tua sit Suffraga
nea, istius vero nullo iure subiecta.

Eiusdem tenet
Submissionem de
gratendo iudicio
Sedis Apostolicæ

§. 2. Illud autem de te nobis placuit ac laudamus,
quod in tua protestatione sine sub his uerbis addidisti,
quod scilicet per pramissa, aut aliquid peste factam, aut
dictam, et habitum, seu faciendum, dicendum, uel haben
dum, non intendis sacrosanctam Romanam Ecclesiam Mater
tuam, seu iuramentum tuum eidem prestitum, aut Venerabile
cæcum eiusdem Ecclesie Cardinalium, aliquemue eorum
in aliquo offendere, aut alicui honori, priuilegio, prero
gatiue, seu dignitati, praeinentie, aut alicui honori
alteri iniuri eorum, in aliquo derogare, seu iuramento
tuo in aliquo contraire, sed quod eadem sacrosanctam Ro
manam Ecclesiam cum honoribus suis omnibus priuilegijs
prerogatiuis, dignitatibus, praeinentijs, gratijs, et alijs
iuris suis quibuscumque, cum omni reuerentia manutenebis
ac defendes, et ab alijs, manuteneri, et defendi procura
bis. Per hoc plane innuere uideris sic hoc sit Romana
Ecclesie Cardinalium ius, ut reliquis antecedant Ecclesie
gradus, quod nobis in lite mota persistere, immo Apostolicæ
Sedis sacro iudicio, cuius inter alia priuilegia, que manu
et defendere potestatis, hoc etiam est ut de quibuscumque am
biguis questionibus, que in Dei Ecclesia decidunt, uelut
iudicare, et sua auctoritate finem imponere quamquam
longe fuisset decentius ante motam controversiam Sedem
Apostolicam consulere.

Cardinalatus itaq; digni
tatem et in Ecdi
sua sublimior digno
sua affirmat ex multis

§. 3. Quantum autem hæc Cardinalatus dignitas sit
sublimis, et alius excellentior, et ita hætenus in Ecclesia
reputata, si eius officium, ac sanctorum Patrum præcepta
et consuetudinem tam apud hanc Sedem, quam generalia
Concilia semper obseruatam, sciueris diligenter, et ueritate
tibi innoterit.

§. 4. Quippe et si huius dignitatis nomen quod modo in B. Petro eiusque officium
 usu est ab initio primitiuae Ecclesiae non ita expressum fuit, officium tamen ipsum à B. Petro, eiusque Successo-
 ribus institutum euidenter inuenies. Immo, ut inquit
 Innocentius Tertius ex veteri Testamento iussu Dei vixit
 originem, asserit enim id quod Deuteronom. 17. dicitur, ut
 pro difficultate, et ambiguis arte Iudicij accedatur ad Sacer-
 dotes Leuitici generis, et iudicem, qui fuerit illo tempore,
 et obediatur ipsorum iudicio, qui praesunt loco, quem
 Dominus elegerit, de summo Pontifice intelligendum esse
 et fratibus eius, id est S. R. E. Cardinalibus, qui ei
 iure Leuitico in executione sacerdotalis officij coadiutores
 existunt. Itaque et ab exordio Ecclesiae sicut et hodie Sum-
 mis Pontificibus in regenda gubernandaque Uniuersali Ecclē-
 sia assistebant. et ut ex Concilio Stephani Papae solliciti
 dicentis: Oportebat ut haec Sacrosancta Domina Roma-
 na Ecclesia, iuxta quod à B. Petro, et eius Successoribus in-
 stitutum est, ite ordinaretur, et in Apostolatus Cul-
 mine unus de Cardinalibus presbyteris, aut Diaconis
 Consecraretur, datur manifeste intellegi, hos fratres no-
 stros qui inter Cardinales locantur, tempore B. Petri existisse.

§. 5. In Confirmitate autem Niceni Concilij B. Silvester,
 qui cepit Ecclesiam regere Anno incarnationis Dni
 330. Vel circiter, in Synodo generali congregatis,
 praesidens, hos coadiutores suos nuncupauit Cardinales
 et magno admodum privilegio insigniuit, quali nullus
 Patriarcharum, Archiepiscoporum, et Episcopum in Canonibus
 habere reperitur, ut uidelicet sine plurima testium
 multitudine damnari non debeant. Hec sine myste-
 rio triplex Ordo in fratrum nostrorum Collegio à sanctis
 nostris

Papae coadiutores
 in Con. Niceno appel-
 lati sunt et abiq[ue]
 testium multitudine
 condemnari non
 ualent.

nostris prædecessoribus instituta est. Nam cum summus Ponti-
 fex uices dei gerat in terris, deuit quemadmodum Moysi præcep-
 ceptum fuit, ut omnia ad Exemplum facere, sicut ei ostensum
 erat in Monte, quod ad instar illius celestis Hierarchis
 in hac nostra Ecclesia res constituerentur Ordines assistentium
 Papæ, qui purgantium illuminantium, et perficientium præ-
 gerentur officio, Veluti sunt Diaconi, Presbyteri, et Episcopi
 Cardinales. Deuit etiam cum summus Pontifex (Christi
 repræsentet personam, ut quemadmodum Christo succedenti in
 terris assistebant Apostoli, ita etiam Cardinalium (scilicet Apo-
 stolicum repræsentans, coram Papa assisteret, reliqui uero Episcopi
 ubiq. diffusi, Apostolos repræsentant ad prædicandum per
 orbem missos.

Membra Pontificij
 nuncupantur; eosq.
 Effendentes crimini
 Lesæ maiestatis rei
 Iudicantur

§. 6. Ipsos præterea Cardinales prothonotarios, ac dignitatis emi-
 nentia, partem sui Corporis Summi Pontificis appellant.
 Ex quo sine ulla dubitatione ostenditur, pro capite Ecclesie
 quod est Papa contigua sui Corporis membra, qui sunt
 fratres eius Cardinales præceteris Ecclesie membris ac
 Patribus honorari debent, adeo quidem ut sacris Canonibus
 sanctum sit, eos qui in Cardinalem manus iniecerint,
 uolentis, aut fugauerint, aut insequuti fuerint, seu ad hoc
 dederint Consilium, uel fauorem, Crimini Lesæ Maiestatis
 reos, Maximis et multiplicibus penis esse plectendos, ac si
 ipsi Apostolici Throni uiolauerint maiestatem, quod in ipso
 qui Patriarchas, Archi-Episcopos, uel Episcopos offenderint, Sta-
 tutum minime reperitur, ut euidentes hinc liquet,
 tanto amplioris Censuræ dignitatem, quanto plures, seueri-
 oraq. illam offendentibus infliguntur pœnæ.

§. 7. Sunt etiam, et in signum preminentia ipsi fratres
nostri pro alijs Ecclesijs Probaty, et similiters cum
Legati de nostro latere destinantur, pro alijs Legaty multa
ac magna per sanones attributa privilegia, quod tibi nota
esse non dubitamus. Hinc etiam constat cur alatore
Apostolico mitti eis soly, et non alijs appropriatur
Legaty

⁴
Alijs preminentij
decorati sunt.

§. 8. Sed et ille nosseimus Constantinus Imperator, animaduer-
rens ad quam magnam, ac publicum Uniuersaly Ecclesiy officiu
ipsi fratres nostri usati essent, sic inquit. Volumus etiam
de inde sui Ordinis Reuerendissimos Cenicos S. R. E.
seruientes, singulo habere illud sanctum culmen potestis
et excellentis, cujus sanctissimus noster Senatus uideatur
gloria adornari, idest Patritios Consules fieri, quos
Certe Patritios, consules secundum leges, ut in summa
dignitate constitutos Imperatoris patres sibi elegit, et
loco patrum ase honorari affirmat.

⁵
Imperatoris Con-
stantius patris appella-
uit

§. 9. Quod uero hac dignitas tanto honore prae fulgeat
nec tas fraternitati, nec cupiam alteri molestum esse
debet, quoniam ut sancti attestantur Patres, omnes
Patriciales, Archiepiscopi, Episcopi, Cathedrales, aliasq
dignitates Romana fundauit Ecclesia, sicutq licuit
uni Ecclesiy amplam, alijs ampliozem, et alijs amplissimam
prout expedire iudicauit tradidit potestatem. Omnes
enim tamquam unius arboris rati ab una eadeq radice,
et ut diuersi aquarum riuuli ab essdem fonte prodire
sunt, sicut unus alio copiosior atq uberior. Itaq si
iustis excusis, et Spiritus sancti instinctu quodam
sedem regi sedendum est, Romana Ecclesia uenerabilis

Romana Ecclesia
Cardinalis
alii Illustrationem
C. H. H. H.

Cardinalium Cerum ad celestis hierarchia similitudinem
conditam, et tanquam sui Corporis partem his privile-
gijs, et honoribus illustrare decrevit, nec tua Ecclesia
cui per Apostolicam Sedem praefectus es, nec quicquam
alius Ecclesiarum gradus ab eodem Similiter Apostolico
throno originaliter institutus, quod omnia de ipsorum
fratrum nostrorum consilio acta sunt, ullam succen-
sendi, aut conquirendi causam habet, ne illud adduca-
mus Evangelicum Verbum. Amice non fatio tibi invidia
nam quid mihi non licet de meo facere quod volo? et sicut
tauis, ut privilegia Ecclesiarum tua ab hac sede concessis
alia deferant inferiori Ecclesiarum, ita eadem ratione
par est, ut ab eadem Sede huic Cerui instituto
ita similiter deferas et reuerentiam praestes.

7
Consuetudo Ecclesiarum §. 10. Mutum etiam mouere te debet diuturna per
Romanae et Universales Christianorum populum abique seruata consuetudo, quae etiam
ita obseruabit ab omnibus cetera decessent, ex quo tam uetusta est, ut eius ani-
mabilis regni aeterni.
mij memoria non extet infortunium, praesentibus
iure habenda foret, praesertim quando sciente, et appro-
bante Summo Pontifice, non quidem uno, sed est,
quod unquam habuit Ecclesia, id actum esse dignoscitur.
In omnibus enim nationibus, ac Regnis, et ut in Anglia
memorauimus hactenus, huiusmodi praedominantia car-
dinalibus delatus est honor, qui quidem non tam ipsis
quam nobis, cum hostia sint membra, attribui sensen-
dus est. Nec minus his Ecclesiarum Romanae consuetu-
do, quae caput, norma et magistra est reliquarum Ecclesi-
arum

avum, id ipsum tibi persuadeat, qua semper nullo uquam
contradicente in cunctis actibus, quibuscumq; Pedlatij
prækonovati sunt.

§. 11. Idem in antiquis generalibus Concilijs, præfer-
rim in duobus Lugdunensibus, in uno præsidente Inno-
centio Quarto, in altero Gregorio Decimo, quorum adhuc
Extant acta usitatum fuit. Sic et in his Synodis no-
stris nostra State celebratis de quibus etiam apud Re-
gnum Angliæ non pauci super sunt testes, observatum
esse palam est, absentibus etiam Summis Pontificibus
idem et nunc nobis, præsidentibus in hoc sacro Oecume-
nico Servatum Florentino Concilio.

8
Et in Concilio hoc
idem usitatum fuit

§. 12. His quoq; illud accedat, quod in sententijs, et
decretis tam huius Sanctæ sedis, quam generalium Con-
cilionum, cum de dignitatibus nominatum fit mentio,
illa clausula adijci solet, non obstantibus, si Cardinalis
latus, Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, seu alia
quacumq; præfulgeat dignitate, per quod ex ordine
nominandi, quod sit maior Luculentius appareat.

9
Ex ordine nominandi
Card: atq; alios Ped
latos in sententijs, etc
dignoscatur.

§. 13. Nec casetur quisquam quod Ordo Episcopalis Præby-
terio maior sit, quoniam in eiusmodi prælationibus
officium ac dignitas, siue iudicatis præponderat
ordini. Quomodo iure cautum est, ut Archiepiscopus
diaconus non presbyter, sub Jurisdictionis obtentu,
et Archiepiscopo præferatur, simili modo Diacono
nec, uel subdiaconus, aliusque clericus noster,
aut alicuius Metropolitanæ Vicarius, seu locutarius
in Synodo

10
In prælationibus di-
gnitas Cardinalatus
præponderat, etiam
ubi non ut Cardinalis
Sed uti suam Ecclesi-
am prælati inter-
sunt.

in Synodo, et alibi, alios quocumq; ordine maiores
etiam Episcopos antecedit, propter illius jurisdictionem
quam exercet, et personam quam representat. Sic et
electus et Ecclesiam Cathedralen, et confirmatus, quam
quam nondum consecratus, ratione Jurisdictionis sanctij
in sua diocesi preeminet. Quis ergo iam dubitavit
eum qui talia iura, et Canones condidit, et talem alijs
tribuit potestatem, posse eandem cum vult, et maius
sem suis membris tribuere? Siquis forte obiecit pri
oris dignitatis potius esse rationem habendam, quam
Cardinalatus de nouo collati, cum in regis tractatibus,
et parlamentis, qui libet ut sub Ecclesijs prebatus,
non ut Cardinalis intersit. Huic objectioni euidenter
respondet ratio, nam eam persona sint Ecclesiastica
sicut statuta, et privilegia suorum Ecclesiarum in his
actibus seruant, multo magis Romana Ecclesia, cui
vinculo obedientia adstricti sunt, privilegia, et sta
tuta seruant tenentur. Quibus nec ipsae personae
Ecclesiasticae, nec alij quicumq; tanquam inferiores de
rogare quomodolibet possunt. Cum igitur viri Ecclesiastici
ad actus publicos, uel priuatos uocantur cum suis qua
litatibus, et prerogatiuis ab Ecclesia instituti admitti
debet. Nam et contra honestatem publicam, et uniuersa
salij Ecclesiae politiam, et in opprobrium Ecclesiasticae
disciplinae uergeret, si in quouis actu diaconus pro
Sacerdote, uel presbyter Episcopum, aut Episcopus Patriar
cham precederet. Præterea in Canonibus scriptum est
unumquemq; in Collegio, uel Capitulo iuxta sua receptio
nis

eis, tempus honorandum esse, et quod si postea aliquis
 admittatur presbyter, ceteris tempore anterioribus pro
 paratur, qui presbyteri non sunt. Quod si in post-
 ptis locum habet, eadem ratione in ijs qui prius, si qua
 denovo eis obueniat dignitas. Hoc enim rationi con-
 sentaneum est, ut dignitas minus dignum ad seruetur,
 et in apotentiori, et nobiliori denominetur. Quod in
 ijs Cardinalibus euidenter seruatur, qui licet certam
 Ecclesiarum dum ad Cardinalatum assumuntur Epopi sint.
 nihilominus eos non Epops, sed presbyteros S. R. E. Car-
 dinales, Sede Apostolica appellat. Qui nimis si eius
 priores Ecclesias in rit. dimittat, non amplius sub nomi-
 ne Ecclesiarum, sed tituli Cardinalatus scribit, quasi ad
 maiorem dignitatem, et iurisdictionem assumpserit, alio
 quin non ascensisse, sed descendisse, non honorari, seu
 de honorari uiderentur.

§. 14. Quis etiam non uideat Cardinalatus dignitatem
 Archi Epopi esse maiorem dignitate, quia cum illa pri-
 uate unius patriae profuit utilitati, ista publica totius
 populi Christiani. Illa unam dumtaxat regit Ecclesiam
 Ita cum Sede Apostolica uniuersas, et cum aenemine, nisi
 solo Papa iudicentur Cardinales, ipsi et Patriarchas, et
 Archi Epops, et reliquos Ecclesiarum gradus, cum Summo Pontifice
 iudicant. Quorum officio nomen ipsum consonat optime,
 nam sicut super Cardinem uoluitur spiritus domus, ita super
 hoc Sede Apostolica, totius Ecclesiae officium, querit et sub-
 stantatur.

§. 15. Nullum denique pro bona intentione proponit
 Romanum privilegium, quis enim alius huic iuri posituro
 et uniuersali Ecclesiae obseruantia, atq. Apostolice Con-
 celsioni praesertim quae Apostolice etroni, metroniq. eius

11
 Cardinales aua Papa
 et a alyo Pielatis
 illi uero a Cardinalibz
 iudicatur.

12
 Contraria consuetudo
 Abq. Sede Apostolica
 Affirm. no suffragantur.

cuius preminentiam conuenit, contrarium priuilegium dandi
 ullam omnino habet facultatem? Neque etiam consuetudine
 ulla tuam causam tueris. Quamquam si qua preterderetur
 preter Apostolicam Sedis consensum, et approbationem in
 efficax prorsus censenda esset, ut proxime de priuilegio
 dictum est, atque irrationabilis, quia per ea dignitas sacrum
 delectus Superiorum Magistratum, et rationem pariter
 in quolibet Reipublice statu. Nam iuxta Canones uniuersos
 non posset alia ratione subsistere, nisi eam huiusmodi
 magnus differentia Ordo seruaret Ecclesiasticus, quia Consi-
 deretur Ordo, si cuius sua dignitas non seruaretur, quoniam
 ut predictam est, ex frequentibus actibus 40. Anonum
 spatio unitatis, contraria potius in Regno Angliæ consuetudo
 firmata sit.

*Notandum huic Pontifici
 per Archiepiscopum
 Cantuariensem, ut predicti
 acti ac quiescat.*

§. 16. Hortamur itaque te uenerabilis pater, et uolumus,
 ut predictis rationibus, ac nostrorum Predecessorum ordinatio
 Ecclesiam uniuersalem obseruantiam penitus acquiescat,
 sicut prudentia, et deuotione quæ ad Romanam Ecclē-
 siam, et nos semper habuisti, te facturum speramus. In re-
 quis uero, siue tuam Ecclesiam, siue personam concernentibus
 quæ nec rationi, aut honestati derogent, pro magna, qua te
 omni tempore complexi sumus, ac compleximur caritate,
 nos semper propitios experiemus.

D. P. An. 8.

Dat. Florentiæ Pontificalus nostri Anno Octauo.

V.

Appellantes a Summo Romano Pontifice, ad futurum scilicet
 eorum Consiliarij, et factores, prius excommunicationis, et interdicti
 sine maiestatis diuine et humane subijciuntur.
 Hæc eadem prohibitio extenditur a Jul. II. inf. in eius Pont.
 22. Suscepti, et reperiuntur in Bulla Cælestini à Grego.
 XIII. in sua Const. 81. Consueuerunt. Hoc etiam seruauit
 S. D. N. Urb. VIII in Bulla Cælestini ut in Const. 62. Caput
 tom. 4. S. 2.

P. V. B. EPISCOPVS

edita. A. D. 1159

seruus seruorum Dei . ad futuram rei memoria
 Execrabili, et pristinis temporibus in auditu tempesta
 re nostra inoleuit abusus, ut Romano Pontifice, & Vicari
 Vicario (cui dictum est in persona beati Petri) Pasce oves meas
 Et, Quodcumque ligaueris super terram, erit ligatum et in
 caelis, non nulli spiritu rebellionis imbuti, non sanioris
 cupiditate iudicij, sed commisi euasione peccati, ad
 primum concilium prouocari praesumant, quod quantum
 sacris canonibus aduerretur quantum Rei publicae
 standi noxium sit, quisquis non ignatus eius iniuriam
 intelligere potest. Namq. (ut alia praeterierimus, quae
 hinc corruptela manifestissime refragantur) quis non
 illud iudicium indicauerit, quod ad id appolletur
 quod nusquam est, neque scitur quando futurum sit?
 Pauperes a Potentioribus multipliciter opprimuntur
 remanent Impunita scelera, nutritur aduersus primam
 sedem rebellio, libertas delinquendi conceditur, et Omnis
 Ecclesiastica disciplina, et Hierarchicus Ordo confunditur.
 §. 2. Volentes igitur hoc pestiferum virus a Christi Ecclesia
 procul pellere, et omnium nobis committarum saluti conser
 uere, omnemq. materiam scandali, ab oculi nostri saluatoris
 auerere, de uenerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E.
 Cardinalium, Cunctorumq. Praelatorum, ac diuini, et huma
 ni iuris Interpretum, Cuiam sequentiu Consilio et asse
 su, ac certa nostra scientia, huius modi prouocationes
 damnamus, et tanquam erroneas ac detestabiles reprobanus
 Casus, et penitus annullantes, si quae hactenus taliter
 interpositae reperiantur, easq. tanquam inanes, ac pe
 stiferas, nullius momenti esse dicernimus, et decla
 mus. Praecipientes deinceps, ut nemo audeat quousq. quib
 sita Cloro,

Plurima omnium mala
 ab appellatione in
 reu posita. a. L. Pot.
 ad futurum Concilium

Hic Pot. eum
 damnat. et amia.
 datij Lape pro
 uocari prohibet

Colore, ab ordinationibus, sententijs, siue mandatis, quibuscumque nostris, ac successorum nostrorum, talem appellacionem interponere, aut interpositam per alium ad habere, seu eij quomodolibet uti.

Contraveniens, et
excommunicationis, et
interdicti, et criminis
Litterarum manifestis in
Fugit.

§. 3. Siquis autem contraxerit, adie publicationis presentium, in Cancellaria Apostolica, post duos menses, cuiuscumque status, gradus, Ordinis, Vel Conditionis fuerit, etiam si imperiali, Regali, vel Pontificali praeferat dignitate, ipso facto sententiam execrationis incurrat, a qua nisi per Romanum Pontificem, et in mortis articulo absolui non possit. Universitas vero siue Collegium, Ecclesiastico subiacet interdicto, et nihilominus tam Collegia, et Universitates, quam praedicta, et alia quaecumque personae, eas penus ac censuras incurrant, quas utriusque Maestatis, et haereticae pravitatis fautores incurvere dignoscuntur. Tabelliones in Super, ac testes, qui huiusmodi actibus interfuerint, et generaliter qui scienter Consilium, auxilium dederint, vel favorem talibus appellatibus, pari poena plectantur.

Sanctis penalis

Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostrorum voluntatis damnationis, reprobationis, cassationis, annullationis, despecti, declarationis, et mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare presumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, et Pauli Apostolorum eius, se noverit incursurum.

D. P. An. 2
18 Januarij

Lat. Mantus Anno Incarnationis Dominicae 1459. XV
Kal. Febr. Pont. nostri Anno 2.

X

Revocatio eorum, quae ipse Pontifex, in minoribus, existens scripserat pro Consilio Basilensi contra Eugenium IIII. De isto Consilio vide supra in d. Eugen. Const. n. n. magnae. fol.

Edita Ad. 1468.

PIVS EPISCOPVS
Servus servorum Dei, Dilecti filijs Rectori, et Universitati scilicet Colonensis, sal. et Apostol. benedicti.

In minoribus agentes, non Sacri Ordini initiati, cum Basiliensibus
inter eos uersavimus, qui se generale Concilium facere, et uni
versalem Ecclesiam representare aiebant, dialogorum quædam
libellum ad nos scripsimus, in quo de auctoritate Concilij
generalis, ac de gestis Basiliensium, et Eugenij Papæ
Contradictionem, ea probavimus, vel damnavimus, quæ proban-
da, vel damnanda censuimus, quantum sapiebamus, tantum
defendimus, aut oppugnavimus, nihil mentiti sumus, nihil
ad gratiam, nihil ad odium retulimus existimavimus
vere agere, et recta incedere uia: Nec mentij nostræ aliud
erat obiectum, quæ publica utilitas et amor veri. Sed
quis non errat mortalij? Sapientem inquit Philosophi
numquam errare, Verum est. At qui sapiens, nisi bonus?
quis bonus, nisi solus Deus? Omnes declinauerunt, simul
inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usq[ue]
ad unum, inquit Propheta Regius declinauimus et nos
ab utero matris, errauimus in iudicio, et non in Via:ambu-
lauimus in tenebris, et procul a uera luce recessimus, nec
nobis tantum errauimus, alios quoq[ue] in præcipitium tra-
xiimus et Cæcis ductum præbentes Cæci, cum illis in foras
irradimus. Forsitan et aliquos ex uobis Scripta nostra
deceperunt, et in deuia deduxerunt. quorum sanguinem
si de manibus nostris requisierit Dominus, non habemus
quod respondere possimus, nisi nos, ut homines, pecca-
uissse: qui adhibentes rectum inter ostendere, obliquè
monstrauimus. In misericordia tantum Dei spes nostra
sita est, quæ super omnia opera eius elucet. Sed
haud quamquam satis fuerit diuinam misericordiam
implorare, et dicere, Parce Dne, parce peccatis
nostris, nisi pro uiribus uulnera, quam diximus, Veri-
tate

Uideret in Cope Contes.

Edita A. D.

1478

Damnatio quarundam propositionum à Petro de Osma,
 & alijs venere predictarum, præsertim circa peccatum
 Confessionem, & alia Sanctæ R. E. sacramenta.

Sixtus (Quartus) Episcopus

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Qui Archid. eorundem
 propositionum, Petrus
 eius sequacibus vocatis
 examinavit et habuit
 et habuit et habuit

§. 3. Post modum vero sicut accepimus præfatus ^{Archid.} ~~Alpho~~
 sus Archiepiscopus Toleranensis ad executionem dictarum
 litterarum, earum forma servata, vite procedens, dilectos fi-
 lios Petrum de Exxamo, & Petrum de Occanno, ac
 Petrum de Caloca, nec non dilectum de Petroano martinum
 quos Alphonsi de la Torre Magistrum, & Petrum Didaci
 de Costana, & Joannem de Quintana Paglia licentiatos
 in Theologia, nec non Tullium de Bixandia Toleranensem
 & Vascuno de Pitea de Talavera in eadem Ecclesia
 Archidiaconos, Marchionem, & Thomam de Evencia, &
 Joannem de medina decretorum doctores, ac Gasparum
 Ferrnandi de Alcalá in eisdem decretis licentiatum,
 & alios quam plures Magistros in Theologia, ac Doctores
 & licentiatos in eisdem decretis, alios quoque quam plu-
 rimos doctos & licentiatos literatos viros, & diversis
 regionum prædictorum locis, pariter & dilectum filium
 Petrum de Osma propositionum prædictarum aucto-
 rem, eius sequaces cum se ad suum Oppidum de
 Alcalá Toleranensis diocesis evocavit, & dicto Pe-
 tro de Osma, ac sequacibus minime comparentibus,
 debito tempore expectatis, matura super omnibus
 propositionibus prædictis deliberationes præha-
 bita

lita, et unanimi Consilio et assensu Magistrorum et Do-
 ctorum predictorum, declaravit illas propositiones per
 quas Petrus de Osma, et eius sequaces predicti parti-
 nariter affirmantes non verentur, confessionem pecca-
 torum in specie, ex universalis Ecclesie ratiore spa-
 rito, non divino iure conpertam fore. Et peccata
 mortalia quo ad culpam et poenam alterius seculi
 absq[ue] confessione, sola cordis Contritione, prout vero
 Cogitatione sola displicentia deleri? Et quod confessio
 secreta sit, Necessario non Exigi. Et non peccata p[en]-
 itentia confitentis absolui non debere. Et Romanum
 Pontificem purgatorij poenam remittere, et super his
 quas universalis Ecclesia statuit, dispensare non posse.
 Sacramentum quoq[ue] P[en]-itentia, quantum ad collatione[m]
 gratia, naturalis, non autem institutionis noui aut veteris
 testamenti existere, Et alias quas propter eorum erro-
 mitatem (ut illi qui de eis notitiam habent obliuiscant,
 eorum. Et qui de eis notitiam non habent ex profectis
 non instruantur in eis) silentio pretereundas dicimus
 falsas sancte catholicae fidei contrarias, erroneas, et
 scandalosas, ac a fidei ueritate alienas, ac sanctorum
 Patrum decretis, et Apostolicis constitutionibus contrarias
 fore, manifestam heresim continere, dictarum literaru[m]
 Et per illas sibi concessas facultatis uigore, declaravit
 Et protalibus haberi, Et reputari debere decreuit,
 prout in quibusdam authenticis scripturis de Super Co-
 fectis, plenius continetur.

Damnatio Contractuum Societatis, seu unitatem capitalis,
aut certam responsionem, aut aliter usurariam prauitatem
continentium.

CHRISTOPHORUS (VINCENTIUS) EPISCOPUS

Edicti. A. D.
1586

Compendium ipsorum
rationum, quod infra
editionis Societatis ab omni
contingit.

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam
Deprecabili auaritia in glauies, et in satiabiles lucrandi cupi-
ditas malorum omnium radix, usq. ad eos excedit mortalium
mentes, ut multi nimis auidis lucris inhiantes, in laqueos et insi-
dias diaboli miseris insidant; Incepit enim uersute et Callide
antiquos humani generis hostes per uarios dolos et fallacias,
et in cautos homines gustibus dulcedine captos ac delinatos oppri-
mit, atq. eos perducit, ut se ipsos in Vvaram uoraginem,
Deo hominibusq. Odiosam, Sacris Canonibus damnata et sinistra
ad Caritati contrariam fide immergant, et dum uarias extero-
nas diuitias quodouit, ueras ac salutes amittant sicuti super
Com magnos dolores audiimus, hoc malum in quadam Prouincia
peruasisse: Nam multi speciosum et honestum Societatis nomen
suis Inuenerabilibus Contractibus praetextendo, hoc quasi colore offus-
mercatonibus, opificibus, negociatoribus, et alijs personis super
eorum meritis, opificibus, negociatoribus, et alijs personis
super eorum meritis, officinis tabernis pannarijs alijsq.
rebus ac bonis, pecunias suas, aut alias res Societatis nomine
conferunt; uel greges, Armenta, aut cetera animalia agriculis,
seu terrarum cultoribus, pastoribus, alijsq. rusticis, seu quibuslibet
personis dant in societatem siue ad sociendam, ut uocant, ea con-
ditione, ut solum ipsa, seu caput, quod Vulgo dicitur capitale,
tam pecuniarum quam animalium et rerum, saluum semper
et in regnum existat pro eo, qui non in industriam aut operas,
Dei pecunias, animalia, aut res huiusmodi in societatem
conferat

Conferat, utq; omne periculum, et damnum ab altero socio re-
 cipiente subfincatur, contra aequitatem et Societatis iusti-
 tiam diversimode pariuntur; eosdemq; socios cum quibus
 contrahunt, plerumq; pauperes et egenos, suq; labore et indu-
 stria victitantes, ad sortem seu capitale restituendum, qui-
 cumq; tandem casus et rerum eventus consequatur, pacto et
 obligatione obstringunt, simulq; etiam certam lucri quantitate
 et summam, veluti tot proq; libet centenario, in singulis
 annos aut menses per alterum socium, durante Societate
 fluendam, praefiniant, ac praescribant; eamq; summam
 et quantitatem non sub ductis rationibus accepti et expensi
 quod in Codices seu tabulas Societatis referri solent, nec facto
 calculo uel computo, pro ipsius lucri uel damni modo ua-
 riabilem, sed laborem et curam computandi et calculandi
 se invicem remittere et renunciare asserentes, quousq; tempore
 certam constituant.

D. A. Proinde nos, qui hoc potissimum munus nobisq; pastora *Damnatis*
 huius sollicitudinis maxime proprium arbitramur, ut quae
 Dominicum fidei nostrae creditum ab omni offensione, et cle-
 va uita discrimine tutare, in uiam salutis, et salutaria
 adiutrice dirigere nitamur, huiusmodi morbi contagionem
 ante quam in communem fidelium perniciem latius seget
 quantum Deo fauente possumus, tollere cupientes, de attri-
 buta nobis Apostolica potestate plenitudine hac nostra
 perpetua ualida constitutione damnamus et reprobamus
 omnes et quoscuq; Contractus Conuentiones et pactiones
 post hac in eundem seu in eundas, per quos seu quas Cunctis
 personis, pecunias, animalia, aut quaslibet alias res Socie-
 tatis nomine tradentibus, ut etiam si fortuito casu quam-
 liber iacturam, damnum, aut amissionem sequi contingat,
 Soci

103

91
Sors ipsa seu Capitalis semper saluum sit, et integrum a socio
recipiente restituatur, siue ut decerta quantitate uel summa
in singulos annos aut menses durante Societate responderetur.
Statuimus. huiusmodi Contractus, Conuentiones, et pactiones,
Usurarios et illicitos post hac ceteri debent: atq; in potestatem
non licere ipsis, qui pecunias uel animalia, aut alias res
in societatem tradunt, de certo lucro, ut praefertur, percipiendis
inter se pacisci et concordare, neq; etiam siue ad certum
siue ad incertum lucrum conuenerint, socios qui ea recipiunt,
ad sortem seu Capitalis saluum: et integrum, ubi illud
casu fortuito perierit, uel amissum erit, reddendum, quorum
pacto aut promissione sibi obligate. Ac ne de cetero Societates
in eandem sub huiusmodi pactis, et conditionibus, quae usuraria
prauitatem sapiunt, districto interdicimus et prohibemus.

Forma Societatis §. 2. Socio potius uacat nouerint Societatis huiusmodi, cum
de cetero Contractibus in potestatem unus pecuniam, animalia aut alias res et
bona, alter uero operam uel industria conferat, prout
sincere et bona fide sicut decet, iustis et aequis conditionibus
et pactis secundum iuris dispositionem, ac sine ulla pro-
prij fraudis palliatione, aut usuraria prauitate, labe aut
suspitione, in eandem seu contrahenda esse; ita ut non
ad certam summam aut quantitatem, ab omni periculo et
damno, ut praefertur immunem, lucri nomine persolue-
dam, neq; ad Capitalis, si casu fortuito perit restituendam,
socius accipiens teneatur. Si uero finita Societate ipsa
Capitalis extat, ei qui illud in societate contulerit, resti-
tuatur, nisi socio recipienti fuerit communicatum, aut
aliter inter ipsos contrahentes ~~fructus~~ super eo legitime
conuentum sit. Ac praeterea eandem contrahentes fructus,
expensas et damna in commune conferant, et prout aequi
et iustum fuerit, sibi communicent atq; diuidant.

§. 3. Decernentes, Siq. Contractus, Conuentiones, Et pactio-
nes in futurum contra nostram huiusmodi prohibitionem
de facto initi fuerint, nullam ex eis, tamq. per hanc eam-
dem Constitutionem nostram, damnatis Et reprobatis, etiamsi
iuramento, aut in forma Camera Apostolica, uel alias
quomodolibet roborari fuerint, obligationem civilem aut
naturali sibi, nullamq. actionem realem aut persona-
lem, aut Iudicij officiorum, neq. aliud quodcuq. ius cuiquam
Competere, neq. quo ad sortem, seu capitalem integram or-
cuperandum, quod casu fortuito perierit, aut amissum
erit, neq. quo ad sortis summam Et quantitatem in singulis
Annos aut menses lucri socialis nomine promissas.

§. 4. Siq. uero in posterum sub praedictis conditionibus et
pactis contrahere temere presumpserint, alie praeterea *Contrauentionis*
similium Contractuum Conuentionum, Et pactio-
nomine sutorum, qui hucusq. durant, ad exactionem
dictae sortis, seu capitalis, siue illius precij et ualoris
postq. illud in toto uel in parte casu fortuito perierit,
aut amissum sit, aut certa summa uel quantitatis annua,
aut mensura sibi promissa in futurum, procedere ausi
fuerint, eos uniuersos et singulos in praesentia contra mani-
festos usurarios et feneratoros, a sacris Canonibus et con-
cilij generalibus latis et promulgatis, eo ipso in su-
per, Et contra illos, uti manifestos usurarios et fenea-
ros, uia iuris, alijs opportunis remedijs procedi posse et debere.

§. 5. Sicq. ab omnibus Censeri, Et ita quo ad praemissa
uniuersa et singula per quoscunq. Iudices et Commisarios
quauis auctoritate fungentes, etiam Casarum Palatii
Apostolici.

Apostoli: auditores, ac S. R. E. Cardinales, sublata eij et eorum
quolibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate
et auctoritate, ubiq; iudicari et definiti debere, nec non irritū
et inane, si seas super hijs per quoscūq; quavis auctoritate
Scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatis et facult
ratis executionis
huius scilicet

§. 6. Mandamus vero uniuersis et singulis locorum Ordinarijs
per quascūq; Prouincias et Regna (Itoliani) Ceterisq; Constitutis
et quibuscūq; nostris ex Sedis Apostolicae etiam de latere Legatis
ac Vice Legatis, Ceterisq; Officialibus praesertim Prouinciarū
et locorum status nostri Ecclesiastici, ut in suis quib; Ciuitatib;
diocesis, Prouincijs, et locis praesentem nostram Constitutio
nem publicari, et in uiolate obseruari curent, et contra
personas, quae in futurum, praeter et contra prohibitionem
hanc nostram pacisci, aut exigere causa fuerint, tanquam
publicos usurarios et fauoratos per uia accusationis uel denū
ciationis, aut inquisitionis, et ex officio, prout eis uidebit;
procedant, reorq;. Culpa biles reprobos condignis poenis, ut supra
dictum est, afficiant; In uocato etiam si opus fuerit, auxilio
brachij Secularis.

Consulit derogatū §. 7. Non obstantibus quauiscūq; Ciuitatum, Prouinciarum
et Locorū, in uamento Confirmatione Apostolica, uel quavis
firmitate alia approbaty Statuty, et Consuetudinibus; priuilegijs
quq; indultis ex literis Apostolicis, quorūcūq; tenorem existat
huc per modum Constitutionis et legis perpetuae quomodolibet Cōcepty
etiam Saepius approbaty et in nouaty, quae omnia uolumus cuiq;
de cetero suffragari.

Supra publicandi
hanc Bullā.

§. 8. Ut autem praesentes literae ad omnium noticiam deuocatur
neue aliquis earum ignorantiam praetendere ualeat, uolumus ut
ille

ut ille in ualuis Basilicarum Principis Apostolorum de Urbe,
et S. Jo. Lateranen. et Cancellaria Apostolica, atq; in acie Campi
Florid. per aliquem ex nostris Conscribis de more publicetur,
dimissis et affixis eorum exemplis in acie et ualuis predictis.

§. 9. Earumq; transumptis etiam impressis, Notarij publici manu
subscriptis, et sigillis personarum indignitate Ecclesiastica Constituta
munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra illud, ubiq;
gentium et locorum habeatur quod eisdem originalibus haberetur,
si essent exhibita uel ostensa. Nulli ergo etc.

Datum Roma apud Sanctus Marus, Anno incarnationis Dni
Millesimo quingentesimo octuagesimo sexto, 12 Kal. Nou. Pontifi-
catus nostri Anno Secundo.

D. P. A. 2

Die 28 Octob.

Anno Aeternitatis Dni 1586. Indictione 24 die uero 25 mensis Publicatio
Octobris, Pontificatus Sanctissimus in Christo patris et D. N. S.
Sixti diuina providentia Paps V. anno eius 2. retro scripta litteras
Apostol. Lectas et publicatas fuerunt, et per aliquod temporis spatium
dimissis, in portis seu ualuis Basilicarum S. Ioannis Lateranen. et
S. Petri Principis Apostolorum de Urbe, nec non Cancellaria Apostol.
et in acie Campi Florid. per nos Claudium Morgeat, et Nicholau
Taglietum Sanctiss. D. Nostri Paps Cur. Alex. Duabiacus
Mag. Curf.

De S. R. E. Cardinalium concordum poststantia summo,
ordine aetate, et qualitatibus et de optione sex subdualium
Ecclesiarum, quod Cardinalibus conferuntur.

L.

Quoad ordinem predictum uide etiam sup script: 1 Eug: IV.
fol. 256. et quoad qualitates eorunde inspicie fol. 7 lib. X
fol. 406 nec non fore: Trid. Sep. 25. c. 2. et hic in fol. 55.
Religiosa. circa dignitatem eorund Decani extat Bulla Pauli IV.
n. 5. sup fol. 590 Prout circa dignitatis Cardinalitatis prestatia
extat

extat bulla 15° Aug. IV fol. 264 De prohibitione promovendi
 duos fratres habemus sanctione 22 Jul III fol. 584 de card
 natu liby habemus cons: 8. Paul. IV fol. 592. pro de earum
 indultis, videnda est in fol. cons. 58 Paul. IV. Sanctissimus
 & alie ibi indicanda. Ac circa eos offendentes, dixit Pius V.
 Const. 93. Infelicis fol. 212 Et pariter contra ex omnia facie
 tas super personis promovendis ac cardinalibus, dixit Greg. XIII
 Const. 4 Cons. Et in super hic Pont. declinavit quod beneficia et
 Ecclesie vacent per promotionem ad cardinalatum hic in fol. in
 Cons. 79 sanctissimus. Ac postremo Greg. XIV. in fol. in Cons. 9.
 Sanctissimus. Vnum birti rubi concessit cardinalibus ex Ordinibus
 Regularium assumptis. (V)

INNOCENTIUS

Edita A.D.
 1588

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam

Pontifex est unus
 Vicarius, et Cardinalis
 Apostolice personae
 respicienda, et hinc
 Pontifex Cardinalis, et hinc
 intus. Et pro ex tra
 tione Cardinalis religio
 sanguine et spiritu
 effundere.

Sicut quem aenus ille atq; eternus Pastor et Episcopus animarum
 Petrus Dominus ad gubernandam universalem Ecclesiam qua
 suo pretioso sanguine acquisiuit, Apostolorum Principi
 Beato Petro scilicet simul ac quibus reverens tradidit ple
 nitudinem potestatis, eiusque in terris vices commisit
 in cathedra ipsius Petri Successor, et aenus Christi
 Vicarius Romanus Pontifex divina pro ordinatione,
 eiusdem supremam Apostolice dignitatis fastigium
 et locum in terris tenet, ita etiam Sacrosancta Romana
 Ecclesie Cardinales representantes personas sancto in Apo
 stolorum, dum Christo Salvatori regnum Dei predicant,
 atq; humanam salutem mysterium operanti ministrant
 eidem Pontifici in executione sacerdotalis officii, et
 in diu

in dirigenda ipsa Ecclesia catholica cui preest, Consilium et Consolat. 15°
 Cardines assistunt, quasi oculi et aures, ac nobilissima Sacri Eug. IV. fol. 267.
 Capituli patris, et principia illius membra a spiritu sancto
 constituta, qui in hac ipsa Ecclesiastica Hierarchia divina
 dispositione, instans illius (Sacerdotii) cui ex altera parte respicit
 Ordinata, ad altissimum gradum euecti cum ipso Romano
 Pontifice Communis Patris ac pastoris, atq; ex omnibus
 undiq; gentibus ac nationibus in grauisimis, maximeq;
 aduersis rebus fidelis omnium generum, omnino ordinis,
 summi, infimi quotidie confluent. tanti ponderis molenam
 atq; onus populorum sustineant, et pro animarum salute,
 profecti, pro iustitia, pro unitate assidue insurgunt
 ac laborant, qui circa ipsum uniuersali Ecclesie seruicium
 singularium Ecclesiarum communitatibus se impendant,
 quorum Consilio idem Pontifex agenda disponat, quorum
 opera et necessaria et plurimum fructuosa vniuersis
 Reipublicis Christianis in secundis rebus ornamento et comodo,
 in dubijs presidio et adiumento esse possunt. Qui deniq;
 pro exaltatione catholice Religionis, pro pace et quiete
 Christiani populi, pro augmento et honore Sanctae Sedis
 Apostolicae sanguinem si ita res ferat, effundit ostentat.

S. I. Cum itaq; ipsi utriusq; sint & clarissimi ac
 lumina, templi Dei bases, firmamenta et solamina
 Christianae Reipublicae singulari quadam pietate ac castitate
 nec vulgari aut mediocri, sed insigni atq; eximia uir-
 tute abundare debent, ut quae genuit personae digne
 et honorifice ualeant sustinere. Ac quemad-

Pontifex ipse uisus
 optimus et electissimus
 Cardinalis curare
 debet.

Quod Cardina-
 lium qualitate
 107

quemadmodum praecipue sunt partes Summi Romanus
Præsulis in ijs ascribendis exquisitam adhibenda
& accurata circumspicione provide, ut in opti-
mi ac lectissimi asperantur, et vel in hoc potissimum
necessitati atq; utilitati totius Ecclesie sibi commissa solva-
latur, ita etiam Prælati sacrosæ personæ Ecclesiasticæ
ad tanta dignitatis sublimitatem promovendi, antea
vita laude, atq; excellenti quadam et rara meritorum
commendatione præsertim fulgeant necesse est, ut hoc
amplissimum honore digni habeantur. Siquidem eorum
vita ac mores ceteris exemplo esse debent, verba et
responsa pro oraculis monita ac præcepta ab uniuersis
Christianis repulsa et norma recte uiuendi, recte sententi-
existimatus ab ijs quasi sapientissimis magistris Ecclesiasticis
disciplinæ forma suscipiatur, quæ ad mores uitæq;
cunctorum fidelium componendos longe lateq; diffusa
propagetur. Ipsi deniq; ueræ sunt saltem ac lu-
cens posita super sal labrum, ut inter sanguinem
et sanguinem, causam et causam, lipraem et lipraem
discernant, ac doctrinæ opportunitate et ueritate,
infirma confirmant, discrupta consolidant, depraua-
ta conuertant, lucant in omnibus qui in domo
Domini habitant, ac primæ huic Sedi assistentes
cunctos pastores, dum in grauioribus negotiis
eamdem Sedem consulunt, eiusque opem implo-
rant, suo Iudicio, consilio, et auctoritate in-
struere, dirigere ac docere non cessent.

Ceterum

Ceterum cum non solum ad eos spectet plurima Imaginatio-
ti negotia & casus, quae eis in dies committunt, praestantia fide & gra-
lencia cognoscere, ac Legationibus in Provinciis gubernandis, et in gra-
uioribus rebus, saepius ad Reges, & Imperatores perfungi.

§. 2. Deo, quod omnium caput & summa est: ex eorum corpore, numero, et
Collegio, ille ipse qui cunctis pastoribus est efficiendus ac totius Domini gregis
curam habiturus, Summus Pontifex deligatur, idemque illud suis suffragiis
creent, qui tunc demum publico bono Christiani populi, opting sine ulla
dubitatione existet, si e numero & Suffragiis bonorum deligetur, in hac sa-
cra electione censendi sunt veri Interpretes atque Internuntij Voluntatis
Dei; cuius Spiritu sicut Universam Ecclesiam corpus sanctificat & regitur,
ita maxime hoc totum huiusmodi electionis opus eiusdem afflatu & inspi-
ctu absolui certissimum est atque omnibus exploratum, ut nec ex hoc ipso
perquiri possit, quanta in eis requiratur puritas & sinceritas ab omni carnis
affectu, prinatorum indorum cura, & factionum studiis aliena, quorum pectora
& Voces, Tempora & organa futura sunt Spiritus Sancti, & ex quibus qua-
si sermonibus is sit proditurus, in quem totius Apostolatus potestatis pleni-
tudo Deo annuente, merito offeratur.

Præsertim quia ex Collegio
Cardinalium creatus est Summus
Pontifex.

§. 3. Quapropter, ut tanti muneris amplitudo, ea quae decet obser-
uantia & admiratione apud cunctos mortales honores, et in quos ob
celsitudinem gradus, omnium oculi, omnium ora convertunt, in eis sum-
ma dignitati par claritas & splendor eluceat, atque in eis glorificetur
Deus, honorificetur sacerdotale ministerium, & animae fidelium lati-
ficentur, certe sacris amplissimis huius honoris insignibus id demum,
decorandi videntur, qui eximia eruditione, innocentia ac sancte
& omni Virtutum genere à vero solidorum bonorum Largitore Deo
supra ceteros fuerint illustrati. Prinde nos, postquam placuit
Divinae bonitati imbecillitatem nostram ad Summi Apostolatus
apicem vocare,

Deo hanc desuper edit
constitutionem videlicet.

apicem vocare, inter ceteras, quas p[ro] bono Vniuersalis Ecclesia
his maxime turbulentis temporib[us], die nocteq[ue] suscipiunt curas et
cogitationes, hanc ipsam Pontificia nostra sollicitudine dignissimam
inducimus, ut ad Immen[se] salutem et profectum Christiani populi
nostr[ae] cur[ae] crediti, ac ad ipsius Sancta Romana Ecclesia deq[ue] orna-
mentum circa Cardinalium electione[m] atq[ue] assumptionem, tam a predecesso-
rib[us] nostris, quam a nobis hacten[us] editas sanctiones, et decreta expen-
derem[us]; in quib[us] licet pleriq[ue] salubriter ac prudenter disposita et ordi-
nata fuerint, quia tamen res humana facile in deterius prolabantur,
nisi sit qui eas assidue renouet, atq[ue] seruet, eadem illas sanctiones et
decreta partim innouando, partim declarando, partim prout et tem-
poru[m] experientia suggerenda, et in melius reformando, habita super his
cum Venerabilib[us] Fratrib[us] nostris, eiusdem S. Rom. Eccl[esi]e Cardinalib[us] de
liberatione matura, de eorundem Fratru[m] consilio, et unan[im]i consensu, hanc
nostram perpetuo ualituram constitutione[m] duxim[us] promulgandam, qua
et nosmetipsos in re tam grani nostri muneris admonem[us], et quam
nobis Legem, imponim[us], eandem nostris successorib[us] indicam[us], quos
et sui officij non inmemores fore confidim[us], et se aliq[ui]d in districto
ac tremendo Dei Iudicio sua uillicationis rationem esse reddituros,
Apto dicente: Omnes stabim[us] ante Tribunal Xti, et unusquisq[ue] nostru[m]
pro se rationem reddet D[omi]no.

Cardinales n[on] sint
plures, qu[ia] 70, et
electio p[ro]mouendor[um]
ultra, hic numeru[m]
nulla sit.

4. Primum igit[ur], cu[m] ita exprocente reru[m] ac temporu[m] qualitate et occasione
recessu[m] fuerit, a veteri illo more admodu[m] paucos viros, in Sacro colle-
gio adscribendi, iamq[ue] plures nostra etate Cardinales qu[am] antiquit[er]
in ipsu[m] collegiu[m] cooptari consueuerint, tu[m] ut iuxta generalis concilij
Tridentini decretu[m] omnium Christianitatis Naon[um] ratio habeat[ur], tum quia
in eodem collegio multi, qu[ia] e[st] humani corporis infirmitas, sene-
ctute uel morbis frequenter grauati, haud p[ro]p[ter] tanto oneris as-
sione, sustinendo sufficere queunt, ut illi hoc moderat[er] et grau[er]
adhibeat[ur], et certi limites p[re]scribant[ur], uel adueterem illam pau-
citem eos redigam[us], uel rursum eoru[m] honor nimia ac superflua
numerofitate

numeroitate uilescat, quod interdum et nos ipsi dum in minoribus esse
 uisum et experti sumus. Ac ut Veteris Synagoga, figura S. et Apostolica
 Ecclesia ueritati respondeat, sequi cupiente Mandatum Domini factum
 ad Moysen, de congregandis Septuaginta uiris de Senibus Israel, quos no-
 ster Senes Populi esse et Magistros, ut secum omni populi sustentaret,
 et non ipse solus grauariet, super quos ad ostium tabernaculi ductos, loquente
 Domino, Spiritus requisivit, de doctorum Fratrum uosborum consilio, perpetuo sta-
 tuimus et ordinamus ut in posterum numeratis omnibus uisus Ordinis Episcopis,
 Presbyteris, et Diaconis, Cardinalibus, qui nunc sunt quique in futurum crea-
 buntur, cuncti simul numerum Septuaginta nullo unquam tempore excedant
 ac talis numerus quouis praetextu occasione uel eam etiam urgentissima mi-
 nime augetur. Quod si unus uel plures a nobis, uel pro tempore existente
 Romano Pontifice in futurum ultra dictum numerum eligi in Cardinalem
 aut creari, aut pronuntiari contigerit decernimus huiusmodi electionem, creationem,
 et Pronuntiationem nullam, irritam et inane fore, et censendam esse, nullius
 ius seu titulum te aut uere seu electo, seu electis acquiri, neque eorum quod
 quod Cardinali haberi aut reputari posse aut debere neque dictam Electionem
 neque Creationem, Pronuntiationem ab initio inualem et ultra numerum factam
 si postea ad praescriptum numerum moriente uno uel pluribus Cardinalibus
 ipsum collegium redigatur, propterea ex praefato numero gualescere sed uti
 principio sic deinceps in perpetuum nullius fore roboris uel momenti.

§ 5. Quoniam uero iam inde ab antiquissimis et Apostolorum temporibus, Diaconorum sunt ex eis
Episcopi, Presbyteri,
50. et Diaconi etc.
 Ordo ad inseruiendum et ministrandum in Ecclesia Dei ex magna prudentia
 dignosque institutus, et pro temporum uarietate modo maior, modo minor nu-
 merus esse consuevit ita ut aliquando septem, interdum quatuordecim, quos uero
 10 et 8. Diaconi fuerint et tamen hoc tempore tum propter eorum pau-
 cum numerum, tum propter aliquos absentias Romana curia, adeo pauci
 reperiuntur, ut eorum officio satisfacere nequeant, imo saepius Presby-
 teri Cardinales loco Diaconorum, extra Patrum instituta Pontificii assistere
 et ministrare cogant. Idcirco statuimus ut ex praedicto numero Cardinalium Diaconi
 14. reliqui omnes scilicet Episcopi, Presbyteri sint et esse debeant.

Neg. posth. § 6.

x

42

Diaconi car. n. s. **S. 6.** Neq. posthac quispiam in Diaconu Cardinali assumi possit, nisi sal-
minores Anno 22.
et infra Annu ad tem in 22 sua etatis anno fuerit constitutus, ita ut omnino intra annu ad
Ordine Diaconatu Sacru Diaconatu Ordine valeat et debeat promoveri, alioquin si anno
promoveri debet alia
Nunc caret acti melapso ad ipsu Diaconatu Ordine promotu n fuerit eo ipso tam in iur-
uet Passiva.

Diaconus suorum
honoribus ad presbiteri
vitiis promoti
remaneant inter
Diaconos quod dicitur
de anno: Prob. supple-
ditur numerus 14
Vicarius

storialibz, et omnibz alijs actibz, et negotijs Cardinalicis quae etiam iuxta
constitutionem Felici, S. Papae atri Praedecessoris nostri sup reformatione
relativa edita, in Electione Romani Pontificis Nunc activa et Passiva
omnino caveat, ac privatus existat.

S. 7. Diaconi autem numeri sui definiti perpetuo retineant, ac Diaconi
in eodem Ordine semp remaneant, et si qui eorum ex demotionis fervore ad
Presbyteratu Ordine promoti fuerint, semp tamen in eodem Diaconatu or-
dine et officio ministrant et suu locum inter Diaconos Cardinales te-
neant, donec ex Cardinalibz de novo creandis suis eligendis, alij Diaconi
dictu numeru suppleant et in eoru locu subrogent, ac substituant,
quo casu antiquiores Diaconi ad Presbyteratu Ordinem promoti ad
Presbyteros Cardinales transire, atq. inter eos sedere valeant et nume-
rari.

S. 8. Vacans Diaconus Cardinalis, qui in sua vacatione priora
verint, et in ministerio Ordinis sui perseveraverint, maioribz
honoribus prosequamur, usque ut cum aliquo ex Sex Cardinalibus
libus Ecclesiarum, quibus Episcopi Cardinales praesunt, primo
Secundo, et tertio per orbitum vel translatione, ut alias pro-
pore vacare coegerint, antiquior quidem presbyter Cardinalis
praesens saluo cuiq. Episcopo Cardinali iure transferendi ad eam
dignita prior cui praesent, ut moris est, promovatur, Et ubi
post tres vacationes tres videlicet ex ipsis presbyteris Cardina-
libus in Episcopos praefecti fuerint, tunc si quarta, alicuius huiusmodi
Ecclesiarum vacati congruerint, excluso, ea tantum vice anti-
quiore Presbytero prior Diaconu Cardinaliu qui praesens fuerit et
in aetate legitime constitutus, vel si ille noluerit, aut nequi veritas assumi
sequens Diaconi

sequens Diaconus ejusdem qualitatis h[ab]it[us] ad eam p[ro]moueat. Ita
 deinceps, in huiusmodi vacacionib[us] sex Ecclesiaru[m] p[re]dictaru[m] perpetuo,
 obseruet, ut post tres Presbyteros additas Ecclesias p[ro]mouenda
 occurrente vacacione, prior Diaconoru[m], aut sequens ut p[re]f[er]it in lo-
 qu[en]s officij.

S. 9. Inter hos septuaginta Cardinales p[ro]ter egregias utriusq[ue] Inter LXX Card.
 juris, aut decretor[um] Doctores n[on] desint aliquot insignes Viri in Præfatos assumant.
 sacra Theologia Magistri p[ar]t[ic]im ex Regularib[us], et Mendicantib[us] saltem quatuor magi-
 stri in Theologia.
 et ordinib[us] assumendi saltem quatuor non tamen p[ar]t[ic]iores.

S. 10. Antiquu[m] vero Clementis Anacleti, Euaristi Alexandri et creati possit Card[inalis]
 alior[um] Pontificu[m] Prædecessorum nostroru[m] morem, per sexcen- in dieb[us] ieiunior[um] Mens
 tos et amplius annos p[er]tinuata serie obseruatum sequi volentes, hoc arbitrio Papæ
 ac Decretis alijs q[ue] nos in nostro p[re]sistorio, editis innovantes per-
 petuo sanimus temp[or]e creandor[um] Cardinaliu[m] seu p[ro]mouendis ad Cardi-
 nalat[us] h[ab]it[us] faciendæ Mens Decembri duntaxat in ipsis tempo-
 rib[us] seu dieb[us] ieiunior[um] et n[on] alijs ee debere.

S. 11. Et autem ipsi Cardinales in regimine vniuersalis Ecclesiæ nobis Promouentib[us]
 et p[ro] tempore episcopi Romani Pontifici utilit[er] assistere valeant idonei ex omni-
 ac de omnib[us] Christianorum Regnorum Prouinciaru[m] partib[us] bus Nationib[us],
 ritus et negotijs p[ro]p[ri]e et fidelit[er] circa ab eis notitia, p[ro] Christianitatis quatuor
 rerum emergentium oportunitate habeantur, p[re]dicti Conclij Comode fieri
 Tridentini decreto in hærentes statuimus, ut ex omnibus poterit.
 Christianitatis nationib[us], quantum Comode fieri poterit.
 idonei assumantur.

S. 12. P[ro]terea qui Cardinales creandi sunt legitimi Negitimi per
 et honesti sint exortu natalibus, neq[ue] ulla p[ro]p[ri]e lapsu, aut sub reque[m] mali
 illegitimum natalium suspitione quo uij, modo laborant, sed moribus legitimitati
 omni macula, et impunitate carant, alioquin ad honorem aut supra delictu
 nentem dignitatis gradum, penitus in habiles, et in aliis auctoritate
 illius apostolice p[ro]p[ri]e
 consenti ad sancti
 taliter in p[re]f[er]it.

et illius in capaces sint, et esse censeantur. Quos circa
considerantes, quod licet tanta si vis, et efficacia Sacramenti
matrimonij, quod Apostolo teste, Magnus est in Christo, et in
Ecclesia ut qui antea geniti erant ex soluto, et soluto, inter quos rite
Matrimonium contrahere poterat post illud tractum Legitimi habeant, inno-
nullis tamen Privilegijs et Dominijs Nullitatis, Privilegijs non gaudent
nec ad secularia officia honores et dignitates nec ad habitum fendorum
et Statuum successiones admittunt, quodq; multo magis indecorum
videretur et ab Apphica Sedis dignitate alienum, si huiusmodi illegitimis
sequens matrimonium ut per se Legitimi, Inordinales assum-
rent, ac Cardinalatus Cellitudo, et splendor quod dignitati Regia
operatur, facile deprimi, conuulsi, aut quodammodo inobscuari
posset. Ideo ut puriori dignitati, puriores natales respondeant quos
illegitimis natus, quorumvis, etiam magnorum Principum, et iam ducali, aut ma-
iori, etiam Regia, et imperali auctoritate fulgentium Filios quocumque
gradu, dignitate, et preminencia habitos, etiam genitos ex soluto, et soluta,
inter quos tunc matrimonium contrahere poterat, ac postea per se sequens
Matrimonium etiam rite, et solemniter in facie Ecclesie tractum, vel aliter
Legitimos, et quomodolibet habitatos, et natalibus restitutos, a quor-
umvis honoribus capaces effectos, etiam si cum eis ut hanc ipsam dignitatem ob-
tinere valeant, super defectibus natalium fuerit excepte, et specie auto-
ritate Apphica quomodolibet dispensatum nihilominus dicti Cardinalatus
Dignitatis per se incapaces, et ea optinentia perpetuo inhabiles decerni-
mus ac declaramus.

Et nos illi

§ 13. Sed et insuper prohibemus ne ij, quos propter defectus vitia, aut im-
pedimenta quidem ad sacros Ordines et Canonice sanctiones hono-
neri fas non est, etiam si cum ipsis dicta auctoritate Apphica fuerit dispen-
sata neque alicuius criminis, aut infamiae nota respersi, in cardinales ullo
unquam tempore assumant.

§ 14. Ceterum

§ 14. Ceterum ut non solum honore sed etiam re ipsa cardines sint ^{promovendi ad doctrina} ^{vita p[ro]bitate et alijs qua} ^{litate a iure requi} ^{sitis potare debent.} ^{divina} ^{humana ministeria sibi im-} ^{posita} ^{ut lectissimi et praesentes viri iniqui} ^{collegio aderentibus, et quos vita p[ro]bitas morum candor p[ro]stanti doctrina et} ^{eruditione, eximia pietate, et erga salute aarum ardens studium, et zelus,} ^{in dandis p[ro]visis, sincera fides, et integritas in rebus gerendis singula-} ^{res prudentia, constantia, et auctoritas, et alia qualitates a iure requisita,} ^{tam ipsi Pontifici, quam viris Collegio dignitas, et p[ro]batas sint.}

§ 15. Ac prout ne honores sacrorum vel plane imperiti, et rudes atq[ue] eccle-
siasticarum functionum ignari, quasi in ecclesia Dei hospites, et peregrini
statim huiusmodi muneri officiant, iuxta decretum idem a nobis in
p[ro]posito nostro sancitum, quod pariter huius serie innovamus, di-
stricto interdicens, ne quis ullatenus ad Cardinalatus honorem assumi queat,
nisi q[ui] antea Clericali characteris insignitus, et in quatuor minoribus ordini-
bus constitutus, p[er] annum saltem habitus, et tonsuram gestaverit Clericalem.

§ 16. Cum autem ad honorem a Deo sublimem promovendi omni virtutum et p[ro]bitatis
castimonie laude supra ceteros plurimum eminere debeant, qui vero filios, etiam
legitimos ex uxore sua alios dignosq[ue] suscepisse, certum nequeat sub testi-
monio continentia exhibere, et h[uius]modi erga p[ro]prios filios naturali affectu nimia
quidam p[ro]pensione ferat, verendum sit ne poterea huiusmodi p[ro]prie domus
negotij ac multiplici liberorum cura distractis, ecclesiarum negotij sibi credita
aut negligenter tractet, aut minus solite et fideliter quam par est, eiusdem
ecclesiarum iura tueat, prohibemus, ne aliquis, qui utriusq[ue] liber sexq[ue] filium,
seu filios etiam ex legitimo matrimonio susceptos vel nepotem, seu
nepotes ex eis habeat ullatenus in Cardinales assumi aut promoveri possit.

§ 17. Insuper ut factionum fomitem et tumultum ansam ex sacro hoc
edicto quantum ad nos possimus amputemus, decretum p[ro] idem mem[or]ati Julij Papae

III. Prædecessoris nostri in sacro olim consistorio editum approbantes, et
declarantes similiter perpetuo interdicens, ne ullo unquam tempore assu-
mat[ur] aliquis posthac in eisdem S. R. E. Cardinales qui frater
ex utroq[ue], vel alterutro parente germanus existat alterius Cardinalis
viventis, ita ut eodem tempore duo fratres germani in eodem Collegio nulla
tenus esse possint.

epse possint, qui in eodem decreto extendentes et amplectentes, si huiusmodi quos
ne Patruele, nel, amitino, aut sobrino, Cardinali vivente, alter eius Patru-
elis, nel amitino aut sobrino ad Cardinalatum valeat promoveri.

Patruelis, Annuulo
Nepoti ex Fratre vel
Sorore, are vivente, eig ex Fratre vel Sorore Negro, nec rursus Negote ex Fratre vel Sorore Cardi-
nali existente illig Patruus aut Annuulo nec ullig denig, aliig q. uno aut
et rursus aliis Negote

§ 18. Sed, et pariter sancimus ne Patruus, aut Annuulo Cardinali vivente
zls tantum sanguinitatis gradu alicui Cardinali viventi iunctus sit, quan-
diu vis vixerit in Cardinalem assumi possit ita ut omnes et singuli predicti
Pater filios aut Negotes habens quos fratres germani Patruetes amitino
sobrini, Patruus, Annuulo, Negos ex Fratre vel Sorore et quivis ut
supra uno aut zls. gradu iunctus alter altero Cardinali vivente, ad
Cardinalatum inhabiles, et illig incapaces sint et ceaseant, neq. eor. aliquis
Cardinalis creari valeat, neq. adversus hanc prohibitionem ex quacumq. etiam
urgentissima causa cum eis liceat dispensari, et nihilominus lectio creari, ac pro-
tatio Cardinalis huiusmodi contra preteritam prohibitionem, aut interdictum facta, et
attentata, nulla, irrita, et inanis sit eo ipso, ac ad omnibus inde secutis nullis
sit roboris vel momenti.

§ 19. Postremo attendes proprium esse eorundem Cardinalium munus assistere
ut mittitur. At interis Vicaris eig in Legenda Ecclesia Catholica residere et
operam assidue prestare, atq. ad eam Ecclesiam necessitatibus providere ipsorum
ad id ex ipsius officij debito, tum ex illius Patru decretis teneri, ac pro-
pterea absurdum esse Cardinales potest ad ipso Pontifice vita agere, et lo-
cum mansionis quod sua in Ecclesia Dei, a Deo concessa contra huiusmodi
officij debita, et in sua permittit amatum negligere, ac deserere, inha-
rentes decreto similiter a nobis in scriptis nostris dudum desuper
mulgata, de eorundem fratrum solio statuimus et ordinamus ne quis in po-
sterum a Romana curia abrens Cardinalis creetur, aut promoveatur nisi
hac adiecta conditione ut intra annum in Romanam curiam venire, et Apollon
Limina visitare teneatur, nec non antequam biterum rubrum quod a Romano
Pontifice de more beneficii, ac per certum nuntium mitti solet ei tradatur
illig de capiti imponatur, iuret in manibus Personae alicuius in dignitate Eccl-
siastica constituta, cuius

cui id negotij datum fuerit se intra annum à die *positi* Iuramenti nume-
 randum omni mora post posita, et impedimento remoto ad Urbem, uel alio,
 ubi Ro. cur eo tempore fuerit Personalit' aduenturum, ut sistat senobis
 aut ptempore existenti Rom. Pontifici et Sancta Sedis Appli unig obsequij
 erit ascriptus et quamdin ipsi Pontifici uiuam fuerit, muneri suo incumbat: atq;
 ita delegibz moribz puetudinibz, ac toto statu eiusdem Sedis plene instruat, atq;
 ad Ecclesijs seu Prouincijs cui forsan perit necessitates subleuandas, abrogato-
 lendos, mores reformandos, Ecclesiasticas disciplinae si qua ex parte labe-
 facta fuerit restituendam oportuna, et salutarea consilia ab ipsius Pontificis
 Paterna caritate, Sapientia, et Vigilantia recipiat, et p uiribz exequatur.
 Cuius quidem iuramenti postquam p eum positum fuerit publicum inde in-
 strumentum efficiat, et in forma autentica ad nos, uel nostri p tempore suc-
 cessores nulla interposita mora transmittat. Quod si forte id iurare recusa-
 uerit uelung, ut biretum rubrum ei omnino denegat, ac nequaquam tradatur.
 Sed ipso facto, absq; alia declaratione uel decreto Cardinalatus honore pri-
 uatus existat atq; habeat, in oibz episcopatibus, ac si nunquam in Cardinalem
 assumptus, uel promotus fuisset. Inhabilis quoq; ad eandem dignitate po-
 stea obtinendam et illig incapax efficiat. Sin autem iuret ac biretum ru-
 brum accipiat, sed tamen postea ad Urbem, et Romanam curiam, ut *positum* intra
 annum à die *positi* Iuramenti non comparuerit, tunc pariter absq; alia
 declaratione Cardinalatus dignitate, officio, Titulo, Denominacione, atq; oibz
 et quibuscumq; illig insigniis, facultatibz, Privilegijs, aut Auctoritatibz,
 carreat eo ipso, et ppetuo priuatus sit, et ee ceaseat p inde ac si nunquam
 inter Cardinales cooptatus fuisset, nec biretum rubrum accepisset. Quod
 quidem biretum post id tempus festim deponere omnino teneat.

§ 20. Decernentes sic inmissis oibz, et singulis p quoscumq; Iudices et Secretis irritans.
 Consilia etiam causarum Palatii Appli Auditorum et ipsos S. R. Ecl.
 Cardinales in quavis caa et instantia, sublata eis et eor' cuiq; quavis
 alit' iudicandi et interpretandi facultate, et auctoritate iudicari, et definiri
 habere nec n' irritum et inane quicquid seorsum sup his à quocumq; quavis au-
 thoritate scienter, uel ignoranter contigerit attentari.

§ 21. Non obstant

x

Claus. De leg. § 21. Non obstant Apptis ac in Generalibz Conclis editis constitucibz et Ordinaonibz etid certis aliis eorunde Cardinalium numeris Prescribitibz aut alias sup huiusmodi dispozionibz, quas omnes quatenus presenti constitucioni in aliquo aduersant, illarum tenores & plene ac sufficienter expressis habentes etiam de illis specialis specifica, expressa, ac individua de Verbo ad verbum n' aut de Clausulas Generales idem importantes, mentio facienda esset, omnino abrogamus, aboleamus, et annullamus, ceterisq; contrariis quibuscumq;

Form. Pub. § 22. Ceterum ut praesentes literae obz innotescant, mandamus illas, ad Valvas Lateranensis, et Principis Apptor' de Urbe Basilicaru atq; Sacculariu Apptor' et in Auid campi flore more solito publicari, et inibi, affigi, et q aliquod temporis spatium dimitti eisq; de tractis earum exempla eo in loco ~~et~~ ^{et} volumus, ut illar' transumptis manu alicuius notarii Publici subscriptis et Sigillo Pralati uel Personae id dignitate Ecclesiastica constituta munitis, in iudicio, Extra illud ubi opz fuerit, eadem prorsus fides adhibeat quod ipis Originalibz adhiberet, si forent exhibita uel ostensa.

Sanctio poenalis § 23. Nulli ergo omnino hominu liceat hanc paginam, s. Siquis autem hoc attentare presumpserit indignatione Omnipotentis Dei, ac Beatorum. s.

Dat' P. An' 2 Dat' Romae apud S. Petrum Ann' Incarnacionis Aniclae 1589
3. Decem' 36 39 Decembris Pont. Nostri An' 2.
Papa subscripsit Ego Sixtus Catholicae Ecclesiae Episcopus.

De Ventre Matris meae Tu es Deus pectoris meus.
Sequuntur Subscriptiones Cardinalium. s.

Sequitur declaratio dictae constitucionis.

Dat' An' Dno 1589. § 24. Sicut Dignus Noster Dixit, quod cum in constitucione seu Bula Sanctissimae suae alias sup Creatione Sicut R. Eius Cardinalium edita, uolens Diaconos Cardinales qui in sua uocatione permanserint et in ministerio sui ordinis

et ministerio sui ordinis p̄seueraverint maioribz h̄oribz p̄sequi inter alia statuent & c

Indulgentiarū largitio, pro quorundam Christi-
norum Numismata gestantibus, aut Ecclesias
ubi ea aservantur visitantibz, et pia opera
hic expressa exercentibus.

LXXIII.

Sixtus Episcopus.

Sanctus Senorum Dei. Ad perpetuam Rei memoriam Edita An̄ Dom̄ 1587.

Laudem viros gloriosos Christianos p̄sertim Imperatores, in ijsq; Christiana
Religione tuenda et p̄paganda, pie ac p̄clare iesperunt dum pietatis zelo
Virtutis magnitudine, et imperij Maiestate vere Augusti, eiusdem Religio-
nis quā omnibz gentibz obnoq; nationibz, Deo voluit Apostolicis Vobz
p̄dicari cultū totū in x̄to visceribz amplexi, usq; adeo unquibz temporibz de hac
Sacro Sancta Sede, cui, auctore D̄no, licet immeriti p̄sident, egregie p̄mereri
studuerunt, ut Vera et orthodoxa fides, ex Apostolico hoc fonte dimanans, tunc
eorū ope et patrocinio munita, p̄pulsatis hostiū oppugnationibz, toto terrarū Orbē
diffusa floreret; omnibz lingua p̄fiteretur, quoniam D̄ns Iesū X̄tus in gloria est D̄i
Patris; eorū sane ipsorū quos p̄stituit D̄ns p̄pugnatores et defensores Eccl̄ sue,
illustria, pie, recteq; factorū exempla, ad omne gloriā insignia, imitationibz
studio dignissima, ac merita p̄clara, eorū semp̄ p̄grati in eos animi testatore et
officio p̄memorare obtem, tum hoc p̄tiosissimum tempore, quo nobis eorū memoria
renewandi miracula Divinitz oblata ē occasio, id impensius faciendū arbitramur.

¶ 1. Nam cū ab ipso nostri Pontificatus initio, ad exornandam novis edificijs in restauracione Ba-
siliac̄ Lateranensis p̄cipue Basilicā nullū parcentes imperis animū ad existens, Numismata, quā
effectū ē, n̄ obscura D̄ni voluntatis sc̄aone, ut demerendū quibusdam aulā La-
teranensibz p̄metustis, ac p̄ne p̄labentibz parietibz p̄ph̄antiqua diuer-
tis in locis recondita numismata, ex anro purissimo obrizo p̄fecta inuenirent, h̄ic referunt h̄ic
in q̄bz ex una parte salutifere Crucis signū aut Imago aliqua eadē p̄ue-
lita et p̄clara gesta
lucet.
insignita cernit, ex altera vero vultz effigies, q̄ p̄p̄e sunt diversi velent,
qui ante annos vidit

qui ante annos circiter mille floruerunt, Augustus Imperator nimirum Theodosij Senioris, duos filios eius, Arcady & Honorij, nec non Theodosij junioris, Valentiniani sty, Mariani, Leonis, Justiniani, Iulij, Mauricij, Phoca, & Heraclij, qui etsi longo loco inter nullo divini, Urbis Romane fortasse quem oes unquam viderint, magni tamen Constantini piissimi Imperatoris exemplo, & magnificentia excitat, ad declarandum pietatis suae studium erga gloriosos Apolo Principes, & fortissimos Christi Martyres, quos innumerabilis multitudo in hac S. Civitate requiescit et quos suaverbi ope et auxilio domi forisq; nostris susceptis saepenumero temporibus fortiter et feliciter administraverat, et clarissimas de hostibus Victorias reportaverat, huius almae Urbis Sacras Basilicas, atq; hanc imprimis Sacro Sanctae Lateranense donarijs et oblationibus quae plurimis, Augustali pietate et Magnificentia dignis, cumularunt, diversisq; aut novis aedificiorum extructionibus, aut veterum instauracionibus et temporibus varietate ornarunt, quod cum alia multa antiquitatis monumenta, videlicet haec ipsa mae reposita aurea, tot inclitor, Imperatorum munismata testant, Religioso plane genio et occulto quodam ei instinctu in his aedificijs reposita, ut post multa saecula, aliq; tandem patefacta, in lucem prolata, eorundem Imperatorum singularem Religionem, et perpetuam erga S. Romanae Ecclesiae Devotionem, insignia apud Posteris testimonio comprobarent, qua in re Divinae Providentiae agnoscamus suscipimus atq; admiramur, et calamitose hoc tempore, cum tam multi Civis Christi sui hostis catholicae fidei veritatem impissime oppugnant, praedictorum Imperatorum effigies in ipsa Lateranensi Basilica, ubi unquam id magnum Constantini Augusti Sacri Baptismi Lavacro emundatus est, simul reperiri viduerit, quod sumam eorum erga invictissimam hanc pietatem, et eximia Religione aperte palam profiterent.

Theodosij Senioris.

S. 2. Theodosij igitur Seniores Imperatores Religiosissimi memoriae benedictione sit, qui se hinc fidei Defensores acerrimos constitit, qui lege edita eam se tantam fidei sequi quae a Beatissimo Apolo

Petro

Petrus Romanis traditam Damasus Pontifex docuit, apud cunctos populos
 publice veneratione est, qui in Ecclesia cultu ac veneratione disciplina
 imitatione dignam, non solum legibus edictis, profusus est, sed etiam
 mirifice coluit, qui denique ob gravem Theodosianensem Caesarem a sacro
 Ambrosio Episcopo publice correctus, et ab ingressu Ecclesiae repressus, insigni
 Christianae humilitatis exemplo reuerenter abstinuit, et impositionem ab
 eodem Ambrosio praesentibus humiliter suscepit, libertatis animo deservit,
 quo obedientiam, et praesentibus exoptis, qui claustra Imperij Christi
 An sic ualidius praesidijs ante munierat non solum Reipublicae hostes
 submovit, verum etiam Christiani nominis gloriam feliciter adauxit.

§. 3. Sed et duorum filiarum eius Arcadij et Honorij nomine cui benedi Arcadii et Honorij
 ctione memisse liber, qui pietatis ac disciplinae praeceptis, institutisq; filiarum eius
 a S. Arsenio Romanae Ecclesiae Diacono instructi, ut obsequia religionis
 propagarent, ubiq; terrarum simulacra idolorum constringi, earumq; templa
 dirui, legibus sanxerunt, Catholicae fidei in regnum constantissi-
 me retinentes, haereticos omnes Imperij uiribus coercuerunt, quod coniung
 ab eis promulgatae leges ad huc ostendunt. Illud autem proprium
 Honorij occidentale Imperium regentis, quod Basilicam Sancti Pauli
 a Valentiniano iniuncte amplificari coepit, omnibus partibus affluui,
 atq; exornari curauit, quodq; Beato Augustino summopere Ecclesiam soluit,
 in comprimendis, et propulsandis Africanis haereticis, magno adiuuamento fuit.
 Id quoque laudis potissimum Arcadio tribuit, quod cum eius militibus contra
 Persas bene pugnantibus crucis aerae in uestibus apparuerent, et uictoriae
 diuinitus paratae monumentum ubiq; exstaret, is auro monetae in eodem
 Crucis signo fieri uoluit.

§. 4. Atq; Theodosius quidem in oriente, Arcadij filio, in oriente, Theodosij filij Arcadij
 et Valentinianus Tertius, eorundem Arcadij et Honorij sororis et Valentiniani nepotis
 filio, in Occidente Imperij gubernacula tenentibus, Sancta Romana Arcadij et Honorij
 Uniuersalis

uniuersali; Ephesina Synodus contra impium Nestorium, & beatissimi
 Constantini Romani Pontificij auctoritate, indicta, & celebrata est, quae pro
 amboꝝ Imperatorum pietas, in fouenda, & tuendaq; eadem Synodo, & Ecclesia
 pacis per sanctorum Patrum definitione procuranda magno opere eluxit.
 Valentinianus autē beatae me: Sixti tertij Pontificij hostata, iuxta Basilicā
 Lateranensē fastidij argetū abasbarij exoptul, magna in id opus erogata
 pecunia, refecit, ac sancti Leonis Pontificij cultor eximius, uberrimum
 sud pietatis fructum tulit, cui eius etiaꝝ precibꝝ, idem beatissimus Pontifex
 inuicissimum Atilium, flagellū Dei uocatum diuina sua eloquentia
 atq; auctoritate placauit ac deterruit horribilemq; tempestatem iam im-
 minente, ab ipsa Roma atq; a tota Italia auertit.

Marcianus qui non
 us Constantinus
 appellat.

§ 5. Marcianus uero simul atq; ad imperiū electus ē, ad eundem Constanti-
 Leonem literas dedit pietatis, & erga Aethiā sedē obseruantis plenas, quae
 Aethiā auctoritate, & Catholici Imperatoris adiumento, magnū illud sexcentos
 triginta Episcopos Chalcedonense Conciliū aduersus Euthicem, & Dioscorum
 coactū ē, in quo Marcianus ipse insigni elogio nouus Constantinus ē appellatus.

Leonis senioris § 6. At Leo Caesar, Di Spiritu, & crebris S: Leonis Papae Epistolis robo-
 ratꝝ, nullis se Hæreticorū machinis passꝝ ē a Catholica fidei constantia,
 & Chalcedonensis Synodi pugnatione dimoueri.

Justiniani senioris § 7. Nec uero optereundꝝ, nobis ē uere piꝝ & Catholice Imperator senior Justinianus
 qui S: Germanus Capuanus Episcopus, S: Hormisdas Papae Legatum tanquā Ange-
 lum Dni, summo uō honore excepit, cuiꝝ Imperatoris pietas hoc quoq; pre-
 ruit, ut beatus Bonifacius Summus Pontifex, Constantinopolē dote uenientem
 uisoret, admirabili sanctitate uirū, & postea Martyris gloria illustre, ad cuiꝝ ille pedes
 Christus in eo agnosceret, Deo sacrissimū agrefun insigni miraculo op-
 te cui in ipso addito postal auerā eadeꝝ supplicanti ab eodem Summo Ponti-
 ficis Lumen ē restitutum.

Justiniani mag.

§ 8. Magnis etiaꝝ laudibꝝ effereudꝝ ē Justinianus ille, & tot rebus fortiter,
 Sapienterq; gestis, Magnꝝ meritis ē appellatus, sed profectus in ipsius uicinia,
 & erga Aethiā

Et erga *Applid Sedem*, obedientia multo maior, nam ad zelo *fatholica*
Religionis & *fessione* vero ac *Orthodoxa* *Fidei*, quod in *S. Dei Eccl. Constitutur*,
 et simul *Heresim* *Damnacione* de *Catholico* *Eppe* *osenson* *Proposito* *edicto*, fe-
 cisset atq; manifestam, ac deinde p. *suas* *litteras* et *Legatos* *reddens* *Applid. Sed.*
 et *S. Joanni* *Lap;* zelo. *debitu* *honor* et *Reverentia*, p. *singulari* *studio*, qd
 gerebat de *Unitate* *omniu* *Esertim* *orientalium* *tractu* *Eccl. Esia*, *illatumq;* *Jacer-*
lotu, ad *ipso* ac *rede*, *tangquam* *eoru* *capite*, *servanda* atq; *custodienda*, *etia*
suu *fidei* *fessione*, ac *illud* *ipso* *edictu* *transmississet*, *humiliterq;* *pu-*
stulasset, *suis* *illa* *litteris* et *Applid* *Sedis* *iudicia* *approbati*, atq; *ipsis* *quosq;*
dieb; *S. Petro* *Linupii* *Aptoru* *piosa* *munera* *obtulisset*, *idem* *S. Pont.* et
dignis *ad* *laudis* *peronis* *extulit* etq; *in* *ipso* *edicto* *stinebant*, *veluti* *Ap-*
stolici *doctrina* *osentanea* *Suo* *iudicio*, atq; *autoritate* *firmavit*, *cumq;* *postmodu*
ipse *Iustinianu* *Imptor* a *Theodora* *juuge* *depravatq;*. *Agapito* *Pont* *vehe-*
mentis *ptendere*, *ut* *Anthymu* *Hareticu* *Patriarcham* *ad* *ymunione* *admitteret*,
eiusq; *electione* *firmaret*, *eoq;* *stantissime* *recusante* *minas* *quib;* *admisceret*,
S. Pont. *Zelo* *fidei* *incensq;*, *exclamavit*: *Ego* *Ad* *Iustinianu* *Impratoru* *Chri-*
stianissimu *venire* *desideravi*, *Sed* *Diocletianu* *inveni*; *qua* *inimici* *animi* *fra-*
tria *pmoty* *Imperator*, *ac* *tandem* *erroris* *caligine* *deterse*, *ad* *veritas* *Lucis* *emem-*
gens, *se* *ipso* *totu* *ad* *Parentis* *in* *Chro* *optimi* *voluntate* *reformavit*, *hincq;*
Adretiu *loco* *dejici*, et *Catholico* *Eppe* *Mennam* *ab* *edem* *S. Pontifice* *ose-*
crari, *in* *solu* *patienter*, *Sed* *etia* *libentor* *tulit*, *pelaro* *Chriam* *priniq;* *expe-*
plo *relicto*, *ut* *Linas* *Chri* *Vicarij* *admonitiones* et *obiurgationes*, *aliquisimo*
animo *ferrent*, *memores* *Verbi* *Dni*; *qui* *vos* *audit* *me* *audit*, *q;* *vos* *operit*
me *operit*.

S. 9. Jam vero *Tiberij* *Constantini* *nomen* *cum* *laude* *ymemorandu* e, *que* *Tiberij* *Constantini*
urbis *domu* *revertore* *appelare* *licet*, qd *eam* *a* *Longobardis* *gravissima* *ob-*
sidione *oppressu*, *magnas* *rei* *frumentariu* *angustia* *laborante*, *larga* *fru-*
menti *copia* *ex* *Egypto* *transmissa*, *a* *famis* *simul* *et* *obidionis* *calami-*
tate, *Paternis* *S. memoria* *Benedicti* *ami*. *Sumi* *Pont* *cohortationib;* *li-*
beravit. *Hic* *ad* *S. Gregoriu* *Mag* *ad* *huc* *Diaconu* *disputantem* *audisset*,
Eutichij *Tai*

X

Sixtus Episcopus.

Edita An. Dni
1588.

Proemium

Causa huius Instituti
nis.

Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam Rei memoriam

Immensa aeterni Dei omnium quifex sapientia a fine usq; ad finem fortiter attingens, sic cuncta inter se admirabili concordia neq; cogulauit, suauiterq; disposuit, ut visisim ad suorum se numerum functiones exercendis mutuis auxilijs subleuarent. Ipsa in sacrosancta Hierusalem Varios Beatorum spirituum Ordines distinxit, quos Superiores de Diuina prudentia rebus inferioribus illuminarent. ipsam militantis Ecclesiae, quae triumphantis Imago est, corporis uarijs membris discreuit, quae capitibus glutino, caritatis spectra, et nexa, mutuo se adiuuarent, ex quo totius corporis salus et conseruatio existeret.

S. 1. Quare iure optimo Romanus Pontifex, quae Christus Dominus corporis sui quod est Ecclesiae uisibile caput constituit omnium Ecclesiarum sollicitudinem gerere uoluit, multos sibi tam immensi oneris adiutores aduocat, atq; aduersit, cum uenerabilis Episcopus Fratres suos, quos toto terrarum orbe ad singulos greges pascentes mittit, tum amplissimum ordinem S. R. E. Cardinalium, qui tanquam nobilissima membra capiti prius cohaerentia, eadem Summo Pontifici, sicut Christus Dominus Apostoli, semper assistunt, quibus primi laborum et sollicitudinum socij sunt et participes, ut partita inter eos, aliosq; Romanam Curiam Magistratq; ingenti uarij negotiorum mole, ipsa tantae potestatis fandi tenens, Diuina graua adiutrice non succumbat.

S. 2. Nos igitur magis illius Moysi exemplo adducti, qui cum Deo loquens sacerdoti sui Bethro solium de uarijs iudicijs constituendis non repudians, qd; Deus iussu insignis Senatui Septuaginta Seniorum scripsit, qui ad eos omni populi sustinerent, ne se ipsis ipse grauaret, Pontificiui hoc omni Angelini plane humeris formidandis, inter Senatores Orbis terrarum fratres nostros Cardinales apte quadam distributione p; temporum Editione, negotiorum multitudine, et uarietate, ipsaq; utilitatis ratione salubriter partiri decreuimus, ea in primis cogitatione p; moti, ut qui ex omnibus Nationibus ad hanc Matrem, Magistratq; perfuginumq; fidelium Apostolicam Deo deuotionis, salutisq; studio, iuris persequendi, graua impetranda, aliasue multiplices obcaas frequentissimi refugiant, ij quidem, et tuto exinde

Patris nostri amoris erga ipsos pignum misimus, ut ad similes virtutis, et Religio-
nis laudem exiteant, et se Eusebii Q² filios, Catholici Principis Succes-
sores, et Quis Christi defensores esse crebrius reminiscant, veteres in hoc
quidem S. Pontifices Praecessores nostros, praesertim eundem B. Gregorium
Papam imitari, qui legibus, et Principibus, ac Primariis Viris, aureas Cru-
ces, et Caneas parantibus, quae Caneas B. Petri dicebant, mittere con-
ueverant, quibus collo appense, et Religiose gestatis miraculis coruscabant,
quosdam vero alia ex eisdem Numismatibus dedimus Venerabilibus fratribus no-
stris S. R. E. Cardinalibus, reliqua vero eodem modo propriis et Constantibus
Viris iam distribuimus.

§ 14. Nante ab omnibus et Singulis Christi fidelibus.

Hic sequuntur amplius Indulgentiae sub § 15°

§ 16. Quicumque autem aliquid huiusmodi Numisma habuerit ipsiusque suo artificio in Tes-
tamento, aut alia Ultima Volunte, cui voluerit Eusebium, nec vero iniquam aliam
aliquam speciali nostra, aut nostrorum Successorum professione relinquere aut donare
possit.

Numismata Ecclesiae
tantum relinquere possunt

§ 17. Quod quidem Ecclesia, in qua fuerit dicta Numisma repositum, Festis
diebus inuentionis et exaltationis S. Crucis, Uniuersis et Singulis Christi fidelibus
Utriusque Sexus uere poenitentibus, et peccata sua confessis deuote uisitantibus,
similiter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem damnae-
ding, et largimur.

Quas Ecclesiae uisi-
tantes Indulgentias
aequantur.

§ 18. Quod si quis Numisma ab intestato deceperit usum, ut illud
ad propinquioris eius domicilii Ecclesiam ad eisdem gratias, facultatibus, et in-
dulgentiis pertineat.

Numisma intestatu
decedentis ad propinquo-
res eccles. spectat.

Iterum sequuntur Indulgentiae § 19. et 20. et reliqua Bulla §. Dat. Pont. An. 5.
1. Decemb.

Institutio quindecim Congregationum S. R. Ecclesiae
Cardinalem cum Iurisdictionibus et Facultatum quibus
Concessione ad faciliorem Uniuersae Reipublicae Christianae
Statuum Ecclesiae et Romanae Curiae Negotiorum, et
Causarum expeditionum.

Sixtus Episcopus

Sixtus Episcopus.

Edita An. Dni
1588.

Proemium

Causa huius Instituti
nis.

Sevius Servorum Dei. De perpetua Dei memoriam

Immensa aeterni Dei omnium opifex sapientia a fine usq; ad finem fortiter attingens, sic cuncta inter se admirabili concordia nexu copularit, suavitery disposuit, ut visisim ad unum se numeru[m] functiones exercendas multo auxilij sublevent. Ipsa in caelesti Hierusalem varios Beatoru[m] spirituum Ordines distingit, quos superiores de Divina providentia rebus inferioribus illuminarent. ipsa[m] militantis Ecclesiae, quae triumphantis Imago est, corpus varijs membris discrevit, quae capitibus glutino, caritatis spacta, et nexu, mutuo se adiuvent, ex quo totius corporis salus et conservatio existeret.

S. 1. Quare iure optimo Romanus Pontifex, quae Christus Dominus corporis sui quod est Ecclesia visibile caput constituit omnium Ecclesiaru[m] sollicitudinem gerere voluit, multos sibi tam immensi oneris adiutores adorat, atq; adhibuit, cum venerabilis Episcopus Fratres suos, quos toto terraru[m] orbe ad singulos greges pasce[n]dos mittit, tum amplissimu[m] Ordine[m] S. L. E. Cardinaliu[m], qui tanquam nobilissima[m] membra capiti p[ro]prie cohaerentia, eidem Summo Pontifici, sicut Christo Dominus Apostoli, semper assistunt, quique primi laboru[m] et solioru[m] socij sunt et participes, ut partita inter eos, aliosq; Romanu[m] Curia Magistrate[m], ingenti curae negotioru[m] mole, ipse et tanta potestatis fauce[m] tenens, Divina gra[m] adiuvice non succumbat.

S. 2. Nos igitur magni illius Moysi exemplo adducti, qui cum Deo loquens socii sui Petrus gregem de varijs iudicijs constituendis non repudiavit, et Dei iussu insigni Senatu[m] Septuaginta Senioru[m] scripsit, qui cum eo omni populo sustinerent, ne solo ipse gravaretur. Pontificiu[m] hoc omni Angelicu[m] planè humeris formidand[um], inter Senatores Orbis terrar[um] fratres nostros Cardinales apte quadam distributione p[ro] temporu[m] editione, negotioru[m] multitudinè, et varietate, ipsaq; utilitatis ratione salubriter partiri decrevimus, ea in primis cogitatione p[ro]moti, ut qui ex omnib[us] Nationib[us] ad hanc Matrem, Magistrat[um], perfuginu[m] fidelium Apostolicae Sedis devotionis, salutisq; studio, iuris persequendi gra[m] impetranda, aliasve multiplices occasus frequentissimi refugiant, ij quidem et tuto p[ro]vide

Et futo e' modo Quantu' in Provincijs nostris (stare possunt) Romam per-
 ueniant: et ut facilius, ceterisque expediant, distinctos Cardinalium grem-
 ijs et Congregationes ad certas res, negotiorum tractationes paratas habeant,
 Cardinalesq; ipsi distributi muneris parte levius ferant, diligentius ad-
 ministrent, quod nos solent, et deniq; nisi primarij publicis in rebus exer-
 citati, nullo unquam tempore desint. Itaq; motu proprio, et ex certa scientia qu-
 deorundem fratrum nostror' S. R. E. Cardinalium Consilium et a seorsu, ex
 eodem sacro Colegio, qd' p' Dei gratiam sacris pietate, Doctrina, reruq;
 usa constantibz, ex omni ratione abundat, Congregationes quindecim constituit,
 singulisq; certa negotia assignamus, ita ut grauiora, difficiliusq; Consulta-
 ones ad nos referant, ac unicuique earu' suas facultates, et auctoritatem
 in eis modis, qui infra descripti e' deditur atq; attribuitur.

- Congregatio 1ma p' Sancta inquisitione S. S.
- Congregatio 2da p' Signatura gratia S. S.
- Congregatio 3tia p' Ereptione Ecclesiaru' et p'visionibz, et rectorialibz. S. S.
- Congregatio 4ta p' Libertate annone Statu' Ecclesie. S. S.
- Congregatio 5ta p' Sacris Litibz et Ceremonijs S. S.
- Congregatio 6ta p' Casu' paranda et seruanda, ad Sta-
 tus Ecclesiasticos defensionem. S. S.
- Congregatio 7ma p' Indice Librorum prohibitorum. S. S.
- Congregatio 8ua p' Executione et Interpretatione Consilij Trident. S. S.
- Congregatio 9 p' status Ecclesiastici Prauarioru'
 subleuandis S. S.
- Congregatio 10 p' universitati studij Romani ex
- Congregatio 11 p' Consultationibz Regulariu' et
- Congregatio 12 p' Consultationibz Episcoporu' et alioru'
 prelatoru' et
- Congregatio 13 p' Vijs Ponticis ex Aquis aradijs et

Congregatio 14. Typographia Vaticana et
Congregatio 15. Consultationum negotiorum Status
Ecclesiastici et

Abie à Romo: VIII. Superandita sunt congregationis
Cardinalium, quarum altera est super Bono virginum Comu-
nitatum Status Ecclesiastici, in sua constit. X. Pars comissa. Altera
est super Baronijs dicti status, in Const: 4. n. Justitia. Altera
autem super baronijs in Const: 15. In regendis.

IX

Hortatio pastoralis ad alumnos Seminariorum Sedis Apostolicæ
et alios, ut in studiosum cursu, catholicæ fidei omnium iustitiam
generis progressu, profecerent, et in dies magis ferventius intuscat.

LE MENS DE LA PÈNE VIII.

Edita Anno Domini
1892.

Victoris filijs Legionis, Prefectis, et alumnis Seminariorum Legionis
et Sedis Apostolicæ, atque quibuscumque alijs, qui Catholicorum Regum
Principum, Episcoporum aut aliorum opera ac liberalitate, ad Chris-
tianam Religionem informantur, saluti et Apostolicæ benedictionem.

Pa pastorij enarratio

Ea semper fuit Sedis Apostolicæ pro salutis animarum cura
in omni universi Terrarum Orbis homines caritas, ut illos licet
longissimis locorum intervally distantes, ac vix etiam ratione, et ser-
monis genere inter se maxime differentes, equalibus tamen patris
ni amoris sui officijs ad Catholicæ Religionis cultum alliciendo, et spi-
ritu adiuventos, perpetuo existimavit, id cuius permulta Leonorum
Pontificum predecessorum nostrorum de Catholica Ecclesia bene me-
rendi studia, et præclara vix ab eisdem gestam monumenta
declarant, tum præcipue adolescentium natura, et in genio præstans,
recenti memoria ad Religionis, et bonarum artium cultum præ
liberaliter

liberaliterq; instituta Seminaria Causime ostendant. Quibus quidem Seminarijs stabilitis iam et firmatis, ipsi etiam pro pastoralis nostro munere quatum cum Dno possimus, favere cupientes, ut qui in illis exercent, eo magis Catholica Religionis propaganda desiderio accendant, quo clarior est convictus quotidie nostrum, et Sedis Apostolicae beneficium magnitudo. Idcirco inter alia, quae gravissimum Apostolice servitutis onus, divina disponente clementia, civitati nostrae rursus impeditur anobis exigit, nostri etiam muneri hoc tempore esse duximus ut ad vos Sedis Apostolicae Alumnos scriberemus.

S. I. Quo circa, cum Seminariorum erectio, et omnis quae in ipsis ^{Hortas de qua in sub.} adolescentibus pie Sapienterq; instituendis cura hac tenus suscepta est et ad huc suscipitur, eo praesertim tempore spectet, ut Sedes Apostolica rigendarum animarum murus, Societas sibi multorum studiis atq; laboribus, facilis exequatur. Propterea ut omnes in singulis potestate moneremus, ac in Dno hortamur, ut facta in primis omnium uestri cogitationis summa, animus statim ad ea consilia radicialiter, quae rationi vestrae bene, et Catholice vivendi rationes, ob Haeresim gravitate gravissimas antea difficultatibus implicatas, hactenus vobis expeditas reddiderunt. hinc enim oppositis, diligenter, nobiscum consideratis, illud etiam, quod proximum facillime intelligens, nihil videlicet maiori studio, nos et Sedem Apostolicam a Nobis expectare, quae ut actis firmissimis eiusdem Catholicae fidei pietatis, et doctrinae fundamentis, omnis studiorum cursum plane absolutissimas Nos ^{prostat} ut quantum ipsi et Sedes Apostolica de universisq; vestrum salute laboramus, tantum etiam vos de vestra, et eorum qui vestris fidei committent, salute laboretis. Quod tum per singularem vestram in Romanae Ecclesiae fide, et in nos observantiam, tum per beneficium, quo cumulati estis Magnitudine, et muneri vobis iniuncti administratione vos omnino constatuos esse confidimus. Neq; enim in eo duntaxat tota officii vestri ratio consistit, ut ipsi in propria bene vivendi disciplina constanter persistatis, et illud propterea a Nobis optimo iure exigit, ut singuli privatas, tam in studiis tum in omni virtutum genere ^{progreffus.}

X

progreſſu, ad publicam eorū q̄ſſuſſi eſtū ualētē ac ſalutē, etiam ſimari-
mē, p̄pterea eruiatq. ſubendi, ac certifiſima ipſiusmet uita pericula ſuſtinē-
da ſunt libenti p̄rog. animi (q̄ſt. ſtate noſtra pleriq. collegā Veſtri, ob ſi-
uini huius gloriā pie ac fortiter fecerunt) ſtudioſe p̄feratū. In primis
Vero omni ſtudio danda eſt uobis opera, maximeq. curandū, ne humani generis
aduerſario inſtigant, deteſtandam paucorū quorundā, p̄ ſidial p̄ſectam impu-
dentia alio unquam tempore imitandā ſtatuant, q̄ obliſi p̄ miſerum
ac uiolata fide, qua ſe atq. operam ſua Deo, ac R. E. addixerant ad
miſerimā uoluptatū illecebras, et ad ſecularia deſideria eluſa quā in ſemi-
narijs ſcitauerant ope turpiſſime ſeſe ſuſterunt. à cuius ſane infamiae pe-
niculo ac ſuſpione, quō longius ab eē uos certe ſing. eo impensiq. etiam unū
quemq. ueſtrū diligimq. hanc ipſā amōrē libentiſſim. offiū, ac re ipſa te-
ſtari, quotieſcunq. ueſtra ſtudia p̄rog. conatq. inuandū aliqua ſeſe obſu-
lerit occad.

Dei auxiliū in
plorandū ab ipſis
alienis.

§ 2. Ceterū quoniam ea eſt huius uirū imbecillitas, ut plane infirmi
ſimq. ad ea, niſi Diuina in primis ope ſuſciamur, p̄pterea quo munitiona uobis
p̄ſidia p̄paretis, uehementi cuſimq. atq. uos etiam in Dno ualde hortamur, ut
aliquot dies, eos nimirū, qui uobis à moderatoribq. p̄ſcribent, in ea cogitatione
impeditis, ex qua p̄gnitū uobis, ac p̄ſpectū reddant ead, ob quas in hactenū
uos D. N. p̄duxerit, quanta ad felicitatē creauerit, quā p̄petua modera-
torū, ſub quōſ diſciplina degitis, de pietate, ac uirtutibq. ueſtris cura et ſollicitudo,
à uobis expoſcat, ut deinceps peccatis obq. expiatis, et nos, et reliquam
Chriſtiana rem ap̄ D. N. DEVM inuētis.

Et quomodo.

§ 3. p̄pterea hebdomada ea, quā Indefecti eorum Seminariorū, uel colle-
giorū, et Scholarū ſemel acceptis huius noſtris literis aut ſaltem, ſi quod
p̄ eos dies impedimenti acciderit, prima hebdomada tribq. diebq. q̄ta ſollicit
et ſta. feria, ac ſabatho ieiunetis, et facta ſacramentali p̄ſſione die
Dominico dictum ſabathi diem p̄ximē ſubſequentē, uel alio dicta ſequentis
hebdomada die, arbitrio p̄feſſarij, ſm̄ Eucharistiā ſacramentum
deuote p̄cipiat. Interea uerō p̄ ſanctā Matris Eccl. Exaltationē, Hd.
re ſum extirpa-

Harum extirpatione, Catholicorum principum concordia, pace, tranquillitate, salute, Deo oratis, eisdem quoque gratia quodammodo nobis imploretis, postulatisque ab eis bonitate, ut dignetur suas Divino Spiritu, in tot, tamque gravibus curis infirmitate nostram adjuvare, operarios quam plurimos, et factis ministerio dignos in lineam suam mittere. Qui autem vel propter corporis infirmitatem, vel propter aliud quodvis impedimentum, superius expressa favore, siue temporis requirerint, Confessorum arbitrio, ea ipsa in aliud proximum tamen tempus differre valeant.

§ 4. Quod omnia, ut volentius sustinere studeatis quo uberius spiritualibus Indulgentiarum largitis muneribus, et gratiis aas vestras refectas esse cognoveritis, De Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius auctoritate prout, nobis atque singulis predictis, qui promissa adimpleveritis plenissima peccatorum vestrorum Indulgentiarum, veniam, et remissionem tenore presentium damus, concedimus, et largimur: qua Indulgentia frangi volumus, Catholica Seminaria omnia, siue ab Episcopis, siue a Principibus, Saecularibus instituta, egentium etiam studiosorum domos, siue huius Sanctae Sedis, siue aliorum Catholicorum benignitate, atque Eleemosynis sustententur, horumque Seminariorum, domorumque Praefectorum, ac Ministros omnes, eos etiam, quorum hactenus opibus atque Eleemosynis sustentari consueverunt, iis scilicet, quas praescripsimus, rebus pactis, ea hebdomada aut prima, ut dicitur, qua huius nostrae praesentium litterarum ad eos pervenerint.

§ 5. Quia vero difficile esset has litteras ad eos, ad quos pertinent deferri, volumus.

Datum Romae in Monte Quirinali, sub Annulo Piscatoris die 23 Junij.
Anno 1592. Pontificatus Nostri Anno 2.

Ordinationes circa accessum Regularium in Japoniam, IXXIV
et adiacentes China, et India Orientalis Insulas
Praedicatorum aut docendi causa.

Clemens Papa VIII.

Onerosa Pastoralis officij cura.

§. Amg. Alias

§ 1. mg. Alias siquidem postquam xti nra, & Evangelium in extremis omnium terra-
 rum Insulis, Regionibus, & Provinciis Japonicis evanitari, eandem populi
 culpa ethnica superstitiones, atq. errorum caligine xtiand veritatis ac fidei
 lumine illustrari ceperant, fel: rec. Greg: X. Ann. Prædicatione nra
 honoris nullus verbi Dei. Prædicatoris, pter Religiosos Societatis Jesu, ad
 Legiones et Provincias prædictas penetrare, illosq. istos dicitis nationibus, eul-
 dem veritatis, ac fidei amplectendos auctores, Præceptores, ac veluti Parentes
 fuisse, his et alijs etiam. hinc episcopis causis adductis, ab Patriarchis, & Episcopis,
 etiam Provinciæ Cujus, & Japonicæ, subinterdicti Ecclesiastici et suspensionis
 ab ingresso Ecclesiæ, ac Pontificali exercitio, alijs vero sacerdotibus, Cle-
 ricis & Ministris Ecclesiasticis, tam secularibus quàm cuiusvis Ordinis re-
 gularibus cuiuscumq. Status, gradus, Ordinis & conditionis existent, sub
 excommunicationis majoris penis ipso facto in currendis interdixit, et inhi-
 buit, ne ad easdem Regionem et Provincias Japonicæ Evangelij prædicandi,
 vel doctrinam xtiand docendi aut Sacramenta ministrandi aliaque munia
 Ecclesiastica obeundi caâ, sine sua, et Sedis Apostolicæ expressa licentia offi-
 ciosi audent, pnt, in ipsius Prædecessoris de sup. in forma brevis sub Janua-
 ry An: Dni 1585. Pontificatus sui An: XIII. confectis literis continetur.

§ 2. Cum autem, sicut ex carissimi in xto filij nri Philippi Portu-
 galicæ, et Algarbionum Regis catholici relatione unper intelleximus, tam Chinæ
 & Japonicæ, quàm alijs vicinis, et adiacentibus Insulis, Regionibus, et Provin-
 ciis, ac finitima Regna Indiarum Orientalis amplissima, et populi refertis-
 sima sint, ac p tanta aarum multitudine ad fidem Catholicam traducenda, et
 Spiritualibus alimentis fovenda, plures operarii, ac Ministri necessarij sint quò
 & sola supradictor Religiosorū S. I. haberi possint, et idcirco opera pre-
 titiù eè videat, etiam aliorum Ordinum, psertim Mendicantiū Professores
 doctrina insignes & vita ac moribus pbatos, addita munera obeunda illude-
 stinari ut auctis ibidem agri Domini cultoribus, ipsi etiam xtiand Religionis
 fructus augeant.

§ 3. Nos p officij nostri debito. (S. S.) Hic Pont. Religiosos omnium ordi-
 num mendicantiū ad prædicta munera accedere posse indulget habita à Superio-
 ribus suis licentiaj
 Datus Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris Quarta Decembris 1607.
 Pont. Nri An: 9.

49
Nova Erectio Collegii Myrici nuncupati in Civitate Lauri
ana pro adolescentibus, ex Myrici Provinciae ibi sumptibus sacrosanctae
Sedis Lauritane educandis, et in bonis, Ecclesiasticisq; moribus ac sacrorum
Canonu, aliarumq; facultatu necessitate Myricas concesserunt disciplinae
instruendis, cum Privilegiis, et in dultiori largitione.

Hoc Collegium olim instituit Greg. XII. et enunciatur hic in
S. I. sed cum aliquod post annis quibusdam de causis immutatis, et ad
duodecim Alunos Roma Laurito translato redactu fuerit, et ipse Collegiu
Lauritanum extinctu in maximu fidei dampnum, hic Pontifex illud
de novo erigit in hac Constituit.

URBANVS EPISCOPVS

Edicti A' Dni
1627.

Servus servorum Dei. Ad perpetua rei memoriam.

Zelo Dni Dei Nos commoete, ut parvulis potentibus parvo verbo Dei,
promovere nostro frangamus, quippe qui uniuersaru gentium, populoruq;
Christi fidem profitentium salutem procurare, et promouere studemus,
cum omni Christiani Orbis parte oculis mentis nostrae perlustramus
Myrici lingua gentis, nationem Europae, et Maxima Asiae portione
insolentis, atq; per Europam, praestantissimis Regnis, et Provinciis,
olim florantissimis, ac inter plantas Aethiops, ingenuis Catholicis Ecclesiis
Primogenital, nunc uero maxima ex parte sub impia Turcaru etiani
de gementis, Sclavonicarumq; Orientalium, Tharsorumq; Septentrionalium
aenenis per partes infecta, pro debito nostri Pastoralis officij,
necessitatibus spiritualibus succurrere cogimus, et admonemus.

Prodmus et
Causa fundationis

Datum Romae apud Sanctam Mariam Maiorem Anno Incarnationis
Dni 1627. Kalen: Junij, Pont: Nostr: Anno quinto.

Dat P.A. 4
2. Junij.

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is extremely faint and illegible due to fading and the age of the paper. Some faint words like "Hoc" and "et" are visible.

Albo deklaracja narodu Ruskiego napodanie Compositis Tuncita Onopoko
ienia Keliicy Greciej

Przez to wyszła lata jobasy od oddania pokłonu Stolicy rzymskiej Episkopow
naszych. Alj wyszły naród nasz, zapatrijwalismy się natę Vna, i Sani Bedy
Contraventorali. To redni co natura Vnoms Batrijmy najgocy dnie. By pecul
ari qualitate rodnz greckie i Rzymskie nabozenstwa. Sine iudicio utriusq. Co
Ethyologica dicitur Vnię, dvoch rzedzj sporenie, amie iednej vduęq przed
Sene non vnius generationem, alterius contastionem, alekutyck daru samyck
nsobie vntium miec chca, y to co formz y kystate pierwszej Vnię grekow
i Rzymanie pokadusz, rodu miki, jonej skizjali, Greczej dnujdy obcejwali
Sami vsotiz tak vnto inando, ze Vna, kerabmiej jsa męstakiego Slakiego
byta pierwsza fundamentu vnięta, melakie iakie pierwszej byty, miata
Skullki, ze Vno obstonkow tej swej stowy niemiaty byty vntalna rodnj d
do rodnjy libroj vnięckie bez vlnaręgo Pastorda bedpiecny, melkorych
amie vsytkiego narodu przytebnę, talakie speculakie odparovvatj
sij vserach jamimybach narodu Ruskiego rodu miera. Cy to me sa,
Brymanie Greck aucta religionis, oby męstakone rzy nishordemene
Ten miedszj Rzymkim nabozenstwem a Greckim narodu naszego, miat
sij Bedykie sidodet, Gorroa nie byty porrone dšeno, Taczym interpem
et nara vntarige Bekalimij Skullon bile sojm pierwszj se męstier,
všym vntempiz nobilitas, denu, et populus vsytkie byj Stany.
Vnię tej męstie iz vntovaplinz męstizyli, na stajit polym talowj
Fulchis. ze choc vnt vnto interpostu byta dopušt Bonz idst co vntednej,
sijm dast y vntakty Ruskiego yli vntednego narodon, vntovj vntobriet

Nowego Rzymu
wielce miłujac
i goszyj skiej,
twia.

toym daterdac
i spowan vdy
ia. Bo vntaręj
Przyvlekov y
vntov Polskich
ocnej, y vntatne
otym synodis
luebaiz, jvas
vntod byt y vntovta,
vntovce vntovce
vntov archij Carograd
vntov zednami, y
y vntovjed vntovj
vntov nosili. Nadto
vntov by vntovdaim
vntov vntovtapie po
vntov vntovnas pluzj, y
vntov vntovvntovnos, vntov vntov

myszla, ktorym odpow dac memosemy. Alto wie iesli nas tak vntovkro męstkarat
y vntovis ies se męstkarde P. Bog, ze oto jdy swiętej vntovnosci męstvdy puscbamij, vntovrai,
kismij vntovdellicie po skllli, y dotęd Tacinniej męstkello nam. Zadnej pomocy męstposytag
ale tez wielce męstpruzjiaiz. Przetoz amie sio tizelba dzivovac, iesli y vntovam vntov
nosoc czymj. Jednak ze tvoia męstosoc niemata nasz zastonej vntovmowke, iesli
vntovczesz ze bez zdania Carogradskiego, to vntovst swęgo Patrijarechj, męstczynic męst
mozes. Alj lepak zaiste, bysmij nabavziej ebodli, iednak se męst vntovgota memosemy

Exte in vitam migrare, Co nie iest prawj Vnzej, ale m
wtym de Pontificis bulla miato to byle losi de fano, ale y tej al
inclijto, albo zej nie publicowano sabty meliorem Partem. Quidam
w Kosciol drowic nesi, Co iest itasny dorod Vnus generatiomis, ak
rius Corruptiouis, Swiezej potym przysyto do tego de nactadyctwa
nere latines sincono tytawano, Ktorzy w dny by beneficium
dostoienswa dopieradz offiam swego Vchylj. Pisma sto kien slie
y obiedow Greckich cis zapomnaw byj. Jako Bzjednosci via,
ry wale ma dostawac forma nabozenstwa y atose obrzedow za,
pomnaw byj Co Leo Asienialy Kapies dopichate Carogrodniego
Patrijardhy napisal Obrzymenotanie tacimilow do obrzedow
Greckich w dny by nasze dostoienswo Grecizitas liturgizatos
Greckim obrzedem przyliturgij. S Pablii magni albo chnij,
dostomi pocete, Sacrament Eucharistii Pzymsliej wstawac
albo mprzebyj poswieconij, albo iesli prde s siebie, to iub non
Gruositu wtym iednak narod nieski przy obrzedach Greckich
opponujcyty scandali dnyze, Sami habstatek Confessij Swoz
y rako drudyj donybz dowiadomosci Sacramenta wnoszele tym
slim odprawuize, wcel ten extra formam pristind Vnomis iako
prietoyt y nadnabyt mezyj dnyz szarga, pisyge y dnyze infor,
macyz o die dnozemiu Rusi tymi stony. Jesty by w greckich
Ceremoniach liturijch Kosciol nigami le chasz cho wac iz podobno
wedle Bullij Maxanova fra Ptego z dozwoleniam Grobiedmilow
Cobolickich twoidch modez, wpsak de y tacinskie obrzedaki takze

fl. 348

Był wagi bezpłodnej igraszych y
 do Rzymianom zostali, drudzy ktorzy do Wojchystym nabozenstwa
 zakochali prywatnie Sobie Kaplicy pobudowali, podstaty drudzy
 wladcykow Cerkwiej Swyck nie pobali, odwraciliq wsiystek na rod.
 Cerkwie Cathedralne puste zostaly nie za Vnia, ale za przeswabzenie
 Cerkwie xlosciot, Samych non podmitis Sed Vnis Et mere Roma
 nis w Samym igdyka stowienstwm Speciem nabozenstwa Gredie
 maigeych wsiyckij osqdzili. Vrosta tedy Exorbitantia, metyllo
 Oszkolowieniu Religii Grediej alzeb onddawaniu Beneficij
 y podstatyckich Seymowych Recessach sadzodaq wsiyek stanow Stane,
 ta Constitucio, Insub beneficia ludziom Stare Szlachecznego
 narodu Ruskiego nowe Religii Grediej maig byc roddawane,
 Co gdy nie miało Swieciej tal pospiasznie Executii, iako narode
 ruski Wsklomonij potrzebowat przyjzto podalaz Bode miedzy
 iednym narodem jzimej Relii ludzmi dowiellich diffencij.
 Wlzig tedy Constitucij potym polowj iest warowanij, alzejto
 miedobijnto polowiu, bo wladcykow Cerkwie odbrawali, drugie
 prebentowali Tenus Sasiy et populus wnowim nabozenstwie
 niepobtomieni dorodnych desperatij Exilia et Supplicia przyj
 chodzili, Nawa boldige woszdromi y przychilmi iednosci, byle swym
 sposobem y porzadkowiem. Vnosili byli synody naklonyckich by
 Oszkolowieniu Gruntow mieszancz mogto, sedz nym optatum.

ki Nowego Przymu
 ra wielce mituzca
 y jzosey stkiey,
 rowia.
 ktorym date odnac
 zj, szuam przy
 raia. Bo jznaczej
 y Trzykrolew y
 Krolow Polskich
 nocnej, y Salicna
 otym synodzie
 kuedaz, y was
 synod byt y Barota,
 i wulce Oswieco
 ry archy Carograd
 t w zednami, y
 y inszych Archy
 z nosili. Nadto
 torby wrodzaim
 e goltapie po
 dy Inas pluzy, y
 Bariecednosz, w dzdnie

myszla, ktorym odpow dac memosemij. Akto wie iesti nastale przykro mi skharat
 y ddis iesebe mi karze P. Bog. Se oto jdy swistej iednosci nie przyjuszamij, wtraci
 li smij wszelkie posilli, y dotaz Lacinney nic telko nam zadney pomocy me posytag
 ale tez wielce me sprzyjaiq. Lwzeto tez ani sie trzeba dziwowac, iesli y pam trud,
 nosz czyniq. Jednak ze twoia mitosc niematz masz zastoney wjzmowke, iesli
 wzeczysz ze bez zdania Carogradskiego, to iest swego Patriy archy, me czynic me
 mozesz. Alj lepale zaiste, by smij nabawzicj eborali, iednak ze me zgota memosemij

to koniec swiata musi, wiezby narodzi Ruski jako chey budowy
 nie nowe Ewangelie Carlwie, Catechiz wysytkie Beneficia od piodokow tbowich
 Dignosc Ruskich nadane, Titulus iuris prawa piodokow mek p, sy.
 nas Gostaj. Bodejzimy sy w tym pietwiej wedle Boga Apotym wedle
 wladni na sych, Ocod to idzie, owi obijki Owiare, Inowi nawyjsza
 prawda. Pasterz Ina Owca swoig yowca pasterza, potym mowci
 Dobry Pasterz daig dusze swoig Saowca swoig, yleszede mowci
 Gostawi bodeg Sduat iednej bedzie. Tu pasterze naszy nas
 porduciq, Owobarmie biora, Gode bedzie kome bez Owiec pasterzem,
 co Sa owobarmie bez owiec beda; Ojtoius wuslich Owobarmiach zaig. Bo ynaczej
 nie nuzie seob insze Owca wodmudac sy beda, dy ius Owobarmie
 Co inszego bedzie. Cariesli metak ab exitu Sfine tawie oba,
 dyje, wliiow slum Ruskim chetmslim Detstym diemiach wo,
 tymslim Poddslim Bractawslim, Noiwodstwach stanusla,
 chediego niemaq Vntow, Obase mata deru non tam libenter
 qua reverenter wladylhom swym postuybni byli, Ohowiek
 pospolity, wysytek nie wurij stolecnie Carlwie wysytkie bal
 wspomniec puste Gostaj, Osterab obie Pasterze pomieniemi
 Obieyrac maig, nadlum de hetmani hetmanie beda, liedy
 Wosli mebedie, y liedy co potym pudnie na Hetmany gus
 accinget glacijum, lito in arie slame go wiyznawa. Co led,
 wiek tej stanelo, na florenskim synodzie to wysytko iest

ki Nowego Rzymu
 aa wielce mituzca
 u ynoszej skicy,
 rowia.
 ktorym dates drac
 cyj swiam pudj
 zaja. Bo ynaczej
 y Prziwaleis y
 Erlobo Polskich
 mocej, y Baletne
 otym synodzie
 kuedaj, y was
 synod byt y sawota,
 i wielce Oswieco
 ry archy Carogrod
 t przednami, y
 y insyob Arty,
 a nosili. Nadto
 torby broddam
 e yoltapie po
 dy Inas pluzq, y
 Swiecbdnosc, y dzdii

myszla, ktorym odpow dac memozemij. Akto wie iesli nastak pudylko mischarat
 yobis iessebe mischarde P. Bog, de oto goj swigtej iednosci niepudj puscbamij, Otraci,
 kismij woselleie posilli, y dotad Lacinniej nie tello nam zadney pomoci me posytais
 ale tez wielce me sprzyjaig. Przeto tez ami sie trzela dzisowac, iesli ywam trud,
 nosc czyniq. Jednak ze twoia milosc niemata, masz zastoney wyjmowke, iesli
 rzeczesz ze bez zdania Carogrodskiego, to iest swego Patriarchy, nie czynic me
 mozesz. Alj lepak zaiste, by smy nabawzney obicli, iednakbe me zgota memozemij

Wysnamu Narodu Ruskiego, niepotrzebne to są dysputy i sążnien,
kon kille, wzdij podimieniem Ruskim podpisali byli, i alios
insoz wiasie inreputa tiodarumo wosnide nastkial podali
i piodolow potempili, Xaw lwocki dowod ze tych senber,
kon cerkiew Ruska nie podymowata, poniewaz p. Beowmie
ich blednej nauce wysnamia czytata i spiewata dawszel,
Owego Das i w daw mejszych smach i w Floren dniez mi by
to tego rus podymowaz niechce Ciest,

Xre ponskim wladycy Umie gdj rusi Umtoi nie bzdziq da,
remny to tytul wysnam dostroicstwo adaleho niazey mon,
u Amiens Eydale beneficium propter officia tdy mac du,
drowne dobra bez duchowney pracy jone wstawostwa albo da,
niny obracac iakies to są Ewigsla demonstratina ale co nieß,
ce Canonij moniq; monstru duo Episkopi ni unaciuitate
Sz byta stym questio Sacbota, siodoluz doctasu distinctio
Sty. Fareden Romani drugi Graei. Dity, Acqia viz biskup.
leos to prawij biskup leonij ma owcy. teraz ich mi by to
leos byta nadzicia, ze ta wiecna laska. kec biskup Vstaiq
Ksekt by kto ze narod ruski nie doposci, piodle. Ze iqobze
jwdofcha bzdziq ale stange iudrab odstychmionij od tych
praw ntadyctw nie bzdziq mogt, Sadna miara Umcom wßka
Umstlich lateor Amelumowanijch me Umcom staba
prawa, leos Umcom niemasz kec iud unie bzdziq Srotadije

2102

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through or a second page's text.

Wzrost od stadyjctwa odstryjchngc ato by ius byl
 bezawol Jesli by bez Synyiego fundamentu te pcednharlu
 ytak nowe, ktorij stadyjctwa omia przychli, te wta yctwa ma
 byc przy dmitach Ten fundament byc niemode, bo by prawa nar
 wobi ruskiemu w dnych samyem te przychli te wta yctwa y wito
 ze sie stron omi obracze bely wte stron y beneficia co byc wed
 tny prawa niemode, donic natym de milder ni possesores dorij
 wota swego wcale zostaja. Mubszym niebanic sie discursen
 Jesli bog nadmudyt, Zentus,

Greus yrello ktorijch sie powiezali omi ojcowie grecy. Ktorijchaf
 baj konno sechlwiaz schodnia podly te loraot Rymstli vstac
 maiz aieden iedno obradni byc Koscioł Rymstli, onto sam
 to sprawie, ani Compelle iest pterbebn An iedistenta modna,
 Jesli bez to zastalyli ojcowie SS yoi ktorij lrew swois wy
 lali, amozbe dla przychlysy Coraz zanarodij wwiebe y forme
 nabodensstwa swego stateobnie trwazige blagajaz Akie stat
 bozj, aby iako sie od Apostolskich bazow narwschodze zabeta
 forma nabodensstwa, wtahej iz ostatni dzien przyseia Pan
 shiego nastawat Conatus y passionis daremne Jest Oto
 powana droga Ruskiemu narwodni dokosciota Rzymstnego
 wolnym y swobodnym bdcz yzdij Summema swego Szafsbem
 Cobym to Comu Pan bog doferca poda, Jest sposob y przychli
 doporbadnego wactosei Rellii sworiej bez Confekcji Kiedhocbe
 ma sie to bcdzie Co P. Bog miec Zecher. Cech prawa

Nowego Rzymu
 wiece mihuzca
 y woszy stkiey,
 rowia.
 ktorym datesnac
 cy saram przy
 raia. Bo y nary
 y Trzywileis y
 Krolow Polskich
 mocnej y Galitae
 otym Synodis
 kucbaiz, jwas
 Synod byl y dawota
 i wiece Oswaco
 riy archy Carogrod
 t przednami, y
 y inszych Arzy
 ta nosili. Nadto
 toby zrodam
 ze goltapie po
 doj mas pluzy, y
 z darcw ednosy, v dny

mysla, ktorym odpow dac niemodemij. Akto wie iesti nastak przykro mskaral
 yobis i esbe mskarbe P. Bog, ze oto zdy swistej iednosu nie przy puscbamij, vtrai
 lismij wsbellei posilli, y dotad Lacinniej nie telko nam zadney pomocy me posytau
 ale tez wiece me sprzyjaiq. Przeto tez ani sie trzela dzisowac, iesli y wam trud,
 nosc czyniq. Jednak ze twoia mitosc niemata masz zastoney wojnowske, iesli
 rzeczesz ze bez zdania Carogrodskiego, to iest swego Patry archy, nie czynie ma
 mozesz. Mij lepak zaiste, bysmy nabawziez eborali, iednak ze me zgota memob

Ruskie rusi, polski stari Rusi, niech wade zastai Rusi tan
tum lude stajnosce n'p'igga nalusa wolnej Rusi tan
nego narodu podbeheir Vnit nie dnt grecki Rusi tan
by tes i di uersa Religionis kto ledwice snazig bye po
komitem stawnych p'odolow swich narodu nastigga Rusi tan
aby zpraw swobed i wolnosa swich n'p'itij mebyl staj i da
bog swich n'p'itij pogotowia Ich n'p'itij nas iako wolni wol
nych n'p'itij tamac zpraw mebyl, Aicli by kto rdek
z'edech swigtollina Emio zachyta p'edeb to by sie smorta,
Ozafu bednie dosje Zap'itij tamem nie p'itij tamem
Zawoz'itij idnie Goda. Lata nie odbiera utolluogo p'itij
lauri Sobiz, Noderni Ich n'p'itij. Gdij mij tak n'p'itij
Zostanemij n'p'itij Gdij zachowan' totius gemi
tis amim'itij atqui et l'it'itij sie tractent propua r'it'itij
te p'itij p'itij et deatentate Zachowan' p'itij, Noderni
iest Kan bog se obego Emisu wolnij narod nie p'itij tamem
dobrowolne, w'itij sie iud obim, w'itij p'itij tamem se
dnt nie dnt iednako w'itij w'itij tamem swich snadz
nie tyllu r'it'itij, se i'itij chca bye dntij non dnt adu'itij
iako i'itij, Zob'itij iedno Taliej Swiat
nie mat dntij nigdy w'itij tamem sami dntij, skoro to
to iest uerwog'itij n'p'itij tamem se iedna w'itij tamem, Daleko
w'itij tamem dntij tamem n'itij bez r'itij to sie zawiera w'itij
comp'itij tamem mowic i'itij tamem r'itij tamem p'itij tamem

Ni pbon zmitosierdzia Bozego Arcybiskupa Carogródzki Nowego Rzymu
 y Oecumenicki Patriarcha, Najpobożniejszemu y Boga wielce miłującemu
 Jozefowi Bratu y spolskiemu Metropolicie Kiowskiemu y poszyj skiey,
 Dusi Dorowia.

Wziliśmy, od twej miłosci postany list Naszey wiernosci, w którym daty dnia
 Rzymskiego Kosciotowi de Biskupi na Dusy y w Litwie żyjący są wam przy-
 kładni, a is was doiednosy we Florencyey bezymonej przymszaja. Bo y nac-
 powiadadaj yz w wielkie poradnicie niebezpieczeństwo, Utraty Przywileio-
 wolnosci, które na on czas goy ta dma y zgodą się dawarta do Króla Polskie-
 wam darowane są. Prosimy tedy od naszey wiernosci rękę pomocney, y Galet-
 listu domoznego waszego Króla (Nadto pragniesz widzieć o tym Synodzie
 iakosie toczył, abyście mogli dać sprawę tym, którzy wam dokuczaiz, y was
 mocno cisną. Niewiedze tedy wam będzie wiadomo, że tam ten Synod był y dawota-
 ny, y wspanale radością popołyta Stwierdzenij, ato w obecności wielce Oswiece-
 nego Króla naszego Pana Paleologa, y na Świętszego Patriarchy Carogr-
 ódzkiego, błogosławionej pamięci Jozepfa, który medawno był przed nami, y
 przy obecności Wikariuszów Braciey naszey Patriarchos, y innych Arcy-
 biskupow, y Świąt, którzy nas sobie ofole wszelkiego kosciota nosili. Nadto
 przy obecności Rzymskiego Biskupa (swoimi) Jednakże niektórzy zrodzani
 naszego, którzy doma pozostali byli, męchurili imię przyięc y ołtarie po-
 dobno dla mienawisza wszeccio Lacinikon. Samiż zanie tedy inas płuczy, y
 mierzad, y nam po wdone owce, nami którzy mamy nad nimi świeżędność, y d-
 nijsza, którym odpow dać niemożemy. Alto wie jeśli nastak przyjęc mi skawał
 y dżis is sebe mi karze P. Bog. Se oto goy Świętej iednosy nie przyjszdamij, Utrac-
 kismij wszelkie posilli, y dotąd Lacinicij nic kello nam żadney pomocy nie posyła
 ale też wielce nie sprzyjaiz. Trzeto też ani się trzeba dziwować, iesli y wam trud-
 nosc czynią. Jednakże ze twoia miłosc niemata, masz zastoney wyjmowke, iesli
 rzeczesz ze bez zdania Carogródzkiego, to jest swego Patriarchy, nie czynić ni-
 mozesz. Aljżepak zaiste, byśmy nabawziez ebowli, jednakże nie zgota memo-

Byćcie z tych rzeczy na których nam wiele zależy. Niechże się tedy na nas nie skarżą
ale waszymi niechaj nad miłością naszą powołaniem Pana Boga nie
ślugać, abyśmy z miłością i ufnością, Innowa się wiednochyli. Za Boga i Cesarza.
Twoja potężność z adną miarą sbył się między, ale Przyjacielki obaj (Abba
jmy naszymi którzy mi ozkaig na wy spacer Kapitanom pod Oświęconym Denatem
Weneclem z Łacimkami modlitwą i z gromadzenia odprawować pozwoliliśmy
Oczyszczają Deligę i w selskie jnyre Kosciolne zwyciężać wschodniego Kosciola i
Zachowują. Albo cziem mi prawi przed łowie naszymi we Florencji z Łacimkami
nie wiednochyli, ab nas do wszytkie Przywilegie nie naruszone zostały i zachowa
ły się. Mars też miało Rzecz Duchownych Synow woshytkiej Rusi i Litwy
ktorych Groscki Kosciol w obu maig, i nardę Ciernosc sdyrze Spannia, do
wyd dalszymi mandatj i listj, aby twoje potężność. Na Sasmie odemnu Królowi Ba
leali i naszej wolności broni. Roku siedm tysiącego mda Kwietnia
Dnia piątego. Sedennastej bieżącej Indictiei

In causa ludzi Religijy Grackiej Losuzzenstwa 50
 Ojca Patriarchi Konstantinopolskiego Cerkwi Wschodniej
 także y innych in Religione Dissidentium

Cominax nietylko pamięci ludzkiej ale też za inces regni vltimi in volumine legum pisanijch dochodzi
 ze Maiores nosiri gdyi Maestas wszęjorka Rzeczy pocy posmeru Państwa na nich si oparta, iaki
 oplozemi vubnerum y excedant Reiplex. tak pcutiakter opohi y rona swiętocy ludzi Przesiarsian
 w Pierze wrozoznionych pilnosia na foruocaj Warszawskiej searali. Przeloz y teraz niemato. Dito ue
 ludziom Religijy starozyney Grackiej Losuzzenstwa Wschodniej y Dissidentow: ze też oni tym przyt
 idos ~~post~~ postulata swie ralevazniejszj Interdigni xiard ps uszkiis y niezrosnych vrazas które ich
 szj tanquam ad competentissimam formam prijmesli.

Atako narozas barzo to przedhom di Dissidentow omijta, ze zonosary na Electio (orzym alia restantur) zw
 is dalej, tak oni y ludzie starozyjni Religijy Grackiej też omijta przez lat kilka feroziesim dndzj to
 che, mney roznyimi argariami prijstawszy, teraz merito prozar, y rabyu futura providendo sasad zais is
 do salarima Electy nie prijstefowano, azby inter alia vubnera et exorbitantias Reiplex vlt secur
 soliter ex nure opatrzon. A te swie przyj wytych miarowicie punitas di J.
 ius ordinis donozza

Prinzipia ius iudicium dawnych Trynialion Commissie, Universaly, Mandaty, Interditi, i Murowanie per
 y pany zabrone, degradacie y suspensij ex Magistratu, Sequestra, Paroli, Areszty dobr legowanych przes
 nieraloznych gnatowne odebranie Procey wszelkie Decreta które ab Anno 1596 in fauorem Cantoni
 in iudicium u ludzi starozyney Religijy Grackej Patriarchi neodseparaj, a quacunq manu et sub sig
 ho w fornie y w kielkim Kestwie Litewskim wyzli porcipua lege kasowac y wolnost slabozenstwa stanzyt
 ney Grackiego Cerkwi Wschodniej wszęjorkim ludziom którzy swoim towaris, y kenny by do nied razas se
 wroic chiel tak Duchownym iaki y Swiętym tak Szlachcie iaki Plebi. Tak w Krolowskich iaki Duchown
 nyh y Szlacheckich dobras Marowac y parnas cum foro na Trybunat w Koronie medzy sprawnami mixti fori
 A. Melchior H. L: whole w kielkim przeis tym kowzyby hozy wna bozenstwo niewolki cdueli postarowik.
 Exemplo Mauram kapoura Korozijnskiego Paragraphy, y insze leges sub nomine Carolion contra libertate
 consuetudis biance abokro y Decreta Anni 1627, 1628, 29, y 30. Trybunalskie
 y insze quacunq sub seho contra eandem libertatem w Koronie albo w Litwie ferowane zmies y obwarowac ze
 nabozenstwo Przesiarskie wszelakim wyghiem odprawowane o Czysty, o Szluby, o Przysegi in sta
 ciusy Religione exyione, Pogrzeby, Dzoniemie, o Jrozy, o Szluby, o Mimisy, o Drubani

o wyjątku i Duchowne King in causa Religionis (jako sine turpibus)
Recepta pisanych Niemalyc nihi performam iudicij Spiritualis uel Sacularis turbowany
na Actora y na Sedzię.

- 3 Kto by się facti. Via na osoby ludzi Starożytniej Religij Greckiej Cerkwie Wschodniej y Wschodniej o liberum Religionis exercitium, także na Cerkwie y procesje na Sepitale, zbor y inne miejsca nabozenstwie ich oddane uolentem arguat, aby panas violatae securitatis publica sua foris na trybunat a Serutinia w takich rzeczach pari non a Catholicis Greckiej Religij y Wschodniej Metropolstwo Kiewskie cum restitutione Veteris facultatis zasigania conseruaty od Patriarki Konstantynopolskiej y in seze Dziej y dozwolenia Duchowne z ich władza prerogatywa y nadania synu Mazyckim y Diocessiami, Monasterij Cerkwie, Archimandrytowa, Kamandrytowa, Regia, Syn Seminarja, Sepitale, z ich także nadaniem, tak te kowe inz dntowre na swe nabozenstwo obroci, tak kowe prophanis uisibus zaięta y kowe Aresztami obijanej zapieczkowano y pobrano, aby indziomniej Wschodniej Cerkwie Religij Greckiej w formie y w Litwie w krolowskich y inzych wosech brach y Miasach przywróczone byh, kowe też zozie zbor y w Podze umarty zastal w tych Państwach Rectia Religionis disfidenciam in Dobiębus Regis dicata ateras albo erepta, albo też pcepta desereta, aby pristoms Dobiębus restitowano, aby w Warszawie od prawowac wolno byh indziomniej Wschodniej y Disfidencibus nabozenstwo continē, dla tych kowymy se L. I. S. albo też w miejsce osiadae będa, y zozie kowymy by indziej kowymy abij Senatorom Podsmistrom osobom Selackichim wolno byh Greckie w cięcię
- 5 Zozie teraz sa Monasterij Cerkwie zdawna fundowane y dobrami nadane y zozie też sa zozie ut in se approbatae aby inz tak in perpetuum Monasterion, Cerkwian y przynależności do nich y zozie waly. A viceversa zozie teraz sa Kosuły Katolickie Rzymskie abij inz inz na inze nabozenstwie. Wszakże jeśli kto starej Religij Greckiej albo Disfidencion Kosuły maie wosieje chłobiki chęciat dla siebie Cerkiew albo Zbor na osobnym swoim guncie zbudowac, y fundowac Terzie, et in perpetuitatis eaha fundatia obinebit, et viceversa Catholicis na osobnym guncie wosieje
- 6 Zanych albo zabitych Christianow choc sanguine Plebeio ortorum abij sine nobilitatis rangi y gęstony byh, tak tak d hrethim L. I. Wszak Tatarowie y Turzi maie także wosieje
- 7 Metrich y in se Acta Publica do nymowania extracton do crimina rapison funduszow Cerkwie y do Protestacij y do testamentow etiam in causa Religionis pteant inuison starej Religij y disfidencion in quacumq conditione et functione będa in.
- 8 Sprawa Duchownej y Chłobich Religij Starożytniej Greckiej y Disfidencion a z Duchowacarem Catholicim aby w formie nie incompetitio ale in mixto foro, a w hrethim L. I. S.

Affectu ci ktorey nasa wzniesy s Dzymiany, aby autoritate Concilii Synodi y...
ktorym by oni sami Duchowni iel z Szwieckimi bez Catholicko zastawczy sie zgodzili...
cz nieweli orazowali nacobyie, cieli zgodzac nagn swim Synodie. Gdyz zeby nasza s Dzymiany...
zgodzac, towarz niepodobna, zget przyczyna. Pewna ze uwz wyzszy iel starszy Duchowni...
Lylami z wyzszym Duchownym y z postami Szwieckimi zposiadowa tnia te s za Apostasy...
wyprzanie Rzymskie, za Keresyctwa przeleza, Manichejskie, Sabellienskie, Apollinarijskie...
sweni przedym, jako y na Soborze swim przeczylm Kiewskim) odgadzi, przekleli y przez skrypte...
lia narwany rozpyrkami narodowi Ruskiemu obwolali.

To uiz nabnia s ktora tal Solaniter przekleli y wywatali pewnie nie beda sie cieli zgodzac, anito...
publicznego Synodowego rewokowac y potegiac, ktory sie stal razgodnym z wywolaniem y...
nosci y przez samych starszych iel koto Mleupolita, Woladkows y mzyd Duchowny.

Druza gdy nagn iel Synodie nie beda Catholicy to wst Bricowie albo Dzymianie, ktory iel beda...
niebowal ktory Bricy s? Kto ini beda pokazowal droge domoy, albo essentiam y poezbe...
im przekladal, do usli nagn swim przeczylm Synodie wlasny swoid gd ktory pokazowal drogi do...
Bricy s, akores przeklinali, a prezentes beda rowialkim niebezpozenstwie z drowia swo...
a boleścią Durzewa z obrazem P. Boga y sannaionia swego, mzykli z drowie swie ochronic. Jako pro...
testacja do gda belsonyeh publice wst Dzymiona, ktory edy tna nazy namy s Bricy s niegldo awid, aly pomy...
slie beda nyl.

zleiz pomogoszey Bria s z Dzymiany Rusi miedzy soba, toest Bricowie y Schyzmatyey, narzdo cololow...
druhem narzdozych Arkhulach wiaiy zlozowzy y wstapiowzy) zgodzac by sie cieli, edy yto niepodobna...
Bricowie jako na wstapienie Arkhulow iakich Goyz byto uwz niedoskonala wana iel zaga byta, be...
zha... (by vous efficitur) tal y narzowanie Jednosci s: z Dzymiany pozwilic z drowia...
zha... a byto wzoz wielcy niezbozna, odsepcowac prawdziwy...
zha... przeciwko prawdziwy Jednosci Catholickiy kazdy...

Ruskie nabozenstwo zedowzye, ale is nalikliozsci y saki rozdzielic. Bore...
zpraisse ro Ruskie naboie rozdzielili, goyz uduy Dzymian y Bricy za Keresyki za swadze...
zaby kaclos okulowych, a Biskupe Rzymskie za Anglijskie y Dymie za promowara...
pokasa wyzszekolowata macy y publikuac, rozno blyy y sluz nierown, przeciwko wyrazym...
wianiy w zagad Ruskiei (erkanyeh opisany y przeciwko s Bozym tal Gockini talo y Lacianskim...
ktoryel az docerzase Ruska Cerkev od Greckoy wzowzy za sde miata y ana, y pamatka...
stozia, obelodri y donich sie nodli) w nabozenstwie Ruskim rozsuwaja, a te sa Bratowzy...
leszy swowolai. Dmudzy ktory Dzymian ualoby zabaaa macy, y wzlino noprzyputozidac tam...
hod obledow y bluznerstwo rozumieiz przesecowac nagn do wazgad starsyl Ruskiei Gockiel...
opisano, y gyncie kontentowac, luboz zantemni za adnosa Goyz se zaimi niegldo...
y promowia y broug.

Treći są ci, którzy zachowując Nabozenstwo Ruskie wszystko wcale bez żadney odmiany z Kosułem...
Rzymskim w Jednosci są kozyntez Prawa Przywileia y swobody narodowi i Ruskiemu...
y wyraznie sluzą bo w Jednosci s z Kosułem Rzymskim narod Ruski bedacy napozaske dawozyskiel...
Praw swobod Wolawsci prerogatywy wyozdawo y preeminentiy Lansewa, przyputozony est. Aschyzmar...
byy od Kosuła Rzymskiego oddaczarzące se. Stowa są wlasne Przywileow dawoyel y odgely...
swobod wolawsci prerogatywy wyraznie są oddaleni. Aco by byla uiz czwarta. Goyz...
wst. towarz podobna, a by rozayni rozumieionie intanea confusione et pertinacia...
redno wyzszy zgodzic sie mieli, do stapiowzy przywarneho zowania swego, pon...

quis eorum abundat sensu suo, niemając radnie, kto re by woszy soy stulchac miela
byly ty to swedel dowiedziwego ^{zerrna} y niezgody w Ruskim Nabozenstwie.
Slyx tedy zadrzygd zgodu nagny Synodzie id stancz niemozie, bo sie nadgodobno pzezbazico
tedy im pogym Synodzie ktorego affectuia. Chyba by cime swie zgodę poppolitę, ktorą
uenti calach sylec ~~zdrzygd~~ namawiają y obmyzlią, teraz autoritate ~~Concilii~~ co
rodzie yn, dostatecznie sposoby namowizszy, y potęge obmyzliwszy doskuttac przepi
czeli, o ktorey neglyto passim grozac, wygubieniem y wyszanem Briton moiwia, re
y przez scripta swie, rozne falsko y potowizy ra zniy zmyzliwszy, y Dudowymy
wozy, iakoby mieli byc Apostolami, Inuusami wzrazymielni Pray y swodo, turto
pokoiu poppolitego, odrzili id ab byli albo powieszani, albo bestym rapozawic
albo z Linstwa wygnani. Ize verba illorum impernitent sed Britonis sunt
et exarata publicuia.

Tak yn sposobem zapoznywozy id Briton znowszy, y Rzymianom, ktorzy tak
tiki y obuznwie wscriptach sylec publikowali swadziem byli. Jaksz toz juz wyz
swodk iako by protestacia przed wzytkim swadem oto byznili, oswiadczenie
skup Rzymski a Pastorz powszechny wyzdr Canswad, mianowicie w Pol
w Rusi, w Czechach, y w Wegrzech, y w inzych tym przyleglych krajach
znie sierzp woj posyla, kralim Prayem toczyli uszym do zwazenia
puszczali, leoz coby to byli za uszy, y iakie zwazenie id
p. t. tose poteznywszy y sposobnie przyel czasom,
przywia sozara Patriarsze swoma, Konstantynopolitkemu.

Alę y dorowdzenie samo na bezyle ze takowe Synody Selyznatyche
pucznege, w pamaci toresza ludzskoy est co bylo roku 1555. Gdy w Si
za wolkremi instanciami Selyznaykom Synod Generalny pozwolic byl mazyt
ktorym Synodem gotuac se nan ralic Konfedoracie iakie z pirowanem
rozumieniana Rus z Herogylami, iakie gotowosci y woiska, iato neglyto pr
samym zniom, ale y wzysekim Ktoliikom byli, Swradkiem rep. instruce
mektorych z narodu Ruskiego Coronyel na Synod Florijski Herogylki Polu
mianowanego Augusty 12 postana, ~~znie iden narodu Ruskie na przyzwy
Synod Florijski~~ Synod Florijski adozego ta py awilkie do Panow Litosk
~~id~~, upominiajac Euangelikow zeby y uszyel setc ludri donieby nacen Ruski
za ciggali nawodzace yto ze Rus blizpawese nabozenstwem z Euangelika
z Rzymiany, mktorey instytucy, y wzysekim Dudowym Rzymkim
prymawiają, y ze wposredze wielkosc woisk z miemi zprostac nebedy na
luciwia, az Si N. Ms obaczywozy tak wielkie zaburzenie, Synod on za
mazyt.

Levi y przeszlego roku id Rowski Duchownym id samym Cato dla obnyshu

całki Rzeczy, a wedla stanowienia co okolo Maryj pozwolony jako male porządku
tego ztego, Czynliarazę Baitow y wyznaczenie prawowierne Rzymskie, tak tez do wyzyskany
Corony Litwy y Rusi, Starzych Kamienickich, Protow et, postanowiazę y publicznosc
nazywac, kazdy kazdy widziec moze.

co innego y Constitucia ta daniel concipowana pokazuje, bo uoni jedna strona bezdunqley na
monarchy srodki y sposoby y zkonczywszy co by bylo firmuni et ratum, do zważenia y
Mied inscriptis opisany, wszystkie podac maiz, ze by Baitow donich przez dzięli przy
cisnąć mogli, własnie jako by victores darent leges et condiciones victis.

do tego ta Constitucia affectu Synodu teo cum magno prudencio et de rogatione uires et
autoritatis SRM. Affectu bawem aby przetożony Ich Duchowny to jest Metropol
lic cenzurencyj Ziaszoni Episkopami tej Synod złożył, lecz ten ich Przetożony y dno
Ziaszoni bezpodawania y woli y SRM. Przeciwno wyrażone Prawu na te dostojazstwa
Swieciłiq y one otrzymali. Affectu tedy aby przeciwno Prawu y władzy SRM
ci Przetożeni przeciwno Prawu stanowieni, y władza ich, auctoritate conventus app
bonara y ztwardzona była.

forza wiele y ztego ta id Constitucia ze wolowic dawać wżadzic omnibus et singu
ciusacaj status et conditionis wedlug woli swojej wierzyc y niewierzyc Starzych
z wyzysk swoj studac y mieszkać, pozwala tym którzy starzych swoj studac
ze nowe budowac y stare naprawowac, takaby z tym nascala in sob
poddanym przeciwno Panom, Pospolstwa prze

im, kazdy kazdy widziec moze, y in

et non nepostusznych, tam in spiritalibz quam in Secularibz Panom

amel swid karac. Do

co tam wspominaiz, wliks Prawa y Przywilecia, ktoromi się serzyca, jako by im sluzyc ma
tedy is przed nied nam pokazę, y do piuro się do nied od zydziq, ale ia obowiaz to
ze zadych takowid niepokazę, aki pokazac moze, ktore by im towarz Scluzmatykom
wlasnie sluzyc mieli, lecz iesli ktore pokazę tedy is pokazę przeciwno sobie, ze
wlicom wlasnie przeciwno nied sluzę, ani im Scluzmatykom. Z

Do tego ty pozwoleniem Scluzmatykom kazdemu Cerkwie budowac, ni tylko postu pensow
zno pac, Swowola wystawia, poddanym przeciwno Panow, lecz tez y srodki by byto barzo
potrzeby do zatrzymania Scluzmy, a zniebienia Krowosci S: bo gdy Scluzmatyki do miasta Krowy
y SRM: lub podmiastem postawi Synagoga Swa, lub wnym miescie y Baitowic uic byli
tedy z takim pozwoleniem strzydy ile prostacy swej woli clecę zazyć (bo natura huma
corrupta, gdy niebedzie ratione wadzona y zausuzgana, ustanowicze do ztego wse slator
Ascluzmatyky są barzo sposobna do zwiadziona) prostakow do Scluzmy by sie zwracali
Anter teni wespzye moze gdy mowia, ze zydow y tatarow, wty Parzanie

wieder nachtrage, Lisma y Controversye litore miedsij soby ma
meie ynapotim zadnych, litore Inylytj exarcebrowe nie wyjdawa sa
y podyskladu doborni, Zgodę y miłosc iednac, Osobliwie tes
sie do Koronacji polki to wyjllis adaequationem pubes nowego
bog Krola, przywieziono nie bedzie, Zadney uidentii Strona stromie
teatem tej Compositii bynie niema, Subhems Contra uiolatores Sa
tatis publica Sanktis, Dan na sejmie Eleckij nowego Krola wowa
nia, Wybijtnosci Deputatorow Senatu y Krola wykerskiego, Jasnie Wielmo
dza Alama nowoworskiego, Biskupa Poznanstkiego, Jasnie Wielmo
dnych y Grodzinych Kaplana Glesna Leszczynskiego, Woiewo
delskiego, Krzyztophla Radkivita Joz nabirbach y dubinlach Hel
dnego w 1632, Serzego Tenibijna osolinskiego Podskarbian
wornego Coronego, Dydzinskiego Sedniego Podolskiego, Ar
glowid Reia, Inowolmina Polozownego JE^o Krolewskiej mi
1. X. 1632

12

Sancta Quasi
Kriema Chmri

Quibritur 2do.

An Soms Rex possit Epatum Cranesiam cuius Episcopus nunquam ante modernum
fuit Vritus post mortem ipsius restituere Schismaticis salva cura animarum.

Qdo No posse Soms qd qd semel iuste in legitime devenit in manus Pontificis Romani sine
mediate sine immediate, atq adeo abbo totius Ecclesie Catholice est inscripta, no pot tolli sine
gravi culpa. atqui Epatus Cranesie talis est qd Epus adu est Vritus. Ergo.

Dicent nulli nunquam illis alius Epus Cranesie ante modernum fuit Vritus Qdo Soms transiit
Quia modo saltem iam est a multis annis Vritus consecrator in manibus Ecclesie & Epus Cranesie
qd inde potuit seponere Paponi qd no nisi Soms, gravis iniuria ipse esset Deo & Vicario

Qdo 2do Negando qd assumit Et quide si antiquiora repetamus te pira Radulphi Epus
Cranesie Antenas ante annos 40 et amplius de mortuo De quo fama est qd in Berpna
fuit in Consilio Indertino colligite fuisse Vritus relex eo capite: qd in nostris Corti
bus sine antipalibus ab illo consecratis & ab eode subscriptis reperimus et legimus qd
quint consecrata do hostela Petri do hostela Tedora. Id en apparet Catholice
ille Orabat ad differentia Ecclesie Antenas no Vritam, qd tunc, et etia nunc commu
nomine vocabant Certere. Id niga apparet quod sicut fuit re Vritus cu Ecclesie Ro
nis ita et nomine eodem suas Catholice Ecclesie voluit nuncupare. Si vero pro

~~Epatus Cranesie~~ ~~no 1580~~ habemus decretum Smi Stephanii Regis in qu
Antenas eius Cranesie liberal ab onibus quibusda ratione religionis illis per Angli
Ordinis. Qritus Latini impostis: Liberal inquit & expressum vigore privilegij Vritu
ari Vritis collati. Ergo tunc fuit iam Vritus Cranesie An 1580 habemus
inlegium Smi Regis Sigismundi III, pro Vritis in quo expressum dicit Smi
Epum Rodm. Antenum Michaelem Korystanski qui fuit antecessor modernus
sub singulis literis Vritis et pro Vritis Sacra Regis Praesent. supplicasse qd
etiam habet Bar. in Appendice ad Tomum unum. Ergo no unus est Epus Vritus
modernus Epus Cranesie. Q.

Qdo. Non potest post mortem moderni Epi Cranesie statim succedere no Vritus qd
pro Coadiutoria Epatus Cranesie ia vno Catholice bonis habet privilegij a Somo
mundo III felix memoria. Hinc si post mortem presens daret no Vritus ille Epus, pro
Coadiutor no citaty nec conuictos suo privilegij gravare contra iura Cathol.

Et Quia sumu damnu animu sequeretur no modo illam quod modo sunt in Vritis et in tot
Epam Rodm in bonis plurimum Catholice et Janoslavici. Sed etiam illam quod

ga. dicitur quod de suis discipulis in unum se fecerunt informari scilicet quod
nulli et dominant nulli quod conclusio de agnoscendo et eligendo non la-
biliorum partem apud ignorantes sequeretur.

Quod dicitur quod.

In. Dominus Rex post templum S. Sepulchri quod dicitur de his in curia
propheta magis fuit vultus.

Q. d. Non ipse pms ga vult. Metropolitano epr fuerat in possessione
et possessus est, qui diversis vicibus aliquoties in illa domo celebravit et religio-
sissime tenet donec ad vultum. Num ex illis vultus fuerit quod in curia
decesserit etiam et animam p. vultus passus sed et idem modo
Metropolitano vultus aliquoties in vultus dicitur templum S. Sepulchri
vultus.

Q. d. Tres fundaciones p. Metropolitano in curia sunt Ecclesia S. Sepulchri
per expressam Metropolitano consecrata ad templum S. Sepulchri. Oblata e-
t. Sepulchri Ecclesia consecrata libris in vultus et fundacione pro Met-
ropolitano.

Q. d. Metropolitano vultus vult non modo quoad tenentiam
vultus sed etiam quod ad spiritualia quia tota vultus sequitur
vultus. Cuiusmodi enim vultus est Ecclesia S. Sepulchri quod
vultus dicitur de his.

Dicent nulli esse vultus. Q. d. No. vultus, dicitur. Patet
vultus vultus vultus vultus dicitur de his. vultus dicitur nulli
post decemium ibi reperitur vultus, hinc demum nos arguit in vultus
vultus opere vultus. vultus.

Responsio quas da Luneta ad R. G. M. Theologum pro
vultus

Species Fidei

Super quæ sequuntur. An Puncta Paupificationis inter Lutheranos
gentis vicos et non vicos a S^{mo} Rege assistata salua confi-
rentia in opus et in alia comitione referri possint.

1. Secundum igitur quod Epatus Jura & bona Ecclia de quibus
mouetur quæ distribuuntur in Russia Rubra Magna Ducatu
Lituanie & Palatinatibus Prussia, Polthimie, Bratslavis & Podla-
chia. In hisce Territorijs hoc ordine distinguuntur. Epatus
in Palatinatu et Curate (Hiemensi, est Metropolis supra

*Epatus infra nuperandos Episcopatus In Russia Rubra
Epatus, Luceonensis & Podlaminensis, in Palati-
natis Bratlavie et Podlachia nulla sunt Cathedre Episcopales,
homu Epatum fundationes sunt antiquæ, præter Smolenscen-
sis, quæ novissima a ^{Rege no sigillatim de} ~~fratris~~ fuit erectus. Ceterorum
fundationes obscuræ sunt diplomatibus eoni fundamenta
deficientibus.*

2. Nota dua 2° Quod Russia Rubra ante Sazielhomis
tempore iure belli subacta et in Proriniam redacta est, a Ca-
simiro Magna, quo tempore Metropolis Stalivensis exincta est
penes Metropolim. (Hiemensem). Mihicis non constat quænam
hisce Rhetemis privilegia debeant Polonia. Reges iurare, for-
tassis eoque iure belli fuerint tubacti nulla iurantur quæ
concernant Religionem.

3. Anno dñi 1569 sub Sigismundo Augusto in Comitibus Lublini
celebratis incorporati sunt 4. prefati Palatinatus et vicius
M.D.LX. Regno Polonia, hisce dñibus, quantum attinet
ad Religiõ. iuravit Sigismundus Augustus Lituanie
ordinibus, omnia privilegia eisdem ordinibus concessa
a Predecessoribus suis magnis dñibus Lituanie & nominatim

1574
1589
1665

intra, hinc factum est quod ab exordio huius Schismatis
adhuc usque diem, in omnibus Regni Comitibus exigebant
Schismatici iura omnia et bona Eccl[esi]astica a se^{mo} Regis
Sigismundo III. Britis ad iudicata.

6. Verum piissimus Rex nihil inquam Schismaticis restitui
voluit, licet in Comitibus habitis Danavie An^o 1607 tem
pore rebellionis in actis Comitiarum de consensu ordinum
Regni hanc legem retulerint, cum vellemus tranquilita
tem Religionis Græcæ reddere, quæ antiquitas sua iura
Eccl[esi]astica alio iure non daturus, quam ipsorum fundaciones
et antiquos usus Predecessorum suorum exigat hoc est
hinc nobilitas nationis Ruthenæ et vere religionis Græcæ
nec ullum præiudicium facere, in conscientijs et iuribus
neque liberum exercitium. ~~Legibus~~ ipsorum secundum antiquos
ritus impediens aut prohibebimus. publicata autem præfata
lex cepit esse disputari inter Unitos et Schismaticos de Etymo
logia illius dicti^o mens, Cum vero sermo Lex Sigismundus
in Comitibus celebratis ab An^o 1609 usque ad An^o 1632 inclusivè
popularetur a partibus dissentientibus, ut sensum illius
dictionis explicaret, nulla subsequens est explicatio sed illa
semper reiecta est in futurum Comitia, licet Schismatici urgen
te aliqua necessitate gravi acius insisterent, quemadmodum
factum est cum bellum inqueret Poloniæ à Turis. Hanc
limè vero sub Onser regno ante sermo Legis n^o electionem
vehementius insubant, pro restitutione iurium ac bonorum
Eccl[esi]asticarum præfatorum. unde factum est quod Ser. Rex ante
electionem ad affectationem totius Repl[ic]æ, præsertim quædam
pacificacionis inter Unitos et Schismaticos proposuit, necnon
in iuramento præstito, dum eligeretur in Regem promissit

Se (caudente Sibi et iudicio Summi Pontificis
& consensu) partes pacificationis in presentibus Comi-
tijs, quae hic Praesentia celebrantur N° 1633. Contra
protestantibus Ep^{is} Unitis et ordinibus iam Regni
Poloniae quam M. D. L. non accedat consensus Summi
Pontificis.

7. Notandum vero quod iure pacificationis promissae et de-
cennendo manent unitis ipsi Ep^{atus} Sandomerensis, In-
scensis Polocensis, Atelmenfis, Vladimiriensis: schis-
maticis vero manet Ep^{atus} Leopoldicus. praeterea tollun-
tur unitis post illorum ceptum vel decessum, et adiun-
cantur Schismaticis duo Ep^{atus} Promisliensis et Luce-
orienfis. Praeterea tollitur unitis Ecclesia S. Sophiae
Chrudicensis (quam t^o ob periculum non frequentat
Uniti) cum bonis Universis ad Metropolitanam illam ha-
nus spectantibus sed Almoniam Metrop^{olitanam} unito equi-
pollentia bona seu redditus annui a Republ^{ica} conse-

mittuntur. Praeterea districtus Ep^{atus} Polocensis dividitur in
duas partes servata iurisdictione Ep^{is} Uniti supra Me-
tos intra diocesis) una cum universitate bonorum ^{quae} manent
Ep^{is} Unito. Altera pars districtus adscribitur Ep^{is} Schis-
matico, qui non Polocensis sed Cracovensis et Moha-
viensis vocabitur. huic 2000 in redditibus affigun-
tur Republ^{ica} et Monasterium S. Salvatoris Unitis ad-
dum datur Schismatico illi Ep^{is}.

8. Notandum praeterea per illam pacificationem non prohibe-
antur recessum ab Unitis ad Schismaticos
et contra, ita tamen ut uniti populi suos Unitis
Ep^{is} proximos habeant a quibus regantur et e con-

9. Tandem Recordum est, quod ubi hoc pacificum relatum fuit in aera Comitiarum presentium, per id acquiritur eius Municipale partium usam Schismaticis, quam Vobis quo ad prefatos Episcopos et iura ipsorum deinceps Reges Polonicos non possint deponere Episcopos Schismaticos tum Sufficere et ecent neque passim alterius Cathedralium bona seu iura in Comitiis repetere possint. Haec igitur est spes facti, super qua quaeritur an Ser. Rex in huius Comitiis iure in conscientia possit prefatam pacificationem in aera Comitiarum referre. Rationes dubitandi Ser. Rex sunt istae. Hinc dicendum sit partibus iuxta patrias Leges et privilegia iurata expinat Vobis posse causam perdere et contemni citibus Episcopis privari, Sin autem id iuris deinceps Schismaticis inter alia in comoda non solum exercituum Notae coram 50000 civibus militum non pugnantium, contra Moschos facti fragos ac M. D. L. Indafores verum et ut Ser. Rexi est condpat) conuictis civibus cum Magno Duce Moschovisit ibi pugnatis in hac provincia magna solus Regni perturbatione.

10. Pro Solutione tante quaestionis promitto Theologicam doctrinam de Belli. iuramento et de iura permissio ne mali. Iuramentum quibus Polonicos Reges et alij Principes Privilegia confirmare solent, duabus partibus consistit mentali scilicet et externa. Iuramentum mentalis consistit duabus partibus, una est iurantis libera ac determinata voluntas, operis exequendi promissa. Altera est invocatio primae veritatis in testimonium profanum determinatae voluntatis proferendi promissa et in proccati diuina ultionis, si Leges sentiat laeserent.

23
Externa pars iuramenti constat voce, scripto in pres-
sione libere apprehensione sigilli nec non contactu personis
seu sacramentalibus quibus significandi promissiones
invocationes et imprecationes profate quibus iuratur
Vg. Ego. N. iis me facturum ita me deus adiuvet
Et hoc S. M. Evangelicis. Quoniam vero iurare est
actus Religionis dicitur censetur iuramentum hoc est nullum
us obligationibus si qui iurantur sint vel impossibilia
vel iniusta ubi vero quis possibile et iusta iuratur
obligatur stare promissis coram deo in conscientia
et iuramenti mentalibus. Viget autem iuramentum
vocaliter seu externe is qui iuravit externe ad
mentibus sed coram ad Religionem iuramenti.

12 Notandum quia dari possunt Casus in quibus iuramentum
licet externe ultra iuramentum mentale, in quibus
Casibus tamen iurans non obligetur coram deo
et in conscientia, tamen non solum (si adhat admittitur
potest capi externe ad standum promissis verum et ple-
gnaes Circumstantiae occurrunt, propter quas illi
nullam obligationem proveniente ex iuramento
sali is qui solum externe iuravit tamen
tur in conscientia stare promissis, quod iuramentum
in iuramento Regum et Principum graviores
sident quam non nullas in finibus. Pro
mis si hoc licet iurandi duntaxat externe
et non mentaliter adhibeatur extra illos Casus
qui ex communi et pene populari sententia, vel
iustam excusationem involvant, traduntur magis

dium luminis offensione ipse deus, velut inuo-
 catus mendacis testis et multus iniustitias iudex (non
 enim deus in hac vita omnia peccata punit) 2° non
 facile creditur irasci eum non irasci mentali ac proin-
 de perjury scandalum a Deo in Regnum permittit ostendit
 dominat 3° hoc licet irasci verbali, tantum extra casum
 infirmos tollit ab humano se omnia fidei huma-
 nan, quod nititur omnis humana solubilitas atque adeo
 adeo bonum publicum uniuersum. quapropter hoc licet plus
 quam parum est adhibenda v.g. cum S. Athanasius
 inuictus in quicquid ad uicem, se insequentibus
 ignomiam respicit. Athanasium non longe abest
 hic tamen irasci Athanasius abest. Semata menti
 li ueritate coram deo haud fuit, vel ab inimi-
 cis culpabilis perjury damnatus.

13. Hoc de Religione Juramentum superest doctrina
 theologica, de licet permissio mali. Bonum
 est duplex, scilicet honestum et utile. honestum est
 in cuius gratia bonum utile dicitur bonum. quod bonum
 honestum dicitur delectabile, quatenus in illo tan-
 quam in illo uoluntas congruit. Quoniam uero
 solus deus est bonum, cuius gratia sunt reliqua om-
 nia propterea omnia que sunt ordinabilia in deum
 possunt esse bona utilia et consequenter possunt
 licet in consuetudine. Sed distinguendum est inter
 ordinantes media in deum, deus enim, cum sit prin-
 cipium et finis plura se ordinare in se ipsum, quam
 nobis ex lege diuina nasci et posita licet v.g.

20
Polygama nunc veritas, quæ aliando dicitur
licebat. longum autem esset sacellos adnotare, in
quos exhibetur humana licentia mala permittendi, de
quibus in deum ordinarum, sane exortus ac conspici
us est abstractus ordo rerum omnium in deum ut in
malum fieri, ut videlicet bona ante bonis temporalibus
privata publica ~~temporalibus~~ Ectlesie preferantur. Hæc
vero Charitatis regula, sapienter permittimus, utraque
tam multa mala corporalia privata ac temporalia
ut consultius sit ante Reipubl. et Ectlesie Dei. Denique
hoc sunt extra omni dubitandum.

14
At vero molesta dubitatione vexamur ubi ex humanarum
Circumstantiarum concursu cogimur admittere aliquod ma-
lum speciale ante pro bono ipsius ante aliquod malum
publicum pro bono ipsius Reipubl. aliquod malum Ectlesie
speciale pro bono ipsius Ectlesie, non seorsum ac mediana permissio
ut consulat sanitati corporis, iubeat proximam membrum
aliquod, 1° perio in eisdem capitulis hæc precipue sunt
accurate observanda, ne videlicet permissio mali
aliquis coincidat cum prohibitione effectiva illius mali
quod permitti prohibetur. 2° Deinde accurate expe-
dendum est an malum quod permittitur alterius mali
cauetur, sit multo deterius illo modo quod permittitur
3° Utrum alia ratio, quam illa permissio mali
metus illud malum cavere possit, 4° Utrum pericu-
lum imminens maius mali sit ex illa arguenda
pro enim periculum casu magnum aut parvum
vel ratione mali quod timetur vel ratione imminens
eisdem mali. 5° ubi vero malum quod timetur Ectlesie
seu Regnum Christi concernit, licet non teneantur

ex presumptis miraculorum negligens permissiones
 minoris mali, tamen tenemur in gravi periculo im-
 plorare Divinum auxilium et illud quod appetimus
 perare. V. G. si Princeps Catholicus ceteris pari-
 bus instructa aie, contra Principem Aethiensem ne
 committendi. propter periculum se exponat in eas partes Condi-
 tiones descendit, quibus male consultum et Catholicæ
 fidei, graviter peccat. Hic enim Princeps tenebatur
 in illo casu tantum diuina opus implorare et presume-
 re, obquam propter sortem experiri debuerat.

Hisce vero premisis proportionam questionem, saluo meliori iudicio
 sequentibus conclusionibus soluo.

1. 1. Si iura municipalia sint in favorem Unitum, neque adit tam
 gravis imminens periculi, qualem supra dominus requirit
 in iniusta permissione contra malum in perveniens. Eius quod in
 profana pacificatione involvatur, ea pacificatio non potest
 referri in acta Comitionum et in praxim reduci, nisi cum per
 peccati mortalibus et excommunicatis late sententis super sententia.
2. Si autem iura municipalia sint in favorem Schismaticorum
 (quod iura superantur, iuste iurata à sermo Regis) ea pacifi-
 catio potest referri in acta Comitionum et in praxim deduci.
3. Si vero iuribus Schismaticorum accedat profana malorum
 imminens, si imminens ea iura derogantur Schismaticis, illa
 pacificationis actibus Comitionum inferenda, eo magis absoluit
 ab omni culpa, curam deo sermo Regem aliosque consenti-
 entes.
4. Si autem iura vllum periculum solo attendant partium
 iura, dubium est, ut supra partium duarum causam obtenta
 ra sit, Ceteris paribus deo fidelendum foret, et iusta causa

Coram deo (quicquid sit de iure municipali) promouend
esper.

79. 5.

In eo casu quo profata pacificatio in actibus Comitiarum
referenda sit corrigenda est in malis ad normam legis
per m. p. i. e.

20

Hiscæ quinq; conclusionibus declarata. Lantapat. The
logica doctrina, omnibus consentiis scriptulis reijctur
in serm. Regem ordinemq; in hisce Comitijs congregatos
quatenus illorum iudicio ac consentiis relinquatur
expendere iura municipalia partium et periculorum
inmineam & schismaticorum extensionibus non satis factis
Verum ex parte facti quam per breuissimum temporis
minuta hoc scripto exhibui sequentes questiones
dedito.

21/1

Epatus Reg. D. L. tres ob Privilegia Jagiellonibus (quon
loquidem Successorum Jagiellonibus Privilegia igno
videntur ad iudicanda iuris, quibus ex iis pacifica
Actus profate manent, detracta ut supra partes dioc
his pro Ep. schismatico

22/2

Epatus Russia magis magis de iure videtur
iura, iuxta professionem speciem facti (pro parte enim
ignoro, quo iure venerit Russia in societatem Poloni
cum) competere iuris quam schismaticis. Licet de
matici habent nunc temporis vicum Leopoldien. de
vigore pacificationis sollicitur iuris Præmisiensis
de iudicandis schismaticis.

23/3

Epatus 3. Poloniæ, Præslaviae et
nis, secundum hanc speciem facti, iuxta municipalia
iura magis ad iudicanda videntur schismaticis
quam iuris, licet nunc iuris sint in possessione
horum Episcopatus. Ex quibus in profata
puncta

Metropol. ^{divi dicitur} ~~restituitur~~. Luceonensis vero Episcopus
simpli' adimendus Unitis adindicatur Schismaticis.

Ipse servat Lex Legis mundus III. Visus est nihil certi
flumens in totam ex iure municipali in fauorem Unitorum.

finis

100

[Faint, illegible handwriting]

Die Kunst der Medizin

Resolutio dictum in prima Sessione N° 1633. 18. Febru^o
De solutio^e S. M^o A. P^o Nicolai Lanauⁱ S. D.

- Receptam ab alijs benedicta auerere illa ipsa quae sunt ex Urbe missa Illmo Nuncio
Apost^o, nimirum esse contra Jus Naturae et Diuinum, & Ecclesiam et Cesarum, concedere
illa quae petunt Schismatici ad hoc ipsum declarandum et confirmandum in Italia fieri.
- 1° Non licere nobis aliud consilium dare quam illud ipsum quod Iustinus S. S. N. & Ur
be missum est Illmo Nuncio Apost^o in quo uelatur ne Schismatici Vniuersi ea con
cedant quae petunt. Debenz enim submiseri nra Iudicia Romae. Declaratio
ni facta Iustini Illmo ab Episcopis Theologis et Juris peritis.
- 2° Si fieret quod Schismatici petunt (etiam) non essent in conuenientia alia graui
ora proferri perniciosa animarum nunc Vniuersi Libertatum, quae sequeretur Schi
maticorum Regimini Subiicerentur) alienarentur ab Vniuersis ~~et ab Ecclesia~~ ^{et ab Ecclesia} 2° Do
micilia Sacra & Ecclesiae. Vbi sunt Tempia, Monasteria, Mendocina &c.
- 3° Alienarentur Sacra Suppellex & pretiosa mobilia. 3° Alienarentur bona Sta
bilia et redditus annui ex illis provenientes, quibus et Episcopi et alij Ecclesiae ac
eius familia sustentantur. Omnium autem horum alienatio sub Curia
Ecclesiae et sub nullitate actus et obligatione reseruandi est vetita
Primum a S. Leone 1. Papa. N° 447. Postea a Paulo 2° et Paulo 4°
in Extr^o. In iuramentum. et a Pio 4. et a Greg. 16. Sess. 22. C. 11. de
Reformac^o.
- 3° Per Sane Alienationem non parent sibi Schismatici Iurisdictionem in animas, quae
Lapis in Oues Petri, nec a Papa concedi potest, multo minus a Magistratu et Reip^u
blica.
- 4° Cum Sane alienatione acquirere Schismatici potestatem Administrandi Sacram^{ta},
quae subditis non licet suscipere ab Haereticis Pastoribus, quales sunt
hi Schismatici.
- 5° Per Sane alienationem acquirere Schismatici Jus docendi populum sibi subiectum
ac per consequens docendi eas quae proferuntur haereses de processione Spiritus
a solo Patre de Romae Pontifice, quod non sit Pastor totius Ecclesiae &c. et
alios quae omnia sunt illicita.
- 6° Acquirere Vniuersi Percendi penis eos, qui ipsi nollet obedire ac proinde puniendi
Catholicos Vniuersos qui Schismaticorum errores respiciunt quod etiam est facta in iurisdictione.
- 7° Maius malum est tradere Tempia, Sacram^{ta}, Suppellex, bona stabilia, et animas
~~innumerab~~, hostibus Ecclesiae, quam quilibet hostibus tradere sacrosanctos. ^{Inta}
men

a
e e

11

Et tamen dum Diocletiani Imperat. Decretis (commemorato à S. Aug. L. 7
de Baptismo c. 2) cogeretur Paganos eos ad Christianitatem tradere, maleban-
tem habere, quam eos Petri, si alia exemplaria describi, et occultari possent
sine ulla damno Relig. tradere: ideoq. Eucha eos tanquam Martyres
colit 2. Janu. in Martyrol. Romi.

8. Etiam si esset Jus Tutium Vitorum ad Sue Juxta accepta Regula
an Tutius melior est conditio possidentis. Cum ^{quod} Tutius sit in
pione horum Episcopum et Ecclesiam, non possunt illos ^{admi} sine Jure
Quo circa nec alieno hoc concedenda est, nec ei assensus prebendus
Etiam si nescio quis bona secura inde speraverit. quia ut ait Apost. 1. Cor.
3. N. 8. Non sunt facienda mala ut eveniat bona. Atq. ita ob hoc
Paganis in Regno non sunt concedenda, ea quae Schismatice contra
et humana Jura ferunt. Sed imitandus hac in re Pater: qui rogatus
Praefecto Valentis Imp. ut tempor. parceret, et non tot Ecclesias propter dogma
Subtilitatis, quam ut aduersariorum petitioni acquiesceret. Ut Testat. Bede
L. 4. Hist. c. 17.

Sic et Julius Papa in Epist. ad Eusebium proxi. Haereticos de
eis condescendit, id est aliquid de Relig. Catholica remitteret paucis
nequam assensum dedit. Hos in Relig. Catholica
nia Relig. professi, nobiles, ac quibus imitari debent.

Subuo meliore Jure.

Episcopi facerentur 2. Regulae de Gravibus
et haereticis nonis Substantia

Integram respondere ad quatuor Puncta nobis ab Illmo D^{no} nomine Ser^{mo} Regi in propositis
 in praesenti Sessione, rarius tertius habita, tria promittenda videntur. Primum, ne exis-
 tans non habuerim ullam, nisi offensivis causis, si quid dixerit veritate, et conscientia iubente,
 quod non sit futurum ad gustum omnium. Nam et veritas odium pareret, et aliorum in-
 dicta nostris contraria, nos non arrihere palam. Deinde promitto gravitatem materiam nobis
 propositam tantum esse, ut sciamur, candidè & plene explicare, quid quid haec in re possit, et
 notis, et aliorum conscientias, aut in graves Dei offensas, aut in eorum eorum periculum a-
 ducere: quae duo mala gravissima, sanis consilijs et abijenda, et impedienda, et expianda
 sunt, sine ulla terrore emulenti sperari respectu, et humana indignationis metu. Tertium
 enim me illud S. Augustini decretum, excerptum ex eius ad Casulanum Epistolam, quod
 in Canonem, quis quis, 11. q. 3. Quis est metu civis libet potestatis veritatem occultat,
 iram Dei super se provocat; quia magis timet hominem quam Deum. Et quemadmodum
 in altero Canon legitur: Melius est pro Veritate pati Supplicium, quam pro adulterio
 ne recipere beneficium. Tertio Ruberob non Unius, cum S. Romana Ecclesia, non
 tantum esse Schismaticos, sed etiam verè et proprie haereticos: quia cum pertinacia cre-
 dunt, et profitentur doctrinam, dogmatis, fidei contrarias, ac proinde haereticas, et contra em-
 et exort Spiritum S. non procedere a Filio, sed à solo Patre, et ut omittam alia
 Romanam Confessionem non esse Passorem totius Eccl^{iae}. Unius eiusq. Vicarium. Primum e-
 cum inq^{uit} doctrinam S. Thomae. 2. 2. q. 10. a. 6. haereticas (loquendo regulariter) mi-
 seior quam infidelitas Iudeorum, et gentium, detiores dunt ratione infidelitatis non Unius
 (de quibus hic agemus) quam Iudaei, et Mahometani, et alij infideles ac idololatri; in istis
 res haereticas, ob Substantia formale, quo, praeter haeresim sunt infecti, et propter, in naturam
 contra ritus, et dogmata Romanæ Eccl^{iae}, ob quod malant se à iure hereticis, quam
 Catholicis, contra quos etiam in hoc Regno conspirasse videmus. His proinde ita

respondes ad puncta proposita.
 Primum queritur. An per hanc lege permissiva, non approbativa, permissi non Unius cum
 Eccl^{iae} Romana Ruberob, pax et securitas, in exercitio religionis, licet permissa est Haereticis seu dis-
 sidentibus.

Salus meliori iudicio, praesertim determinatione S. Romanae Eccl^{iae} (cui me et omnia nec submitto
 non potest in hac rebus sententiam, ut etiam talem posse ferri lege in favore non Unius
 propter has causas.
 Primum, quia si talis lege servaretur, vel plus aliquid non Unius tribueret, quam Sabeant no-
 tas et tolerantia Catholicorum, qui eis impune permittit omnia ad eorum Religionem pe-
 tiantia eosq. tolerant: vel non plus: Si hoc secundum, ergo non est necessaria, non Unius
 his lege talis: ergo frustra ab eis ea petitur, et à Catholicis, concedenda non est.
 Si vero lege illa plus contineret, quam tolerantiam et permissivam rituum et dogmata illorum
 Unius non Unius videntur optare, talis lege esset illicita, quia cooperaretur per hanc

dispositio ad summi sacerdotis tribunal spectabat, non ad Regalem et politicam auctoritatem, sed magis ad Novam legis, Sacerdotibus conuenit, quae esse Aplo loco citato est lex libertatis et honoris et quae ut idem ait. Habr. 8. v. 6. in melioribus promissionibus sancta est: et quae, ita sua excellentia veterem superat, sicut corpus et imago, superat veterem, uti idem comparat Habr. 10. v. 1.

Porro in Contrarium obijci posset, quod ex principiis veteris Theologiae obicit Beuz in Manali Controu. lib. 5. C. 17. nimirum posse principem Catholicum non solum permittere seu tolerare in suo statu haereticos, sed etiam quosdam, et promittere se eos permittendum seu toleraturum. Sicut ergo addi potest tolerationi promissio, immo et iuramentum, si est promissio rei licitae. Ita videtur posse etiam lex haec de re addi. Sed responderi potest, promissionem tali non adimi potestatem puniendi haereticos, sed tantum impediri actum publicum, quia qui promittit se aliquem non puniturum, non dicit se non posse eum punire, sed tantum promittit se non puniturum. At si lex talis ferretur, non tantum adimere actum punitionis, sed ipsam potestatem et auctoritatem puniendi. Hoc autem, ut praedictum est, esset in iurisdictione Diuina et Humana legibus supra commemoratis, quibus potestatem puniendi haereticos, et Volentibus eam retinere in Ecclesia et Politia Magistratu. Hic ad primum quod obicitur.

Secundo queritur. An possit Episcopus Ladmiolensis qui nunquam fuit in Vnionem nec Episcopus, excepti moderno Vnionem habuit, an in qua post mortem huiusmodi Vnionem possit restituere Phormatias, saluis cautis animarum.

Respondeo non posse. 1. quia etiam nunquam iste Episcopus aut eius Episcopus antea fuisse Vnionem habuit, quod nunc hanc bona Ecclesiae modo legitime assignata sunt a summo Pontifice et Regibus Vnionem transierunt in ius Ecclesiae, sunt uere et proprie bona Ecclesiae Catholicae, ac proinde non possunt alienari ab ea, nisi consentiente Rom. Pont. Pastore totius Ecclesiae propter causas in prima dectione a nobis allatas. Nullus autem magis non possunt ea dare haereticis, et hostibus Ecclesiae Romanae, peioribus, quam sint ipsi nudi haeretici, ut supra dictum est.

2. Certum est, et ostenditur ab Vnionem, in illo Episcopo fuisse Vnionem multo ante tempus modernum in Episcopo. Vti infra ostendatur. Esset autem contra ius Vnionem, ac proinde iniquum Vnionem hanc bona auferre, et conferre non Vnionem, et lex iniquissima esset si id approbaret; approbaret enim ius alieni violationem.

3. Maius est dare totaliter, et in perpetuum, bona mobilia et immobilia, et iura Ecclesiae quam dare tantum in Emphyteuticum ad decennium v. g. Vel locare ad quadrennium. Sic enim bona alteri tradita, nec amitterent directum Vnionem (vbi amitterent, non Vnionem, sed sicut diuisi mortem in perpetuum traderentur) ei elapso decennio, vel quadrennium, non redderent ad possessionem Ecclesiae cum suis fructibus, et proventibus; ad quae iura non redderent, si non Vnionem applicarent. Cum ergo istud gradum non censuris (quae supponunt creatur grauius peccati mortalis) probabile sit a Sede Apostolica alienationem esse ad tempus certum honorum et velum Ecclesiae per Emphyteuticum, et locationem vel conuentionem; multo magis totalis et perpetua alienatio, quam affectant non Vnionem fieret, et creatum peccati mortalis, et excommunicatione lata sententia, sicut Legit

reservatum, indueret contra de alienatione accepta, ^{quoniam} et contra omnes
sententias eis. C. quid ergo. 13. §. 4. ubi bene observavit Petrus Rebuffus Juris Consultus
decidendum in hoc comprehendit alienationem verum recte. num. 107. Imo et idem ait ibi
num. 117. etiam qui tali alienationi committeret, huius est tantum confessor et quod admodum
statutum in tertio Generalium, in rubrica de alienatione vel non alienando bonis Ecclesie, et
ponitur in l. per Illucum. C. de copia. lib. 12. Et talis alienatio non tantum
vita, sed etiam in valida esset, per constitutionem Pauli. 11. Ambrosius, ac prout in
res perpetuam obligationem restituendi Ecclesie bona, si male alienata a proprio
Possessore, ubi omnes Theologi et Juris periti constanter docent; et tales non resti-
tutionem faciendam cum possent vel detinendo bona contra voluntatem
restitutionis, et in valide alienata, essent in continuo peccato, per notata in l. 2. de
Stitum. glo. in c. si illo. tit. in 6. Panor. et alij in fi. de scriptis. in inter. et
seruavit Rebuffus loc. cit. num. 42. et post alios docet Lessius. lib. 2.
Iur. et Iure C. 12. dub. 3.

X
vel non coope-
rando ad resti-
tutionem

4. etiam commutatio bonorum Ecclesie in alia bona aequae utilia, immo utiliora, hinc confen-
Apted sedis, est ab ea damnata. Sub grauius in capitulo in Extravag. Ambrosius
in alijs. Multo ergo magis uetera est totalis ac perpetua alienatio huiusmodi Episcopatus
bonorum; per quam totum quod in illa diocesi habuit Ecclesia perderet, et in alia
ualens acquireret, quod acquiritur in commutatione bonorum.

5. Paulus 14. in Extravag. In unum citans Pape Symonis. Decernit quod Saben
in cap. 6. de rebus Ecclesie non alienari, praeter alios Pontifices a me in prima
Citatis Verat res Ecclesie omni specie alienationis alienari et si et in canibus et longis
temporis praescriptione (quam non Vni in hoc Episcopatu intransisse asserunt) fuerit
bonae, et ipsius Domini Ecclesie fauorem (quod in hoc casu non est) conuenientes. Et in
uersis, vel dubijs hac de re notis (ubi nunc non sunt) ira iubet ab omnibus in die
et definiti. Ergo multo magis illicita est talis alienatio, qui non Vni in hoc Episcopatu
affectant, ex sua ingens damnum saltem temporale. P. Ecclesie sequentibus etiam
omnes cautelae adhibentur in beneficiarum animarum, quod tamen sperari non potest
quandubderentur regimini legum et in unum P. Romanus Ecclesie et in capitulo
omnis in animas, et personas iurisdictionis.

6. Non licet bona cuius Ecclesie Catholice alienari Ecclesie Catholice tradere sine consenta de
Ergo multo minus licet tradere non omnis, qui sunt extra Ecclesiam Catholicam, et huiusmodi
Catholice, qui naturaliter esse Adueris quam Catholici. Antecedent probata, ex quibus illis
rum Pontificum Constitutionibus, quae attulit in prima sessione. Quibus addo, legem
Iuris Canonici in c. non licet. in c. diuina, in c. quod. in c. monemus, in c. g.
Episcopus. in c. sine exceptione. 12. §. 2. in c. nulli, in c. Nos Interdictorum, in c. si
ubi res Ecclesie non alienari et in c. 2. de rebus Ecclesie non alienari. in 6. et in Clem.
de rebus Ecclesie non alienandis. His adde auctoritatem legum Imperialium in l.
nus. C. de sacro sacro Ecclesie et per text. in d. nos igitur. de rebus alienandis. in auctoritate
alienandis rebus Ecclesie P. quia veris Leonis. in eodem auctoritate.

X aut per
mutandis

Sabet) etiam si illi non habent pacificam possessionem, est in iuria, quanto magis reo sacra
Z. quia fundationibus Episcopum Rubei Triviratus, hoc est peculiare, et omnes proventus temporales
ipsi attributi a fundatoribus, fundati sunt, et in scriptis, ipsis templis, et sub titulo Sacerdotum in
honorem Templi Dei, sub certorum Sacerdotum nominibus, dicata sunt. Verbi gratia. Nonnulli
dicunt, esse Templum S. Iohannis, cui omnibus fundis, in scriptis. Quo circa de hoc Templo
aufervetur, cui annexa est fundatio illius Episcopi, omnes eius proventus simul auferri possunt.
Neutra autem licet, ab aliquo supra allatis. Merito ergo S. Albanus Episcopus Alexander
anno Domini 349. ut refert Baronius, rogans ab Imperatrice Constantia, ut Salern. Quod
Alexander Avianus concederet, uti etiam Episcopus Leoninus postulabat, nolens id facere, elatus
in passionem, perendo ab eo Ecclesiam Avianam, quae erat Antiochia, per Vna Carthaginiensis, quae postulat
etiam, quod videretur Imperatori, Avianus non esse vicum Sate Avianus, bene per se, quae dicitur,
a Carlo Imperatore multis vicibus Avianis, si illi Ectam haberent. Simili Constantia, sed magis
apud S. Ambrosium Iustitiam Imperatoris Avianis in fectis noluit concedere, quod
quam ab eo pro Avianorum Vna petebat: et cum eam violenter Gratianus Imp. au-
ro, etiam ei illam concedere nolenti, exigisset, tamen Avianus eam non dederat, nisi
ut Ambrosio restitueret, quod in scriptis Baron. anno Domini 380. num. 7. Deinde
anno Domini 386. eadem Iustitia perurgente, Valentinianus Imp. Basilicam ab Av-
ro Avianis rogans, conaretur eripere, ut scribit Ambrosius in Augustinum, et Episcopus
32. et ille Avianus Ambrosium, populo Carthaginiensi unanimiter conseruisse obtulit,
et omnes Carthaginienses obstruunt se neci pro Avro, quando Comes militaris cum eo editi
valebat Ectam eripere. Tandem anno Domini 388. cum Carthaginienses Avro quodam Iude
Sinagoga, et monachis in centuriis Valentinianorum haereticorum Tempulum (in quo
30. Deos colebant) expossissent in oppido Callimici, et Theodosius Imp. repressisset
ut et Sinagoga Iudeis, et famam Valentinianorum infamarent. Ambrosius tunc Avro
licet ad monitus, tanta libertate apud Imperatorem egit, provocando decessit, sed
psevit ei: Erit locus Iudeorum perfidiae, factus de exuviae ruit: et Patrimonia
quos favores Avro et acquiritum est Avianis, hoc ministerium ad donavia pertinet
Deinde in persona Dei, quem Valentinianus contumeliosus afflicebat, sic allocutus est in lo-
ne, audiente populo, Imperatorem: Ego te Imperatorem feci: ego tibi Exercitum ini mihi
condidi: Ego inimicum tuum in praeparationem tuam redegi: Ego te triumphare sine Reo labori
Et tu de me inimicus meis donas triumphos. Ita Paulinus in Vita S. Ambrosii, et in
aus Episcopi. 29. Quae plane omnia, applicari possunt praesenti affectioni non Vni-
Ectam S. Iohannis, Vni Antiochia eripere Valentinianum. Hinc sequitur, nec Episcopus
Luceorientis, posse adimi moderno Episcopo Vni, et tradi Non Vni, uti praesentis Nouum
quia manus inde sequeretur praesentis Ecclesiae, quam ex traditione Praesentis Episcopi
patris, non, nisi possit modernum Praesentis Episcopi Vni, exequenda: Et motus
Luceorientis Episcopi Vni, maior iniuria fieret, si Iudeis id ei adineretur, quod in
pleno, et legitime acquisitum et possessum Avro. Cum ergo supra in responsione
2. quae tua ostenderit, non posse tradi non Vni, Episcopus Praesentis, primo per
motum modernum Vni Praesentis, multo magis potest tradi Luceorientis in iudicio

Ad Sum. et Sum. Episc. post deinde modernis Unio Luceonensis.

Confirmam. Sae. omnia Respon. in Senec, et opinor Vaticane.
Quia et a Summis Pontificibus, et a Regibus Poloniae, Magnis Ducibus Lithuaniae
et Russiae data et confirmata sunt nominationes sibi. Pontificibus
tibus Prutenis Unio, omnia eorum Jura et Privilegia. Qui ergo ex illis aliqui
aufere Unio & tradere non vultis. Contra Jura Prutenorum facere ac tradere in
vnia illis impone, & non posse nisi lege Prutenis illis ea adimere, quae illis vultis, magis
quam vultis Schismatibus nominationem. Quae Pontificibus & Regibus, immo & totius Respo-
nseratis competant. Tunc sic videtur.

Quae Jura Pontificia secularia pro vniuersis Prutenis nominationem. Amisit. Licet enim
Pontificum, a me in prima sede altaris erat.

1. Rescriptum Pij Papa 2. ad Regem Poloniae Casimirus. Anno 1410 missum, in quo scribitur
Antecessori suo Calixto 3. Fructuorum Metrop. vniuersis Episcopis & Archiepiscopis. Praevidens
regrasse hunc Pontificatum & Calixtam eius loco alium nominasse vniuersis. Et per
Gregorium quendam, eius Episcopus et Episcopus (quos ibi dicitur nominat, praesertim
ensem, Prutenensem, Luceonensem, Kaluuiensem, et) annel Graeci quibus sub
re: prouide se eos commendare protectioni Regis, & rogare ut Ionam Schismatibus, qui
se immiserat in ducem Metropolitam videret. Item praevidens. Verum autem Metrop. &
gorio, vniuersis in Rom. Ecclesia obedire faceret omnes alios Graeci quibus Episcopus & no-
nel in Regno Poloniae existerent. Ego omnes Episcopos & Archiepiscopos vni-
speali Decreto Pontificis sunt applicata, ac prouide sine vniuersis non possunt
illis aufere & non vniuersis tradi.

2. Etiam licet vniuersis Metropolitae Prutenae Regis a sacere sum Pontificis de
annis antiquiores scriptis. Anno 1440 in quibus reseruat hie & sumos & Prutenis
fuisse in vniuersis. Ego & Ecclesia de Episcopis Lutherorum hunc erant vniuersis
non possunt q. nunc ab eis aufere et dari non vniuersis.

3. Sed et longe ante haec tempora nempe Anno. Inhibita e festu a Summi
Pontifice Translationis Corporis S. Nicolai Archiepiscopi vniuersis
in Civitatem Barensem. qd festum Graeci vel repudiarent vel schismatici. Quis
autem hie Elemitarum dicti Translatio festu ab illo tempore & edito hunc
festu celebrat. q. hunc & Ecclesia & Episcopos & totus Populus erant Lutheri
nomi erat in vniuersis in S. P. C. Curia Statutum exequi sibi ehamul exequi.

4. Invenitur littera Maximi Metropolitae Russiae ad Sixtum quartum
Pontificem maximum circa Anno 1490 scripta. In qua a pluribus Maximus
vniuersis Episcopis & secularibus subscripserat, & ut ostendat per Iniquos
Plures nobiles Primi misit. In quibus non modo se vniuersis & totus
supplicavit ut Iubilaeum per Russia mittat. Ego hie a quibus vniuersis nobiles
& Episcopus & Clerus.

5. Denique Clemens VIII Pontif. max. vniuersis Plures Archiepiscopos & Episcopos in
gramm. Carta missus recepit. Episcopos in qua cui Episcopus & noni successores & popu-
lis 40 circiter annos. qd. ergo in qua alibi vniuersis fuisse. Satis est ab illo tempore
capite & talia incrementa sumptis. Satis quoque ut & vniuersis Jura Pontificia
vniuersis.

à suis prédécesseurs Nicolas Regni de M. L. data rompe à Stanislas Bagratione, Stanislas au
gretone Casimiro Alexandre et Sigismund 1.º in duo Vigore conservatorol. Ac prout etiam Jura de im-
munitate Vnicorum de Defensuras Juramento firmabant. 7º

Hic probatur qº pro Unitis allatis argumentis. Venio ad Soluam Aluam qua infavorem Dis-
torum affectum. 17º. Ad Exhcm Unigeni, qlet Inf

Opiciunt 1º Reges in quibus Jura per Privilegia hos Vnicorum: qua non sunt in
Latinis Quibus Regis nominatis qº Signu est esse bona Re:publica. ac prout de possunt alienari et
ne censuris et.

18º. Nunc non dari Privilegium tale, quati Jura v.g. Capitularia et alia Jura. Jura Jura
bona Metropolitana, et à Papa impetere aliam beneficia, alia vero ut usus Metropº cum obineat
hinc constat portale Privilegium iudicari, non spectare hæc bona ad secularium Jura ad Ecclesiam be-
testate et Imperium.

19º. Etiam si darentur sicut dicitur abans Schismaticis, id nil pjudicant Unitis.

1º Quia Schismatici ob Schisma et Haeresim pervertunt omnia Jura bona Ecclesia in eo un-
non essent Unitis quibus trahi possant, Rex etiam si non daret sed defacto illa usurpabat et co-
nabatur cui volebat expugnare Schismaticos, vi innuit Vladislaus Polonia et Hungaria Rex. In
lib. Jagielonis in suo diploma dato infavorem Vnicorum Ruthenorum Aº 1433 de consensu
aº 1433 et fratre Casimiro nepote, Rege Alexandro et 1504 Cosca iterum consensu adigis
mando 1. Aº 1575 in Concilio Casoviae Generalibus.

2º. Etiam si ita darentur Privilegia pro Unitis Russia sui principatibus et faceret et co-
essu summo Consensum, ut respondens Haereticis, tali exemplo utentibus contra ecclesiam et
bona Ecclesie. L. 1. De hereticis. C. 7.

Resp: ad Alex. I. Sed. hinc non sequitur bona Ecclesia subiacere dispositioni seculari Jura canonica no-
minata seu Decem Eporum, qui tamen cum à Papa pendant in reliquis, ab illo persona est Con-
cessio hæc coru quos affectant non Unitis. Unde S. Aug. Ep. 48 cum reprehendisset
Unitas Haereticos, quod apud imperatorem accusaverint Imperatorem, quem apud Epum
transmarinum convincere debissent, ait Imperatorem indignum esse qui nona istis ad
se venissent renegit ad Unitatem Melchioris Rom. Imperatoris. L. 1. contra
Quos cum unitas corum impunitate iudicaret id fecit sub inhibitione Consensus successi
Eporum, à quibus postea deniam petitoribus orat. Et scribit August. Epus. 172. Et Unitas in
Epis. Ad Athanasium Imperatorem dicit, inquit te debere cognoscere religionis. a. d. no potest
quam prope: nosci itaq. ac illu te pendere iudicio non illis se sua redigi posse voluntatem

Opiciunt 2º. Quod Villis non emantur. Qº 1º. Etiam Villis non possunt dari ad
supra citatas. 2º. Etiam animas cum Villis exigant ab Unitis. Quia in scripto iocesse
et subscripto impedito Conventu pace nomination hominum admixtibus Sacran
Schole, Seminaria, typographia que sunt plus quam Villis. 3º. Quod illi eorum
ista est quod eorum Religio per hos Unitas possidetur ego apparet omnino causa
promouenda qua Religio quod sine unita ditione in animal no sic eos id recte qui perunt.

Pannemantia refusa Consecrationis gratia talis du donatitæ ad se appellatone.

Obijciunt 3° In Italia et Africa à Ferdinando 2° concessa plura quam à Matre & Patre
Et à Sigis muno 3° Rege Poloniae data nouissime Archimandrita Chouicentis Schismatici Mitha.
Obijciunt 4° In Italia non est plus concessa ~~Hereticis~~ ^{Indiff.} Repellam ab Annulab
ab Hereticis occupatam tanto supra & contra ob Religio^{nis} Authores praedicta quae ibi facta
Oppugnata. g^o Contrariam de Christianissimo Rege presumendum est. Ferdinandus 11. Ecclesiam immunita
etiam cum periculo iura ~~pacis~~ & Imperij. Rex Sigismundus Dece Archimandrita
+ lo, quia promiserat Unionem. Et tandem error non sunt allegari.

Obijciunt 4° Casauensem Conuentionem. Q^o 1°. In ea de ijs tantu^m acta quae possidebant.
Q^o 2°. Illud est sicut Equus uident sibi ~~enpi~~ ⁱⁿ proprium, si taceat quia non si recipere
sine nouo suo periculo, non unius consensu, nec donare. Ne hic unius erigere ea quae noⁿ poss
et possidere non possunt.

Obijciunt 5° Haereticis est seruanda fides, uti dicitur L^o Canonus. Q^o P. Secundu^m
nuuali Controuersiarum L^o S. C. Et licet hanc quae sit et asserere, intellectus
fieri promissam & pacem, in reum, cum haereticis esse seruandum. Sed d. 10 sic addit
tamen 3° casus (quos magis non Authores excipiunt) in quibus fides seruanda non est. Q^o 1°
est si promissio uel pacem sit de re turpi aut illicita. Ratio est quia huiusmodi pra
non obligat, cu^m nemo possit obligari ad peccatum. Unde ego infero. Nequi alienae bona
in fauorem Haereticorum est intrinsece malum, & ex natura sua, & ex declaratione d. 10
ad hoc non est seruanda promissio Schismaticis facta.

Secundum pacem si vi aut metu cadente in contrarium. Vixim in iustia ex tota sit. Tunc en
di rescindi pro arbitrio eius, qui in iure vim aut metum passus est. Nisi in hac canonica
His quo ui. si detestatur. Unde quae metu aut vi fiunt, debent iura in iurum reuocari.
C^o 4° quae in metu facta sunt, tunc debet robore firmari. Et in iure civili C^o de
ui L^o nulla. Unde d. 10. et canonicis, qui per potentiam extorrec sunt praecipuum in
ii. Et ratio est, quia qui metum, aut vim iniuste inuulit in iuriam alteri in iure g^o reuoc
Nam impiosem statum restituere, & aliter habet ius exigendi hanc restitutionem. Nec
Sunt autem qui tempore huius Inuicem in iure conuentibus Generalibus
& Haereticos & Schismaticos extorrec ea quae ex torserunt, in casu metu dupli & copari
in restitutionem nisi eis permittitur, quae promissa sunt, & praesentium Haereticorum ac Schi
maticorum, nolentium quidquam concedere nisi eis pro miserent eorum peccata.

Obijciunt 6° Iuramento promissa sunt Schismaticis ha^c uindicta in sua Conuentu
scatitanda. Et ydem alij Reges iuramento seruare eorum iura. Q^o 1° non dubio seru
iurasse in hac ma^o eo modo, quo bona conscientia iurare potuit. Et suo ab eib^{us} Consp
cum in iuramento uoluisse nisi in quod omnibus placitum erat. Sicut enim in iurament
libera quod quis potest iurare statui, etiam in bonum Prop. sine omni prosterbus consensu iura
et suam Regni iuribus.

Q^o 2° Quia dicitur dicitur dicitur eo modo sine quem intendebant Haereticos uel Schismaticos
non teneret, tale iuramentum exequi, propter hoc.

1° Quia iuramentum de re illicita hoc est, actus execratio est peccatum noⁿ est seruandum nec
& peccatum esse si secutus iuxta omnium DD^o Sententiam, etiam Haereticorum. Iura

enim Contradictorium affirmari quæquã peccatum. Unde bene in iure Canonico a p[er] peccatum
4 per. Varia Capitula decernit. 1º Juramenta illicita tardabiliter solvuntur, Darnabiliter observantur.
2º Juramentum non est vinculum Iniquitatis.

3º Quia Juramentum non est servandum nec obligat quod e[st] contrarium Canonibus & legibus. Unde in-
validum est Juramentum Clerici quod renuntiatur Privilegio fori. Ut enim hoc ei prohibetur. Et
si diligenter de foro competenti. Vbi statum est. nec Juramentum licite servari potuit q[uod] contra
Canonica servata illicitis partibus imponat. In iure uterq[ue] Causi L. si quis iniquitatis ff. de
legatis & Fidei commissa S. Finali. Divus Gregorius & Antoninus rescripserunt Jus Juramentum
contra vim legis et auctoritatem Juris. Interstamento scriptum nullius esse momenti. Et ratio
est. quia maior est obligatio Publice legis quam privati Juramenti. q[uod] illa prior servanda est
quam hæc. Hoc sensu dixit Innocentius. Jam Cetero. Pactione Privatorum Juris publico
nunc derogat. Et Lapinarius. L. sub publicum ff. de p[er]iis. sub publicum p[er]iis p[er]i-
mutari non potest. Et Regule Juris est. L. nec pignus. ff. de diversis Regulis Juris. Privata
etiam Conventio Juris publico non derogat.

3º Juramentum non est servandum nec obligat quando promissio tribuit licentiam peccandi. L. L. 2
C. 47. Dub. 4. Vel quando Jurat id in quo potest esse peccatum. L. L. 2. C. 17. Dub. 7. n. 54
qui est: Invalidum est Juramentum quo vir Jurat uxori se non accusaturum illum de ullo
crimine. quia fieri potest ut tentaret illum accusare. Unde cap. Quomodo dicitur De iure Secunda
dicitur tale Juramentum esse temerarium.

4º Juramentum metu gravi extortum si non sit vere licita non obligat. L. L. 2. C. 47. Dub.
5. & alii Auctores ab eo citati n. 28. Unde L. 2. C. 17. Diversus tenentur dicitur. Per vim
autem vel metum in rem extorta Juramenta, etiam à maioribus. quædam repetitione male
fuerunt commissa faciunt nullius esse momenti iuberunt. Ita Jus. Anianus Imperator.

10

[Faint handwritten text along the left edge, possibly bleed-through from the reverse side]

[Small handwritten mark or signature at the bottom right corner]

[Faint, illegible handwriting, possibly bleed-through from the reverse side of the page]

Respon. Bolognese na Summa de K. B. A.
A. Fr. Lancij.

Finorisca J. P. m. d. e. medi qu. scittura, accochi non sia qualche
fallo; perche l' Scritta non era tanto intelligente, quanto ricercau in tanto negocio
Ette quanto po J. P. P.

Quaeritur An Serenissimus Rex pro satisfactione Sedismaticorum
 & ad evitanda pericula, quae ex seditione Rozahorum immi-
 nent possit bona conscientia approbare illa puncta, quae in Com-
 itijs Seditiomis a sua Maestate et nonnullis alijs Alemis S. D. & Regia
 Deputatis pro concordia inter ipsos Sedismaticos et Unitos stabili-
 enda, erant proposita et concessa ea conditione, si illa Sedes Apostolica
 non reprobaueit: praesertim uero hae quatuor puncta

Primo. An Serenissimus Rex prout lege permissiua non approbatiua concedere Sedi-
 maticis liberum sui Religionis exercitium, largius quam Suedis, Sabuerint.

Secundo. An Episcopatum Raminshen post obitum moderum Episcopi Unitis prout conferre
 Seditiatis. & Simuliter Episcopatum Lueouensem. Giffensem et Mohilouien.

Tertio. An prout Seditiatis nouum Episcopatum ~~Aluicouensem~~ euegere

Quarto. An prout Eulenam Niouiensem Seditiatis tanguam desertam conferre Sedi-
 maticis Sletrogholae.

Haec controuersa cum tangat materias Theologicas, et in ordine ad seueritatem
 conscientiae pronatur, non ex alienis sed ex Theologicis principijs, tanguam proprijs et genu-
 inis determinanda est. Theologia enim proprium est, suuismodi controuersas componere,
 non Politica ut quidam uolunt: imo Politica sic debet regulari Theologias principijs, a:
 loqui suspecta erit Politica, imo non Politica sed Pseudopolitica erit; et si quidem reuert
 Theologias, hoc est ad diuina principijs in suuismodi materijs regulari, regulabitur Atque:
 istius Theologiae itaq; principijs insistendo

Ad primum punctum Respondo. Ramittendo prius quod in ordine ad libertate
 Religionis duobus modis Princeps in casu prout potest se habere, Uno modo Positiue
 introducendo uelut libertatem Religionis promouendo illam, uel quocunq; actu positiuo
 conseruando ad illam: alio modo Permissiue, tacendo scilicet non impediendo, non puniendo,
 Leges in contrarium non ferendo &c. Sed iterum duobus modis permissiue potest se ha-
 bere; Uno modo Permissiue simpliciter, quando scilicet habet iustam et sufficientem causam
 suuismodi permissiouis: Alio modo Permissiue secundum quid, quando scilicet non habet
 iustam et sufficientem causam suuismodi permissiouis

Hoc supposito

Dico Prmo. Princeps in nullo casu potest conseruere Positiue ad libertatem Reli-
 gionis introducendam uel promouendam; hoc enim est contra omne Jus. Et primo est contra
 Jus naturale: Videmus enim uniuersas gentes adeo zelare suas Religiones (licet falsas)
 fueri, ut pro eis conseruandis atq; aduersis propellendis grandia bella et diuturna gerant;
 quod non aliunde, quam a natura illis inditum esse creditur. Posterea de Jure naturali

seuata non fierent, nisi Deus permitteret ea fieri dicente S. August. in Enchirid. ad Lau:
rent. c. 95. Non fit aliquid nisi omnipotens fieri velit, vel sinendo ut fiat, vel ipse facien:
do. Hoc insuper ad id in tali casu, permissionem hanc iuramento vel pacto aliquo forma:
ri. Soc enim non est concurrere prout ad malum ipsum, sed ad permissionem illius dan:
tascat, et ita secundum probabiliorem Theologorum opinionem, Deus Sabet actum voluntatis
sue directum prout, de ipsa permissione seuati.

Sciendum tamen et maxime notandum quod causa iusta et sufficiens permitendi liber:
tatem Religionis secundum Doctores est duplex. ¹ma ad cuiusd. maius malum non tem:
porale; nam Soc non est maius malum respectu spiritualis mali, quale est libertas Religionis;
nec unquam bonum spirituale debet exponi pro bono temporali sciendo, quia bona superioris
ordinis, non sunt exponenda pro bonis inferioris ordinis, sed ad cuiusd. maius malum spiri:
tuale Religionis ipsius facienda, quod interdum inducitur vel consequitur ad malum Politicu.
Secunda causa est, Insigne aliquod bonum Religionis ex tali permissione proueniens. Sic enim
Deus permittit aliqua mala, ut inde eliciat meliora bona; sed tam in primo quam in secundo
casu, aduertendum est, ut non solum tam maiorum malorum timor, quam maiorum bonorum
spes, sed etiam certus timor et certa spes, et praeterea defectus alterius modi, ad cuiusmodi
permissionem urgeat. Fortis causa est quando non speratur fore ut idem conatum impediendi
libertatem Religionis; ad mutua enim nemo tenetur. Unde si Princeps non praesent impe:
dire cuiusmodi libertatem Religionis, posset illam permittere. Ad quas etiam causas reducuntur
alia duae, quae ex S. Roma. 2.2. c. 10. a. 11. colliguntur, scilicet, ratio uitandi scandali ad primam cau:
sam, et ratio uitandi dissidij ad secundam causam.

Iam ergo ad praesentem casum praeterea doctrinam deuiando et approbando, prius erit examinan:
dum. An tanta urgeant pericula, quae sint iusta et sufficiens causa, non dico Doctrinae concurrentis
ad libertatem Religionis statuendam vel promouendam, Soc enim in nullo penitus casu licet, se:
cundum communem omnium Doctorum sententiam, etiamsi amittenda sint Regna, Provin:
ciae, et uita deniq. ipsa, imo etiam urgeat periculum intentus ipsius Ecclesiae catholicae;
sed dico permittibile. Et quidem fortassis erunt aliqua pericula bonorum temporalium, de pe:
riculis tamen spiritualibus non adeo constat, nisi forte imphute ex periculis Regni colligan:
tur. Ceterum de horum quantitate iudicare non est Theologorum, sed Ser. Regis et Ser. Le:
natus. Supposito autem quod in rei ueritate grauiora imminet pericula Religionis, quam
sit permittibile, libertas conscientiae, rursus examinandum erit, An ea puncta quae sibi
postulant Schismatici, contineantur intra limites pura permissionis, et uidetur quod sit colora:
ta dumtaxat permittibile; in re uero positua cooperatio et promotio Schismatis et libertatis Religi:
onis. Transferre enim bona Ecclesiastica, Episcopatus et titulos ab Unitis ad Schismaticos, distri:
buere Abbatia, et Ecclesias per Commissarios, instituire, et Priuilegio ornare nouum Episco:
pum S. Basiliensem, Ins Schismaticis agnoscere ad templum S. S. et bona alienantia

merforunt, et quatuor Religiosos incarcerationunt, non amplius quidem ibi exercebantur divini; ad
tamen Hieropolita est in possessione illius Ecclesiae, et clauem eius tenet se Sabet, et quædam
certam summam pro reparatione illius suus, expendit. Tertio die Hieropolita Hierocensis
a principio ex quo gens Auctorem dicitur Sabitum, semper fuisse in Unione cum Ecclesia
Romana, ut optime declauent Viti in illo suo opusculo, cui titulus Sediosi Injeta fol. 12. et seq.
tibus; et licet fortassis aliquis mediocriter Schismaticus, minime tamen potest hoc prauiudicare
prioritati Suis Putorum.

Restant aliquot obiectiones soluende.

Obiectio Prima obiectio. Quia Schismatici potiora quæ iura pro se allegant. licet enim Viti
non careant suis Privilegiis et Juribus, sed tamen posterioribus Privilegiis Schismaticis concessis
derogatur: adferuntur autem duo potissimum iura in fauorem Schismaticorum. Primum est illud
M. D. C. LXX. qui Ann. D. 1569. in Concilio Lublino celebrato dum Palatinatus Hierocensis
et alij incorporarentur Regni, admittit omnes incolas terra Hierocensis ad omnia iura Privilegiis
et Libertates Regni, et immunitat ac primas officia et dignitates illius terra tam Romanæ quam Græcæ
Religionis non diminuire neq. suppressere. Tunc autem Sommes Græcæ Religionis constat fuisse
non Vitos. Alterum hinc est M. D. C. LXX. III. qui A. D. 1607. in Concilio generalibus pro
tit Somimis mere Religionis Græcæ dignitates conferre et bona Ecclesiastica propriis antiquis
fundata. Cum igitur Viti licet sint ritus Græci non tamen sunt mere Religionis Græcæ,
sed ritus Religionis Romanæ, non illis sed Schismaticis licet hæc promissis.

Cæteram hæc obiectio facile dissolvitur. Primo producentibus et antiquiora et recentiora
iura specialiter concessa Vitis expressa cum exclusione Schismaticorum, quæ videtur est in
opusculo edito ab Vitis cui titulus Sediosi Injeta & in alio cui titulus Prævia & Privilegia
ubi etiam optime dissolvuntur variae obiectiones et instantiæ Schismaticorum, quas præsertim ex
duobus locis contra Vitos urgent. Secundò dicit. Primum illud vis argue Vitos atq. Schis-
micos posse allegare pro se, si quidem ibi non excluduntur Viti, sicut in plerisque Privilegiis
Vitis concessis excluduntur Schismatici. Et licet tunc plures in Palatinatu Hierocensi fuerint
Schismatici quam Viti (quod Vitos etiam non defuisse credibile est omnino) imò esto quod
omnes fuerint Schismatici, adhuc tamen idem Privilegium servit Vitis succedentibus. Nam
facile admitteret aliquis Privilegium serene obtentum in Regno Poloniæ a patre Schismatico
vel hæretico sibi suæ posteritati, non servire filio Catholicis, neq. enim propter Religionem et
idem Catholicam, potest aliquis in Regno Catholicis quale est Regnum Poloniæ privari bonis vel
privilegiis quæ sunt hæc communi cum Schismaticis. Similiter igitur modo dato quod Privilegium
concessum fuisset Suis Græci ritus dum essent in Schismate, non tamen præferendum
in successoribus Vitis, Nam neq. constat illud Privilegium concessum fuisse Schismaticis
Schismaticis, sed sub generali ratione Somimis Religionis Græcæ. Unde in argumento
hæc tunc erant non Viti sed servit solum non Vitis, committitur fallacia accidentis.
Tertio dicit. Virtute illius Privilegii, nihil aliud ultimatè possunt exigere Schismatici, nisi
bona illorum

bona illorum et dignitates a Ser^{mo} Rege non dimittantur nec supprimantur, non au-
tem si quo casu ea perdidissent rursum illis a Rege recuperentur. Sed autem omnia nunc
potissimum excipiunt. Quarto dicitur. Alterum illud Privilegium multo minus favore Schisma-
ticis, tum quia non solum generale est, sed etiam refertur ad antiqua iura priorum Regum
qua constat Vitis potius favore quam Schismaticis, tum quia potius Vitis dicuntur mere Re-
ligionis Græce quam Schismatici, qui sicut extra fidem veram, ita et extra veram Religionem
sunt, tum quia illud mere Religionis Græce non Schismaticos Vitis, sed generaliter Antistes
Latini contrahunt, tum demum quia licet Serenus Episcopus III. occasione periculorum
tunc urgentium ambigue datus fuerit, protulit tamen mentem suam declaravit, dignita-
tes Ecclesiasticas et Beneficia Vitis distribuendo ut plurimum, et demum Privilegium Nihil illis
quis Vitis a principio concessum videri possit. Lex A. D. 1622 confirmavit. Illud autem in
quo maxima vis continetur, dicitur in Privilegio Religionis Græce non Antistes Græci est imperiti-
onis: Antistes omni et sacrosancti non contrahuntur Religionem, cum sit actus externi illius
us, ut docent Theologi. Quinto dicitur. Vel legitime ab Episcopo Episcopus III. dignitates vi-
ci Beneficia Schismaticis qua nunc ipsi præsentant, ea que ipse contulit Vitis, vel illegitime.
Non illegitime, tum quia priora iura servantur Vitis, ut ipsi satis efficaciter probant, et
Schismatici fuerunt intrusi: iura autem Ecclesiastica nunquam alienari possunt ab Ecclē-
sia maxime ad Laicos, et multo magis ad Schismaticos, neque quidem per prescriptionem, eo
quod defuit in Laico et Schismatico capacitas rerum et iurium Ecclesiasticorum, qua ta-
men secundum Doctores requiritur ad prescriptionem; tum quia licet etiam ipsi Schi-
smatici Episcopi, et eorum Ecclesiis fundationes seruiant et Iura primo adsue tamen
omnibus illis bonis et Beneficiis privari et spoliari possunt, ut decernitur cap. Pergens in se-
mum de Hæreticis: et cap. Commiseri de Hæreticis, eo quod ut dicitur 12. q. 2. can. Indigne:
Illi fundatores quod dixerat Dehal delibent, et quod ad remedium peccatorum sibi referunt
DNI in eorum animarum perniciem, immoderatus quæsi obculi sent. Et cum Schismatici per Bab-
tistam sint in Ecclesiam ingressi, Ecclesiam subsunt eius potestati; unde Pines per Interuentione
presertim auctoritate uniuersalis Ecclesie Pastoris Summi Pontificis præsumunt variis modis
in eos ammaduertere, et de illorum possessionibus disponere, prout magis Ecclesia et tota
regimini, et bonis animarum prædes iudicauerint. Quibus etiam iuribus fauent Iura 2.
Videntes. L. Si uero. L. Si qui. et toto tit. de Hæreticis.

Dices. Iura Municipalia stare pro Schismaticis, secundum quod necesse est pro a
Legia causam inter ipsos Schismaticos et Vitis iudicari, si quidem Schismatici conueniunt sibi
iuribus, iura et libertates sibi tanquam Nobilibus concessas et curatas frangi. Sed
Soc respondeo et dico, iam iustum esse quomodo iura Municipalia minime faueant Schisma-
ticis. Dico 2° Si iam fauerent iura Municipalia Schismaticis, vel illa præ iudicant uini
Ecclesiastico uel non: Si non: salua res est Vitis, pro quibus est ius, si præ iudicant eo ipsi
sunt nulla iura, quia ius contra Ecclesiasticas leges et contra canones illite fertur, et nullum
iuribus obinet. Sed et secundum Regulas uniuersales Ius civile non potest præ iudicare iuri

Canonico in causis praesertim spiritualibus: Lex enim inferior non potest praevindicare legi super-
riori, sed potius debet ipsi subesse: Et constat iura municipalia Summi Regni, in multis causis
spiritualibus expresse se subicere canonicis, atq. ad forum spirituale Suismodi causas rem-
tere, ut videtur in faturis Regni apud Herburtum sub titulo Spiritualibus. et Privilegium
si igitur non praevindicant nec praevindicare possunt iura municipalia vni Canonico, cum secun-
dum iura canonica bona a Schismaticis, etiam si ipsi servant similitudines, possint reute et legit-
ime auferri (ut paulo ante vidimus) et Ecclesia incorporari, bona sac. de quibus controuertatur
legitime Schismaticis ablata legitime sunt Interscollata; nec modo nisi illegitime illis au-
diti, et rursus Schismaticis trahi, Atq. adeo etiam nunquam alias in possessione illorum sui den-
tati, sufficit quod modo sint in possessione: sic enim iam ab Ecclesia alienari non possunt, max-
ime per potestatem saecularem, et ideo dicitur 3to causam sane non debere nec posse iudicari in Comitibus
Regni, neq. ab aliquo Iudice saeculari, neq. secundum iura municipalia, sed de iudicanda esse ab
iure competens, nimirum ad forum spirituale, quia et persona quae inquitantur sunt spiritualis
et bona de quibus controuersia sunt Ecclesiastica: Propter quod et Serenus Legimus IIII requi-
tus a Talsenis congregatis in synodo Treuenti A. D. 1096. ut nisi multa synodo concuerint
possent cum ea controuersia confugere ad Comitibus Regni, Respondit aliud esse Synodum Eccle-
siasticam, aliud Regni Comitibus, in quibus Ecclesiastica negotia neq. iudicium ullum neq. decerni so-
lent, nisi quatenus libertati Ecclesiasticae patrocinium omne procuretur et detur. Nec uale-
bit Temporalis Potestas esse, ac proinde in suis legibus ac sententijs dicendis a no-
ne dependere. Contra hoc est enim, quia licet in alijs Regna Potestas gaudeat libertate, non
tamen contra libertatem Ecclesiasticam, tali enim libertate itur ad Orcum, quia scilicet iura Eccle-
siastica uiolantur et conscientia laeditur, atq. ea potius infamis seruitus uocanda quam libe-
ritas. Ingenua nobilium Potestas Regna libertas est Ecclesiasticae sancte subiectos filios se aspi-
cere non uero leges eius infringere. Unde dicitur 4to Etiam si sac. causa deberet in Comitibus Regni

Dico 3.

Dico 4.

iudicari, magis pauendum esset uiribus Unitorum et libertatibus Ecclesiasticis quam quorum-
libet Nobilium Schismaticorum: licet enim cuius atq. adeo etiam Hereticus iura et libertates ab ip-
so seruanda sint, non tamen cum praevindicatio iurium et libertatis Ecclesiasticae, tanto magis
Schismatici clare et efficaciter non possunt, suis uiribus et libertatibus contumaciter ui-
uere, illa iura sint communia et generalia tam ipsis quam Unitis ut uisum est: Nos autem pro
multo clarius et efficacius, praevindicari legibus et libertatibus Ecclesiasticis, si Schismaticis
inducitur causa.

Secunda obiectis Quia Serenissimus in sua Electione uel Coronatione iuramentum
praestitit quod deberet Unitis cum Schismaticis concordare, secundum illa puncta quae
agitantur. Haec obiectis soluitur proponendo, quod iuramentum promissorium potest
duplex conditionatum uel absolutum. Absolutum iterum duplex. Externum dicitur
si factum sine intentione uel se obligandi; et Internum cum intentione se obligandi.

dem de Prin

dom de Principibus Catholicis praesumentur et, quod iuramenta ipsorum quae in talibus
 casibus adhibentur, et si non expresse tamen sunt conditionata, ut nimirum iurent et
 promittant se hoc vel illud facturum, in quantum lex Dei vel conscientia non prohibet.
 Si forte interim nondum plene confet, an secundum legem Dei et secura conscientia id quod pro-
 mittunt possunt facere. Et siuismodi iuramenta nulla tenus tenent, conditione non posita
 sub qua alias sunt vel intelligantur praeserta. Si vero iuramentum sit absolutum, si iudicium fi-
 ctum, et sit de re licita, tenet, et sine iusta causa non potest non impleri, saltem ratione scandalii
 et irreuerentiae ad omnia Dei; si vero sit de re illicita, siue sit iuramentum siue fictum, non
 tenet, et male exhibetur, peius uero impletur, sicut illud ius iurandum. Herodis. Et hoc est uo-
 minus Doctorum sententia. Ratione igitur iuramenti nullum scrupulum potest habere Seren-
 issimus, quia uel praesumitur suum iuramentum fuisse conditionatum, uel si fuerit ab-
 solutum, eo ipso quod de re illicita ex natura sua, sicut de concedenda libertate Religionis
 et faciendis multis in fauorem Schismaticorum, cum prauidiis Unitorum et Ecclesiae
 non obligat. Tanta magis quod in hac causa Serenissimus, se se ferebat pro ultima resi-
 lutione ad pacem et concordiam: Et amplius, quia contra haec puncta facta sunt prote-
 stationes a Senatoribus spiritualibus et saecularibus Regni, et M. D. de Suavia, et
 ab Episcopis Unitis, ubi etiam inter alia conueniuntur protestantes, haec puncta protijis
 se non modo non approbata a Statibus Regni sed uel presentata illis; Et tamen non
 praesumitur Serenissimum iurasse, se aliquid uelle in hac causa contrariis Unit-
 Statibus. Atq. ita non solum non faciet aliquid Serenissimus contra conscientiam suam, sed
 neq. contra honorem et reputationem suam denegando eorum executionem.

Dices. grauius male sequi incommoda si Princeps non seruet Haereticis et Schismaticis
 iuramentum, neq. enim poterunt in praeterum multum ad facienda pacta et celebranda con-
 tractus cum Catholicis, quos intellexerunt facile soluere iuramenta, eo ipso quod sint Ha-
 reticis praeserta; nec minus etiam per hoc scandalizabuntur, excusantes Catholicos ex-
 seruiros. Ad hoc respondet et alio. Quasuis alias promissiones et contractus,
 pacta et iuramenta seruanda esse Haereticis fideliter circa solam libertatem Religionis
 uel quamuis materiam fidei. Et nouerint semel Haeretici, siuismodi iuramenta esse illi-
 cita et inuadenda apud Catholicos, nec illis fidem adhibendam, licet alia quauis pacta
 et iuramenta, aequae illis ac Catholicis seruari debeant. Dico 2do. Quod ut supra di-
 ctum est: sicut potest Princeps Catholicus ex iusta et sufficienti causa permittere libertate
 Religionis, ita et potest iuramento permissionem illam firmare: sicut enim illa permissio in
 casu praeterito est licita, sic et iuramentum licitum, et consequenter ualidum: An autem certu-
 ee illa iusta et sufficienti causa, ad hoc tenent iuramentum, diuersas circa hoc inuenio opinio-
 nes Doctorum, ut uidere est apud Bonacinam de Leg. supra primum Decal. preceptum. disp-
 3. q. 2. l. 9. §. 3. pro. 3. Probabilis est tamen non tenere, quia siuismodi iuramenta
 praesumuntur esse conditionata, et eo fere ut uideat consulatur ponit, ubi ergo desinit condi-
 tio et seruiturum, ipsum quoq. iuramentum et eius obligatio cessat. Dico 3do ad illud quod

additur de scandalis, illud scandalum quod forte ex iuramento non seruato sequeretur,
futurum dimittat Passiuum non autem Actiuum, quia uelut non consequetur ad tale
factum, quod habeat uim prohibendi offendiculum; cum potius ipsa executio iuramenti illiciti,
et in prauidium Religionis Catholicae porret seuum scandalum actiuum; bene enim normae
Haereticum, iuramenta illicita non esse valida, et si fiant in prauidium fidei Catholicae, et
in executionem ponantur, magis firmiter in suo errore & Religionem Catholicam uili-
pendunt, quam ab ipsis etiam Catholicis adeo non affirmari cognoscunt. Et Summi modi scan-
dali actiuum multo magis cauendum est, scandalum uero passiuum minus curandum.

Tertia obiectio est. Quia nequibus ea quae Schismatici postulant grauissimis pericu-
lis Regnum exponitur propter conspirationem Rozaburum cum Mosinis, et propter Schisma-
ticos dissoluentes omnia. Haec obiectio soluitur ex dictis: si enim adeo fragrantia renou-
ta Regni, et consequenter Religionis Catholicae imminet, nec aliud melius suppetit, potest
Princeps ad ea quae postulant permissiue se habere, si modo sint talia, in quibus permissiue
dimittat se posse habere, alioqui potius Regnum et totum exponendum est periculo et in-
feritui, quam ad promouendam libertatem Religionis uel Schisma actu positiuo concurrere.
Valde tamen aduertendum quanta debeant esse illa pericula, ob quae euadenda permittendum
se Schismaticis inuadere Episcopatus et bona Ecclesiarum, rem adeo preciosam qualis est
libertas Religionis ampliare, et extendere, cum periculo subuersionis spiritualis multorum.
Propter quod Paulus V. Pont. Maximus ut refert Bonacina citatus, nunquam adhuc po-
tuit, ad concedendam Principibus Catholicis facultatem permittendi libertatem Religionis,
quamuis ex denegata suis libertatis concessione, asperissimum et durissimum bellum, cum pe-
riculo amissionis Regni et Reginarum imparet, et proxime adhaeret quia de re
putabat sanctissimus Pontifex plusquam rarissimum esse casum, in quo ut Principi Catho-
lico liceret facere, et uix permissiue libertatis posse seruire pro medijs, ad sedandas tur-
bationes, et ad pacem successum bellorum: Hinc et ipsi Principes Deuotes, potius quasuis
alias conditiones iniquissimas bello oppressi admiserunt, quam uel unquam talem, quae in
discrimen, esto falsam suam Religionem, conicerent, prout passim in profanis Historijs
legitur: Quod si nunc Rex et Respublica, sine Schismaticorum terroribus ledere, eorumque
scandalis uelut condescendere uelint, proculdubio non sic quiescent Schismatici, uerum in
alijs omnibus, animati hoc suorum uictorum prospero successu, amihora preculabunt, et
similibus terroribus extorquebunt. Quod igitur faceret Rex et Respublica si in alijs omnibus in
gra aliqua exigerent, eodem modo faciat, uanos hocce terrores animose retundens, eisdem in-
terum sanias fortiter pracludens.

Pateat quod non desint uaria media, quibus Sacrae controversiae sopiri possunt
quae esset u.g. persuadere tam Unitis quam Schismaticis Synodum communem institueret

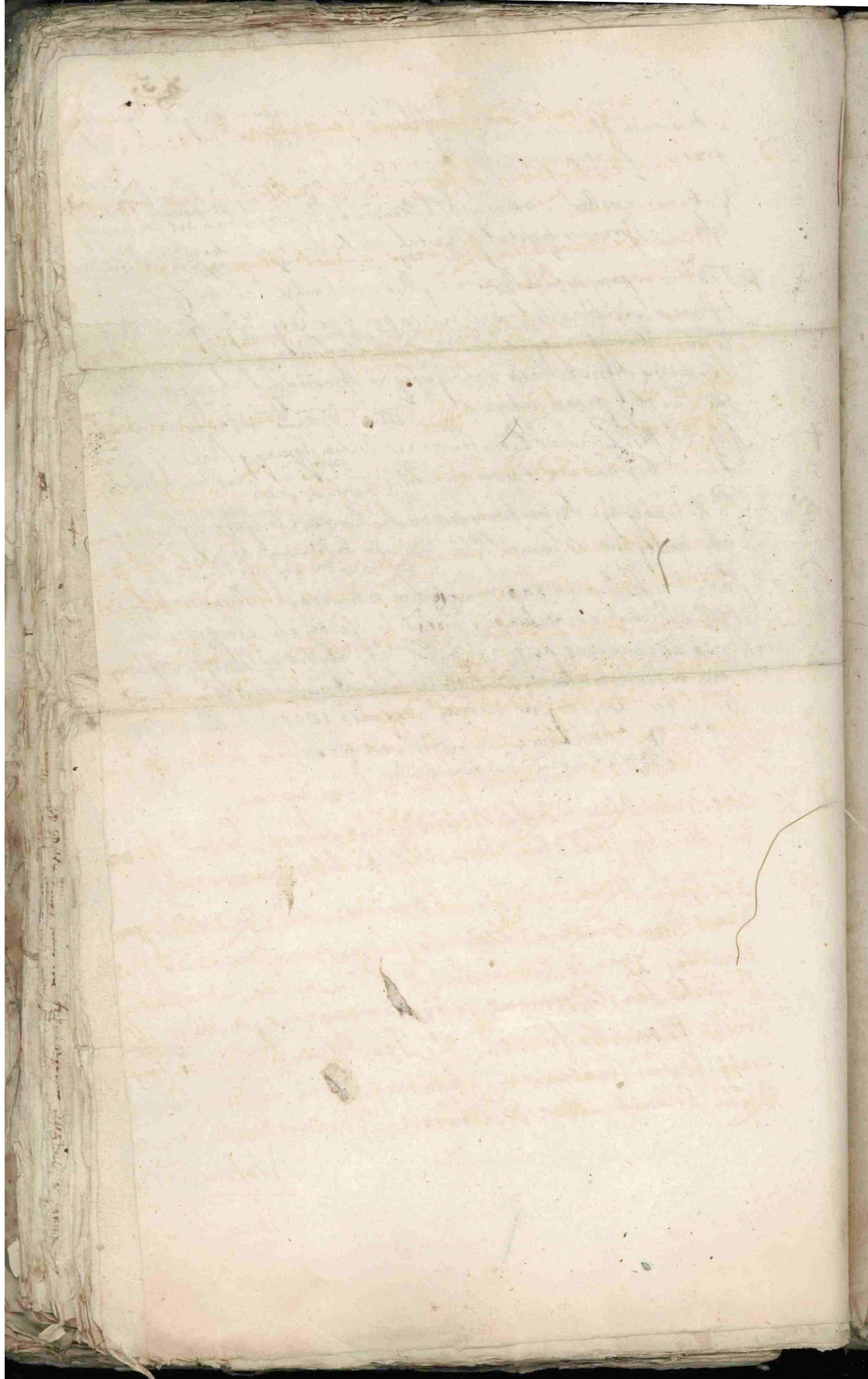
ibiq; sumptis arbitris inter se de suis iuribus conferre: aut certe causam Sans, tanquam
 pure Spiritualem ad forum spirituale decidendam remittere; alioquin quidquid in eo
 forum saculare aut Iudex secularis determinauerit, totum id casum et trinitum foret;
 atq; hoc proponendo et declarando Sismatis, credibile est quod a suis ramis et irrationa-
 bilibus conatibus desisterent. Demq; Principibus (absolutis et pps non solis Sumamis et Poli-
 ticiis medijs agendum, in promouendis suis Regnis et augendis, uecum etiam s; maxime di-
 uinis auxilijs imitendum. Et licet in periculis Regnum propulsandis, non sint expectan-
 da miracula postpositis semper medijs ordinarijs, ubi tamen non suppetterent alia me-
 dia Regna, nisi cum detrimento gloria Dei, et prauidio sponsae Christi Ecclesia, potius
 Deo committendam esse sortem belli, cui non est difficile in pauis concludere multos,
 quam ad cuiusmodi media deueniendum. Tandem enim non nisi Deo auspice, uirtutis
 et Regna possidentur: sed neq; multo tempore palma et scestra tenentur, qua cum Dei offen-
 sa et Ecclesia oppressione, sumunt sua infausta exordia.

Haec est mea sententia quam saluo semper meliori iudicio in proposita controuer-
 sia aperio.

Fr. Hieronymus a S. Hiero
 Prior Carmel. S. J.

Disruptus Cuiusdam Carmelice
Gualicani pro Vnib.

- 1 Według Punktow na Szegliniey Eleccy 2° Krolow postawionych aby niemo
w Miastach y Miasteczach w Rzeczpospolitej nie miały zabiedli aliostrzy ino tym byt
prze ciwny naturalnego zarzeka kop 1000 et pena infamie
- 2 Kato zenswo wolne powzyskich Miastach y Miasteczach nie dymkom aby
byto, na przeciwnych ta pena tak osob Dachs woych iak y chripelich
toze jin nigd nie moze byc ony padej carnos do man
- 3 Fundacie powzyskich Miastach y Miasteczach 2° Krolow Corhni Mona
tyrow Spitalow Schol iakie niosty piz y przed tym byty, by yboi Przymi
leios albo Confirmacy 2° Krolow takowto fundacye aby Consuetudya
Seynowa Apobswans zatwajnosy na spriciawnych zarzeka kop 1000
na Skarb y perami infamie
- 4 Aby Ich Moj Lowowic Liczajnosz nie dymkom Sprawy y Mandaty niez
konali bez zadney trudnosci. Prze spisy iakie ony zabudowar, y spozois
nie dymkom Balizawa pscheci
- 5 Po koronacy niyi Szymis lutyj przeciwno Punktow Eleccyjniy nylswozyl
aby naslymie polharani byli z swybn do przionahy talidmit i luty
Dzi 21 go dni aby wchawano
- 6 Comissa Generalni na podanie Corhni w Miastach y Miasteczach
2° Krolow nar na czone, iz dotad do efektu nie iesi przez Comisa
rze na ino czone przyoris dionia tedy aby die ta Comissa podley
mis w kresie niedziel zawzeta zatowzysy naturalne Comissara
ktoryly temi dosyic czynie zarzeka grzyfmen 100000 na Skarb Rzeczy
i kiy u Postofora luty w kresie luty na floske
b. p. d. i. t. a. i. n. y. d. i. s. t. e. n. a. b. u. d. a.

#

Dissertationia ad Concordiam Generalem.

1. Nemo ex Ruthenis Ritus Græci recitabit Symbolum cum additione a filio.
 - Nemo ex Græco Ritu Ruthenus audeat vituperare Latinos additionem a filio.
 - Nemo ex Græco Ritu dicat qd Latini docentes Professionem Spiritus Sancti a filio sint hæretici.
 - Nemo ex Græco Ritu in Russia contrarium doceat directe vel indirecte.
 - Omnes ex Græco Ritu in Russia dicent Spiritum Sanctum esse Spiritum filii & esse procedere ac emanare a Patre pro filium. Nemo Latinorum dicet Ruthenos eo qd non addant a filio in simbolo vel quod doceant esse procedere Spiritum Sanctum a Patre pro filium ideo esse hæreticos.
2. Omnes Græci Ritus in Russia credere debent dari tertium locum in quo anima vel solvendi vel latere patiendi (causa detinentis) in eo loco orationibus fidelium egere.
 - Nemo ex Græco Ritu obligatus credere in loco tertio esse ignem sed liberum sit credere ignem vel non ignem.
3. Omnes Græci Ritus in Russia debent credere animas Sanctorum operantur in Cælo ibique stare Deum videre, illas a fidelibus invocandas.
4. Omnes Græci Ritus in Russia sub dominio: Seræ R. Mæti degenere deant immediate a Patriarcha Constantinopolitano sub conditionibus. 1mo Si Patriarcha redit iuxta iam et infra seram si fidelis seu Christianus, si ritus consecratus si unus illius Ecclesie Patriarcha fuerit. 2° Tenentibus Patriarcha consecratus sit sui Creationem, Professionem fidei ad serenissimum Regem Poloniae mittere et declarare se credere iuxta iam et infra seram.
- Infra seram: J

28
Cuius Professionis instrumentum ubi conforme professioni vna fuerit
ex conformi declaratum fuerit Tenentur huius ritus Græci
Sub dominio Scd: Ep: Mtkis. immediate adicto Sabrianha dependere.

5. Nemo Romani ritus dicet in Ecclia orientali non esse veras for-
mas Sacramentorū. Nemo Romani ritus Sabbati Ejum nec feri-
nentatum vituperabit.

Nemo Romani ritus dicet Sabrianhas orientales non habere
eam potestatem quam habuerunt prædecessores eorū legitime creati
Catholice credentes si etiam præter sint legitime Constituti
eas oia Catholice credant, et parati sint Epistolam Synodi-
cam ad primam sedem mittere.

6. Oes Lutheri ritus Græci dicent Romanam sedem esse primam
Romanorum Pontificem esse Præuocatores seu primas sedem
Episcoporum non solum in Conciliis primum locum habere, sed præ-
sidere Synodum conuocare, approbare, id illi expellere, conuocare
illum esse admonitorem fratrum, ipsi inuicem confirmare
fratres, ipsam esse succorem Petri, ad illum Epistolas Synodicas
a fratribus esse mittendas et contra ad illum in gratissimis
recurrendum et appellandum.

In dicitur Episcopi per litteras Cratores et Martyr maneat punita
vitalis deorum ad pias res adigant ad hunc mundum carendum
Erat. Pal. vobis pro eorum compositione in eadem ipsa gratia
pallit iuxta canonem 30. Conily Bravaensis prim

~~Id est Maniffi iuxta Gregis in iustitia iuxta sub ff. Eate huius~~
Hemus in dicitur dicit in eadem gratia o be huius sacramenta
et conuerso iudicatus de hoc R. P. Thomas a sepe conuers
Episcopi Carmelitani in Thesauris Episcopi dicit in eadem conuersate
iuxta Lib. 6. Cap. 8. F. 312.

Id est Maniffi iuxta Gregis in iustitia iuxta sub ff. Eate huius
Hemus in dicitur dicit in eadem gratia o be huius sacramenta
et conuerso iudicatus de hoc R. P. Thomas a sepe conuers
Episcopi Carmelitani in Thesauris Episcopi dicit in eadem conuersate
iuxta Lib. 6. Cap. 8. F. 312.

Id est Maniffi iuxta Gregis in iustitia iuxta sub ff. Eate huius
Hemus in dicitur dicit in eadem gratia o be huius sacramenta
et conuerso iudicatus de hoc R. P. Thomas a sepe conuers
Episcopi Carmelitani in Thesauris Episcopi dicit in eadem conuersate
iuxta Lib. 6. Cap. 8. F. 312.

Id est Maniffi iuxta Gregis in iustitia iuxta sub ff. Eate huius
Hemus in dicitur dicit in eadem gratia o be huius sacramenta
et conuerso iudicatus de hoc R. P. Thomas a sepe conuers
Episcopi Carmelitani in Thesauris Episcopi dicit in eadem conuersate
iuxta Lib. 6. Cap. 8. F. 312.

Id est Maniffi iuxta Gregis in iustitia iuxta sub ff. Eate huius
Hemus in dicitur dicit in eadem gratia o be huius sacramenta
et conuerso iudicatus de hoc R. P. Thomas a sepe conuers
Episcopi Carmelitani in Thesauris Episcopi dicit in eadem conuersate
iuxta Lib. 6. Cap. 8. F. 312.

Id est Maniffi iuxta Gregis in iustitia iuxta sub ff. Eate huius
Hemus in dicitur dicit in eadem gratia o be huius sacramenta
et conuerso iudicatus de hoc R. P. Thomas a sepe conuers
Episcopi Carmelitani in Thesauris Episcopi dicit in eadem conuersate
iuxta Lib. 6. Cap. 8. F. 312.

Id est Maniffi iuxta Gregis in iustitia iuxta sub ff. Eate huius
Hemus in dicitur dicit in eadem gratia o be huius sacramenta
et conuerso iudicatus de hoc R. P. Thomas a sepe conuers
Episcopi Carmelitani in Thesauris Episcopi dicit in eadem conuersate
iuxta Lib. 6. Cap. 8. F. 312.

Id est Maniffi iuxta Gregis in iustitia iuxta sub ff. Eate huius
Hemus in dicitur dicit in eadem gratia o be huius sacramenta
et conuerso iudicatus de hoc R. P. Thomas a sepe conuers
Episcopi Carmelitani in Thesauris Episcopi dicit in eadem conuersate
iuxta Lib. 6. Cap. 8. F. 312.

93

Quo Patro Theologico, necq; Consuetudine, ut Patriarcha
Obedientia Constantinopolitani Patriarche.

Patro meliori Romano Ecclesie sensu et determinatione
Theologi privati de promam sensum. 1° Si
Sanctissimus Pontifex Romanus, concedat iuram accipere
a Patriarcha Constantinopolitano. Menonthe Chionien
quemadmodum permittit Catholicis Alumnis Allegre
Trecurum, adie Patriarchas, suscipere munus quic
quali Consecrationis, exercere Jurisdictiones Pastoralis
in Sicilia, eisdem Sacerdotibus, quod non potest fieri
sine iuramento, et sine patriarcha quadam, saltem quae
ad apparentem obedientiam Patriarche Constantinopolitano
Citans. Quod tamen punctum nescio an sit concepitibile.

2°. Si erigatur a Sanctissimo, Patriarcha in Rufia
erigi debet cum Titulo Constantinopolitano, Cuius
enim sedes Constantinopolitana erecta fuit quo
Ius Temporale ab Imperatore, quo ad Spirituales
per Papam annuentem in Concilio aliquo Legum
me aggregato. Cur ergo et modo hunc Ruffien
Jurisdictione et titulo Constantinopolitano non debet
gaudere. Et sic nec patriaretur obedientia
Constantinopolitanae sedis, sed radicaretur, cum depen
dentia a Sede Romana in Rufia. Ceterum ven
domino Jurico Ruthenus successisset in possessione.

3°. Si nimirum profiteamur eandem obedientiam Patriarche
Constantinopolitano, Sed intelligendo illum Patriarcham
archam qui est Romae Ad Latus Sanctissimi, Titulum
Inferius hoc celandum. Et A Rege imperanda
ne vagabundi Siqui ingrediantur, uno quicumque
Siqui

Polonia

arceatur Dominica Ruthenis Verò dicendum
omnibus; Nos quando aliquando se, vel fau-
re indigebimus Patriarche, mittemus de me-
dio nostri. Interim ipsi mittendi Constantino-
polim, ad speciem jusserunt mitti, exire patri-
morari; et expeditiones excogitare favorabiles.
Vel certe ille idem Patriarcha Constantinopolit-
anus, qui Romae non sub specie Romani sed
Romana doctrina ^{et suo idiomate exaratis} compellat Episcopos Russiae
Universam.

4° Si Patriarcha Severus Licet, habeat Communio rem-
ans S. Romana Sede palam possemus profiteri
illi obedientiam, Ita tamen ut consistat Romae, illi
scripsisse clam hanc in parte ad Pontificem.
Sed haec Patriarche, ad nutum mutantur Tira-
ni, ita perichlaretur et nostra obedientia ad
Romam, et vereor ne ad eandem redeamus
continenam. Salvo meliori iudicio

5° Humano modo Institutae Sedis ^{Constantinopolitanae} reddamus debitam
obedientiam, honorem, Regium, non autem divi-
or, neq. à Christo Domino instituta. Papalem
autem sive Petri Sedem ut à Christo institutam
veneremur.

6° Proficemur nunc ad Romam obedientiam, pon-

insimul et Constantinopolitanae dummodò Convocatae
 Synodus Generalis, et sic ad primam Synodum Ge-
 neralem revocatae functione obedientiae. Interim
 Juratas demus inter nos manus, quidquid Synodus
 Generalis praedictae Papa (ut monis est) circa
 hac punctum determinabit standum est. Modi-
 vero sequamur huiorem et faciliorem, imò Regno
 cum ac Regum omnium viam, vovendū nimirum
 Romano Pontifici obedientiam. Et quod Constan-
 tinopolitanus, sō dyphanus loci, et Jugum Mehme-
 ticum, nequeat ipse parere nos verbo et exem-
 pli causa nos per Synodos, vel privata iudi-
 cia discernere.

Si occurrerit alios addam nunc precipuis,
 calans, ~~Regato~~ tamen Catholico sensu, hae
 sufficiant, scripsisse.

Proferam nunc expressam ad istae de mine
 alio re copiam mine teo praxtae, sō
 nienam praxtae con teo praxtae.

hae Scripta mang Cypriani Echovet hi, Ord. L. Patibly M.
 Pōtea metropolitae Fōrg Duftel.

160

7

[Faint, illegible handwriting in cursive script, likely a historical document or letter. The text is mostly obscured by fading and stains.]

[Faint, illegible handwriting at the bottom of the page, possibly a signature or a closing line.]

Constitutio valias wyprobowane w Partem 74
Systematyczny przek. wessentlie Praltes 95
Religiosa rache

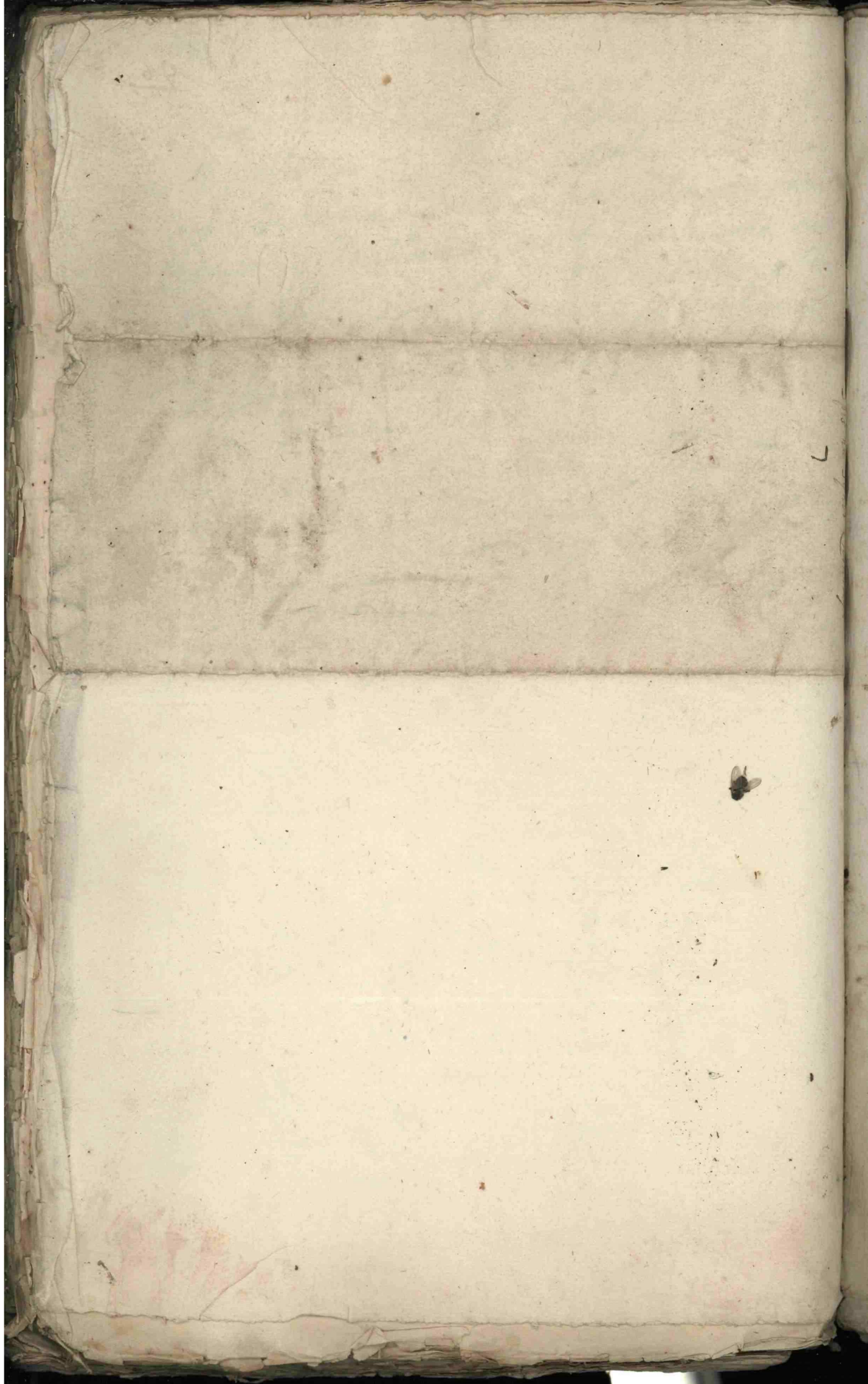
Chcąc w spokoju ludzki wrodzonymi religiję Gredę
podanych nazjich drukowanych i swieckich w koronie i
wielkim x. L. Krewskim da zgodę wstąpił stanom aut kontentem
Conventy presentis namawianij sem obiena stopora tak hui
ktury są w tuij i Kosciolom Abyskim, w tuij hui ktury
w tuij nieprzeleli Synod Generalny iedynasty w tuij
cie namawianij w tuij podie 28 Octobris. Hui presentis
h8 1629. Synod ktorem to Synodem Generalnym, dla
Sudowicyszy i hui Synodowicyszy inierimabile ston
obadwu o w tuij, w tuij, w tuij, w tuij, w tuij
Sarkularne ston Praltes; ktury tuij to est
w tuij w tuij namawianij w tuij, a nie w tuij
owayim w tuij namawianij w tuij obiena stro
nom oral na ieden z nas to est podie 27 July
anni presentis presentis; Hui ktury to Sarkularne
niedy Synodowicyszy. Swolich ston obiedwie miedzy obia
w tuij tuij tuij tuij tuij. a w tuij ston obie
owic na presentis Generalny Synod namawianij
namawianij da tuij do w tuij tuij tuij tuij
a co na hui Synodie Generalnym we w tuij
od obia tuij tuij tuij tuij tuij tuij tuij tuij
postawic, to nam namawianij tuij tuij tuij tuij
w tuij tuij tuij tuij tuij tuij tuij tuij tuij
aut kontentem Conventu to iem asportywnij ktury
Synod tuij tuij tuij tuij tuij tuij tuij tuij tuij
tuij tuij. od presentis tuij tuij tuij tuij tuij tuij tuij tuij

20
narai pored Meddel Dwie jtko - W annual to is Plum
tas w pella na otre stonie w potter Cond me
Dziem Daboway ni jswelam / pny ednacem, tam
bedacem y do ednacem, ma byc Dabowara sab
pans Wgum, a uterim kbedine stonie. We
Aug Jan y Constantoyi pny ednacem
Daboway ni Gredny Wgum y pny ednacem
kwa Dostawac Kwa

Josephus Bobyskowski starosty y Rector
Monasterii Brachnego Wolenskiego cerkwe S. Iulij

Michael Woy
Woy Woy Woy
Woy Woy Woy
Woy Woy Woy

J.H. Pustrowsky Sr.
Woy Woy Woy

W przed odstawu wto dymierowicta x. kio wskie, a Confirmowane od witołda Cadimierda Alexandra, Zygmonta pierusze stepana y...
Dziśce Gr: Gr: m: Dajęc wielkiel xia dę, była kus ariednodii, yoi
metropolitowie, ktorzym da prawa nadane, zefarostaw kero yj dyl
roku 1081 y metropolita one Basu Kitarion dyl piskopami Rus,
ktymi byli ariednodii kladzie ukadnie demiechicki mile Metro
polita. z Constantynopola. aledamigo sobie obrali y powierzili da podem
te xia dęcin. tak iest ubatopidow Alotkiewstwie ktorzy spowinowawik
die yjt deeda idem ottonem, daktorzym Astka ie była. adiosre das
dwoie wydat da Kadimierda krotka polskie: ktorzy ymnie dem byl tak
pistor Historihowie Sa cinscy

Je prawa pibetowane da postawienstwu z greckie nomokanonu nad
wade, te z nomokanon w ktorzym da prawa odwierdnosci najuysszej
pap: Rzym skie. treste okpetatich y tunde powysztich amia krad
ystronach wysztich swiata postat legatow sbornech da ofstodania
prowowacia klyd ci nadynodach miez die papiektwie dadiadati
koto braku 1420 Tod prawo odinostawa nadane Confirmowat wito
de Metropolitie Kretkoremu Gemia takowj poladony kdoganowo
gradku list: Zapowolente witołta. uobitk do Rymu da od
dania postupstawa

Roku 1443 Wta dylstow kr: polski yuggerelki Zaplyeciemi edna
die nadynodach florentskim u dymionej, nadane Duchowienstwa
greckiemu wysztich prawa y wobnodii tacie inhiol Zadywaro du
drowni kowista Rzym skie. ten y d wityj dedaja budacie.

Ten polzartej wta dylstow y one prawa za stawowe potwierditi
Cadimierd Kretkoremu u: Metropolitie. koto y tu dycat swie
cit w Rzymie od pinda papieda. o dymiest list fe papieda
Dokadmirda kero wysztich w ktorzym kach mostkiewstwie y wysztich
ta sprawa dzeroc, kidoce redesignowansy Metropolitie koto
kardynatem dostak biskupem Sabinenstkim

Roku 1476. Misaiel Metropolitie z Duchowienstwem dwoiem
y przedmiej Rymy Sany stann doreckie na bodeństwa Ruskie
podyta list y postow, o sob powadnyel do Rymu. Do d daniem
postupstawa. dymioniem zia y yprostac o sukiteus.

Ted prawa wyszej zedone, potwierdza krotk Alexander: Roku
1504 y drugakest Confirmatia tademata ty pidedymio Metropolitie
koto jedipowi Roku 1477. Temul jedipowi Metropolitie krotk
Zygmont

16
potwierdza w sytych to prawa Roku 1511, Jeteu Jedyt był unitem
Dowodzie w sytych Krownik Mostkewskich, Jozego Mostkewicz
Krownikar do wie od Stegnikiem wiazj Prawostawnej Kto dta te
id postawij to dac, dokotawej Heberij od Krotu Alexandra w sytych
Jednostupem w sytych jbernadynami namawial az Kby dta
na to denta Rynkie. Dowodzie powtore Jeteu niptem
patriarchi Constantinogolwie. Krowij dome Jytedety iedne
Dykonah. Fibrent. Zawarty statecznee trzymat

Roku 1537. Obedno Damoytkij Jwajtko Ludozsky, de
Stanimir suo etolius Comunitatis. Kuttencorum cito greci, nomi
nity, Actencie przywikij wta dda stawow do act Krowostkich
Prawa srostawowe Krotow Jytkich Jyberedonyer potw
redit Krot Stepan Roku 1585

Roku teo Krow Jydenyjska bronide od Krowy Micytkiej
Jyzymysziorey. do Jedyta Nity Krowy Jybrawiterom wta dda
wowyw cyftek joto domym. Jyprylym. przywikiem Krot id dta
Jewytkie prawa Confirmowane Jy ad ker. K' in. Jama niptem
wedyty Jypraw wytko wieke Decretow Frybunatu tak Krow
me iako w: x: list.

Spis ojcow wta dykow w sytych Linawonij Confirmowane od
K' in. te radnicy do K: 1590 July 230

Unwersal Krotu K' in. wazywod bdestki
Jygoela Duchowienstwa wazywod Jygodde Jybrane qnawonij Conf
mawia K' in. te w sytych

Decret Seymowij Roku 1600. Whtozym Jymandatami od K' in
Jymanytkow Jymedionij Metropolitow Jytda dykow wotymni Jy
K' in. ab impetitione partis adwersae

List Jydidora Metropolitij Krowostkie dostawoty chelmskie g
Jy Jyde Jydatatka to Jy Jyrowie Jyus rednosia dda
od Jywo Jyena Jywiata wedyte Comagutu Greekie 6848

MEDIA UNIVERSALIS CONCORDIA
Græca & Romana Ecclesia 98

De processione Spiritus Sancti sicut crediderunt, & docuerunt Sancti Patres Orientalis & Occidentalis Ecclesie, scribet S. Ciriillus, Basilus magnus, Athanasius, Chrysostomus, Ambrosius, Augustinus, Gregorius magnus & ceteri, ita Græci credant

Utraque autem Ecclesia iuxta suum Institutum Symbolum recitat, propterea Græci, Romanus, Romanus Græci dicat Hæretici, quod Concilium Florentinum definiuit.

Omnes ritus Græci debent credere animas sanctorum esse in celo, & visionem frui beatificam, pro nobis orare, & nos videre in Deo, aut sibi revelari orationes

Tum omnes in ritu Græco credere tenentur dari certum locum ubi cum ille sit, in quo anima post mortem satis faciendi causa pro venialibus peccatis detinentur, donec per orationes & Ecclesie suffragia satis fiat pro eis

Nemo ritus Græci credere debet in illo loco esse ignem, vel penam perierit

Ritus Græci in integro conservabitur, cum caeremoniis in sacris celebrantur, iuxta Euchologion vel Rituale Græcorum a R. P. Goar Ordinis Prædicatorum Græce & Latine editum

Cultus Divinus, omnesque orationes, Matutina, Vespertina, Hora tertia, & inter Græcos constant, Græcis secundum morem & consuetudinem Orientalis Ecclesie. Nominatio vero Liturgia Græci S. Basilii, Chrysostomi, & Præsanctificatorum, que tempore rerum Quadragesimalis celebrantur, omnesque alia caeremonia quibus Græci utantur, hinc usque observabuntur. Liturgia vero S. Basilii & Chrysostomi Canon 32° Concilii Generalis VI in iustis

In quadragesima præter diem sabbati, & festum Annuntiationis B. Virginis, & in Dominica Palmæ Liturgia S. Chrysostomi non celebrabit nisi Summa Vigilia necessitas, alijs vero Dominicis, Quadragesima tum feria Quinta hebdomadae Passionis & die sabbati eiusdem Liturgia S. Basilii, ceteris vero diebus Præsanctificatorum iuxta Canon 40 Luodicensis Concilii

Liturgiam Græci super uno altari, semel tantum in una die celebrabunt iuxta antiquam suam Ecclesie consuetudinem & Canon 10 Concilii Antisiodoricensis, qui dicit non licet super uno altari in uno die duos missas dicere

Omnes ritus Græci sacerdotes iuxta usum suam Ecclesie antiquam Liturgiam cantant, non autem Lectam celebrant, quia hoc avertit populum ab Unitate suam Ecclesie antiquitatis observantissimum

In Basilicis Græci solo Græco ritu celebrant Liturgiam, sicut in Romanis solo Latino licet autem fiat in Ecclesia Græca Romanorum in Romana Græcorum ut antiquitus moris erat, & nunc est Hierosolymis suo erigere altaria, ita ut super altari Græco Græci, super ritu semel tantum in die celebret

Altaria Græcorum velata de more eorum Ecclesia fiat in Basilicis orientem altari iuxta modum a R. P. Goar in Euchologio descriptum erigantur

Nulli dicitur liceat ad communendam ingredi sanctuarium, nisi tantum Clerici
iuxta Canon 31 Concilii Bracarum Primi. Tum Canon 57 Concilii generalis
Canon 4 Concilii Turonensis, et Canon 111 Concilii Lateranensis 3 Cap 31.

4 In Ecclesia Graeca orationes et cantus maneat immutati, nihil quod
novo adiciatur, neque adimatur, et non necessitentur Graeci ad
commendas Ecclesiae Romanae, nihilque Poetica Compositum in Ecclesia
Graecorum psallatur; iuxta Canon 30 Concilii Bracarum Primi

5 Nemo Romani ritus dicit in Ecclesia Graeca non esse vera sacramenta
et e converso. Videndum de hoc R. P. Thomas a S. S. Ordinis Carmelita
rū Thesaurus sapientiae Divinae ingentium omnium salute pro
da Libro VIII fol 312.

Formae et Materiae sacramentorum tum eorum administratio et distri-
butio a Graecis iuxta eorum usum Ecclesiae immutatae conserventur

Urag. Ecclesia in consecranda sacrosancta Eucharistia in pa-
samentato et Concilio florentino, de quo Garanza fol 863

Eucharistiam sanctam Graeca Ecclesia etiam laicis distribuat sub utraque
Specie, iuxta suam et Primitivam Ecclesiae consuetudinem, de quo
ciwū Constantiense Garanza fol 833

Crisma statim in baptismo fiat a quolibet sacerdote iuxta canonem
Conc. Arausiaci dicentem Nullus Ministrorum qui baptisandi re-
officiū sine Crismate usquam debet progredi, quia inter nos placuit se-
mel in baptismo Crismari.

Crisma a solis tantum Episcopis consecretur feria quinta dominicae
Passionis in quadagesima iuxta Graecae Ecclesiae consuetudinem.

Matrimonia ritus diversitas non faciat irrita, et prohibita, neque
Maritus Latini Ritus cogat uxorem relinquere ritum Graecum et con-

Quidquid ex Insuper Ecclesiae Graecae Matrimonia facit
irrita immutabiliter Graeci observabunt, praesertim gradus con-
gunitatis tam Corporalis, quam spiritualis inter Comparentem et Com-
matrem in baptismo contractae

6 Matrimonia sacerdotum et aliorum Clericorum ante eorum consecrationem
contracta, ut integra constant iuxta Canon: 7 Concilii generalis
tam. Si quis autem eorum qui in Clerum accedunt velit lege matrimonii
mulieri coniungi, antequam Hypodiaconus vel Diaconus, vel Presbiter ordi-
etur hoc faciat.

Clerici etiam post Ordinationem sui uxorem non abiciant pro-
prium iuxta Canon 6 Apostolicum dicentem. Episcopus aut pres-
ter uxorem propriam nequaquam sub obsecro Religionis abiciat
si vero receperit excommunicatus. Tum Canon 23 Concilii generalis
decevit deponendos eos, qui audeant post Ordinationem Diaconos
nos et sacerdotes cum prioribus suis legitimis uxoribus consuetudine
privare, et ipsos qui ordinantur suas uxores pietatis protextu
pellentes statuit excommunicandas.

graeci

Quadragesima integra septem hebdomadum ieiunatur
a Græcis iuxta Decretum Celestini Papæ Garanza fol 47 &
Canon 69 Apostolorum. Nec ova vel lacticia comedant iuxta Ca-
non 33 Conc. VI generalis.

Esus carniū die sabbathi Græcis non prohibetur iuxta eorū
consuetudinem & statuta Concilij florentini & Canon 55. Conc.
VI generalis & Canon Apostolorum 69. Hæmo erago Græcis in sabbatho
esum carniū, neq; latinis sabbathi ad ieiunium exprobrabit sed
iuxta sententiam N. li. de quæ Baronius recte in tempore habitur
Vtriusq; Ecclesiæ consuetudinem.

Genustationes Græci suo more faciant, quæ solis festis & Do-
minicis diebus prohibentur (an go Conc. VI generalis)

Omnia de Instituto sua Ecclesiæ ieiunia præcipue ante Ad-
uentū Christi. Tū ieiunium Apostolorum, quod terminatur festo
S. Petri & Pauli. Tum ieiunium in Augusto, quod terminatur
festo B. Virginis Assumptionis, omni no Græci obseruabunt.

Omnia festa mobilia & im mobilia iuxta Kalendarium Vetus
Græci celebrant, & iuxta sua Dipticha, neq; ad celebranda
festa Romana Ecclesiæ & ad mutationem Kalendarij Compellentur
si Veropar specialem Sedis, Apostolica consensum Vetus in Regno
Polonia vel saltem in Russia & magno Ducatu Lithuania
affirmari possit Kalendarium, Maxime hoc medio populus etiam
exter horum Principū ritus Græci ad concordiam cum Roma-
na Ecclesiā alliceretur, Neq; Latini Græcorū Græci Latinorū
festa violarent

Seruandus ergo in omnibus & permittendus Ritus Græcus sine
ulla mutatione, additione, & subtractione, quod & Concilium
florentinum in bulla P. II. V. absolute præcipit Vnicuiq; sacerdo-
tum Græcorum & Latinorū seruare propriæ Ecclesiæ ritū sine
sine ulla limitatione

Hoc Vero vel maxime prohibendum ne deritu ad ritum trans-
eant sed unus quisq; in suo persistat, iuxta decretū S. Romana
Congregationis de propaganda fide May 2. Anno 1625
17 Februarij Anno 1627

Omnes Græci ritus sub Domino sacra Regia Maiesta tuj dependere
 immediate a Patriarcha Constantinopolitano his conditionibus
 1° Si Patriarcha iuxta hæc Nostra Scripta sit fidelis seu
 anus si rite consecratus, si Vnicuique illius Ecclesie
 2° Teneatur Patriarcha professionem fidei post sui consecra-
 tionem ad serenissimæ Regem Polonia, ad Metropolitam
 omnes Episcopos Russiæ mittere et declarare se con-
 ve iuxta hæc nostra Scripta. Cuius professionis Instru-
 mentum et pro conformi declaratum fuerit, tenebunt
 homines Ritus Græci sub Domino S. B. Altis in media
 a dicto Patriarcha dependere. Hæc ex Puritatis VLADISLAVI
 Idem Patriarcha Constantinopolitanus post emissam iuxta hæc
 Scripta fidei professionem, servatur omnibus illis Juribus, quibus
 by sinebantur Constantinopolitanam Patriarcham antea
 Unione S. Romane Ecclesie existentes

In nomine Domini qui est Pax
 qui facit Unum fac
 Ut sit Unum Omne, et Unus Pa
 fiat fiat

privare, et ipsos qui ordinantur sub yvoves pietatis pro textu
 pellente statuit excommunicandas.
 græci

400

Nephon misericordia Dei Archiepiscopus
Constantino poleos. Novus Romae atq; Oecumenicus

Patriarcha
Religiosissimo ac Deo dilectissimo Iosepho Patri et Comini-
scho Metropolitae Nicomediae, Toliensis, Rusiae gaudere in Domino.

Accipimus a Tua charitate miseras nostrae mediocritati literas,
quibus significabas, Romanam Ecclesiam tam in Russia quam
Lithuania degentes Episcopos molestos vobis esse, atq; ad
factam Florentiam cogere Unionem: Aliter enim periculum non
mediocriter esse vis amittendo eam Privilegiorum ac libertatum
quibus ob hanc tam temporis Unionem consensionemq; a Regibus
Poloniae donati estis. Petisq; a nostra mediocritate manuum
auxilij, atq; commendantias literas ad Potentem Vestrum Regem.
Tum peroptas scire de Synodo illa, quomodo acta sit, ut ra-
tionem dare possis, ijs qui vos molestant, ac vehementer pre-
munt. Notum atq; Tibi sit quod Synodus illa, et si egregie
et quam plene de congregata fuerit, idq; praesente Illustris Impe-
ratore nostro Joanne Palaeologo ac Sanctissimo Patriarcha
Constantino poleos Beatae memoriae Iosepho, qui nos non pri-
us praecessit; praesentibus item locum tenentibus Fratrum nostrorum
Patriarchanum, ac Reliquis Pontificibus, atq; Principibus, qui Ori-
entalem Ecclesiam referebant. Praeterea praesente cum suis etiam
Episcopo Romano. Nihilominus plures nostrae Sentis, qui Domi-
manserant, hanc recipere, atq; amplecti noluerunt, ob odium fortassis

in Latinos. Confusio autem apud nos regnat et disordo, atq; con-
fusa nobis Oves suos Praesides parcere uolunt, quib; resistere
nequimus. Et quis scit an non ideo tam acerbè punient nos, puniatq;
in dies D.D.M. quod nostris Sacram Unionem non acceptantibus Auxi-
liatorib; destituti simus. Et hodieq; Latini non tantum nullum nobis auxilium
mittunt sed et vel maxime inimicantur. Quare nec mirum, si uobis quoq;
negotium facebant. Verum tua Pietas, excusationem non leuam habebit
dicens, absq; uoluntate constantinopolitani, hoc est tui Patriarchae se nihil
praestare posse. Nos autem reuera et si utuinq; operas praebium facere
uellemus, nullatenus possumus. Non igit; accusent nos, sed malorum ho-
rum miseri Deum nobis propitium efficiant, ut seruitute liberati, iterum
Diuinam Gratiã uniamur. Tua uero Reuerentia neque a deo resistat,
sed familiarem se praebat. quandoquidem et nos Sacerdotib; nostris, qui
sub Illustrissimo Senatu Venetorum Insulas incolunt, cum Latinis supplica-
tiones peragere ac obsequia permisiuimus. At tamen Maiorum Religi-
onem, omniumq; alium Ecclesiasticum Ordine Orientalis Ecclesiae exactè obserua-
re. Nec enim prius Maiores nostri qui Florentiam adierant, Latinis sese unuerunt.
quam prius legia nostra omnia firma ac salua manserint. Habes quoq; non pauca
proceres spirituales filios in tota Russia et Lithuania, qui Graecorum
Ecclesiam honore prosequunt; et nostram mediocritatem rectè colunt,
ad quos mandata dedimus, ac litteras, ut tuam Pietatem Serenissimo Regi
commendent, nostramq; libertatem tueantur Anno 1005 Mense Aprilis
Undecima currenti Indictione.

Nephon misericordia Dei
Archiepiscopus constantino-
politanus, noua Roma atq; Oecume-
nicus Patriarcha

Sigillum plumbeum pensile, ab una
parte imago Christi in uolantibus
expressam praeferebat; ab altera Titus
Patriarcha et supra idiomate et uerbis
Graecis.

Апр
1640

и снито въ вѣстъ моего брѣновъ Наше Ахмеденско по правдѣ
спидъ Рудъ, понеже днѣнривъ ии (свѣдѣ) ставъ, сего рави
ансинагекъ вѣди. ахъ Мура Хурма Кашита и

Мероби Патрархъ

Бароломен Гераликсин Метрополи,	Георги Никомидийсин Метрополи
Митрофанъ Нициин Метрополи	Евфимъ Халкидонсин Метрополи
Афанъ Евросин Метрополи	Григоръ Нометархисин Метрополи
Маронъ Фриксин Метрополи	Парфенъ Сандархисин Метрополи
Захария Ванонисин Метрополи	Госифъ Самид Метрополи
Парфенъ Котисин Метрополи	Хрисанфъ Агнонсин Метрополи

Мероби М. Св. Ахмедъ Константинопольскаго Копие
Свѣта и вселенскъ Патрарха,

Подсе росии вполубезвѣдши Епитовъ введуюки итарама, и не
днѣмъ внадоромъ, Пано вварадумъ и Налакино, и Паси
Литодсиди и ввдсиди гземтахъ, Преповѣднѣмъ Ахриксинъ
всѣмъ и ввѣмѣномъ вестнѣмъ Держе и ввѣмъ ввѣрауи
Усвѣдному Свѣ, Пашаке Кхословскому, ввѣмъ постоиктону Нара
Христаниномъ и ввѣдсидомъ ввѣмъ ввѣдсидомъ ввѣмъ ввѣмъ
Нашего ввѣдсидомъ ввѣдсидомъ ввѣдсидомъ ввѣдсидомъ ввѣдсидомъ
ма и ввѣмъ Нашего ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ
свѣдсидомъ и ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ

Иса Кнѣмъ Арсѣ ввѣдсидомъ Ахриксинъ Метрополи и ввѣдсидомъ
ввѣдсидомъ и ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ
полореніе и ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ ввѣмъ

В. -- / Папи
Самеъ Публ. Д.
notata

тисота оуб самъ назидаючи Многисе расиоли и Мелотре вниче
Агасиосита икиавъ доу Метрополитъ Кигосиои (его рави и до
ленге мв не зодиттароного Монархи Царствдоуца на нани баво да
гоги Писемъ, Приклого слодениъ Нашо ознамдентъ бави: таво

В. Антоний бикцие еее Метрополитого Кигосиои, и зупно не вни
по несени на Метрополито, и не зота ни наю да Писемне в бесли
сого Фронъ, аще бо Монархи послалъ и на проста влого
ниъ Писемне си е ани по не притъ ер Арсаниа беслеси та
Феридовъ, Ова нао не вни мв бав и званъ в Никодъ на Метрополито
таго, но на ноне избранны вознесимо Ни Ресифа Монасого
и об аки стодентъ в не мв, таво и стикни е Метрополитъ Кигосиои
Форе по правило стихо Аптав и зго носимъ Мво избранны Присе
шениаго Архиппа Метрополитъ Кигосиого, в ахъ стовъ до рт
вниаго Нашего брата и родителта вад весте влиаго и стикни
Метрополитъ Кигосиого, и вставо е мв под аю де ни е востонъго те
Содстикъ по не ни емъ по слушанне возврати в весте таво и стикно
мв Пастиръ до енд, бавише Цедами влики, Митирати, и до
тракто вни ашаго вобисога шого ани аходного и стодогни та до
Миртанъ вли втих и страдатки ваче возвратише в стикни Мон
и Аки Пастирски до сата брзе в поминаго. и ваче в вче ни стодке
Протикни не по в д шенъ и в озмущение стодра аходни к мисии
идовъ бсемъ изоду е ни Наше По в згени емъ в в дного ангелъ
шогото в вча в севозителта на прстодъ тавоуки не Наше в поминане

В. Като доу а стодогнато Антоний бикцие таво ни ваче не
вниа Метрополитого Кигосиои, и не вни и че е, но в а та диста Ари
хезидъ сесе тик мв и че и в стикни стодра Протикни хрсто и мени таво
Авобии вни, ваче и маче Метрополитого Кигосиои мв Паша Ко

1610

Промышленіемъ Патривата бже дгодатнотв дитио гатио
дволати Іаи Нашего Ісха двавлати і Архидеостамъ
вашитв Атинъ - Іахб Мура Априи: и вниста в
Константинупольско. Осе дуртв братв.

Меробк Мл: и дго Ахисилъ Конвста тино полта Новаго
Гима, и вселенскіи Патрарха.

Вспомогавъ росіискихъ Проговущеннхъ Метрополитовъ Кисдентъ и вати
росіи в дхд стовъ Мовкии и авъ вратко и послантелю Іане в се
Іосифе тваси, и голубовици Епипи, и вев вло дестидици
блввтели, в дтливъ Игнатиа хрто и менитици Панъ д пра
дославно Архидеостамъ росіискомъ робв, Прелестивши в
Архидеостамъ и все сеници Іоанси Ісехъ Монасти рехо
сеници Протопопи и ерей и вев вло дестидици Хришанъ тава
в дтв образна, Нашта востогнута Апталиа великиа дбв ле
иди просвущеннхъ в сего Мона Прадснато и ре в востовъ вори
ша и вселенствъ просвущица едже к мта востовъ Е, вблнн вло
востовленихъ синоде Нашего Синаснотъ двовлати Мура -
Мити Иаи вевврдителю и Іаи Наше Ісха делат дбв
вавъ притати и мтви и вло дестидици и проуеници Итнъ и вло
тваснотв вевленснотв дронъ Пресвласъ. Пашаке и вавъ Мо
вонъ дикъ в дтв Ісхъ вавъ вевкце вевкце вевкце вевкце
погу вевкце Ісха Павла: Аци и тло тло вевкце вевкце
но вло дати есмъ вевкце вевкце вевкце вевкце вевкце
вашу Ісхъ вевкце Ісхъ вевкце вевкце вевкце вевкце

Copie Listow Barryana
Konstantynopolickiego, do
kalskiego pisanych, z
A^o 1670 April
Indictione sua

na Unię białe. darmo imię Cerkwi maie,
 imię koniem Cerkwi, nie jest imię roztrę-
 żenia ale WŁEŚ y zgody y jedności ro-
 zumienia ecc. Uwraże jeżeli kiedy prze-
 bliżać Unię, y do tego stowreczenia dru-
 gich pobudzać, albo nato przez spary
 patrique, jeżeli są to stowreczenia y
 na Pawła S. 2. którego są słow nauczyto-
 go Prawosławny Patriarcha Chryzostom,
 y na Chryzostoma S. nie obraca. anaża-
 licy tu nawas słowa. Pytam się po
 wiecie, wiałuey wy Cerkwie iestestnie.
 Ale w Bożey bożey z. Pawła Chry-
 zostoma naużony, wory. Jeżeli koniem
 Bożia iest, Uniacha iest y zjednoczo na.
 Anaża Cerkien nie iest, y nie dce byi.
 Unię y brzydki są Cerkwiq Uniachy.
 Jakoż tedy nie w Bożey Cerkwi bydga
 ozbanieniu sobie cudzyie, y z toby tak
 wiele durz zawodziei?

Ab. 2. Weźmi te słowa na uwage.
 Jeżeli Cerkien Bożia iest, z Unionwana
 iest y jedna iest nie tylko ~~po wrytym~~
 w Korynie ale y po wrytym wiecie.

Powiedźcie mi, gdzie wasze Cerkwie
 albo Kopyty dżunichie są po całym wie-
 cie, któreby zważeni Cerkwiami Erec-
 liemi Ruskimi dżunichiemu toż przy-
 nie y wrespicie wo wrytym mialy?
 Po Grecya, Rus y Moskwa, albo Narod
 słowiańskiego ieryha zarywajacy, nie
 wrytek to swiat. Prymskie zed Kot-
 idly, nie tylko między sobą z Unionwa-
 ne są y zjednoczone, ale też y z gre-
 kimi, y Ruskimi Cerkwiami, y jak wiać
 Narodow ieryhami, jako żadna inza religia
 tego nie potaze; toi Prymski Kosust y Cer-
 kwi z nim ~~z Unionwane~~ ^{z Unionwane} należą do Cerkwie
 Bożey, o caluey prawit. Chryzostom. Po
 jako mowi do Korynorykon Pawel S. jako
 stumary

stumary Chryzostom: nie mowię że tylio z Ko-
 rynorykami rabiemi y sami iestestnie wreba są
 nam zgadzi, ale też że wrytymi co są po
 wrytym wiecie ecc. Tak y do was P.P.
 dżunicii rec moze, nie mowię że tylio z Ruskim
 albo Erecliem po wrytym narodem mawię tylio
 w wasze zgadzi, ale też że wrytymi co są po
 wrytym wiecie. Latwo to potażę Prymskie
 go nabożenstwa ludzie, potażę y i co są do
 wniey dżynwaj, z maig że wrytymi narodow
 niemi, wrespicie wo wrytym wozy; ale dżunia
 nie potaze; Na przyklad w Hiszpaniey, w Nider-
 landzie, we Szwecyey, gdzie Krolowa heretycz-
 ka nie dawno za zakonnyes ludzi gotkowszq,
 katolikow zosata. W Angliey, gdzie przez to
 lat niemal, w przeladonaniu od heretykon,
 tak swieclich iako y roznyes zakonawudzi,
 wprerestwem wrytym z Prymskq zapawstow-
 wato ecc. Jeżeli są kiedy nawineli dżunicii
 do Niemiec, przydey heretykami zosata ani-
 zeli idnego Niemca dżunitem wrytym.
 Ba y wrytym są swoyos zawaziti.

Rozwazanie

Textu drugiego nalist do Epselon.

Ab. 1. Naprad taki iest greck Sebizma y od-
 szerepianstwo, iako iesthai Cato Chryzostusa.
 Wialim tedy grecku wraic dobrowolnie co za
 nadzicia zbanienia? Jako tu nie Swiętoladzie
 wrywane Sakramentow? które dobre wrytym
 moze, kasanie zato oddali? Kady y lwen
 Mędrzeisha tego zmasai niemoze.
 Jeżeli by heretycz stozesz toi y Sebizmy;
 to to nie mniezym greckem zlotowm, Patri-
 archa. Prymski iest, kiedy w dżewnanu
 y Sebizmie iest? Czyi y dotego deliberyatka-
 gey potrzeba, żebyi z domu cagnem palat-
 nym heretycz otwadozoney od S. Chryzost-
 oma zabalonego y grecku tak cęszwego wy-
 dodrut? Jakoż ta lwa będra smiat mowii
 y natowię zpusit, że y w od szerepianstwie
 lito

lito zbarwienia dotyczy, poniewaz, takz niebo-
znosci. Chryzostom Carogodzie Pravoslavny
Patryarcha y nauzyiel obwotywa: czytaj zna-
nu text.

Uwaz: to za nie tylko do starszyzny cel-
nayszey Kosciola mon exc. y to se tez mon do
tych ktory co nie rozmyslu sa o tych zemi
ktory rozcinaja Kosciol. Co za rozmysl, co
za rozum, co za ostroznosci, ktory sa z odswie-
szajacy, ktory (nie bo z gla) w nayle przych do
tych wynachad, na lanie, iako laci Chry-
zostoma zabynow za luguig. Czytaj z poiz glu
text S. Chryzostoma.

Uwaz: nie wicie iako slarani sa ktore
Pakhan, y Abison, ory oni tylo sami? nie
tylo starszyzna y Princypalowie ale ludok.
Kaz sobie czytai w Bibliey w Kydrze Num-
orum wordiat. Ab. (trzy radeli sediz-
my precim Mozjeszowi, nie malo poizy
nowy za obcy, reclli Mozjeszowi y star-
nowi: nie nam dosic oprac ze nowytek
lud swietych iest; y w niis P. Bozest. ce-
mu sa wy nosicie nad ludem Spozym. Postal
Mozjesz chce ies z ad nowy, reclli nie
poizdem, vylly y obry nam potuzyc obcy
nr rima ze bladysa. tak starszyzna nay-
nyzszego starzego wdanata. tak slawia
nie nie ktory Greccy Patryarchowie, z Epi-
scopy wzburzyl sa byli precim naynyzszemu
mu wstuznego Chresciansktwa starzemu
y spdzemu Rzymflemu Papozowi. Me
coz za lonie tych byl. rozpad sa ze
nia pod nozami ies poravta ies z pryby-
lami y w nowym spozem ies, y iz nie
z stapili w piekto. Me z ogai nyzred od
Boga co ad herentow y za wied nowy po-
rebiat. Polozab tych P. Boz co po smierci
orela, od swie pienion, y co sa do nie nie
24

raz a wrodra idnego naynyzszego wto-
gnie swoim nie studaj, y ego nie wda-
nym wcho daiu. Pravoslavny Chry-
zostoma nasplady, a w postuzeni stani Spoz-
slim iako on izt, zji. vtad so penry
sobie do zbarwienia.

L. 2. de Sacerdotio, albo o swieszczeni-
wie slova S. Chryzostoma; iako ie Prac-
two Lwowo die drubowalo Polu 1649
Chrystus swoin Krow izluc lady owid
z hiazat sia ize iajo Petrowi y bieze
po owna wracasce. to iest. za owce
swioie Chrystus breu swoy roz lat. Kro-
re staraniu Piotrowemu y nas spzibon-
iego poraczyl.

Rozwaganie tych slo.

N. 1. Owce Chrystusowe sa po wy
lim swiecie; toi te staraniu Piotra
w spzycy Przesianie nay byly byc.
Toi Piotra z wierzchnosi naynyz za.
tych poraczyl Chrystus, iako Chrystus,
owce swioie za ktore breu roz lat, sta-
ranie nie tylko Piotrowemu, ale y na-
spzibon iego; ty Panie diszanie, albo
sa owcy Chrystusa nie znasz, albo z po-
razycznostwa sa wy bitaie y starania Pa-
piezow Rzymskich (ktory sa sami praw-
dyjni nastupcy w Wyzdyc y slady Piot-
ra. S. z woli y ordinansu y poraczania-
sa Chrystusowego wy bitaie. Sakoz z ato
wy dyjesz potepniaie Sakoz sa nie nie
bydjesz ze starey swietych Oycow nau-
li nie odstapnicoy. albo to nie prawostaw-
ny Patryarcha, y nie swiety Ociec, Chry-
zostom. rad od duzzy wozey.

housty Patriarcha. Gdziez' iest, liczy woderna-
niu y Schizmie iest. Czy y do tego deliberacy
allegrey potrzeba, zebys' zdomu ognia pieklicny,
heretycy ofwiaderoney od S^o Chryzostoma, zapu-
lonego, y grechu tak agzelnego wychodzil. Jaki
tu kto bzdrie smial mowic y nato sy zgusa, ze y u-
odfzerepienstwie lito zbawienia dostopi, poniewaz
ig talo nierboznosig Chryzostom Carogrodzli
Prawoslawnny Patriarcha y nauczyuel otwozowa
czytay znowu text.

Twaz; to sy zai mowi nie tylb do starzyny
celniey fzej Kosidla etc. Ito sy tez mowi do tych
cosy nierozmyslnie tgoz ztemi ktorzy rozcina
ig Kosidl. Co to za rozmysl, co za rozum, co za
roztragnosi, tgozyc sy zofzerepieniy, ktorzy
(niebozostha) wnayle pfzych dobrych wyznach
za haranie, iako hani Chrystusa zabiofzy, zaftu-
guig. Czytay z porozgtlu text s^o Chryzostoma

Twaz. Niewiecie iako starani sy Love, Pathan
y Abiron; fzy oniz tylb sami. Nie tylb starzyna
y Synagatowie ale y ludek. Lazi sobie czytai
w Biblii w dnydzre Numerow 16 rozdzial 10.

Si trzey zaereli Schizmy przeciw mozfzrowi, y
niemalw poiggnowfzy za soby, rzekli mozfz-
rowi y Aaronowi: niech wam losic bzdrie ze
w fzytel lud switych iest, y w nich Pan Bofz cze-
na sy wynosicie nadem ^{ludem} Bozym. Postal mozfz-
chocy ich ziednocy, rzekli, nie poydziem, czy-
li y czy nam polupic chocz. Widzimy ze bfg-
dzifzy. Tak starzyna, naywyzfregz starfzego uda-
wala. Tak wlasnie niektorzy Grecy Patriarcho-
wie z Episkopy wzburzylif byli przeciw nay-
wyzfremu wozytliwego Chryscianstwa starfzemu
y Sdzienmu Papielowi Rzymskiemu. Ale co
za honiec tych byl. rozpadla sy ziemia pod
nogami ich, pozarla ich z przybytlami y w fzy-
tym sprzetym ich, y zywi stopili do piekta.

Ale y ogien wyfzedl od Boga co adherentow
y zawedzionych porabial. Polharal tym
Bfko po smierci czeha ofzerepienow, y cosy
do nich wigroz, a wodra icdne^o Naywyzfrego
w Kosiele swoim nie. Suchaig, y iego zle udaig
cym ucho daig. Prawoslawnego Chryzostona
nasladuy, a w postufienstwie Rzymolim iako
on zyl zyi, stad to pewny tobie do zbawienia.

2. de Sacerdotio, albo o Swiecfzenictwie. etc.
w s^o Chryzostoma iako ie Practwo Lwowskie
drahowalo Roku 1644

Chistos swieia Lrow izlia daby owca ztia
za stiazie Petrowi y iede po oarm uouara

ig rozlat, litorc staraniu Piotrowemu y nastzyp-
com iego poraczyf

Rozwazanie tych slow.

N.B. Owce Chrystusowe sy po calym swiecie, toz
tedy w staraniu Piotra wzyfscy Chryscianie maig
bfc. Toi Piotra zwienchnosi naywyzfza. 2. Iedel
poraczyf Chrystus iako czytaf owce swone star-
nia nie tylko Piotrowemu ale y nastzypnikom ic-
ty Panie dzunicie albo sy owce Chrystusa nie-
znaf, albo z poruczenstwa sy wybiciaig z starania
Papielow Rzymokich (ktorzy sy sami prawdziwi
nastzypcy po smierci w fzydzie y wladzy Piotra s^o)
zwoli y ordyansu y poruczenia sy Chrystusowe
wybiaf. Jaki zato wydrieft potpniecia. Jaki sy
chelpic bzdrieft ze starcy switych dyow nauki
nie ofzypnieft. albo to nie prawoslawnny Patri-
archa y nie st. daiee Chryostom. radz ofzypf tgoz.

Mafz w Baroniufzu od Roku 404. Jako
Biskupi przez Morze od Alexandrijskiego y Ca-
rogradzkiego Patriarchy do Rzymu sy praw-
wali iechali. Mafz y w Soborniacz 13. Nowemb: yia-
ko wydrahowalo Practwo Lwowskie Algotuy Inno-
centego Papienza na Cesarza Greckiego y Patriar-
chy y infzych.

Lrow rere Brata moieho Joanna wopiet ho-
lu na tia. etc. Seho rady y az nalyfzy y wer-
ho Petra Bozfswennomu Prestolu uwienzi, tebi
y oniu y od swiatych y zywo twornych Jain Bo-
zfswennahore chleba smifzeraho waa prep-
dati izwerzeniu zhadost moia podlahaiet. Pr-
lahaiemze ho izwerzenia Thophilwoma ollu-
czenie y proklatyje y Chryscianstwa odazuride-
na swiazafsta sia ubo na zemli zwiazanazie
yna rebeftch poroczeniy iako stfzyfzy wodwan y
lic. to iest. Stos Lrow Brata mego Jana etc. Czy-
tay po polfku wzywowie S. Jana Chryzostoma.

N.B. Jofli Innocenty dla powierzoney sobe stoli
Piotra, mogl zwzyi Alexandrijskie Patriarchy y
mocnicow iego, y Carogrodzkie Wfaciufra etc. y de-
rowai ze sy wyfzeleni od Chryscianstwa, a toz
y z Cesarzem Greckim uczynil. Toi nie wedlug
starcy wiary postfzphow Panowie dzunicia niemafz
za wyklytych ktorych wyklyraig Papiete. 2.
Wfal prawda ze fzyrtcy Algotuy rozwiagrac nie
mogt Thophil, y ani Cesarza. toi mniey fzyer mozy
Patriarchowie za Papienza. 3. Ktozy nrichal niec
za odzupcy y zlozonego Patriarchy Alexandrijskie
chozby wsteli Grekow znim byt, zleby czynil, toz
y wy ofzypwaig sy do wyklytych Patriarchow. 4. Pwa-
talwie Wfaciufra wyklyt Carogrodzkie. 4. Pwa-
iako sy Patriarchowie y Cesarz nie oniz

to wiecej, niech pilnie. Lańskich Kosubów Pa-
piez: to ich stara y prawosławna wiara tego nie
uzysła. & Nasze twore Oczesnoie xelwarcholukie
molens dabudiet, y ne przyczastny sstaicy nas pe-
zyszych Jain de to iest. Proszyc ac nie odgeray nas
y tajemnic Swiptych y od społeczności Chrystusowy,
znamy sy zefny zgrzeszyli, iednak odpuśczenia
proszyc de. Za conig tworig Eudoxig przyczynian-
ny Pokaż aby była przypuszczenia do Sakra-
mentow. NB. Nie miał ten nie strzymałszy z-
Rzymu od Papiezia rozgrzeszenia, choi miał obe-
cznych Patryarchow. A wy iako udrzenie potę-
żczenia, jako godnie Sakramenta przymuicicie
w porze y Ciożwie Rzymskiej zostajcie.

Rozważanie miejsc, o pochodzeniu Ducha S^o y od SYNA 111.
110

Łohaziey obaczonych słowia Xijdze iedne^o dizunita napisanych,
W Baroniuszu iest ze Duch S. pochodzi od Oycy tyllio Fol. 760 A 809. n. 6.

R. P. P. Dizunici czemu sy tak grabo zawodzicie? czytacie y nadozycytacie Fol. 760
A 809. tego tam niewy czytacie ze Duch S. od Oycy tyllio pochodzi. Insza to iest
ze Papier na on czas tego nie barz przykladac, to prawda. Insza ras iest mowic
ze Duch S. pochodzi tyllio od Oycy, bo to faktur. Wszak wy wierzyacie iako S. Leo
wielki: a on choway te^o nie przydawab, przecie wierzyb. Gdzie? czytacie Fol. 427 A
447. n. 3. Do te^o wyznanie S^o Taraziusza Patryarchy barogrodzkie^o miało przydatek.
Czemur podobnego niemogło byc v wielu Lainiulow. czytacie Fol. 742. A: 785. n. 2.
Czytacie Fol. 742. A 787. n. 9. Nadto, w Nicenskim y barogrodzkim niemast przydano
o Duchu S. zeby byl stworzycielem Nieba y ziemi, y zeby byl Bogiem, a przecie to
onim trzeba wierzyc. inaczey na potspienie zarobcz, to tedy y o Duchu S. ze pocho:
dzi y od Syna, choway tego niemast obliqaiuy Grek przydawac w skladzie, trzeba wie:
rzyc; bo tak nam S. Dycowie podali: iako na przyklad S. Leo wielki, iako y pospod:
stwo ktore krotkiego skladu Apostolskie^o zazywa, nie przydanie te^o w Nicenskim albo
barogrodzkim wyrazia sie, ale to powiano przecie wierzyc pod strach zabawienia.
Tak choway y ktorzy nie przydaj w barogrodzkim skladzie, y od Syna, winni
ieszcze wierzyc.

Czemur tedy Papier, na on czas, dwie tablicy barz w Kosiele przybic, y zwy:
nym Symbolum barogrodzkim, bez tego słowia, y Syna?

R. Nie dla tego aby sy niegodzilo y nie trzeba bylo wyprawac, ze y od Syna po:
chodzi; bo to artykuł wiary, podany od Oycow S. ale z wielu inzych przyczyn, ze
ieszcze nie czas bylo obiasnienia tego deklarowac, y zeby ktorozumial, iakoby
Lainiul Kosiol miał ganic barogrodzkie Symbolum, ktore niemialo tych słow z:
pocztku etc. Iako tedy Papier a Rzymokiego trzeba bylo sluchac na ten czas dla
Naywyzszej zuierchnosci, od Chrystusa Pana sobie w. Piotre podaney, gdy on oz:
drzil ze tych słow przydawac ieszcze nie przystalo. Tak teraz gdy Papier z in:
szych przyczyn y ochotczosci ozdrzil, a to ieszcze na walnym Soborze Florenckim
(ktoremu nie sy zadac niemoze, tyllio co by Nicenskiemu Aniani, albo inszym in:
keretycy zadac mogli) ze ta exphibicia kusznie sy stala, trzeba owcom Chrystu:
sa Pana y pastelowi Naystarszemu, y Cerkwii ktora sy z Grekow y Lainiulow
representowala, rozum y wolę na to ochotnie y pokornie poddac. Profes barz
gdyby Papier barz przybic Symbolum krotkie, izaliby tym samym iuz ozdrzil
z tym szerze wyznanie Nicenskiego albo barogrodzkie^o skladu. by nam iey.
Ito chwali krotkie Symbolum, dobrze czyti. Ale terz ochoway Boze ganic obiasnio:
ne przysie dluzsze.

Rzeczest. R adbym sluzal iedlich powaznych S. Oycow, co by trzymali y od Syna
pochodzenie Ducha S^o

R. Xijgiby trzeba na to. Ale naprzod mast wiedziec ktorych z Cerkwiz mast trz:
mai za Cerkwicznych nauzeycielow. Na Soborze piety^m u tak deklarowani we:
wszytkim nastadujemy, Athanasie, Hilaniusza Bazylego, Gregorza Bogostowa, Gre:
gorza Nibena, Ambroziego, Augustyna, Theophila, Cyrilla, Jana barogrodzkie^o Leona,
Prokla, y wszystkie te od nich napisano iest o prawey wierze y na potspienie her:
tylow przymujemy.

Rzeczest: widzy, iako nietylo na swnich Grechich, ale y na Lainiulich Cer:
kwiew stara swytych Oycach polegata; ale przywiedz przecie Grechich.

Przywiodz pospoltsze: bo subtelniejszych textow nietylby kto doszedl; ale
y te będy dostateczne. Tyllio przecie uwarz, ze iako sy Cerkwiew stara, z do ktorz

Zainstaliemi Igozylta, tal y Vniacha sij z Laurniki bota. zdzierala dixunicka
Prawoslawny S. Athanazy Patryarka Alexandriey w Symbolam swoym tal y
znawa. Duch S. od Oycy y od Syna, nie uczyniony, nie stworzony, ale pochodzący.
To Symbolum na wygnaniu w Zainstlich stronach Athanazy zbrzyd po Lacinie.
W Greckich listach rzadko nazywali, bota wyrzucili. Swiadek tego Patryar-
cha Carogrodzki Gennadius c. s. red. pro def. Flor. ze za jego czasow Grecy za-
pierai tego nie umieli tylko tal, iż piany raten czas byl Athanazy gdy to
napisał. Swiat cały chrescianski, po wszystkich narodach, ma za nie podczyta-
ne te slowa. Sami nabozenstwa Greckiego y to tylko dixunici sprzeciw. na logiq
to ogladac?

Teniz Athanazy orat. + contra Ananos. Pismo S. taliz przyklady daie, kto-
remi y z draycow zydow zawstydzic noziemy y Grekow potwarz y obta, albowiem
nie trzy pozatki albo trzech dycow wprowadzamy, iako Marionista y manichei,
gdy nie trzy soneca na porownanie przywozicim, ale jedno sonec z jego
obiasnia podobienstwem stworzonym. Boga Oycy do soneca, Syna do iasnosci,
Ducha S. od Oycy y Syna (albo przez Syna bota jedno) do swiatlosci, od soneca
z od iasnosci promienistej, albo przez iasnosc pochodzącego przyrownywaig.
czy nie taliz? Ico pomrukiwaig od wuch porzotkach tu mozo satisfactio nalezi.

S. Cyril Alexandryjski Prawoslawny Patryarka lib. de adw. Ste-
tanie z obudwach (to $\epsilon\beta\theta\delta\omega\varsigma\ \epsilon\zeta\ \mu\epsilon\theta\epsilon\omega\varsigma$) to iest z Oycy przez Syna wyjecha Duch S. Teniz
Ep. ad Nestor. Patryarchy Carogrodzkiego co Bogarodzkiego blaznit, pisze. Poniewaz
Duchem prawdy sij nazywa, Chrystus zas prawdy iest, taliz od niego iako zgoty
od Boga Oycy ($\pi\alpha\tau\epsilon\epsilon\varsigma$) wyjecha, którego slowa significatio barzicy obiasnia Ep.
in Symbolum Sancti ($\kappa\iota\ \pi\alpha\tau\epsilon\epsilon\varsigma\ \eta\upsilon\varsigma\ \epsilon\kappa\theta\epsilon\lambda\epsilon\upsilon\epsilon\tau\alpha$) wyjecha albo wylewasij, to iest
pochodzi. NB. Toi tedy pochodzi y od Syna Duch S. Kogo sluchaj dixonici liedy
sij boig wyznac ze od obudwach, ze y od Syna a nie tylko przez Syna pochodzi
Duch S. Idem l. 34. Thesauri. Poniewaz tedy Duch S. przebywaig unas czyni zas
podobnych Bogu; pochodzi zas od Oycy y Syna ($\pi\alpha\tau\epsilon\epsilon\varsigma\ \delta\epsilon\ \epsilon\kappa\ \mu\epsilon\theta\epsilon\omega\varsigma\ \eta\upsilon\varsigma$) iasna rzecz
iz on Boslicy istoty iest, istotnie wnic y znic pochodzący, iako zgoty technie-
nie swo co z wt ludzkich wybiega. NB. Wyrazne terminy; pochodzi zas od Oycy
y Syna istotnie etc. Toi nie iako dar niektory. iako technie pochodzi y musi
miec bycie swe od otowarela, tal Duch S. od Chrystusa. Pod tym znakiem Chry-
stus dal Apostolom Duchaswe S. toci znaczy od siebie pochodzącego. Wyraz
nie to nate miejsce na Cyril S. Idem lib. 4 contra Nestor. Iako bowiem pochodzi
($\pi\alpha\tau\epsilon\epsilon\varsigma\ \epsilon\kappa\ \tau\theta\varsigma\ \kappa\alpha\iota\ \sigma\iota\varsigma$) z Oycy Duch S. jego wedlug przyrodzenia zostajc. talim
tez y rownym sposobem y przez samego Syna, poniewaz jego iest przyrodzenno, y
onemu spolistny. Idem ad Theodos. On (Chrystus Duch S.) wypuszcza z siebie sa-
mego ($\epsilon\upsilon\epsilon\theta\epsilon\lambda\epsilon\upsilon\epsilon\tau\alpha\ \epsilon\zeta\ \alpha\upsilon\tau\theta\varsigma$) iako zgoty y Oiec.

Prawoslawny S. Jan Carogrodzki Patryarka abo Chryzostom tomo s.
n 134. y Beccus Patryarka Carogrodzki tal cytowal. Przyszedl do nas Chrystus
dal nam Duchu który z niego iest ($\epsilon\delta\omega\kappa\epsilon\upsilon\varsigma\ \mu\epsilon\theta\epsilon\omega\varsigma\ \epsilon\zeta\ \alpha\upsilon\tau\theta\varsigma\ \chi\epsilon\iota\sigma\mu\alpha$) y przyiol narze cia-
to. Idem de Symbolo. Ten iest Duch S. od Oycy y Syna, który wlasne dary dzeleli i-
ako chce pojedynaliem. NB. Iestli z niego ~~jest~~ iest, toci pochodzi od niego. Infra
Duch S. to to Bog; insza dary stworzone, ktore dzeleli. Idem h. iterum notis daud
tomo s. Widzisz zrodlen wody zywej byc Boga, wodę zywa byc Boga Duchu S.
zrodlo tedy wody zywej Oiec iest rzeka ze zrodla Syn, woda rzeki Duch S.
Iako o wodzie zywej do tize sij mowi ze y zrodli pochodzi, albo przez rzeki,
y sposob wiele roznosu, tal mowi u nowie y od Duchu S. iz teze B.

skicy natury będogo, pochodzi nie tyłko od Ojca jednegu, ale y od Syna y przez Syna.
 Prawosławny Metropolita S. Bazylu wielki. lib. de sp. c. 18. przyrodzona
 łuboi y przyrodzona swiętości y Królestwa godności, od Ojca przez
 jednorożone Syna na Ducha S^o przychodzi. N. Perzel Bostwo, to temi sł-
wy to się znaczy na Ducha S^o przez Syna przychodzi, to Duch S. bierze to od Sy-
na ponieważ przez Syna, musi od Syna pochodzi. Tenże in Psal. 32. dekla-
raige, Verbo Domini (ali firmati sunt, et spinta oris eius omnis uirtus
eorum; Słowem Pańskim nieba zmocione są, a duchem wstępnym morze ich.
 Gdzie się trzy osoby wyraża. Pan znaczy Ojca, Słowo Syna, duch wstępnego
 Syna owstępnego; bo iako nawsz duch pochodzi zyst y przez wstępnego, tak Duch
 S. od Syna Bożego. Tego wierze na wyrażenie Trojcy S. Ojcowie S. prze-
 ciw rydom y Anianom zazywali. Jako sprawuige Słowo w mocni nieba,
tak Duch Bożki który od Ojca pochodzi, to jest ten który zyst ięgi, zębi
nie jako przychodzi z cęcy y cos stworzonego rozumiać, ale iako z Boga
naigęcy osoby chwalić. N. Ze Duch S. pochodzi od Ojca ale także też y
z wstępnego który są Synem.

N. P. P. Vizunici iako to małozey wiary od starey zatyck S. Cerlie-
wayck doktorow, chwycili wasie. a co wasze za zbawienie przy bluznierstwie
sę Cerliwi wigrac. Wercie wsere nauky so Paula ad Rom: a godni są smierci
nie tylo ci to to czynig ale y co czynigęcy pozwalaig. Wszak na Karanie
z aduquig nie tylo herztowic ale y co się wigęcy do swawolney lępy.

Rzeceoz. Jasne jest pismo Joan 15. v. 26. ze Syn pochodzi tyłko od same
Ojca. Gdy przychodze powierzać którego iąwam postę od Ojca Duch prawdy
ktory od Ojca pochodzi on swiactwo da omnie.

Q. Nie sto spor, cęsti pochodzi od Ojca Duch S. wieręty latolęy, ale to
treba pokazac ze by wam iasonym pismie napisano, od samego tyłko Ojca
pochodzi, a y nie od Syna. Bez tego tyzigęcie miepic y pisma S. Ojcow
nie do rzeczy się przywodę. Konsequency też niemaz. mowi pismo od Ojca
pochodzi. Ergo od samego y nie od Syna; iako gdy kto mowi. Prawda ze Siom
na Ojca, Ergo prawda ze niem a Matki; pochodzi swiatłosci od Słońca, ergo nie
pochodzi y od promienia

Q. S. Syn Alexandryski pisze tak nate słowa Jana 16. c. 26. Albo
wiem gdy ducha prawdy to jest swoim, bo on jest prawdy, paracletem narwał
ze on od Ojca pochodzi rzekł. Bo iako Synowski Duch jest przyrodzenno
wnim mieszkaigęcy, y przez niego pochodzęcy, tak y a prawdy Ojcowstym też
duchem jest: ktorym zaś duch spolny, ci zaprawdy odlicie się nie mogą. N.
widzię iako Syn S. z tych słow, nie od samego tyłko Ojca, ale y od Syna y przez
Syna (choiay tego, przez Syna, w ewangeliey nigdzie nieczytać) Ducha S^o po-
chodzenie wnosy, a to tego Ducha który przyrodzenno w Synie mieszkać. toć nie
dara ale osoby, bo dar stworzony przyrodzenno w Bogu mieszkać nie może. A ten
Syn miało narwał, iakos wypręczytać ze Duch S., istotnie z obuduch, od Ojca
y Syna, także od niego iako zysta od Ojca.

S. Augustyn tract. 99. in Joan l. 15. de Trin. c. 27. l. 23. contra Maximilia: c. 14
daie raig cęmu Chrystus mowige qui a Patre procedit, ramilerat et Filio, al-
to ex amobog. Jako bowiem gdy rzekł, Moia nauka nie jest moia ale tego,
ktory mię posłał, nie zaprał ze to ięgi była nauka choiay y nowi nie by
swois, ale Ojcowstęy: tak daleko barzicy nie zaprał od siebie pochodzić. De

cha S. gdy rzekł od Ojca pochodzi, nie przyda się, nierecznie pochodzi. Od-
tędy tedy ma Syn aby był Bogiem, od tego ma żeby od niego pochodził Duch S.
gdyto Duch S. od samego Ojca ma, aby też od Syna pochodził iako od Ojca.
B. Widzisz iako ferliwuy Doktor rozumiał słowa S. Jana. Gdy tedy nie
słuchasz tych Doktorow, iako prawdziwey Cerkwie słuchasz prawdziwie?
Iako niebędziesz podobny do Poganina y użdzięsz potępienia.

Rzecz się o nowie naktis wyznaniu S. Hierzeia Apostola. Duch S. po-
chodzi od Ojca y w Synie przebywa, aby się pokazał być ieden duch w Ojcu y
w Synie, ale to jest iednorodzony Syn co y ten jest który rodzi

R. Dobrze jest, ale gdzie się ta wyraża, że pochodzi od samego Ojca, czytaj?
wnieci się też niemożę, w Synie przebywa y odpoczywa. Ergo od Syna nie pocho-
dzi. chyba iako *laculus in angulo*: ergo pluet; od drzewa wynika y po-
chodzi naprzykład owoc yna gałęzie przebywa y odpoczywa, a przeciw toni
nie spada, aby y z gałęzi owoc nie pochodził.

Jeśli Duch S. nie pochodzi y od Syna, tedy nie jest to rzecz iednorodzony
Syn, który rzecz y ten jest który rodzi. Pro Ojciec który rodzi jest rzecz od
której pochodzi Duch S. A Syn iednorodzony według dziesięciu nauki
nie jest rzecz od której pochodzi Duch S. A zatem to nie jest iednorodzo-
ny co y ten jest który rodzi. trzeba tedy wierzyć według wyznania S. Hierze-
ia, iż Duch pochodzi y od Syna, aby się pokazał, iż to jest iednorodzony
Syn, co y ten jest który rodzi, względem ducha S. obłornu ta rzecz. Przytatem
ia y inne teksty Panow dziesięciu, ale także nie do rzeczy się przywoły-
wać nie widziałem. jeśli metal, mech gołazny znamienionymi Cerliwuych
Doktorow y Stożig, a obawym, partunant monteseti.

Moschi Gaii filii Candidatus ad Regnum 112 113.
Polonia

Inter Poloni septem Candidatos adnumeratus à nonnullis Magni Moschorum Ducis
filius, ex cuius promotione maxima obventura Reipublice commoda fama per viciniam
tum scriptis vulgum, quae nullo licet iurata sit fundamento, sed ad impendendum duntaxat
sub specie boni huius ingenue Absoluti, et Imperia Electorum ad Regni Ma-
gno Ducatus Lithuaniae promotionem consueti Schismaticorum fraude adiuventa, et sim-
plicitatem aures instillata detegatur. Attamen, ut qualis spes in ea fuerit sub,
et quae probabilitate utatur, evidentissime constat, ad examinis trutinam obiecta
commoda reuocari fas est.

Quorum primarium et plausibilem exitum. Moschus per assumptionem in Regiam
Poloniae filium filii ipsorum Principis Romanae Catholicae Ecclesiae iuratus,
et vera animum quadam Poloniae semper in veritate fidei, et amoris ad-
haerens.

Agnoscat Moschi nichilominus huius nationis erga Catholicam Religionem singulari
indiviam, et illius propagandae zelum, eximiam. Bonum idcirco Sanctae Dei
Iudicis obstruunt, ut peccati aduersus factis deiciant, utrum sperare agerent,
Verum quam illis placendum sit videamus.

Eccliae Scriptores omnes (omnibus tum profanis, tum etiam Ethnicis) quibus
sentiant, et testentur de Vera fide, adeo candidis compactum est, ut superuacuae
probationem breuitati insequendi, satis duxerim praetermittere. Partis contra
vix est, Ecclesiam (generaliter sumptis) postquam à Romana Ecclesia Schismate
facti defecerunt, nequam vel rari illi quidem modo inire ad huiusmodi, sed necesse
controversijs, eorum etiam in salubres, a subijs, atq. mendacijs ipsam semper ag-
gredi conatus est. Qua de re fate agunt Cardinalis Baronijs, et iston Ecclie
sacrae Annales passim. At a ut salutarium veteres Ecclesiae, quamuis adferent

Modo propius ad rem nostram accedendo. Quis adhuc hanc Unionem pro parte Magni Ducis promissit, aut firmavit? Quis de ipsa spes fovenda est. Si Moschorum Dux Regis licetis pluribus ab hinc Mensibus in hanc rem sibi consensit, nedum saltem fide annuere, sed neq[ue] responsum ullum dare dignatus est.

Est admissio velle ipsam suam Moscham Romanam Ecclesiam unice, et Schismate solvere. Habes ne ipse et in argumentis, ita et in animis Sacerdotum omnium et absolutam preedatorem, adeo, et ipsius reluctantes legem fieri valeat impone-
re, et hunc hinc presentis annis rebellis Status spiritualis contra ipsos.

Preterea talis Unio nisi auctoritate Summi Pontificis, et nisi gravibus colloquijs Commissariorum Sedis Apostolicae, eaq[ue] prius consula minime fieri possit. Et cum usq[ue] adhuc circa hoc nec minimus verbum postulerit Moschus. Est ne viani tantum sub spe ad Regis capessendos faceret ad se veniam Schismaticus Princeps, vel sub palliato suo ad schismaticam Romanam Religionem convergens, instructionis in ea, et unionis procuranda preedatorem frangendum Interegrum, suspendenda Regis Decis, et ordinum alia subyanda Legibus. Sanè ex his aperte liquet in deceptionem consueti, et Regni coactum Uniois Unice a Moschis emissam, si tamen emissam.

Sed propiciamur ulterius. Proponitur adsumendus in Legem Moschorum Dux as plus, nondum firma etate vixens, qui non propria sponte, sed Regni amplissimi captandi studiis schismaticus efficitur. Hoc pacto, nemis infirmis ibit. Politiis tantum sine amplexu illi schismaticam Romanam fidem, sine cuius possessione esse Schismaticus huiusce Regni vixit. Quis erit quæso Sponsor, quod ad Regem Legem admittitur Princeps. Quis erit quæso Sponsor, quod esse ante sanctam Romanam Ecclesiam in Mater, qui vere sit regeneratus

cha s. gdy rzecl' od Oyca pochodzi, nie przydaigc, nierecznie pochodzi. Od-
twa. tade ma s'yn abt' b'w' Bawiem. od tea, ma rzecl' od niesz. abt' s. i. d.

agnoscebat? Quis primus post Menseb Augustus in Regno Poloniae persecutio
fidei sibi aueret? Quis ipsi donec ad maturam aetatem perveniret Regni Redor ab
invidia assistet? Qua diffidia in persona ad maximum huius manus adendum
eligenda? Qua acta, quae demum sicuti Bella, ex hoc inter Opimates no' orire
tur? Siquae enim sibi qualemvis sibi Princeps Electus prebenderet, quae
Regnum non existeret, non ne ingens inurgeret periculum, ut iunctis virtutibus
cum Casaris filio, et ablo Muscho unius totum Regnum cum ecclesia Catholica
Religionis perfunderetur, evertatur? Experimento namque patet peculiariter
esse causam in Romana Religione odium, in quo illi specialiter adhaerens qua
ratione parum ee' illis pendam. Bohemicam rem s'ongressus instans.
His addo quod eueniente casu successibus in auctam ditione, periculum
esset, ne ipse Regnum acquisitum propter paternis et honoribus Imperii
deserere, vel tam vasti Dominionij acceptione, et sicuti adeo s'omnibus modis
evaderet, ut in summum discrimen Religio, Regni Sum, Libertas, et Privilegia
legi adducerentur. Proterquam quod diffiditine q'ue s'unt moderata Im-
perio: sed dicantur natura ad absolutum traheretur.

Premissa Religiois ammodo accidunt speciosa Muscho Bohemae ratione
Sarmaticus Regis ingente' virtute' ex promotione ipsorum Principis proventur
suadentes.

Quarum prima est. Accessurum Imperium Muscho' Regis Bohemae:
Et hoc s'unt verendum non est, ne aucta s'ententia, ut et armis Bohemae Carbo-
niae Muscho' Bohemae (quod absit) credere ageretur? Probabile s'iquidem de-
tur, sementium semper ipsam Principem Latinam, natales solum, quam
acquisitum Regni. amove prosecuturus, praeteritis eius s'atibus discente experientia

Zygmunt III z Bozoy Łaski Król Polski Wielkie Księstwo Litewskie Ruskie Pruskie Mazowieckie Zmoydzkie Inflantckie, a Szwedzi w Polsce Wandalak w Szwecyi Król.

Wolony krewne Nam miły. Od Sat iur trzodziestki na ładowym niemal Sejmie Rus z Kosciolem dñm Leczmiem wrednosci nie boga prosic nie zmykla o wposuienie Religii swej, a Synodow skute czyned do wposuienia nalegcyel które im Wnioskow podawaly y przytuz szeszemy byz rozumeli niegrajni morala. Takym do wposuienia niemy przytuz memo gto, chozacz tak niele forsakacji na kied omiz sami affectowali nyprisanu jest. Teraz dognie w na tym Sejmie, albo razej po Sejmie, sami motu prawno Wnioskow w tym nadowac ju wrelu, zeby nas dypno pozwolili y ugnow sami sy z soby na to zgodzili, y by zgodz y forma swej z obustkow podawaly, ju tym prawno nalezili, y opoz wolenie nasze prosili. My pragnemy z ba wie ma ducz tudziech, y chyo widziei gruntownie wposuienie w tej Religii, na ktoromy Sanskom od Pana Boga a Nam pomendnym wiele nalezy, chyo prosimy to im pozwolili. Synodu taki czas, na iakim sami zgodzili, to jest dwochrestego omeys Octobra w Polku terazniejszym, y Miejsce Miasto Lwow, ktore omiz sami sobe obali narzeczyli my Umowaly z matley Cancellarey wydac y do Wnioskow wnystruch kownyby to wrednie nalezalo przywiesi w karcach my. Tego wiez gto potrzeba, zeby i ktorzy by plehoicy Przechy nietych Ducho umi ale, i ietey starania swego do tego przylozili, iakoby te fakto bre ju boga do tuby swego byz przywiesione konca, z urego by byz Pan Boga ju chwalo, y Leczni widzyc byz z tej strony w polowu wconsentowana zostala. Chyemy tedy miejsce W. W. W. aby sobe tej przytuzi Pana Boga przytuzi, a sam na tym Synodzie Peremnym Leczmiem na ten dzien narzeczyony osoby swy stani toj, y drugich, kpryell W. W. mozesz do la- cky Wnioskow z soby zanggat. Krol P. Boga miły, Krystian Bozemni y Religii swej wyzterbra, y Łaski naszej godny Wbygniz W. J. Karemuzachy ni zy wozmy do urego od Pana Boga zornia Przan w Wnoscianie Dnia XXXI. Mscia Maia Polku Sanskiego MDCCLXXII. Panowania Naszo Polskiego XXXII. a Szwedzkiego XXXVI.

Sigismundus Rex.

Przyniela na Synod Bneski zornadzonym

Zygmunt III z Bozoy Łaski Król Polski Wielkie Księstwo Litewskie Ruskie Pruskie Mazowieckie Zmoydzkie Inflantckie, a Szwedzi w Polsce Wandalak w Szwecyi Król.

Wielbnyim w Panu Bogu Oycu Metropolicie Wladychon y insze mu Duchowienstwa na Synod Bneski zornadzonym Łasky M. Koscioley. Wielbni V. Nam Miły. Tak iakto scie os Nas W. W. prosili, aby my W. W. Synodu do Bnoscia zornadzxi na ten czas pozwolili

radzimy

suar deuote suscipientes et de b'ra honorificentia prosequentes tuis monitis et man-
latis salubribus humiliter intendant. Ita ut te in eor deuotionis filios et ipsi
in te per consequens Patre bene uolum inuenisse gaudeatis. Vasa illa autem
quod te debitis honoris prosequentes tibi fidelitate et obsequio, nec in consuetam ter-
ritiam et dura tibi ab eis debita integre ex libere curet. Alioquin sententia
sue p'dnam qm rite tuleris seu statueris in rebelles rata habebimus et faue-
mus aut hoc redas usq; ad satis factum e' condignam inuis labris obseruari
Legamus quoq; et hoc tamur attente Carissimu in Christo plurim Nosstru
Sigismundum Poloniu Regem Hungarie quatenus Te ac ipsas Ecclesias Chri-
stianas et Halicid' tui cura commissas tuis pro No'ra dictaq; Sedis reue-
rentia propensius commendatos in amplexibus et conseruandis eandem
Ecclesiarum Chouens et Halicid' iuris tui sui benigni fauoris auxilio pro-
sequat' quod te illis fidei et iuris in credito tibi cura laborabis et pro
Deo p'p'io prosperam, ac eidem Sigismundo Regi exinde a Deo pennis
vita p'p'io et a nobis condigna pueniat acro gratiam. Ac insuper propter
paucitate personaru idonearum in illis partibus Lutheranu qui propensius animi ad p'p'io
et inuione Sancti Romani Ecclesie sedere aucto quoq; notitia qm habemus tui u' inu' et pro
curatis, utq; statim hunc in ipso Pontificatu dignitate episcopat' decentius tenere valeas
motu proprio, non ad Rea vel alterius p' te nobis sup hoc oblat' p'p'io instanciam, Te
de No'ra mera liberalitate Teu, quod est postquam in rim pro missiois et defectiois
dictar' pariter p'p'io seu quasi regimini et Administrationi No'ra Chouens
Halicid' Ecclesiarum p'p'io et illar' bonu su Maioris partis ear' aspectus
fueris Vladimirensis et Brest' Ecclesie p'p'io et inuice unitas quib' p'p'io
cum p'p'io Chouens et Halicid' Ecclesie utrius quoq; aduicem retinere. Hanc p'p'io
p'p'io Chouens et Halicid' simul Vladimirensis et Brest' qu' est n' desinas Te dictis
Chouens et Halicid' Ecclesie p'p'io et inuice unitas et Brest' et
claud' earum existas, illar' singulis p'p'io libere ac licite valeas authe-
ditate tenere p'p'io de p'p'io d'no grad' dispensans decernentes Vladimirensis
et Brest' Ecclesie p'p'io, propterea n' vacare unum quoq; et inane, si secus ag-
quam quavis auctoritate scilicet vel igno' rante sup his contigerit auctari
volumus autem quod anteqm regimini et Administrationi Chouens et Halicid' Ecclesie
p'p'io in aliquo te immisceas in morib' venerabilis f'is No'ra p'p'io Ep'is Legatus
ad p'p'io Sigismundum Regem No'ra dictaq; Sedis cum potestate Legati vel Nuntii
No'ra et d'no Romanu Ecclesie nomine fidelitatis debita et obsequio inuicem
formam qm sub bella No'ra mittimus introclusam, ac formam iuramenti huiusmodi
ate huius p'p'io nobis de verbo ad verbum per tuas partes liras tuo sigillo mun-
tas per p'p'io Nuntiu quodlibet deservare curet. Nos enim p'p'io p'p'io

pure

per eadem patentes etiam mandamus Quatenus ipse a terzija par...
mend. Sicut Romae apud S. Petrum Anas in caracorum S. ca. 1719. 21
Decembris Pontificatus N. Anas n. n. n.
J. Jan. Montalms M. Vestrius Barbaricus

Instructia Panu Lushowskiemu do Torunia na Synod Ewangelski
Leczy na d. 21. Augusti.

Niechbyresiq moni glus Panisli niasto na mierzchu gory stojcie, nie zapalajcie
dureci, y niekryiq rez pod pusto, ale y owzem na kielbazu stanraj, aby wreczliu
zawia byta y smecita. Do tego czasu nie bez tego aby bez wreczuy tego wiec nie byh
wiadomi, ze rzecze gdz mi tak przyczyta nielha nie byta dana raku mi teraz nie
iednq dano ale bez nallas Duchownych Naszych matu bawraj, a jogyotowia wrecz
nych Luda nallas fortelnie potarimonia slypne, bez synodu, bez rady Naszey chytne
lobne mi te potrony przytudziszoy na nas bez nas wadziszoy na kark Nasze woadsi
h, bytem y niatem iq zawoze bez wzela hrejsu jubo zemia y matu jwrozony pray
Lchm bawraj - Lchm krajowq zasny wlasny, feraz y owzem gdz nam tak nielha przy
czyna dano soscine y tak dresiq ciow joni nioisoy jony dchm byds jako i ktoraymsy
iq dalszy Lczymian, a bawraj Lchm fremoniami sweni z Lchm jrestawaj, Lch
m hanc khrystowzenie z bolenia Naszym zwlaszcza gdz nie ktho Lchm ale
y wsczystum Religiom Chrescianskim idzie o ostatek wltowci y swobod. Iz h
Moi Panowie Lczymicy a Lczymicy fawshcami lip narwansey korego sto
wa nigdzie w jwsonie dym nie niaz, fawshcamy, Lchm to fawshka fawshce
do Nas wawiszoy fawshce, bawraj wawiszoy sobie go pray wlaszcza iq Catholi
camy iq nazywaj

I K. M. Synodu fremni y jwboznemu Panu wltowca confederaciy nam
wsczystum kraymai jw niadajq to bydz za gnech ni bawraj zetho rest dalko
nigloszy gnech Lchm osani, nie dreszew jwrajji, a ruz darszy iq Panu Bogu,
to nielha P. Chrescianscy ale y Lchmicy znykly iq kraymai, a kray
jwrajji, nie dreszew hanc, Monarcha jwrajji, fawshce z dorem, abo sba
ceniem fawshce fawshce fawshce K. M. Nasz Mbnj Lchm redney tey sprawy
jwrajji, jwrajji (wrecz boze meday) nam niiny kraymat, tey bysmy y wewraj
jwrajji jwrajji wltowca y smecitach Naszych musieb zwrajji. Dnie
to ia raku ni zawoze byh Lchm Lchm Ewangelskim jwrajji, jwrajji
y teraz restem tak chytne, ze bawraj Lchm krajowq zasny wlasny, fawshce
Lchm zasny wlasny, y sreb boze gwalte zabiego, tey bez swe fawshce

D. Sore

ga prawda y zynot;

Di Tor Nas w pramie w Nowy Kalendarz, czego my też po kregar Dmy, sibi, bo ialso crie go Boze meday nay marey sig, postuz niemy, w redney rechy przyzwolomy na iel cententig, ale choz w nay pibney za est mutao, do przyzwolenia tedy, est szkodliwa pudaemy y rego puda censury, Wm aby wie y w tym kam Wm razay h radzi; bo y pismo 5te na to Nas nauka y wedle bregu niebieskiego y Trimskego, ktore to S. Bog iasnie oharznie ze S. Wm Lanohie Seymiatle barzo Inym Kalendarzem ny krobly h, y postolpzihi nie redno - postanowionych pism, ale tez z Zaklas niebieskiej y Trimske y zymotow. Lanych ram na pozynienie od Nay ny z rego Boga, a co nizszego ze S. Wm Kalendarz, malo me hard ego zolusiq od miedia a od miana hard a est Bratowia.

Stego ni wadzili by Wm przedz, ze ni kroy Wm ialso tudzie pobozni, a ni mal wozysy ale chnie by fermi zezomazig parat raho Ducho wozemi ialso za Dwy ny, redno z brniami chodzie tabie Nadeymitach na Seymach Dosty Gypz Trimbua. Dornadaxst sego Krahowsku Seym, a kroy na nim byli mogy Wm a zezozgpa wy dai. Tabie y Trybunat raho to est po brie bna redb, zeby tudzie z wozstah y z cechu u Wm bywali dla wozytchego pnestroy pozystozny. A nie hlo ia wy se tudzi w ryl hu krahachy zimiech Polshich Krahach Wolyshich Polshich Lwowshich Snie my obshich na Bielzy Rusiy w Litwie Gruziny Maszay kroy pramie z melkoni zatros Lenem (y dyp idzie ni Orato ani o margfros; ani o z bowne; ale o Sumnienie a o z bowne Duszne) podburaw. Ze nie hlo z radow tudzie na to miew, ale pozozumiewat Inowic ob Krah s taw y na Seymach o to b tnie gypz nowat sig chig. To tez Wm razwie wredziec od Wm zeshow o hyl grachy had Duchowinych donedrat pias do Wm Duda Podkancelerbeg, raho y Senatora y Sebestarba przy siggy obmag z anego gray Wm zawozemiew charygey niezanie chat, aby sego Krah imieniem Krah Dm Dm Dm Dm nie zamiechat pnest bregar sego z po mnowici Senatorshrey iahoby pnest b tnia hlio osob Cehlich tak melkie rezy bez Seymu y wiadomosci wozytshrey Dostey, po nichu pnestno. Confederatkiy. y wozytshim w b tnowici Maszym pramem pozostahym ob warowanym Stanowione ni byty, Na co reszibe responsu mui nie razay.

Abozach wola Laska S. Wm kogo od Siebie na dy pod Nasz wyslac, est hly pod dny Lure, bo rego my sig spodziewamy, tedy manowicie pnestemy, aby red Wm z groy Wm modhu siebi deputawat razay h Wm S. Ladoms kregy przy leglegy Gyn hu Maszym Krahom, raho y Sam S. Wm nie bopznie od sego.

A zdato by misiq aby S. Wm widzgo po czas iel nad chodzych Na Nas barzo bu onych inzych sech tudzi od siebi medonucaly, nie od ganiabiy onym nierto redbly, ale razwey S. Bogi pnest, aby w rednowici z niemi S. Bogu chwale odstawali.

2

Władysław II z Bojczy Łańcut Polski Wielki Książę Litewski Książę Ruski Pruski
Zmoryński Marszałek Inflancki Smoleński Siewierski Jerzymowski
A Szwedzka w Göttski handt 1589 R.

Wielce miłemu i Dobremu W. Nam. miłemu. Wypisowi waszemu za Łaszą Bors od postro nyck wie
prawy i ust. Państwa Wasze, Na przy szym walcem przez niedzielnym sejmie, x y w z
abyśmy to wszystko rozłożyć, co kolwiek w tej gwałtowności iniquitate, z kłoby swy
wypadło, y konsultacie in futuri tudnie mogło seymowi. A że rozprawa między ku
sig z Unio wana y Disunion wana, słu na seymach czasu braci angielski, lubo to in z
y media przez nas na sejmach węgierskich naszym wypisowi i nam na nowione gład do
znaliśmy iednak na sejmie przeszłym, jako epecucya iud tudnia, a Państwa
w przy szym czasie sejmie tudnie gładzie. Zawszym zyczymy aby W. przed Ter
minem seymu Ręps, tak z Duchowienstwem jako y Stany Święte przedmi w Unie
y doyciem zmusić się y sposobow chwał poszukać, cesi zupełna zgod y iedności mi
dzy W. w wzajemnem doycie mi moce. Do przy dzierzymy w postu W. między sobą
omni modo nie z gładzie, postu słońca słońca gład, prawem wograc y roznie
impediować gładzie. Wiemy w najprzedniejsza gładka W. gładzie o postu zezensko
które Disunio oddawiaj Państwa Łańcut Polski, ale gład sami Unie ca
się z samą słońca dziato y tenaz dzere, snadnie w to potrafić, ze saluis Sui bus Patria
chłoby mogły to przegładem Moskny y innych Państwa mić doma freg z in z za
cggain. Wzajem W. przez miłce Boju miłce, Łańcut Polski, London Lu
słre mu w Unie doyciem iostnie, a Nam w podawiających obaczyl państwa gład
Łańcut Polski 1589. M. S. Augusta Łańcut Polski M. S. 1589.
Państwa Łańcut Polski w Szwedzka czwartki A Szwedzka 1589 roku.

Władysław Ręps

1686

e
cy
u
z
to
y
n
y
q
by
ie
ro
co
nar
za
vi
y

ie
sta:
w

i:
t
ig)
e
u

151

Handwritten text in the left margin, possibly a list or index.

Main body of handwritten text, appearing as several lines of cursive script across the page.

Handwritten text in the right margin, possibly a date or reference.

Large, faint handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a concluding note.

przyjśćby zgodzie i synodowaniu, Declarat misie perokimij pishchym
 słowj iako żydy jnatym jest aby ten synod od prawowatich iakoz upo tyon
 szkerosi swoje oswiadczył. Potym Jacobalem do Kijowa nancie rozumia to m
 ie szlachty jetro alisii niemasz żadnego;

Nazajutro uż w dzień Piotra i przyjaciel Ojciec Dorecki i Ojciec Archi
 mandryta Do Kijowa do Cerkwie prawowanej Soboracy, tam celebrowali i
 wszyscy wtaoyhowie, ktoru tak sła było że sie w cerkiewie nie zmieszali
 najmniey Klado było pięć set. W służbę Pansha przybył Pan Podgock
 Bractawski i Pan Dzywiniski a Pan Pisarski Krowulski O Wąg Swojed,
 mieszkal, a Pan Czerni dalej niogo nie było. Nakazaniu Zalecono Synod
 i opowiedziano że Posta Kró: Ję M zarab podobnie przyjmować będą.
 Postużcie Panskiej Ojciec Archimandryta Wszystkich dosiebie zabrat
 ym nie prosit, podobnie zarab Wobrona Boersano jam szed dogospody;

Baczynacie Synod

Debrawszy się wszyscy obrali Marszałka Pana Dreminskiego y dnu.
 15 jego Zducheniensewa: Posta Wtaoyli Twowskiego Korndzieic, podob
 dek uchylniszj pomnie tu prawni postaj. Jednom wyszedł do Cerkwie
 Moracy postredyżi że niemata tu pa bezang postta troie drów do Cer
 kwie ostaj pili, poczeli zamynhać, oni ni dali, prosili żeby sie nie cisneli
 powiedzieli że nalaży, bo owioru y dicit przy ktoroy umrom y że post
 so zwojska, Ja zaradzzy miejsce swoje Prosim aby uszaj pili
 bo y nudy ja dignitatem Ję M ^{zostaj} nie nie podobny i Pp Korakom bon
 werba datem że są ludzie jidobni ochylni postredni aletu nie
 plac. żeby sie tu cisneli. Odez nalsie Pa Lakoda y Pan Supron
 oratorowie że są lagaty i prosimy abyśmy byli przywzryblim łony Słody
 Ję M y O Kó Ję M a. chowolnje mienamy a bsmu bę O Wm Mitas
 iany Panie Postaj Nie mogto być jnatyż Cwi do acla maty zarab obem
 pieszdom conditionaliter ab jond ora zostali, atym nazali uszaj pili tady
 pozroły Haszto krzy kneli wygnat Pan Supron uszaj kies, Jam tez ka
 rat pozamy lae drów y jedelady bę u rozdyed drów jodil tu Dopisro
 credens Ję K Ję M do dalem i pro postaj etoz napismie posyłam bebyni
 lom.

Poprosztyj respons dali Panowie Marszałkowie Coby niszj Consilium

starszym Ductorem starostą aprobi abj dōmtra iad Consultatio. Ze na sed
M P P szlachta obelwao musza Woziebnu tarli Kio Je M oswiadylisig:
Dnia wtorecznego mieli sup Janie Starzij Bshakę B oycu Boreckiego, a Kozak
y niewytrwali poszli y tam domanasterza, ad dali list do oycu Boreckiego
ktory mi acbo przedal zarad dogospody y dozyci Pielni postlango Nutentice:
Potym zeszlisic do cerkwie soborowej y wicshah awszyszy byli byli consultomat
bezem nie, iam slat zomito obelwadi, potym postali miy proszoc dosny:
s Consultaty. Nie zastalem postaromu ni logo z szlachty. Zostalem
ainz ~~Wotnie~~ Je M Ociec Archiman. ten uotomat syndowai, potym
z milenskiego Bratstwa y i Syndowai, przyszto na nowslic / postow
pobeli oppugnowat daiol ratie swoie ktore sa osobno concipowane. po i
Wotum prositem ia o audientiam. Refutorem rationis onie ia lo to ma osob:
nym Philippie postlam, zatym powsta li styet, idni syndowai drudz nie,
Trzeciego dnia Je M P. Pajoch Bractawstij y Pan Dreminski, Senten:
tie swoie dali syndowai Bshakalisie przytym ze wprostetaty dotanis no
jes do P P obnatekow officiaruigie iustificowat, y iustificowatisie ote
uniwersaty (tego now) nie neguiermy ze smy poswaldi. y lu bo to poseymio ale
ze z szlachty Bzodij y poleru, ty lo oppugnowali. zena uniwersaty takie
poswaldi. Kozak byli zjedone s conceptem Constituty de horeytie
popisali y produowat ten seryp ukabniol. roznose ze tam na:
wspokorenio nas robrozniozes, a tu uniwersale Synpliciter na sidom czenie:
die B Mosiolem s Przymisem syndygrawstwy ~~podobnie~~ Zaspobno
zjedoy offeruigesia W uniwersale Do X Je M. zachym iesli to Kozak
Bakowickij effectit tuius nie przyrobie wnoe zostawioze nihilominus, te
wad dawali credendawszy ad ta ytem slym pt podpisany. atyca uniwer:
salow ostredeli swoia protestatig syndowai, iesli ze nad iedne kto zpanow
szlachty Kozak obelwawioze iesz ob dōmtra rozeszlisic sty del. bera:
tig bez P P szlachty niamyli syndowai abonia, aiuz bylo pozno lip:
dyne ruszyc mieli. Powiedzial ieden Kozak (Bosuyes zawsze iak
wycadzie na isnetoy Wgto. Budet Unia Hospodarskij, ta y Borec:
kiemu takata iak woztoni pierzej / coslyzoc Je M ociec Archimanoy
zaplatat, a onowugi y do lha malo niebleiat, bo banim stozge wdel to
jam rdelit niegodisid to P P Motyij trzeba zed byt taki harany,
res pot, mshueby lusze. Postowic i proszoc a hultat tui piami taig
y groza, ta lo nadobrana Wziolwszy, rozeszlisim sie Ociec Borecki sam
Wnioas tyde szym nie nowat do Boreckiego Jachat Bzocem Archi
Mardytz

mandrytoz: *

Tamże swartego dnia baczac niecierpiąc szlachty niemasz Kozakow coras (niez)
 postali proszyc domnie zeby on donies iachat do Monastera Pustynskiego
 Kholmij przyjacbatem zastatem tyko Czinyrzyes, a wladychow Bni mi
 y P Poddendha, a P Drevinskijs P Pisarda Kozowskijs P Gor
 nika, skorosmy Zasiedli y inconclauu bezynit domnie rdeś zpatczem Ocie
 Borecki ktorej ta summa była. ze sam nie wiedzac com mial bynie dalej dar
 uszy to douwagi zejes M P P Szlachta protestacia bezynili anie przyby
 li a Kozacy groza y nadzysza strog a proszyc samego mnie orade co dalej
 Czynie dawat ten ia takie Danie, ze to ty no Particularnyj Posty obrac
 naszy no Generalnyj abt in conclauu instructio y puncta uformowac
 wbioz uszy co starzyes y miedzyes populo niedwiorba sie temu. Kozyl
 neli popi ze nato nie pozwalamy dnuj sas Consideracjos to podali, a postami
 kto bezie po wiedacze ze tam nie bylo Ducdownyjs ale y szlachty pbr rdeba
 obrac kogo niemaß, P Przegoch y P Drywinski Wymswilicie ze my
 suspecti, trdebanam Inosi z siebie reputaciq te mdugies, Dotego
 ze tam Postow trdeba niemato, co wiekza ze y periculo sum za Eni
 wersalem przyuatnym robic po insza kiedyoz Constitucia była ab

Owo nie wiedzieli co dalej czy nie. Ja postredozij ze iuz ty no rozor wal
 przycedzi, powiedzialom ze iuz dalej y inconclio nicoroge ofi. Zym
 yde daczis Am zandutal wielkiego daremnie nie obraca ci y b tie
 Itak dalekich krajow ziaczali z Kozaj Kaplani jaw tym posty Bnian
 eta y od Ducdownyjs y od Kozakow z iuz Bekariq dawno dawna
 ducdownyjsie co tak stugo Byniq ze niemasz, Itak iaczali iam dia
 chat do gospodij tamze whole stanalo to ze bez szlachty trudno
 syndowac (ale y Kozacy w bdy dopensasy) y protestowacis ze ex ynde
 synd nichonchysia, Postali pomnie proszyc Pan Cernik bezynit dom
 nie iako Marszałek y domone y z y zani Kozacki od Kozoru dekla
 raciq ta suma ze kaplani tyko doprawit Ducdownyjs nalezo
 ale wolnosiani stna p lachochimi aty conuanta wdebyota prana y
 Detedy szlachta nietylhosie niezaczata ale iefese pmluserant uiam
 protestaciq super idere przydzia. Tandem protestualisio ponstawszy Je M
 loice Archimandryt zed suat syndowac Apotym Generalom protestaciq
 Wszyzy bezynili Gmoryzysie Esoba. Tamze whole pder byca Borecki
 zalosnie pdek tadaciq tak daleko drze obogies ludzi y Kaplanow aze

+ takze biece jirez y P P Mieszcjanie biledzi, y pwrli ab y im dal, ynter
 abstaciq obruciatem ty, pojim walem prywatnyj byca Archimandryt
 y Nilonchim, ze chieci szredowac

infectis. Petrus sic Roziezdania ykrenzenie zegnati Krol, Je M Wianzu
 iog dugo fortunego Panowania aschliw szemu Sasu ysadokow na us polo.
 imie Wszystkiech nas ysynodowanie / Jam tez Bedy ni tazy z tawie y ze
 taki Sas dawno pozadany htoy byl sam Pan Bog Baryt tak upy not
 ato co to krole bylo concelium do Je M zeto bylo kudo bremu
 wszystkiech oswiadczenie protestowatensia ytal rozorzlisz sie abo tade
 qes placbyjes widzialny z kapitanow ubogich htoy radad oclymnie
 mie li, anatali dawod naradka li adrudz htoy upornisoy aszplisio
 Biego rozorwania powiadaiog ze bez patryarsci wiadomosci aionogt bze
 Synod, Potym protestaciq in swa adacta padatem htoy pofytam. Du
 chow nitez Wszystkiech dwoie y osobno, wilenstij osobno Pan Podzoch
 B P Czestni kion Justificiowaciu owiwersaty ze nieoni Wieni
 iekli co bze rozumiein. prdeciw nego sobie P P szlaesta znowa sypde
 pue dersonom ten mi Credens Do K Je M dali yzegnalemis Enimi
 Wszystkiech mi upiotek posty swe wyprawimarioz Do Kio Je M. Justifi
 cioracis jezemu niesynodowali ferationis suois dairo ot

Tak sie ten Synod Rozorwat
 Odechownijes Dail ferationem
 Bredis li Synodowac!

Co by moglye za affect Synodu
 Sed iudicium moie co byt za skutek Synodu iakim zrozumiat
 monoge otym zoyem Borechim y Je M oycem Archimandrytom
 tudziej jinszebi taliedaig arodumiem wiadomosci potyrbos qn articulo
 fidey Egoda toiest.
 1.) Swieci ze wiecie Prdrkoloni upiokle Corona nastodny diera Lowerszenia
 iuz tak wszystkie wiewoz, y zony towszkiego Kieszke Antidofu ze Eganiego
 2.) Prodit Condemnauio; Powtorde Terrium locum agrosuantygnom Matryalem
 non admittunt, potwreie o swietey Pawcharystiqy ganie ofrasnika ystali
 namente Romane Glasia Ingradis podzraiq zadoskonaty sakrament maig
 abo swode sac tamenta weclazacowac. o pchodzenie Ducha, i poniewal
 takie Sec larura Romani zia filio. takim takim yzrodumieniem piem Awie.
 wdyz dicit Causam ad causam iako Je M oiec Episkop Modionenski
 per et a. explikowat Disputowac otym wiepcey mecler ytak stawarioz
 puz dat. huius tejo non admittentur dasymbolum iuz conclusum disputowat
 tez meclermy qui qua habet Pater habet et filius profitemur fons
 et origo Pater. Romani ze puz dali qua yntentione omis explicowac powi

ani azetach explicia, zniechynia dwuś podobkow ani Elia
zes osob wiedne anatematizmo byc poznyc rozumie mi.

Actus Ceremonias Spuria my swore mamy oryś trzymor beeny q
Boze uctowaj d mieniac et calendarium om niceś swoieś stryga tabze
Deprymatu hie adus po hi kropia iest Krwie Ruskiej Siba peromni
fotentiam diuinam spacobem podobnym. Zadna miarę explicite
excludowawszy Patriarche nicodluda Romano podobnu. Semediis kiedy
mowit (bom gnami tak prywatim synodowal ze publice wyzej ondy
nie sie nie sprani) podobno. Perwo prestolnym. Gnaedy na belnyru
oye przyznawani i przyznawani s Papięza romanu gysie bniega z sobe
przez listy i legaty swoie spatrzy archie naszym ytak yn explicite star
szyn go oye znami abo dioceryj y podobnu w podobnu d mis nictie
Zadnyu sposobem Leobolitego Pars unita natosie z godzie gnami
prosie bedziemy synodinus om niceś zostajo w swoim podobnie amylus roym
iedna miara iedne Actus itak wmitoci iako Bracia Janie Sausz y bhe
nierstn mieszac bedziemy niemnozy tyś piernicy in scandalo total
medrzy uszzyj y starzy. Prosie rezede maie wso bie w porz zastabato
ale u Doga Adoziea ze by to stanos mogto i.

Requisita Synodu by sy

- 1. Napred ab byt symem naznaczonej z klycie spatrzy archie synym gnies.
- 2. Potrzebie, aby niyue spacobne swa cum securytatem abez presi
dentow Refigiey Rzymkiej. Odourwagi rozumiatem tom moim
M Panoni oznaynie atego wszytliego nie mogtem wymocac ab iure
iurando zem bla kto Destiny y tak iest;

Fragmentam sententę moy utrum synodowac
necne repliblicane nauotum Posto Jo M
Oyca Wladzki Pawruskiego gobe sa rationes
pro et contra i.

Podnoie upredkownszy comitio widziac dostato y co wybytalem Gwn
myś M P P yoycow yroni samemu occurere moze necelario et
pamere musze ytali z gnie termin zemy bipartiti iedni synodowac
scemi brudy nieśceny Diuerse uoluntatis musi byc Diuerse
nito atai istotna ze ci co sedy synodowac maig nadzię do bog y
necy statem synodowania yowsem pot rde be utasna abo przydyne
ze lepie.

+ Gab w niebo a contra maig metum synodowania

ze lepiej jest nie Synodowi. Boże to musi mieć swoje rationes, które ja będa poruszyć w'm my
Młodzi Ojczynie z P. unarai ato co będzie probabilius i nobis condicibilis prędsie miaje będzic
racji. Biorę naprzed parzem contradictionem, niemoga, że Bł. mić in'sybie i więcej metus
Dona ceteri, ktoromi dotego Synodu przystapic recusant.

Pierwszy metus jest w Job Bł. ten, Synod jest stoisny nie Constitutis Unwersatem prywatnym,
jest to raz uczytnym, co jest wbrew prawu, ergo quoties toties Unwersaty będa w'nosic
amysla ktusai. Drugi metus ten jest Religia nasza Gracka jest w exorbitantia i w'sybie
ktis recessus nad co mi w Ojczyźnie pewniejszego, a Synod albo nas uspokoj albo nie,
onazie in'z transactis sic stami, ergo prava nasza narazicie i sa gubnis cauberanti
nra Religio w'ypadnie.

Drugi scipe concipowany na Constitutia od P. Postow gorie sobie Synodij dla uspokoiemia
w'ielki obie stronie jest takij, że nanspokoiemie nas samych Puri z soba, i nie jest natura
Jozie co namonimij Sejmowi nalezy. A Unwersat secus Synod proponere Je'us: At
Proinosa ziednoczenia z Kosciolem S. Rzym'skim, i to sobie ja będzic, to co by namoniono
byto. Ergo citra propositum by synodowai potrzeba mi o'ym naczynijsie zawrzi, ale o'ym
co jest w Unwersali, i nie Sejmem de'dowanoby to byto, ale samym Je'us At co jest
z usserbitu'em prava i periculu' nro, ergo nie synodowai.

Czwarty z Synodu particularnego obraci Postij na generalny i w'ndac summam remm wrzce
i'eb. Inigtas temporum ta jest, że i s'ita metus s'ita potentia, s'ita ras i acceptio nris,
ona otak r'zecz nielka ad'ie. W'sybie to uwariacji summam periculum est Synod
owania, te sunt metus i te ratio Job Bł. ktorij Synodowi prędsai, ktori in'w'sybie
ktis resolu'ie. Quo ad primum, że Unwersat prywatny in'z zgarim Synod

owanszy toties quoties to metus jest d'ar'mne, i ratio t'ar'ie nris. P'niepsu p'edowita
byta instancja nasza nielkij Unwersat, i kiedysnij Instancij nieczytni' nielkij
byto Unwersatow, ale i'eznij oto prosili Je'us. Alsa, i ze cras excludit Constitutia
o Synodzie concipowane, dlatego Unwersaty i Sejmu ad instanciam utriusq'
partis sa w'ydane. Prætor i'ez i Unwersat nie jest przywatny ogulnym,
i drugibie toties quoties b'ie ni' potrzeba, bo datur competitur, in ac'ej noli
nej P. P. imperios: nielka r'zecz takie. Quo ad secundum Je' Synodowanis
egodi albo niegodi nas a ta transactia i exorbitantia w'prawidmij Religia, to
b'ie niemoie. Forma tych r'zecz jest taka, i'cho j'oy kto ma s'lim pravo i w'ermie nary
Jode, niepogodrasie i'ada do prava, tak mi' zobu stron, w'ielkij nary polowicnie
nasze to Synodij, uspokoiemysie będzic P. Egg p'obwalony, niens polowicnij mi' p'oy
staremu exorbitantem i w'racnie do swey s'lubij exorbitantia nasza

Quo ad tertium. Je' n'ij Unwersat od scriptu concipowane i podpisanego naco
sa Synodij. Unwersat i'ez tyko, obni'szerenie inotescentia, fundament est script, nato
Synodowai w'm będzicie naco sa Synodij za w'ielki i sobic'ie podpisali, ato jest r'zecz
mentem tamtego scriptu, to na noli w'misow będzic o'ym tractowai i nie, a nie mi' dla tego
serupula ktorij r'zecz tak gruntowne nris to co jest lu dobremu nassemu retardant.

Quo ad quartum. sama wolnosci nasza i pravo, i sama w'rodzona cnota, refutat to, po,
nielkij w'tahij P. P. mierhamij, zataha Bora i pod takim Panem gubie nie p'zije
stowito za t'aha Bora i ni' p'ziorie nigdy uim patij, o sobie tez nam w'omnie samym
potrzeba dobre, auctia w'sybie r'zecz jest confidentia opak diffidentia w'sybo'no'ie
ktis r'zecz na

naptaſzei z̄ naboſtowaſa Paſi; roidant, Maſki naſzej miſej Cerkwie ſ' wſobodniej.
Stę kaci: wni, a ſtehamij wſzycy na porowniemi, nab widoſci: compeli Duda ſo
przed lat 600 set w dni eprowej wodzie in hai Matropci Ruſkiego Ktwa
do Podroſnych Braci boleſcie wni: Abdeimij wſzycy. Doſto kwitna, wroimajied
Narodow zcelone widoſno ciato wzeerz poſpolite, amij tud z̄ dney Paſi, iednego Narodu,
iednej Religiej, iednego Naboienſtwa, iednych obrzadow nie iadno ieſtomy. Inſem
wmiemyſie z̄ tak upadamy, poialſie Boze z̄ maſt Braterskiej zgoſz alteruſio nie
prizjarni wznierecznoſci na zmierecznoſci, kapłan na kapłana, Brat na Brata naſtepiuſe.
Znamienitym koſttem ſyſe ſtawnyſe z̄ bogobożnyſe onyſe Ilſnarodow z̄ Ktwa
Ruſkich wyſtawione ſamij Boze fruſtilatim coruunt, walaſia Ktwarze Bozu poſmiſcone
puſzczesz, Ktwarza Paſka niſerſie, ruina ſwia z̄ cymia z̄ atoſne ſpectacula poboiſym
ocrom miejſcami, wipomniei z̄ atoſna dzieciaſie moryj, wiaſie krew nieminna, owo
Doſtoieſtwa z̄ Mielebnoſci naſe: ugorłota dni ſwoie tramiſe. Ckruſ wſzyci
trij z̄ m' piſe. Alj ſtary Cronne mieſtamijſe. Dniſz gmin poſpolitego ctoſwieka widoſz
ſa de Boza naboienſtwa Sacramentow ſ' niemaiſe. Paſos ſuſpiſijs rampunt. Alei te
takoni motus, te takoni zamieſtama widoſz widoſz holnich miej iahy holnich koſci: muſia, niſe,
wreſtat Bog wſerz widoſz uiaſioſie, z̄ yia, wniebie tutelares Narodu naſe, oni ſa Bogonoſni
oijonnie, heorij te niſtoſzeli naſe molbami ſnemi jta draz, iednaia nam raguſnany Maieſtat
Boij, wacym daci P. Bog wroldi ktoromi rakieicim moie. abj niſe upaſi, ate ſa ſtoſzich niſe,
widoſz modraſi a am poniedziſe wacym, koſtacie abedniſe nam otworono. Zakoſtali te
naſe takoni z̄ atoſne exorbitantiſe, merai wſerz Ktwe, obſerle wſzyciſie ordines Regni,
a wacym iako wic in corpore Pſiſie wſzyciſie: ſumory iſta, ktoromi oſtawieſie opierania tal
in corpore miſtic Ktwe naſe te takoni motus naſe: ſiaſi tei muſiaſie z̄ tonij to ieſt geſta,
Alj ktorij na preſyſtym Sejmie wacym wmiemyſie jſe Al. P. Doſton, lubo wraſ
trudny niebeſpoczny Ktwe (to ſamo uwariaiaſie jſe gdiſe iſt doſpowa zgoſz tam
Kogostanienſtwa Paſkie z̄ ſtraſt nieprzyiacieloni) widoſz Altoni ſtemu coholnich
craſu, obrocił go naſe conſultatim cum Sacraſſimo Senatu iahoby widoſz tym exorbitationi
naſe uſtawicimie uſpokoimie Religiej naſe: wotawicimie imponere finem. jiaſoby widoſz
naſe porownonyſe, z̄ widoſz onyſe wniebie wone ſanno ciato.

Wacym teſe jſe wni: Alj Pan naſi Altonij z̄ Senatem ſnym w Radzie ſweje taka ideam
z̄ mi wſzycy ludzie Narodu Ruſkich, ieſtomy iako Bracia rodieni, iednej familij
z̄ iednego domu. Wacym iako gdiſe wic Braci rodronim do iahiego porowniemia przyſi
oie, wraſt tam co dobrego albo nigdy, mediator ſpawic moie, ab niſe ſiſe efficitur niſe
ſiſe ſiſe ſiſe nad te, gdiſe oni ſami affectiſe oſtoſz wory, z̄ widoſz albo wiaſe do
kupij z̄ rapitata, co wa przyſyſtwa nieſe: kto dat anſe homu, z̄ tak inſraterna ſa
witate, wanoſie miejſe ſtanſy arguat ied den drugiego, apojim ſerca wranione do ſpeli,
nej onej pierruſzej niſerſerwaney Braterskiej przyſe doſta zgoſz z̄ miſe.
Taki jſe wni: Alj Pan naſi Altonij z̄ Senatem ſnym gdiſe naſe formiat z̄ uwariaſe, iako
Bracia wiroimona, takim goſibem wlatwiczſy byſe acces do reconciliatimie Narodu
z̄ Religiej naſe: byſe naſe kutecznieſy wumiat, abjſe miſie uerjſe niſe amni,
ſia wſzyciſie go z̄ rapimianſy tego coſe dſiato po te craſy wiaſe iſe wni do kupij
mogli, z̄ tam ied den drugiemu co hogo obſerle preſtoſz, a wacym iataska Paſka iſe
moder, et rationis, wacym iſe wni iednoſz wacym iſe wni iednoſz, z̄ te wiroimone
ſtanſy wacym ſtanſy ſie Cerkwie Paſkiej do takiego concaktu z̄ ſarmoniej przyſe wani
by: mogli

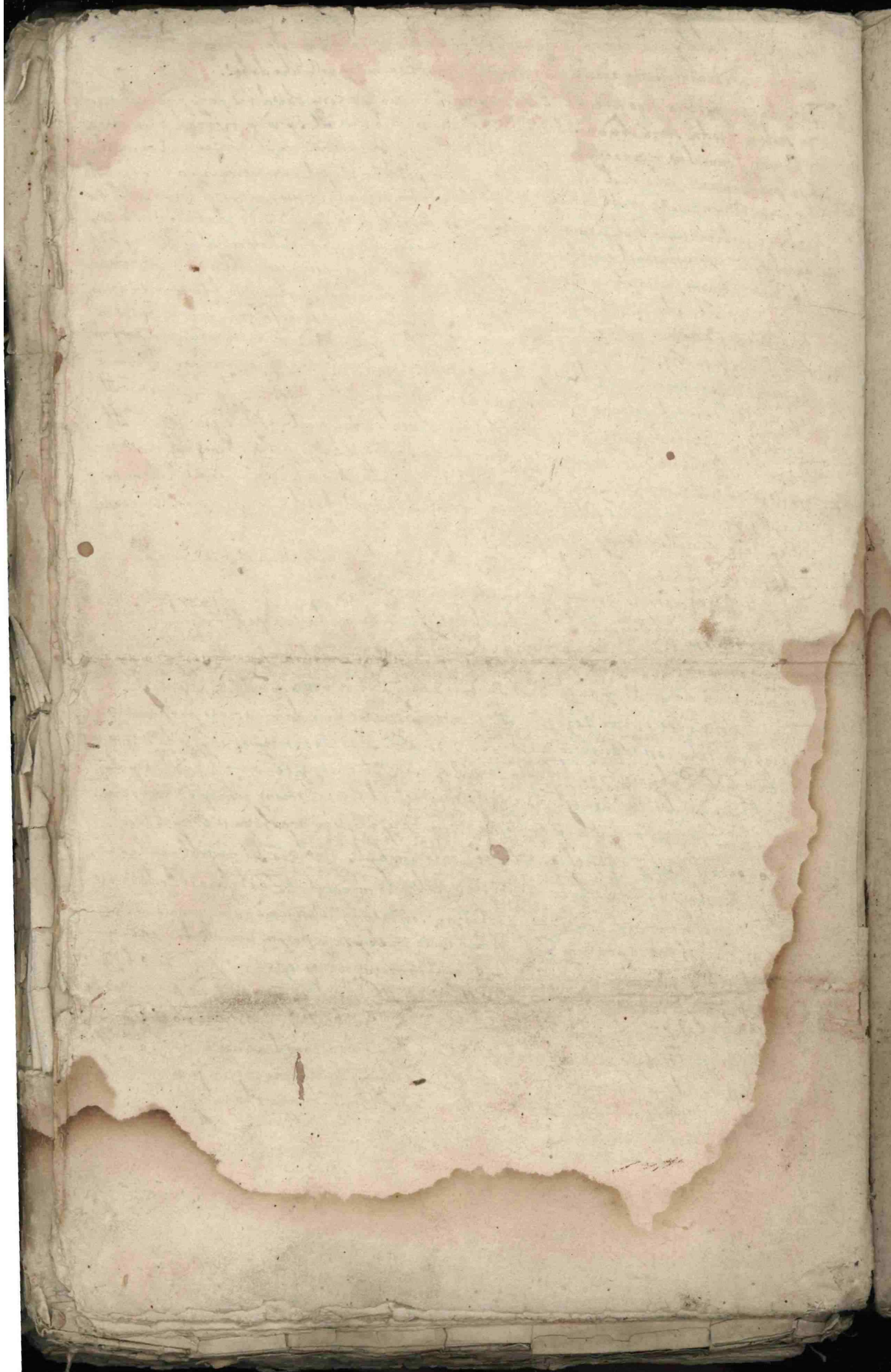
biji mogli. Jakoby ona danina je nadržana melodia nroćićie mogła. A razym nroćićie
pakoj narodoni nassemu ozdoby Błogostanienstwo Państwa je wsijsko dobri.

Tajta propositia jego koro: *Et* Pana naszego *Et*: nato je strony obiedniw przy padli dlatego
za spólna zgodą stron obudnuć Narodu Ruskiego jego koro: *Et* Synodij w przed particularne
a pozym generalne narnaczi je raczyl, ktore to czyl Constitucia, czyl Universtatem miaty
biji publicowan: iako miat consultatia swa ozym je koro: *Et*, tak consulto uczyni to raczyl
je przed Universtaty publicowan. Wielu przy czym tego ab to niemniczista, i egdowic bji ta
ie dia exorbitantia o Religiey w Constitucy bji miata, je te Synodij do utatmidnia je tej
exorbitanciey: w przyklad exorbitancie per capita iako sa affectonaliby ied Illi; drudzy abji
bji unratmione, raczyl przy szto bji bji je koro: *Et* je te rzeci smietoblinam poradzana,
retardans. Ale gdij przed Universtaty publicowan to raczyl, je Austrie boniem tej inuo
lumen legum do Constituciey barriere te rzeczi stwia, ktore sa infacto nizeli te ktore in
fieri. Gdij jego koro: *Et* ta obietnica je Universtatem je ob appendix ie to wsijsko potym
Constitutia approbowano bedzie je in perpetuum legum volumen in sermone. Zostaje
to samo abji to co tak poboina intencja zamizto iest tak wielka je *Alina* taska jego koro: *Et*
concessum najrzetelnaj szij je najrzetelnaj szij szutek wriac mogto. Dla tego je koro: *Et*
Pana naszego *Alina* iako na tamten Włodimierski Synod iednego posta swego, tak mnie tu
szkiego do wriac miac *Et* bji cor je Panon iestai raczyl. A je w przednie smoiem radzie to
naczyt, je i niewo commisit fidei mea; niedo ai utedniai wriac krotka summa uczynitem propo
siciey jego koro: *Alia* ktorej te sa puncta.

Tajta je wriac tu natym particularnym Synodie: wsijsko to intratinam wriac raczyl co
wriac Wł. M. M. zstrona tamta je tego summam uczyni.

Tajta je wriac wriac je wriac do wriac ktore bji sie do uspietienia podai mogli.

Tajta je wriac tu tudie ma dno je poboina na Synod deputoweli wriac, ktore bji do
summa rerum umaniai je to co duć S. z darz je z godo Wł. M. M. concludowai mogli.
Tajta propositia tej puncta jego koro: *Et* je tamtey stronie dnia dwiery jego proponuac
je przy tym taka iest exorbitatio ozym omnia jego koro: *Alia* do tamtey strony je do Wł. M. M.
bji cor je PP abji ten eras ktorego sam Bog ucietyl nato, je ten sposob nad ktore do
konalszy wriac wriac niemoz do uspietienia tak od tamtey strony iako je od Wł. M. M.
wriac my sercem przyite je wriac, Boga Najmiej szego wriac niemoz iego, a
wriac je Wł. M. M. je wriac R. P. je obrowo bji. Je koro: *Et* wriac taska
wriac Państwa je wriac co *Alina* je nabrato uczyni. Zostaje nas Posty smoi,
tam idnego, a tu mnie drugiego, postat; autoritatem, et omnino dam securitatem
tej wriac my ob Wł. M. M. bji cor je PP. bo ai miei, iebji smy potym umieli dai sprawa,
iako do Bog goraco je iako wriac, wriac wriac sprawa procedens bji
wriac raczyl. Quod Reliquum est. je *Alia* wriac sprawa ad proponendum
wriac nabry, bez ad disponendum sama taska je dar duć S. ktorego iako obieraj wriac
concessi je *Alia* bji wriac, tak precatur abji on sa consilia Wł. M. M. dzingowai
wriac szereit, je hu naj wriac obrowo Państwa, hu wriac niemoz, hu
wriac je Wł. M. M. Pana naszego *Alia* je wriac R. P. Błogostanit.

MEDITATIO 20

T. 2. p. 107

Respectus Tympanici

Christophorus Angelus Græcus composuit hanc de Græcorum Libertate relationem
translatam de inde in Latinum, et editam Francofurti, Anno 1655.

Capite 25, narrat vitam excommunicationis hoc modo: fingam, inquit,
casum. Homo quidam perhibuit falsum testimonium. Citatus ad Episcopum
et si contumaciter pergit obscurare ueritatem; aut illi, quod iniuria
affecit, satis facere recusat excommunicatur. Episcopus perlegit psalmus:

Deus tandem meam ne timeas: quia os delin, et os peccatoris, super
me apertum est: etc) et, aditis quibusdam orationibus, pro
nunciat sententiam, ac dicit: Vigore illius potentatis, qua sunt
Apostolis suis concevit, dicens: Subiugis solacitis, etc. quæ
ab Apostolis acceptam Episcopi mihi dederunt: excommunico te;
eiusque excludit a coniunctione Patris, et Filij, et Spiritus Scti: etc)

Quis etiam, uita hac defunctus, in cineres redire non poteris:
sed ad instar lapidis et ferri, eternus es partus iacebis: nisi
resurgueris.)

Indei autem (pro sua consuetudine: qua post eclusionem anni civi-
culi mortuorum sepulchra reperiunt.) etiam hominem intali
statu defunctum effodiunt. Reperitur, eo intacto; et quoad totum
corpus nigrum sed quoad unguis albo monumento illum extrahunt:
et erectum in editiore aliquo loco collocant. Et conuersit firmiter
nemine fulsente, erigit, ad modum ligni. Siquis eius uentre
percutiat: sonum edit ueluti Tympanum: quamobrem etiam
Tympaniagos (Tympanicos) uocant.

Ira enim et castitas excommunicati quendam Tympanicum
appellat. Caspiang inquam (qui fuit ex Græcorum historicorum
sermone non posthæmus) in historia sua refert: Synochum quendam
100 Episcopum, in certo aliquo loco, aliquando congregatum Iuxta:
cunctis concorditer statutum quoddam (id est, ueluti uarietas)

de uenerabilibus

Decretis: unicum pertinaciter se omnibus opposuit, ac
sustulisse. Qui cum ab illis anathemate percussus atque ita mor-
tuus esset: corpus illius ueluti fano solidum 100 annis duravit.
Quibus lapsis deus ibidem alia 100² egypti Synodus fuit
celebrata. Episcopi dixerunt: Hic homo in calvariam peccauit:
ideoque ab illa excommunicata ecclesia (et peccatis humanis
esse anti deum) peccatus illi conuorsimus. Atque ita delictorum
ipsi ueniam fecerunt. Quod simul ac factum fuit (post foras
ad Deum preces) Excommunicatus illi confertur incinerum con-
uersus est.

4. Idem etiam non raro in India contingit: quodlo enim
excommunicati ad uersarij ueniam ei dari decernit: accidit
sacerdotem, eius animi sue propositum explicat. Illius
orationes aliquas legit: ad quas alter respondet: Deus eius
illi propitius. Quo facto Excommunicati corpus (etiamnum ^{hodie})
incinerum resoluatur.

5. Ne uero ueris uerbis fidem de roganda esse putetis:
rogate uestros Mercatores: ut in ueteri Parua, et Theopolonica
et Constantinopoli, et Alexandria, et alibi, et dictum ueniam
inquirant. Vel uos ipsimet homines Indicos, in Anglia degentes
interrogate: qui rem omnem, uti se habet, enarrabunt. Hec Agely.

6. Sed animaduertendum est: Omnia hic numero rotundo narrari.
Synodum 100 egypti Synodus ibidem conuenisse. At uero, quo
in loco: quo tempore: sine anno: quo imperatore: quo Patriarcha
uel primato: et quo ob causam Synodique utraq; conuenissent:
quid in utraq; decretum fuerit: et quo nomine ille Excommunicatus
egypti, aut quisq; alius in Synodo, nuncupatus fuerit, non nihil
notificat. Ideoque narratio ista fabulæ propinquis, quæ sustinere
esse uideatur.

7. Ceterum in Orientali extrema egypti (hodie dicta sibiria) non
desunt

desunt istigmodi in corrupta cadauera suis spectra. Non quod heretici
 illi essent solemniter excommunicati; sed quia erant Magi. Falsus enim
 est Tobolini degeem aliquod eius modi narratione sua referam.
 Qui magis Scythicas (sive Libellon) curant, solent tempore hiemale
 in sibiis pernoctare: exorto sibi aliquo fugurio. Talis uenatorum
 unus (in oppido Jenseis, ante paucos annos) erat in signis magus, nomine
 Tjania. Hic in suo fugurio, nemine praesente, extinctus iacebat integer.
 Post modum fortuito illius peruenit alius uenator, uolens ibi pernoctare;
 ingressusque fugurius, conspecto cadauere, exhorruit. Frigus tamen et
 nocte cogente, permansit: ignem exauerit: contudit. Mox et Tjania
 surgens, hospitii suo apertit, uariisq; illum uexabat, uiciterque puces,
 et asidue signaster se sancta cruce. Tandem post Galicium cadauer
 illud utrum examine decubuit. Exorta autem cui conabatur uenator
 illo securi durescere: sed non uelabat. Post modum autem quidam alius
 magus (ad Sibiris quibusdam superstitionibus) praesentia peruenit dictus
 cadauer: quod illic deperdit, et mox in cinerem conuersus est.
 Non multum igitur cause habent Potiani, qui sibi huius excommu-
 nicationibus, et ablutitionibus gratulantur. Siquidem talia miracula
 magi praestare solent.

REFUTATIO 21.
 De Patriarda, qui Venenum bibit.

Item auctor Angelus cap. 26. refert hanc historiam. Ante 60. I.
 inquit et quod excurrit, annos: Iudaei, qui Sairum in habitant,
 Pate loci praefecto suggererunt: se uelle uictigal, quod Iudaei
 illa loca incolentes pendunt, duplicatum solvere. Christiani
 interuentione delerunt. Sed ideo quia Christus promiserit, quod
 siquis quantum est granum sinapis, fidem habuerit, montes trans-
 ferre poterit. Item, siquis in me cadens mortiferum quid biberit,
 non ei nocebit. Haec igitur postulanda esse a Christianis: nunca
 praestare possint, nec ne.

Bona uelut aduocari Patriardam, eiq; dicit: Fides ustra ex meo 2
 foliis consuta est. Quoniam Christus dixit: siquis mortiferum quid
 biberit: non ei nocebit. Tu igitur bibo uenenum, quod tibi dabitur
 et tuus dei

ut tunc fidei ueritas appareret. et quidem nullo cuius signo facta.
Dixerant quippe Basha Iudaei, Christianis Crucem magis uicij p[ro]stare.
ades, ut cruce designata ueneri efficaciam periret.

3. Patriarcha conuisione conuocata, integro uiriduo cum populo artium
et ieiunio uocabat. Tertio die, sacrificio p[ro]hibito, populoq[ue] comitate,
p[ri]ncipem adijt. Adiunt et Iudaei: Rex eorum numero unus, qui ue-
nenum portabat: quo impleto p[ro]culu[m] patriarcha p[ro]uexit.
P[ri]ncipes moxet patriarcham, et minas addit: ne figuram Crucis
super p[ro]culu[m] efformet. At hic quid sit ex p[ri]ncipe: Qua parte p[ro]-
culi ius, ut bibam? Haecne? an ista? an ista? an ista? et ita
in latro p[ro]culi digito designas quatuor loca, Crucem supra: illud
(caeteris uarijs minime aduertentibus) designauit. Basha respondit: Bibet
qua parte placet. His p[ro]hibitis, Galbal totu[m] ebibit patriarcha:
et aqua, quae adferri iubebat, allata, illud eluit: et Basha
sic affat: Ego totam ueneri substantiam absorbiui. Bibat ergo etiam
hic Iudaeus solum in p[ro]culo retiduan aquam: ut et de iocis fide
aliquid certi nobis contet. Iudaeus libi rationem detrectabit: sed Basha
minis eum ad bibendum cogit. Qui ad aquam illam exhaustisset,
corpore distento, confectio disrupta est.)

MEDITATIO 22.

Quomodo idē Patriarcha Montem transtulit

1. Hoc ubi accidit: Iudaei maiorem pecuniam uim mouerunt Basha,
dicentes: Patriarcham magica arte hoc p[ro]stare. Subiret ipse
illum (iuxta p[ro]pheta) montem transferre. Et si quidem mors
ille nobis ex aduerso opponit, dicto eius obediens, ad nos appropin-
quauit: in omnium nostrum uitam Christianis ius et gladium
ponimus.
2. Tunc Basha patriarcha mandauit, ut montem ad eum iuberent:
ad d[omi]ni minis, nisi id faceret, p[ro]stos omnes occideret. Patriarcha
nisi d[omi]ni p[ro]stus (ad seruanda sibi consilia) p[ro]posuit. Quae
una cum populo in p[ro]ci by lacrimisq[ue] fundendis impendit.
Tertio die, p[ro]hibito sacrificio, Gubaei, Turci, et Iudaei conuenerunt
et in destinato loco se steterunt. Ibi Patriarcha p[ro]tensa manu
ad montem dixit: Aduersus Mors: p[ro]cipis tibi in nomine Patris, et
Filij

et Filij, et Spiritus sancti, simul dixit, simul mors in aures conu-
 nctus ipsis. Reductusque cepit. ad ea ut omnes metu corripentur,
 ne ipsos opprimerent. Mandat igitur Pater patriarcha, ut imperant
 monti, ne progredierent ulterius. Et sic exiens manu, mox bene-
 dicens, ait: Ita mors, et consistit ibidem. Arg hinc monosille,
 usq; in hodiernum, nomen illud syriacos (hoc est, Ita mors) obtinet.
 Turis autem idiomate dicitur Dur dig: hoc est, Ita mors.

Hoc praedito: praecipit Pater patriarcha, ut Duci Judaeos omnes 3.
 illico neci darent. Ad quod patriarcha: Minime sonuit. (Christianorum
 enim non est hominis trucidare. Hoc uero habent Iudaei pro uoluntate,
 ut aquam quod Cairum alluit, intra Cairum, proprijs sumptibus,
 fluere faciant: quo omnes in eadem ciuitatis eam in potus adhibere
 possint. Et hac conditione Pater fecit illis uita gratia. Ac in
 hodiernum usq; die Iudaei aquam Nili, suis impensis, intra Cairum
 deducere cogunt. Hoc ipsum amercatoribus comeria suasibi-
 riadantibus; sicut etiam ex Duciis loca illa frequentantibus.
 (modo uenire possunt) quilibet potest discernere.)
 Hactenus Christophorus Angelus.

Animaduersione

Notandum hic, et recordandum est id, id, quod alia occasione (Mori- 4.
 tatione 15, Argument 2, Numero 2) diximus. Quod uide licet
 uel istis ambobus historiis: (De ueneris exhausto: et de monte tra plato.)
 fabulosas sunt; Vel Duci impijissimi mortaliter sunt: qui pro
 tanta Dei gratia nullam anniuersariam commemorationem, nullasq;
 gratiarum actiones instituerunt.

Secundo. In titulis historiis scribitur, Ierosolimitana patriarcha hinc 5.
 praepitrate. Argui uita Cairum est tituli Aegypti, in Alexandria
 patriarcha diocesi. Nec apparet causa, cur ibi Ierosolimitana
 adesse, aut quid ibi querere debuisset.

Tertio. Nec nomen Patriarcha, nec Pater, nec Regis Turcorum, nec 6.
 numerus anni indicatur.

Quarto. quia ego quidem nusquam audiri neq; legi, ab ulla historia
 hanc tantam rem commemorari. Videh autem moraliter impossibile
 esse

esse: ut tanta nequi adeo: ut auctor indicat) uetusta miracula, cuius
Europaeos literis potuissent; uelut ab ignis orbis potentis suffranta
fuisent.

8. Quintus uero ex ante uia notandus argumentus est: Quia Liber Angelus
editus est anno 1655: eodem scilicet, aut proximo, quod auctori
Conscriptus fuit in Anglia. Dicit autem auctor: Ante 60, et aliquot
annos, ita miracula contigisse. Si igitur ab Anno 1655 de modo
Ani 60: proueniet nobis Annus 1695. Atqui illo ipso 1695,
et proxime sequentibus annis, Viresens Satiri, Zizania,
Orthologus, et alij suis conuictis libellis aduersus eulorian
Romanos Baccabant: et potissimum Melotig patriarcha Alexandring
qui non poterat ignorare, quid in sua diocesi tunc tam illustri agency
sua ad Omnes Rector. tunc scribat epistolas: quibus eos a sancta
Unione auertebat. Debuissent igitur ista tam splendida miracula
uel ex ipso Tempore, quo Melotig, Zizania, et eorum socij scribebant;
uel proxime antea contigisse. Et si in ueritate contigissent Melotig
ipsum (in uis et toti Orbis) ignota esse non potuissent. Quis autem credere
potest: quod Melotig, et eius socij, totum argumentum silentis suppedit
fuerint? Atque nec Melotig, nec quisquam ex scriptoribus Photianis horum
miraculorum mentionem intulit: excepto isto unico homine modesto,
Pseudo-doro Pseudangelis. Si quidem ista miracula Gaddis minime in
uideri; in o. uero gratulator: si uere contigissent. Photiani uero
grauissime in fidem Christianam delinquent, dum illam mendacis
stabilis praesumunt.

MEDITATIO 23

I. De quatuor Tineis Smoritijs.
Melotius Smoritig fuit quondam Auedimandina Viresens, et
Nominatus Auediegg Polocensis. Fuit uis auditis, et eloquiu-
sisting. Sed eloquentia sua male usus, contra eulorian Romanos
erat iuratising fortis) complures libros et libellos, et in illis plu-
rima maledicta in uulgus emisit: et multum in malo profecit. Quod
obcausa apud suos ribales Photianos in summo erat auctoritatis
gradu: adeo ut multi ipsius uiuentis effigiem uenerationis gratia
parietibus suis affigere tenerent. Vnde Rex mitencos, quibus
uult

mult. motum sequatur, tandem eius miseratus est. Quando autem
 uide in illig. uita, uti et hic Tineis in eius Parentis
 ad Calam libri in epistola ad Guillm. P. C. solum hoc addo de
 quate Tinea quod est ex igne sacri Sepulchri, quod Des Copz
 scribit quod uide fol: 13. In toto equidem Moscom
 regno hinc historia ades firmiter credit esse uera, ut her-
 eticy ac blasphemz censeret, qui eas in dubiis uocant.
 Qui cum aliquando Sepulchrum Domini uisitauerit (qui
 a Graecis Indec Turcio uocabulo appellatur Hazia) qui quod
 postmodum per Moscia reliquamq. Russiam assidue uagatur
 (suis et Graeci omnes) hanc fallaciam proinde dubitate ueritate
 uenditant, ac praedicant. Sed ueritate scriptis in contrariis
 uide in Horto Pastoris Jacobi Macedani fol: 15a.

Animaduersionis

Hic estimandum est: Non exigua, quin imo maxima christiana
 religioni contumelios notari inuri: si quis miraculis per aliam
 ac fraudem simulatis, I. N. P. ueritatem nitatur affirmare.
 Ex tali enim causa non tantum fides nostra (quasi ex fallacijs
 constaret) infamatur; uinc etiam misera Turcorum gens in sua
 edocitate fortius detinetur, et ab intuitu uel lucis amectur.
 Infidèles enim qui lampades extinguere, et diuina Sepul-
 chra occludere solent, clare uidentur et intelligunt istam
 illusionem: et ex illa formant huiusmodi consequentiam.
 Si Christiani in loco sua religionis sanctissimo, mendacia mi-
 racula coramponunt; et per illa sua fideles affirmare nituntur:
 Tota igitur ipsorum religio debet esse mendax et uana.
 Post conclusionem igitur notandum est 1° id: quod Smotritius
 sibi ad uobis patriarchas quodam responsu fuisse refert.
 scilicet: non diuinitus, sed humana industria fieri illam ignis
 ostentationem.
 Notandum 2° id: quod idem Smotritius inuit. Henrico Me-
 litiu Alex. Dorini scripsisse epistolam ad Russos, contra
 Calendarij Correctionem. Etq. sat proluxa, et copiosa
 scriptis excusa.

ipsis excusa. Et in illa commemorat Melitig, quemdam
fontem in Melitinis, tali die quotannis scaturire solitum; et alia
quoddam miracula huic spectantia: quod est ante mille et plurimos
annos fieri desierunt.

Notandum 3°. Quod etiam alter Melitig, praedicti Melitig ma-
gnus (ut sese inscribit) Protosyncellus, et Archidiaconus Alexan-
drinus; suo nomine misit epistolam ad Lepos. Et extat, cum
epistolis Patriarchae Melitig, excusa Rufinae in Pseudo-Gyillo fol. 436.
In illa igitur (quod ad Calendarium spectat) Protosyncellus scribit sic:
In Aegypto, inquit, ad Nili ripas, haud procul à Pyramidibus:
singulis annis fiunt corporum mortuorum resurrectiones. Quod
in magno illo salutari praedicationis, et paschalis die, a meridie
inchoando, usque ad terminatum pentecostes festum, manifeste
apparere solent. Et hoc argumento nititur Protosyncellus iste
Novum Calendarium asserere.

Sed 4° advertendum hic: qualia Melitig uterque argumenta
producant. Alter enim allegat veras quidem, et ad id pro-
posita olim idoneas; Sed nunc iam nimis antiquas, et in-
utiles historias: ut pote quod iam nimis pridem fieri desierunt.
Alter vero allegat spectra et phantasmata demoniorum, in
Ethiopicorum cadaaveribus aliquando fieri visa. Atque si reuera
caelestis ignis supra dominicum Sepulchrum quotannis descen-
deret: ambo Melitig Patriarcha et protosyncellus non potuissent
illud ignorare: et ab his omni dubio (et ad confirmandum suum propo-
situm) libentius adduxissent tam illustre Divinum miraculum;
quam antiquissimas (nihilque nunc probantes) historias: et
demoniorum in cadaaveribus visus ac illusiones. Vnde quia ab
Melitig bene sciebant, istam de Igne Sancto fallaciam nimis
vulgo esse notam: idcirco ab illius commemoratione ambo
consulto abstinuerunt.

Ad Observatos in Coram.

Imperatoris Oratione

*Indecor de spatio
in ex parte animat
et erigit.*

Quid est opatres venerandi ista de vestra desperatio? quis
istis panicus terror? Quod ista pietatis, honesti, et officij,
vestri obliuis? Vos ex patria longum iter huc usq[ue] suscepi-
stis labores molestiasq[ue] pertulistis: anno integro cum Lomediis
disputastis: et nunc (quasi raris scriptis obmutuistis) uel
quasi pueri, et in sani sanctissima inchoata, et nulla collo-
sione declarata, domum repetere festinatis? In uos tota Christi-
galia oculos defixit; et a uobis domum Dei maximam (s. sanctam
Unionem) se esse obtenturam sperabat. Vos uero ita ignaue
(imo non sine scelere) hunc descendere, et Dei causam deserere
ac proderi, et omnium spem de uobis conceptam frustrare
uultis? Parcite mihi: pudere et permittere uos debet de tam
absurda cogitatione admissa. Taceo de Patria. Nostis enim
ipsum, quomodo illam reliquimus: et audue ruinas auditis,
de sortis apparatu, et de crescente in dies periculo. At ego
et uos omnes, optima spe facti huc accessimus ut ab his populis
suppetias belli nancisceremur: quemadmodum et beatissimi papa
nobis promittit, et principibus toto conatu suadere non cessat,
ut nobis illi quae maxima mittant auxilia. Nunc uero uos
si ita inconsulte tumultuosos (imo fanaticos) sunt recesseritis:
duorum maximorum malorum eritis auctores. Primum malum, quod
schisma istud funestissimum (quod per uos extinguendum credebat)
ipsum magis accendetis, et adeo accendetis, ut deinceps in
sternum de illo extinguendo nulla spes, nullumq[ue] consilium
iniri ualeat. Alterum est: quod et occidentalius populus ani-
mos a uobis alienabit; et erunt nouissima peiora periculis:
et hostibus nostris ad miseram patriam audentiq[ue] oppugnanda
animos augetis, stimulosq[ue] deditis. Videbunt enim
nos occidentalius auxilijs esse destitutos. Et si forte nos uinui
Contingat

contingat: uos, uos, opatus eritis illi, qui patriam perdidistis,
 quibus manibus uestri ea hostibus tradidistis. sed avertat Deus malum.
 At dicitis mihi. Latini iubent nos ad impia dogmata consentire.)
 Ego uero iubeo et hortor uos, non simpliciter illis assentiri;
 sed mones Athanasium principi non reluctari: qui iubet. Ut parati
 sitis semper, omni poruenti uos, Latine reddere (si uerum non
 dicit) de ea qua in uobis est, spe seu fide.) Hortor igitur
 ut Latinis luculente, Plene, Infragabiliter respondeatis.
 Et quemadmodum illi uos obmutescere fecerunt; ita uos illos
 elingues faciatis. Nam nisi hoc feceritis: non est spiritus regni in uobis.
 Aut enim propheta: Non prebit Lex a sacerdote, neq. Consilium
 a sapiente nec sermo a propheta. Si igitur uos estis (quibus
 modus et estis) sacerdotes, et sapientes, et prophetae, profecto
 non potest a uestro ore perire Lex, neq. consilium neq. sermo.
 Si uero in sermone habueritis uel habueritis: si consilium in opere
 facti estis uel fueritis: si de lege defendenda animos de-
 spondistis uel desponderitis: quid aliud hinc sequitur, nisi
 uos non esse ueros sacerdotes et sapientes? Sed obicit a uobis,
 ut patiamini post hac: huiusmodi cogitationes de uobis uel
 concepi potuisse. Nisi forte imitandum uobis esse creditis
 Cyprianum antistitem. Qui uel in respondendo harsisset,
 ab animi passionibus (puta a pudore, ira, et indignatione)
 rursus sume intus est: et de medijs concilij sese prorsus
 non tantum Latinis, euenit etiam uestre societati in secula seculorum
 uale dixit. et Dei causa perdidit: et patriarodanum (qui ei
 iussu uices commiserant) spem delusit. Idem uero est eppi
 et patriarodanum Legati, et synodalis exarchi officium? Ipse
 incepit se, et curatus fuit Responsalis seu disputator, no-
 mine totius concilij. Et nunc cum ipse obmutuerit, eos omnes
 obmutuisse uisi estis. At uos mihi dicite itane agebant patres
 nostri, Magnus Athanasius, Magnus Basilus, Hilarius, Augustinus,
 Cyrillus, et reliqui? Constat enim de illis, quod non subterfa-
 giebant congressum; sed potius (nec uno alterum nomen uel
 ano

Parati. Eor
omni fasces

Non pibit lex
a sacerdote

Marey a pastoribus
uincit.

anno, sed totis sub uirtu deum.) apudue heterodoxos ad cogitandum
colloquendum, prouocabant. Constat etiam ex contrariis: quod huius-
modi saepe saepe catholice publica colloquia euitabant. Orthodoxi
autem patriarchas, et egypti nunquam uitabant, sed potius semper ad illa
suocabant. Exempla utronumque, nec mihi recitare uacet, nec eorum uobis
necesse est: quibus illa nota esse debent. Hinc igitur merito inferendum
uidetur: Quod etiam nunc qui ad conferendum prouocant: hi pro catholice,
et qui refugiunt: hi pro uicinis orthodoxis censendi sunt. Quod ne de uobis
opater dicatur: ut in nomine dñi: et satisfactio Latinis ad quibus
et ita agite, ut illos obnatare nec adimonium deserere faciat;
uos uero in aeterna uictoria persistatis.

34.
Huiusmodi
non deserit

Sed dicit non nulli: Latini sunt nimis eruditi in disceptando. Non possumus
nos illos superare. Item in sana et ingenua uerba. Quisquis talia dicit,
non est christianus. Quam enim: estisne uos ueri uerbi spiritus calicis
egypti? dicentis mihi, sumus. Conuincitis re hinc in nomine Christi
in aliquo alio? Abiit in alio; sed in Christi nomine conuincimus. Crediturne
ergo Christus esse in medio uestri? Creditur. Creditur, siquid patris
petentis, in eius nomine, quod dabit uobis? Creditur. Aut enim dicitur
Amen, Amen, dico uobis: siquid petentis patris in nomine meo: dabit
uobis. (Io: 16, 23.) Item, si duo ex uobis conuerterint super terram,
dicenti se qualescumque petierint, fiet illis apud patrem meo. Vbi enim sunt
duo uel tres congregati in nomine meo: ibi etiam in medio eorum. Mat: 18.
Item cum uiderit uos, nolite cogitare, quomodo aut quid loquamini.
Dabit enim uos estis qui loquamini; sed Spiritus Patris uestri, qui loquitur
in uobis. Item Ego enim dabo uobis uerbum et sapientiam: cui non poterit
resistere et contradicere omnis aduersarij uestri. Luc: 21.)

Si ergo uos creditis: in medio uestri esse Christum, et Spiritum Sanctum
sapientiam, et in medio Latinorum esse satana, et eius inane fallaciam;
quomodo audetis formidare, ut Christus (una uobiscum) sapientiam satana et
a Latinis? Profecto uiderimini mihi: magis satana metuo; quam
Christus euidens et fides. Quasi uero potentior esset satana ad inferenda
uobis male; quam Christus ad uerificanda sua in uobis promissa. Ego igitur
siquid apud uos petentem impetrare ualeo) obsecro uos: nolite talia
cogitare. Sed potius, iuxta modo allata scriptura uerba, consentite
inter uos super terram, in aliquo rationabile consilio: et apud patrem
meum, in nomine Christi eius, petite lumen sapientiam Spiritus sancti.
Et credite in dubitantes, uobis saluantes quod eam dabit uobis.
Descendite fidentes in certamen, cum Deo. Et nolite formidare, quoniam
Deus uobis

Unusquisque videtur deus et sapientia, cui non possunt resistere de Latini,
 et omnes adversarii vestri. Si tamen vos cum istis; et Latini adversarii
 istis, militent. Neque enim hoc hactenus colligebis revelatum fuit.
 Sed potius si quantum ex alijs quibuscumque argumentis colligere licet,
 Contrarium videlicet apparuit. Quod nimirum cum Latinis sic istis; (Iste est ad
Latinis)
 et quod vos ad se et ad illos imitet. Si enim vos oia, quae facienda,
 quaeque vobis possibilis erant: ut vobis quae videlicet fecistis. Et si
 apud deum, in nomine Iesu Christi, sapientia, et omne aliud opportunum
 auxilium petiveris; et tamen potest ista omnia nihil obtinueritis, et in
 vanum laboraveris. Latini autem et sapientia, et interpretandi facultate,
 et sermonis gravitate, et claritate lenitate, et patientia, et rationibus,
 firmissimis atque excellentissimis abundant: ad quos vos perplexi habueris
 et, obmutuastis, desperastis. Si inquit ista haec ita se habent dicite,
 quid nobis omnia ista veniunt? Quali signum probent? Ipsimet
 cogitate. Nolo enim vos amplius pertineri nec consternari. Sed iterum
 iterumque hortor vos: ite in nomine dei, ite bonis omnibus, exprimitur,
 veritate, probate; quid ad haec cum Latinis efficere valeatis. Vel certe
 (si existimatis, nihil vos amplius posse addere ad illa, quae dixistis, et
 fecistis) definite tandem dei negotium, cum pietate et cum prudentia.
 Singuli certe sententias personatim. Unusquisque dicat in domino:
 Quid ad dei gloriam, ad ecclesiam pacem, ad patriae opera forenda, idoneum
 maximeque opportunum sibi esse videatur. Ut quidquid tandem providum
 erit: non per desperationem neque per tumultum; sed per pensatis
 undec rationum momentis, maturis consiliis decessatur.]

Finem. Sed succurrit mihi in mente una divina veritas, maxime 35.
 nunc nobis opportuna: quam deinceps silens praeterire non debeo. Aut Latini
 Haec autem veritas est: Ecclesia (Iste nunquam in fide errasse, neque aut nos hanc
idcirco
 posse errare.) Quoniam ipsa est sponsa (Iste sine macula est sine
 ruga; ipsa est columna et firmamentum veritatis. Altera vero,
 neque minus clara (sed ipso naturali lumine evidens) veritas est;
 Impossibile esse, ut duo contradictoria simul sint vera. Sed alterutrum
 illorum necesse est falsum esse.] Atqui nos exa Latinis copula
 dicimus contradictoria. Quod enim illi, de processione Spiritus
 sancti, et de quibusdam alijs articulis, affirmant; illa nos negamus;
 et inter haereticos computamus et sic in alijs. Ego impossibile est,
ut utriusque

ut utriusq; uera dicamus. Ergo necesse est: quod uel illi infideles essent,
uel nos erronei. Et alterius necesse est: quod uel illi sint, uel nos sumus,
extra ecclesiam. Quoniam quicumq; in fide erant (siue qui confirmato
animo aliquid erroneum predicant) et ab alijs qui uerum docent, corrigi
non patiuntur: non possunt esse membra ecclesie; sed sunt uel heretici,
uel schismatici.

Latini plures
casus iustificat:

Est igitur indubitata ueritas: aut illos,
aut nos, esse schismaticos; et a salutis spe alienos. Atq; hactenus
sicut antedixi: neq; a Deo reuelatum; neq; ab ullo concilio declaratum
fuit: Latinos esse extra, et nos intra ecclesiam. Imo uero contra ha-
serunt illi prope complura argumenta: quibus se Catholicos, nos uero
schismaticos, probant solent. Quae argumenta tot ac talia sunt:

Schola

Concilia:

ut ipsi (etiamsi errarent, et nos ueritatem teneremus) magna tamen
coram Deo haberent exultationem; nos uero (si illos omnimodo cri-
minamur) nullam propterea. Nam 1° habent illi sedes Theologicas,
quibus nos careamus. 2°, habent complura concilia Generalia, quae post
post 7um Concilium, et post exortum schisma: solent sine nobis celebrantur.
Quorum quaedam erant a Deo numerosa: ut aliquando 1000 Episcopi in
uno conuenisse uisi fuerint. In istis patris utriusq; (Concilijs, et se solius)
aequitate uentilata sunt haec nostra contumacia (Pro et Contra)
et declarata. Nos spe schismaticos, et ab ecclesia Catholica alienos. et pro-
sertim singulari industria de his disputatum est ad nostratibus, in concilijs

Noti legimus

Baronensi, et Lugdunensi. 3° habent Latini prope iustificacione
Notatius multorum uirorum sapientissimorum, principum, patriarcarum, et Episcoporum
facta ad ipsius consensione. Tales erant, antecessor noster Imperator
Michael, et Nicephorus Blennida, et Ioannes Vesus, et Manuel Caloca,
et alij uirtute insignes, ac sapientes uiri. Qui tum ad Concilium
Lugdunense, tum antea et postea, ad Latinos sentisse, et pro illis libere
scripsisse dignoscuntur.

Ipsum patris

4° (Quod caput est) habent pro se facta
sua lingua Patris, qui non incidenter, neq; obiter, aut pertransienter, sed in
regis sermonibus, et libris hanc questionem ex professo pertractauerunt:
et spiritus sui etiam a Filio prodece definitiue docuerunt. Prosertim
ad hoc habent diuus Augustinum: qui quintum et sextum concilia, pro
definitis ecclesiae doctoribus habentibus omnibus Christianis perreperunt.

Noti dicit

5° habent deniq; illi pro se facta nostra lingua Patris innumeras
pro se sententias. Quas et ipsi uis uisidit et examinatis; et quae
in nostris

in rebus Graecis adhibere non aliter existant, quae apud illos in Latinis
sermone translata leguntur. Haec inquit, et plura hinc similia (quod nunc
pauca omittit) habent Latini sua iustificacionis argumenta; Ne
vero nihil sciam.

No enim 1° non habemus uel unicum ullig sancti Patris Latini sententiam, ^{Annullos istos}
quod saltem apparenter uideretur nobis dare, et illis aduersari. ^{causam iustificat}

2°, Non habemus ullum ex sanctis patribus Graecis, quod uel unicum
paraphrasin ex profecto scripsisset aduersus dogmata Latinorum.

Solus diuus Augustinus uidetur scripsisse contra beatitudinem Sanctorum
quasi nonnulli obierunt. At idem Augustinus quod praesertim Spurii
Azilius, et quoad miratum Petri, totus est Latinus. Et hinc quoad
Azypus: nos ipsi in Trinitate profitemur illum, cum Latinis sententis.

3°, Non nos possumus nominare ullum uicium illustre, ex omnibus Latinis,
sive occidentalibus nationibus, qui se probata sua partis sententia in
notam transcripsit, uel qui pro illa aliquid conscripsisset.

4°, Nullas habemus Sedulas Theologicas, quod nostram sententiam
scientifico modo examinasset, et approbasset.

5° Denique nullum habemus Concilium, quod Latinos, uel illorum dogmata,
condemnasset.

Nam quod non nulli memorant tria quaedam Concilia (quorum a Theodis,
et a Michaelis, et a Sergio patriarchis celebrata) illa non sunt Concilia,
sed inania figmenta. Imo sunt tumultuariae et propter seditiones,
et criminationes, et blasphemias. Nam si sunt legitima Concilia,
ostendant ergo isti (si qui ea prodicant) ubi sint, ubi reperiantur, ubi le-
gantur; et quid, et quomodo in illis actus sit. Nam Concilia Generalia
omnia, et provincialia plerumque omnia, apud ecclesiam nostram
in libris adnotata, et diligenter obseruata reperiantur. Ita uero ueritas
(quod quidem esse debent Generalia, et ab his laudatoribus talia fuisse

37.
Tria seditionis
Concilia et fig-
menta

aspiciunt) nullum usquam descriptum, neque non seruatum conuenit. Inanis tamen
de illis fama uolat. Et hoc est nobis certum signum: quod a maioribus
nostris scripta, et non per Concilia, sed per seditiones, per uages,
et promissibiles habita fuerint. Alienus est, quod ab illis

Quia nusquam
conscripta

(qui istos pseudosynodos laudant) quodam, cum ipsi septem duntaxat
Concilia generalia numerent? Nam si ista tria sunt legitima,
de font

libent utiq; non septem solum, sed decem concilia generalia numerari.
Cui ergo ipsi septem ^{non} ~~decem~~ numerent, eo ipsis tria ista a concilio unum-
mero excludunt. Dicent illi: excludimus ea, non tanquam illi-
gitima, uel nulla, sed tanquam non generalia, sed provincialia. Argui
antea dicebatis illa esse generalia; et nunc uobismet ipsis contradic-
itis.

38. Venit tamen, qui habent aures ad audiendum audiat, et p[er]pendat.
Siquide istis concilijs interfuerunt omnes + orthodoxi patriarchas.
(Et si papa tunc erat hereticus, et ideo ad concilium non potuisset)
certe necesse est illa fuisse generalia. Vel dicite mihi: quid amplius
ad concilij generalitate requiratur? Dicatis, ni fallor: Requiritur p[re]s-
entia papae, sed quia ille tunc erat hereticus, non poterat concilio
interesse. Et p[er] consequens concilia illa n[on] poterunt esse generalia.

Vani effugium est
falsa suppositio
papa hereticus n[on]
potest fieri concilio
interesse

Ita uos. Sed quid inde sequitur? Nempe, eulorian[us] in p[er] 600 annos amittit
celebrandi Generalis concilij facultate. Ego uero dico: eulorian[us]
nunquam amissit ista facultate. Sed semper ecclesia potuit, et potuit
celebrare quale concilium. Et haec uos ipsi actu ipso confirmatis: qui
huc ad celebrandum generale concilium conuenistis. Et ad tale concilium
celebrandum semper requiratur, et requiritur, papae auctoritas. Ego
papa semper fuit, et est catholicus. Quia si esset hereticus (p[er] ut
uultis) posset concilium etiam sine ipso fieri. Hereticus enim non pertinet
ad concilium: Vani igitur est uerbum effugium, et uana suppositio,
qua dicitis, Papa hereticus, non posse fieri concilium generale.
(conuertenda enim est propositio, et falsa ista suppositio scilicet Papa
hereticus) et dicendum: Nunquam posse in ecclesia amitti uel lapsam
facultate generalis concilij celebrandi: ideoq; papa nunquam fuisse
nec posse esse hereticus. Quonia[m] quocumq; tempore papa est hereticus,
pro illis debent perire praedicta ecclesiae facultas: quae tamen
semper durat, et perire non potest.

Quoradmodum ex
uere n[on] e[st] amissa
et nunc celebrat

39. Ad huc fortasse dicatis: Septem priora concilia fuisse maioris auctori-
tatis seu dignitatis, quam haec tria posteriora: et ideo n[on] poni
utraq; in una serie. At ego quales, quo ex capite, et quibus diebus
sunt disposita? Auctoritas enim conciliorum determinat 1. a subiectis
rebus, de quibus tractatur; 2. a personis, de quibus iudicatur; 3. a tempore
quod interuenit.

congruentis
Conclion

Ioanne Maximus Dei Gratia Rex

136

Reuerendissimi in Christo Patres, gratia et deuotio nobis
nobis Legati nr̄i, ab aula serenissimi Magni Moscouit̄ Ducis
Federati nr̄i reuerentes, deuotiones vestras in Metropol̄i Mosca
hospitari, simulq̄ edoc̄ti f̄er̄i pacē, nos inter et Magnū Moscouit̄ Ducem
uolēt̄ia et summa gratulatione à deuotionibz v̄ris, et post cōpositā p̄s
pacē, de cōponenda pace Eccl̄iasticā tato salūtionē et digniorē curā susceperunt,
quāto sterna beatitudo terrena ista et caduca felicitate gratior est, h̄c t̄per
maximū Regis et Principū cōtētio fuit, ut diuinā gloriā, extirpationem
Regnū salū fidei catholice, a saluatore nr̄o Dño Iesu Christo instituta
et quāto salūtiā cōfirmatē, in f̄er̄et̄ et decq̄ maxime promoueret. Et
de leuē nobis fuit audire tā pia et sacris op̄ibz p̄p̄tione, qua permotū f̄er̄i
f̄idū et desiderū nr̄ū h̄ic q̄ prius deuotionibz v̄stris ex p̄i cadū duxim̄.
quod enim magis optari potuit q̄ut post uarios bellorū casus et discrimina an
nū et armoniā cōcordiā reuēritā, extremosq̄ State Cardin̄is ex gloriose gesta
hoc sublimi et sacrosancto actu pacis et caritatis inter latinā et Gr̄icā Eccl̄iam
reductā p̄onem̄, ab eodē onico f̄ite et autore Dño nr̄o Iesu Christo f̄er̄i
nr̄a fluxit, una Eccl̄ia sub uno Capite Christi C̄sario multis seculis
durauit, nulla Tyrānorū sauitia aut Hereticorū Machinis exortis
adhuc Eccl̄ia firmata c̄uerti potuit, imo per ardua et aduersa, per
cedes et sanguine magis effloruit, salūti Patres illi Gr̄ici quorū doctrina
fulget Eccl̄ia unitate et cōcordiā seruaueūt, aliis potiq̄ causā q̄ pietas
et diuinā gloriā zelū desiderū fecerūt, et uelut talē Christi in se p̄t̄ent
lacrimant̄ neq̄ uō tā magna uarietas et p̄trouē p̄am Eccl̄iasticā inter
occidentale et orientale t̄end, et p̄recta intētio et uolūtas ad p̄t̄ ad doctorū
et Pionū uironū conatū Paulo diligētig ad laboret uiciliari, et ad unitatem
reuocari queat fundamenta, eadē nobis fidei s̄c̄t̄ scripturā et Traditionē
Apostolicā, tāq̄ Regula et Magistra habem̄, eorūq̄ antiquorū
libris innitimur, ritū tā latinū Gr̄icorū, q̄ Gr̄ici latinorū admittim̄, sac
menta à Christo Dño instituta pariter obseruam̄, in chita uirginē
gnasā dei parā, salūtiāq̄ dei et Imagines, et reliquias eorū ueneram̄
aliquā difficultate, si recte explicetur, non magno submoueri et loqui pot̄
Deo auxiliante, huic uō tāq̄ularo et seculo t̄er̄sq̄ exoptato negotio à de
cubere

in hac parte adde parati sumus, ut non Regia tantum dignitate et auctoritate nostram
vestra quod in nobis est spiritus, sed et uita ipsa libenter deuouens, ne dubita
na b[e] serenissimo magni Moscouie & Duce paristudio et pietate in prouen
do talia facta esse nosse certaturus, ea de causa scribete ad sua factitate
optamus et copulimus, ut Tempus certum assignetur et locus designetur. In quo
comode per legatos Andistini in Christo Patri Archiepiscopi
ne ipsi, aliorum Dnorum Episcoporum Polonice, una cum deuotionibus vestris
ac Dno Patriarcha, ac Vladislaus Moscouie seu eorum delegatus, si fieri
haberi, tuncq[ue] motus concordia et unita Ecclesiarum, atq[ue] animorum
tractari et feliciter stabiliri valeat, speramus etiam factis sinibus
fidei Romanorum Remente nonnulla sua pietate et zelo huius operis
ternam esse futurum, ac per literas seu delegatum suum ad futurum prout
de re scribitur ad eius factitate, prout deliberatis nobis de tempore
loco, tempus uidetur idoneum in mense Iunio, loco in ciuitate Metro
politana Moscouie, si ita placuerit serenissimo Magni Du
moscouie et deuotionibus vestris. Bonae valetudine et
peritate quam. Datus Varsovia in Regia Nra Residencia
mensis Martij. A. 1664. Regnum N[ost]r[um] Regi
Poloniae et Suetia 20. A.

Rosja, Sankt Petersburg, Instytut Historii Rosyjskiej Akademii Nauk, Kolekcja Pawła Dobrochotowa, (nr 53), **opis 1, nr 292.**

„Tu są rozmaite scripta authentice i copiatim [dotyczące] zjednoczenia Rusi (...)”

Zbiór dokumentów dotyczących kwestii zjednoczenia Kościoła prawosławnego i katolickiego i wzajemnych stosunków między nimi. Dokumenty te odnoszą się także do sprawy konfliktów między unitami a prawosławnymi w państwie polskim, których powodem było nieprzestrzeganie praw i wolności wyznawców Kościoła greckiego zagwarantowanych w przywilejach. W skład zbioru wchodzi następujące dokumenty:

„Wielmożny Mości Książę sekretarzu wielki W.K.L., Wielmożny Mości Panie starosto fejdański, nasi wielce miłościwi Panowie i Dobrodzieje - list bazylianów z Żyrowic w sprawie wypłaty zaległego wyderkafu żarnowickiego, 3.11.1685 z Żyrowic, podpis: Cyprian Żochowski, metropolita kijowski oraz ojcowie bazylianie: Stefan Matuszkiewicz Brzesiński, Pachomi Bilewicz, Symeon Cyprianowicz, Bonifacy Puczkowski, Joachim Kuszelic, pol.

[Dwa pisma oznajmujące, żeby przekazać trzy tysiące zł na druk reskryptu książki pt. Stara Wiara autorstwa ks. Łazarza Baranowicza lub innego zakonnika z zakonu Ojców Bazylianów z polecenia Michała Kazimierza Paca, woj. wil. i hetmana wlk. lit.], podpis sekretarza lit., 1680, pol.

[Pismo Szymona Jackiewicza na temat praw i przywilejów unitów i uregulowania ich stosunków z prawosławnymi], b.d., łac.

“Literae Leonis Kreusa Archibiscopus smolencensis ad (...) Pontificem, ad Congregationem de Propaganda Fide, ad Cardinalem Bandinum Protectorem Russiae, ad Ingolam Secretarium Congregationis de Propaganda Fide, ad Nicolaum Novacium Agentem Russiae de canonisatione Josaphat” - pisma Leona Rzewuskiego Kreuzy, unickiego arcybiskupa smoleńskiego w sprawie kanonizacji bł. Jozafata Kuncewicza, 20.12.1626, łac.

“De Canonisatione Beati Josaphat Antonius Sielawa, Archibiskopus Polocensis, Witebscensis, Mscislaviensis ad Congregationem de Propaganda fide, ad Cardinalem Bandinum, Protectorem Russiae, Decanus Cardinalium, ad Cardinalium de Fortes, protectorem Poloniae” – pisma arcybiskupa Antoniego Anatazego Sielawy w sprawie kanonizacji bł. Jozafata Kuncewicza, 10.06.1628, łac.

“Eustachius Wołłowicz Episkopus Vilmensis ad Urbanus VIII Pontifex Maximus Sanctissime” – pismo Eustachego Wołłowicza, biskupa wileńskiego do papieża Urbana VIII dotyczące kanonizacji Jozafata Kuncewicza, 1.06.1628, łac.

„Gregorii IX destinatio religiosorum virorum ad Germanum Patriarcham Constantinopoli cum explicare primates S.R.C. et cum pastore exhortatione et ad Ecclesiae gremium et unitatem venertatur” – dokumenty związane ze staraniami papieża Grzegorza IX o jedność Kościoła i pertraktacjami prowadzonymi w tej sprawie z patriarchą w Konstantynopolu Germanem II, 1232-1233, łac.

„Damnatio et excommunicatione Michaelis Paleologi, Graecorum Imperatoris” – potępienie i ekskomunikowanie Michała VIII Paleologa, cesarza bizantyjskiego przez Marcina IV, 1281, łac.

„S. Concilium Florentiniensis transfert Ferrara” – dokument dotyczący przeniesienia soboru z Ferrary do Florencji z decyzji papieża Eugeniusza IV, 1437, łac.

“De S.R.E. Cardinalium dignitate, caeteris Ecclesiasticis dignitatibus praestantio” – bulla papieża Eugeniusza IV, ok. poł. XV w., łac.

“Apellantes a summo Romano Pontifice ad futurum Concilium (...)” – konstytucja papieża Piusa II, 1459, łac.

“Retractatio eorum, quae ipse Pontifex, in minoribus existens, scripserat pro Concilio Basileensi contra Eugenium IV” – papieża bulla Piusa II, 1463, łac.

“Damnatio quarundam propositionum a Petro de Osma at aliis remere proditarum, praesertim circa peccatorum confessionem et alia Sanctae R. E. Sacramenta” - bulla papieża Sykstusa IV, XV w., łac.

“Damnatio contractuum Societatis severitatem capitalis, aut certam responsionem, aut aliter usuriam pravitatem continentium” - bulla papieża Sykstusa V, 1586, łac.

“De S.R.E. cardinalium creandorum praestantia, numero, ordine, aetate et qualitatibus, et de optione sex cathedralium ecclesiarum quae cardinalibus conferuntur” – konstytucja papieża Sykstusa V, 1586, łac.

“Indulgentias elargitio pro quorundam Christianorum. Numismata gestantibus aut Ecclesias ubi ea assernantur isitantibus et pia opera hic expressa exercentibus” - konstytucja papieża Sykstusa V, 1587, łac.

“Institutio quindecim congregationum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium, cum iurisdictionum et facultatum partita concessione, ad faciliorem universae reipublicae christianae statusque ecclesiastici et Romanae Curiae negotiorum et causarum expeditionem” - konstytucja papieża Sykstusa V, 1588, łac.

“Hortatio pastoralis ad alumnus Seminariorum sedis Apostolicae et alios, ut in studiorum cursu catholicae fidei, omniumque virtutum generis progressu perseverent, ex in dies magis ferventiusque intendant” – bulla papieża Klemensa VIII, 1592, łac.

“Ordinationes circa accessum regularius in Japonicas et adjacentes China, et India orientalis insules Praedicandi aut docendi causa” - konstytucja papieża Klemensa VIII, 1600, łac.

„Mowa erectio Collegii Illyrici mancupali in civitate Lauretania” – mowa z okazji ufundowania kolegium wygłoszona przez papieża Urbana VIII, 1627, łac.

„Diskurs albo declaratia narodu ruskiego na podanie compositiae punkta o uspokojenie religii greckiej” – dokument dotyczący konfliktów między wyznawcami prawosławia i katolicyzmu wschodniego na Rusi, pocz. XVII w., pol.

„Niphon z miłosierdzia Bożego arcybiskup carogrodzki Nowego Rzymu i ekumenicki Patriarcha, najpobożniejszemu i Boga wielce miłującemu Josephowi bratu i (...) metropolicie kijowskiemu i wszystkim Rusi zdrowia” - list Nifona patriarchy moskiewskiego do Józefa metropolity kijowskiego. Patriarcha odpowiada na obawy metropolity odnośnie przymuszania wyznawców Kościoła prawosławnego do przyłączenia się do unii oraz przedstawia przebieg soboru florenckiego i zasady, na jakich doszło do zjednoczenia Kościołów, 1491, pol.

„In causa ludzi religii greckiej posłuszeństwa Ojca Patriarchi konstantinopolskiego Cerkwi Wschodniej także i inszych in religione disidentium” – dokument zawierający postulaty wyznawców religii prawosławnej, dotyczące obrony ich praw i przywilejów, 1632, pol.

„Że niesłusznych rzeczy afektują Ruś nie w uniej będącą” – pisma unitów i dyzunitów drukowane w czasie bezkrólestwa po śmierci Zygmunta III Wazy dotyczące nieprzestrzegania praw i przywilejów Cerkwi greckiego i kwestii jej stosunków z Kościołem unickim, 1.11.1632, pol.

„Cracovia dictum in prima sessione” – rozporządzenie jezuita Mikołaja Łęczyckiego odpowiadające na pismo króla Władysława IV dotyczące wzajemnych relacji między prawosławnymi a unitami, zwracające uwagę na potrzebę przestrzegania praw i przywilejów Kościoła unickiego, 1633, łac.

[Pisma karmelity o. Hieronima odpowiadające na pismo króla Władysława IV dotyczące wzajemnych relacji między prawosławnymi a unitami], I poł. XVII w., łac.

„Petita według punktów szczęśliwej elekcji JM Króla postanowionych, aby w miastach i miasteczkach w radzie miejsca zasiedli, który by im w tym był przeciwny, tego zaręka kop 1000 i infamia” – postulaty prawosławnych nawiązujące do obietnic złożonych w czasie elekcji przez Władysława IV, lata 30-te XVII w., pol.

„Disponentia ad Concordiam Generalem” – rozporządzenia dotyczące zasad doprowadzenia do jedności między Kościołami unickim i prawosławnym, XVII w., łac.

„Quo pallio theologico rectaeque conscientiae sit palliam obedientia Constantipolitani patriarchae (...)” – pisma teologiczne metropolity kijowskiego Cypriana Żochowskiego, 2 poł. XVII w., łac.

„Constitutie jakieś wynotowane in partem schizmatikow przez bractwo wileńskie Św. Ducha” – konstytucje bractwa wileńskiego Św. Ducha, XVII w., pol.

„Prawa nabożeństwa greckiego duchownym nadane są” – spis praw nadanych prawosławnym przez Jagiellonów i pierwszych królów elekcyjnych, XVII w., pol.

„Media universalis Concordia Graciae et Romana Ecclesia” – pismo zawierające zalecenia odnośnie doprowadzenia do zjednoczenia Kościołów i ostatecznej zgody na Rusi, XVII w., łac.

„Nephon misericordia Archiepiscopus Constantinopolineos Novae Romae atque ecumenicus Patriarcha (...)” – list Nifona patriarchy w Konstantynopolu do Józefa, metropolity kijowskiego, 1491 (wersja łacińska listu nr 22), łac.

[Kopie listów Metodego, patriarchy w Konstantynopolu pisane do metropolity Józefa Nielubicza Tukalskiego w sprawie Antoniego Winnickiego], 1670, 2 listy, rus.

„Zgromadzeniem Bożym (Kościoł Boże, Cerkiew Bożą) nazywa Paweł S. pokazują, że ma być unicka i zjednoczoną (...) - rozważania św. Jana Chryzostoma na temat potrzeby zjednoczenia Kościoła, XVII w., pol. i rus.

„Rozważanie miejsc o pochodzeniu Ducha S. od Syna z okazji obaczonych słów na księdze jednego dyzunita napisanych” - rozważania o pochodzeniu Ducha św., XVII w., łac.

[Kopia przywileju na synod lwowski wydanych przez Zygmunta III Wazę], 31.05.1629, łac.

[Kopia przywileju wydanego na synod brzeski przez Zygmunta III Wazę], 4.10.1596, łac.

[Kopia listu wysłanego przez duchowieństwo ruskie do papieża w sprawie negocjacji prowadzonych przed zawarciem unii brzeskiej], 1595, rus.

[Kopia sakry Hipacego Pocieja na metropolitę kijowską], 1600, łac.

„Instructio Panu Łuskowskiemu do Torunia na synod ewangelicki”, 1636, pol.

[Pismo Władysława IV obiecujące podjęcie sprawy uregulowania kwestii między Kościołem prawosławnym a unickim na kolejnym sejmie], 1636, pol.

„Relacja jako partykularny kijowski synod 9 Julii zaczęty w Kijowie 12 Julii rozerwał się” - relacja z przebiegu synodu kijowskiego, XVII w., pol.

„Meditatio” - rozważania dotyczące różnych kwestii teologicznych, XVII w., łac.

[List króla Jana Kazimierza do cara Aleksego I w sprawie załagodzenia różnic między Kościołem prawosławnym i unickim oraz jednoczenia Rusi], 28.03.1668, pol.

[List Jana Kazimierza do patriarchy moskiewskiego, antiocheńskiego i aleksandryjskiego w sprawie załagodzenia konfliktów w Kościele i zjednoczenia], 11.03.1668, pol., łac.

Kolekcja Pawła Dobrochotowa, (nr 53), opis 1, nr 292.